

ARACHNOIDEA

operâ Rev. E. SCHMITZ collecta

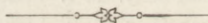
in insulis Maderianis et in insulis Selvages dictis.

Scripsit

Vladislaus Kulczyński.

~~~~~  
(Accedunt tabulae quatuor).  
~~~~~

(Rzecz wniesiona na posiedzeniu Wydziału matem.-przyr. dnia 6 Marca 1899).

Rev. E. Schmitz, paullo ante Seminarii Funchalensis Rector, studio Faunae insularum Maderianarum cognoscendae incitatus, animum etiam arachnoideis explorandis adiecit, quae animalium classis ab inquisitoribus rerum naturae, eheu, tam saepe negligitur! Postremis octo annis permulta exempla arachnoideorum, imprimis aranearum, in insulâ Maderâ et in insulis vicinis: Porto Santo, Desertas, collecta (adiunctis araneis nonnullis, quae in insulis Selvages dictis captae sunt) submitit nobis Vir Clarissimus inquirenda; partem eorum quandam nominibus propriis, quantum ea expiscari nobis contigit, ornatam sibi remissam, in museo Seminarii Funchalensis exposuit, et anno 1895 indicem specierum earum, quas tunc in manibus habuit, in lucem edidit.

Etiamsi dubitari non debet, quin Fauna arachnoideorum Maderiana investigationibus Rev. E. Schmitzii non sit plane exhausta (desunt enim thesauro eius species nonnullae, quas olim J. Blackwall alique

auctores secundum exempla Maderiana descripserunt), nihilominus aptum videtur in praesenti rem quodammodo absolvere et indicem arachnoideorum ad hoc tempus collectorum in publicum dare, praesertim quum parum sit probabile, thesaurum illum proximo tempore aliquanto completum iri.

Non paucae araneae Maderianae nimis breviter descriptae sunt superioribus temporibus, adeo, ut nonnullas earum scriptores recentiores agnoscere non potuerint. Thesaurus Rev. E. Schmitzii sat locuples nobis videtur, ut ad species tales interpretandas iuste compellat spe quâdam nominum inanum, quorum mole arachnologia laborat, aliquot saltem tollendorum. Si quidem contigit nobis, ut et haec in re aliquantulum profecerimus, et Faunae arachnoideorum Maderensi species novas plus quam 20 adiecerimus, id Viris Clarissimis tribuendum est, quibus materiam libelli huius debemus: Rev. E. Schmitzio et Summe Venerando E. A. Barreto, Episcopo Maderensi, musei Funchalensis auctori primo et fautori egregio. Hosce Viros, ut gratias singulares, quas eis ago, benigne accipiant, modeste nunc precor.

Complures iam in lucem editae sunt commentationes de araneis Maderae. Inscriptiones earum inspicias apud Cel. C. Warburtonium ¹⁾. Post Warburtonium araneas Maderianas tractaverunt, quod sciam, anno 1895 Cel. W. Bösenberg ²⁾ et Rev. E. Schmitz ³⁾ et anno 1897 demique Cel. E. Simon ⁴⁾.

Cel. C. Warburton l. c. 64 species aranearum Maderianas protulit. Indici huic adiciendae sunt species tres, ab auctore omissae: *Tetragnatha* (?) *lineata* Blackw., *Lycosa Blackwallii* Johnson, *Salticus sublestus* Blackw., tollendum vero *Theridium rufolineatum* H. Luc., quod synonymum est *Theridii aulici* C. L. Koch. Numerum aranearum Maderianarum Cel. W. Bösenberg his auxit speciebus: *Drassus lapidicola*

¹⁾ C. Warburton, Spiders from Madeira in The Annals and Magazine of Natural History, 1892, s. 6, v. 10, p. 216. — Omissum est ibi scriptum quoddam J. Y. Johnsonii (Description of a new Species of *Lycosa* living in the Island of Madeira; with some Remarks on *Lycosa tarentuloides maderiana*, Walck. Ann. a. Mag. Nat. Hist. 1863, s. 3, v. 12, p. 152), quod etiam alios auctores, qui de araneis Maderae scripserunt, fugisse videtur, quodque ipse a Rev. E. Schmitzio monitus demum cognovi.

²⁾ W. Bösenberg, Beitrag zur Kenntnis der Arachniden-Fauna von Madeira und den Canarischen Inseln. (Abhandlungen aus dem Gebiete der Naturwissenschaften, Hamburg, v. 13).

³⁾ E. Schmitz, Arachnidios da Madeira. (Annaes de Sciencias Naturaes por Aug. Nobre, 2 ann., n. 4, p. 197).

⁴⁾ E. Simon, Arachnides recueillis à l'île Madère par M. A. Fauvel en 1896. (Bulletin Soc. entom. de France, 1897).

Walck., *Enoplognatha Sattleri* Bösenb., *Tetragnatha* sp., *Epeira crucifera* H. Luc., *Coelotes Aemilii* Bösenb., *Lycosa proxima* C. L. Koch, *Epiblemum mutabile* (H. Luc.), *Cyrrba algerina* (H. Luc.). Paulo post Rev. E. Schmitz addidit: *Uloborum geniculatum* (Oliv.), *Dictynam puellam* E. Sim.?, *D. civicam* (H. Luc.), *Scytodem thoracicam* Latr., *Dysderam crocotam* C. L. Koch, *Theridium gibberosum* Kulcz. (in litt.), *Th. rufipes* H. Luc., *Teutanam grossam* (C. L. Koch), *Metam segmentatam* (Clerck)¹⁾, *Argiopam Bruennichii* (Scop.), *Thanatum vulgarem* E. Sim., *Trochosam Schmitzii* Kulcz. (*Tr. maderianam* Thor. nec Walck.), *Euophryem finitimam* (E. Sim.), *Menemerum semilimbatum* (Hahn)²⁾. Cel. E. Simon denique has species Maderianas primus protulit: *Theridium tuberculatum* Croneb. (aut *Th. palustre* Pav. potius, *Th. tuberculatum* Cronebergii enim plane alia est species atque *Th. palustre* Pav. et *Th. dromedarius* E. Sim.), *Lepthyphantam tenebricolam* (Wid.), *Tetragnatham extensam* (L.), *Araneum (Epeiram) dalmaticum* (Dol.), *Chiracanthium Fauveli* E. Sim., *Dendryphantam nitelinum* (E. Sim.)³⁾.

Retractis speciebus generatim modo determinatis (C. Warburtonii *Prosthesima* sp., *Dysdera* sp., W. Bösenbergii *Tetragnatha* sp.) restant species 91, quas ut incolas insularum Maderianarum auctores ad hoc tempus protulerunt; non desunt tamen inter species has synonyma, et nonnullae aliae non rectis nominibus appellatae videntur. *Hyptiotes dubius* (Blackw.) certo idem est atque *H. flavidus* (Blackw.), *Drassus delinquens* (Cambr.) Warburt. = *Dr. picto* Thor., *Theridium luteolum* Blackw. = *Th. rufipedi* H. Luc., *Enoplognatha Sattleri* Bösenb. fortasse = *En. (Epeirae) diversae* Blackw., *Epeira lentiginosa* Blackw. = *E. cruciferae* H. Luc., *Chiracanthium Fauveli* E. Sim. = *Ch. (Clubionae) albidulo* Blackw., *Misumena Clarkii* Warburt. femina est *M. (Thomisi) spiniferae* Blackw., *Coelotes Aemilii* Bösenb. = *Tegenariae maderianae* Thor., *Trochosa Schmitzii* Kulcz. = *Lycosae Blackwallii* Johnson, *Attus maderianus* Warburt. idem atque *Salticus vafer* Blackw. et *Euophrys finitima* E. Sim., *Dendryphantes nitelinus* E. Sim. fortasse = *Saltico diligenti* Blackw.

¹⁾ *Metam* hanc nunc a *M. segmentata* (Clerck) diversam esse censeo et *M. Barreti* appello.

²⁾ *Epeira ruficrus* Kulcz., in indice Rev. E. Schmitzii prolata, eadem species est atque *E. crucifera* H. Luc. et *E. lentiginosa* Blackw. — *Lithyphantes ornatus* Thor. lapsus est pro: *L. nobilis* Thor.

³⁾ *Dictynam civicam* H. Luc., quam Cel. E. Simon pro Maderae incola superiore tempore ignoto habuit, nominavit iam Rev. E. Schmitz.

Ex araneis Maderianis, ab auctoribus prolatis, desunt thesauro Rev. E. Schmitzii: *Hyptiotes paradoxus* (C. L. Koch), *Ariadne maderiana* Warburt., *Prodidomus* (?), *Clotho lepidus* Blackw., *Enoplognatha mandibularis* (H. Luc.), *Lithyphantes* (*Lathrodictus*) *distinctus* Blackw., *Lepthyphantes tenebricola* (Wid.), *Epeira dalmatica* Dol., *E. hortensis* Blackw., *E. perplicata* Cambr., *Xysticus cristatus* (Clerck), *Helicopsis maderiana* Thor., *Cyrrba algerina* (H. Luc.), (*Salticus vigilans* Blackw.?). — Dubitari non potest, quin nonnullae saltem harum araneorum Maderam revera inhabitent, quamquam a Rev. E. Schmitzio lectae non sunt. Attamen *Hyptiotes* Maderianus, cuius feminam unicam vidit Cel. Warburton et pullum modo Cel. E. Simon examinavit, certo non est verus *H. paradoxus* (C. L. Koch) sed *H. anceps* (Walck.) Thor. *Enoplognatha* (*Epeira*) *diversa* Blackw., quae pro synonymo *E. mandibularis* (H. Luc.) habebatur, propria est species, ut nunc video. Maderam incolit *Lepthyphantes tenebricola* E. Sim. (sive *L. tenuis* Blackw.), sed non verus *L. tenebricola* (Wid.). De *Xystico cristato* Warburtonii iam Cel. E. Simon dubitavit, an recto nomine sit appellatus; equidem *Xysticum* eum *Xystico Maderiano* n. potius quam *X. insulano* Thor. subiunxerim. Paulo dubius incola Maderae videtur *Lycosa arenicola* Cambr.; e *Lycosis* enim in insulâ hac occurrere, frequenter quidem, sola videtur *L. proxima* C. L. Koch, cuius nullam mentionem Cel. Warburton in indice suo fecit. Ulterius inquirendum denique videtur, an *Epeira dalmatica* Dol. et *E. perplicata* Cambr. revera Maderam inhabitent, ipse quidem nullum exemplum *Epeirae dalmaticae* inter araneas a Rev. E. Schmitzio collectas inveni (*Ep. perplicatam* Cambr. non novi), permulta contra specimina examinavi *Epeirae cruciferae* H. Luc., quam speciem summopere mutabilem, in Maderâ frequentissimam, Cel. C. Warburton et E. Simon tacitam praeterierunt.

Araneae.

Filistatidae.

Filistata Latr.

Filistata insidiatrix (Forsk.).

Aranea insidiatrix, Forskal 1776. Icones rerum natural. cet. (t. E. Simonio). — *F. testacea* Latr.

Pauca exempla, adulta et iuniora, inter ea mas adultus unicus, collecta sunt in insula Madera.

F. pallida Kulcz. (Tab. VI, fig. 1, 2).

Filistata pallida Kulczyński 1898 in: Chyz. & Kulez., Araneae Hungariae, v. II. p. 277, t. X, f. 54.

Ins. Madera; mas adultus et feminae paucae.

Mas in insulâ Maderâ captus non parum minor est quam ambo exempla Croatica, quae l. c. descripsi, ceterum tamen neque formâ nec colore ab eis differre videtur. Eius cephalothorax circiter 0.9 mm. longus (pars antica cephalothoracis, eheu, fortiter contusa), 0.62 latus, pedum I. femur 0.89, patella 0.28¹⁾, tibia 1.12, metatarsus 0.72, tarsus 0.57, pedum IV. partes respondententes: 0.73, 0.29, 0.70, 0.71, 0.39 mm. longae. Etiam huius exempli cephalothorax limbo lato, optime definito, convexo ornatur. Tibiae I. subter inermes videntur. Abdomen distinctius pictum quam in exemplis Croaticis ambobus: fasciae anticae duae, latae, omnino fere inter se confusae, circiter quartam partem anticam abdominis occupant et maculam formant postice excisam vittâ oblongâ, parum a reliquis partibus dorsi pallidis colore distinctâ, vittae lanceolatae dorsuali araneorum plurimarum respondententi, postice pone medium dorsum parum productâ. Hac vittâ lanceolatâ etiam tertia fascia umbrina dorsi in partes duas divellitur; fascia quarta, in medio in angulum dilatata, cum apice vittae lanceolatae contingit; reliqua pars dorsi fascias quatuor praebet, quarum postremae solae utrimque abbreviatae sunt et transversae triangulares, anteriores autem totam latitudinem dorsi occupant. Haec dorsi pictura utrimque vittâ longitudinali, postice latiore, in laterum parte superiore sitâ, definitur.

Femina his rebus differt a mare: *Cephalothorax* 1.07 longus, 0.84 latus, paullo pone medium latissimus, late ovatus, fere ellipticus, antice leviter acuminatus (lateribus non evidenter aut levissime modo sinuatis), apice rotundatus, paullo altior quam in mare, dorso inter declivitatem posticam et oculos fere librato et recto, neque ut in mare sat profunde impresso. In lateribus, usque ad marginem anticum coarum I., cephalothorax limbo cingitur circiter 0.04 lato, membranaceo, complanato, subpellucido, glabro, librato, sulco a reliquis partibus optime distincto. Pars cephalothoracis huic limbo adiacens, cornea, sulco parallelo, minus expresso definita, limbum alterum format leviter convexum, serie pilorum anteriora versus et intus directorum, parum confertâ, paullo inordinatâ(?) ornatum. In cephalothorace directo desuper adspecto area *oculorum* ab eius margine antico latitudine suâ distare videtur. *Sternum* ca. 0.60 latum, 0.78 longum (cum labio 1.0). *Palporum* pars

¹⁾ Patella I. exemplorum Croaticorum 0.35 mm. longa est neque 0.55, ut l. c. per errorem exscriptum est.

femoralis 0·54, patellaris 0·29 longa, 0·18 lata, tibialis 0·29 longa, 0·18 lata, tarsalis 0·40 longa, prope basim 0·15 lata. Pedes carent aculeis; pedum I. femur 0·92, patella 0·32 (reliquae partes desunt huic exemplo), pedum II. femur 0·68, patella 0·31, tibia 0·58, metatarsus 0·50, tarsus 0·41, pedum III. partes: 0·57, 0·29, 0·49, 0·47, 0·34, pedum IV.: 0·79, 0·34, 0·7, 0·63, 0·42 mm. longae. (Alius exempli cephalothorace 0·89 longo, femur I. 0·76, patella 0·29, tibia 0·78, metatarsus 0·63, tarsus 0·54 longa). *Abdomen* 0·9 longum, 0·6 latum, ovatum postice latius, antice leviter rotundato-truncatum.

Cephalothorax cum mandibulis palpis pedibusque pallide flavidus, colorem rufum plus minusve sentiens, palpi et pedes, praesertim anteriores, colore ferrugineo suffusi. Pictura cephalothoracis umbrina et fuliginea, insigniter differt a picturâ maris (cfr. figuras 1. et 2). Area oculorum, excepto intervallo oculorum mediorum posticorum nigra; margo cephalothoracis anticus, excepto medio, fuliginosus; inter has partes marginis et aream oculorum umbrino reticulatus (nonnunquam obsolete) est cephalothorax; pars cephalica posterior maculâ ornatur fuliginosâ, nonnunquam pallidius variegatâ, modo aequè saltem latâ atque area oculorum, modo paullo angustiore, aequè circiter latâ atque longâ aut paullo angustiore, lateribus in universum leviter rotundatis, posteriora versus leviter aut sat fortiter angustatâ, ab oculis plus quam dimidiâ suâ longitudine remotâ, cum oculis posticis mediis ramulis latiusculis, anteriora versus et paullo intus directis coniunctâ; margines maculae huius inaequales sunt, dentati (dentibus in utroque latere 3—5) et mediocriter modo definiti, quoniam ad eos cephalothorax inaequaliter fuliginosus reticulatus est plus minusve. E margine postico maculae lineolae excurrunt tres parvae, maculas duas parvas oblongas pallidas includentes, porro inter se confusae et in reticulum formâ varians dissolutae. In exemplis obscure coloratis spatium maculae dorsuali et oculis interiectum, fortiter umbrino reticulatum, non multo pallidius est quam macula ipsa, et reticulum in partibus anterioribus plus minusve confusum invenitur in maculas, quae utrimque ramulum formant latum, cum margine antico maculae dorsualis coniunctum, foras directum, mox tamen anteriora versus curvatum, plus minusve expressum, interruptum. *Abdomen* isabellinum, vix vestigia praebet picturae umbrinae, quam supra descripsimus, aut umbrinum est modo fere concolor modo fasciis pallidis aliquot transversis, perparum expressis ornatum.

Pulli *Filistatae insidiatricis* differunt a feminis *F. pallidae* maculâ cephalicâ aliâ (elongato-triangulari), imprimis vero marginibus cephalothoracis lateralibus nigris et pedibus subter vestigiis saltem quibusdam macularum nigrarum ornatis.

A plerisque reliquis *Filistatis*, quarum descriptiones saltem novi, *F. pallida* modo staturâ insigniter minore, modo pedibus totis pallide coloratis et cephalothoracis margine non obscuro differre videtur. *F. condita* Cambr.¹⁾, insulam St. Helenae incolens, sola fortasse est *Filistata Filistatae pallidae* pedibus totis dilute coloratis, cephalothoracis margine concolore, picturâ abdominis similis; secundum descriptionem tamen non parum maior est haec species (femina nondum adulta [?] 5 mm. saltem longa, quum *Fil. pallidae* femina maxima, quam vidi, adulta, modo 3·2 mm. longa sit), cephalothorax eius flavus, supra pilis modo obscure coloratis ornatus²⁾.

Uloboridae.

Uloborus Latr.

Uloborus Walckenaërii Latr.

Uloborus Walckenaërius, Latreille 1806. Gen. Crust. et Insect. v. 1, p. 100. — *Veleda pallens*, Blackwall 1862. Descriptions cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., 3 s., v. 9, p. 372).

Feminae adultae non paucae, mas adultus unicus, pulli, collecta sunt in insulâ Maderâ.

Veleda pallens Blackwallii, secundum exemplum unicum non adultum descripta, non dubium synonymum huius speciei videtur.

U. geniculatus (Oliv.).

Aranea geniculata, Olivier 1789. Encycl. méthod., v. 2, p. 214.

Madera: pulli et adulti utriusque sexus; insula Porta Santo: femina.

Nullâ re evidentiori differunt haec exempla a feminâ in Americâ meridionali captâ, quam mihi olim Com. E. Keyserling dono dedit, et ab exemplis in Africâ meridionali ad fluvium Zambesi a Cel. Pisuliński et in Javâ a M. Raciborski collectis.

Hyptiotes Walck.

H. anceps Walck. (?)

(?) *Hyptiotes anceps*, Walckenaer 1837. Hist. nat. des Insectes. Aptères; v. 1, p. 277. — *Hyptiotes anceps*, Thorell 1897. (La Feuille des jeunes naturalistes, Nr. 318, p. 110). — *Mithras flavidus*, Blackwall 1862. Descriptions cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., s. 3, v. 9, p. 373). — *Mithras dubius*, ld. ibid. p. 375.

¹⁾ Cambridge O. P., On the Spiders of St. Helena, Proc. Zool. Soc. London 1873. p. 211, t. 24, f. 1.

²⁾ Mas *Filistatae* in Azoribus lectus, quem Cel. E. Simon ut marem *F. conditae* Cambr. descripsit (Études arachnologiques, 14 mém. in Ann. Soc. entom. France 1883, s. 6, v. 3) ad *Filistatam pallidam* potius referendus videtur, si quidem *F. pallida* et *F. condita* revera species sunt distinctae, quod pro certo affirmare non audeo.

Madera; exempla sat multa, inter ea mares et feminae adultae.

Blackwallii *Mithras dubius* et *flavidus* certo synonyma sunt huius speciei, quae — ut *H. paradoxus* (C. L. Koch) — valde variat colore.

Dictynidae.

Lathys E. Sim.

L. affinis (Blackw.) (Tab. VI, fig. 3, 4, 5).

Ciniflo affinis, Blackwall 1862. Descriptions cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., 3. s., v. 9, p. 371).

Madera: feminae paucae.

Valde affinis est haec species *Lathyi humili* (Blackw.); differt ab eâ imprimis pedibus uberius aculeatis¹⁾ et foveâ epigynae multo minore et paullo aliter conformatâ. Pedum femora omnia supra aculeo 1 longo, anteriora etiam in latere antico prope apicem aculeo 1 mediocri, patellae omnes in apice aculeo 1, in pedibus anterioribus debiliori quam in posterioribus, tibiae — posteriores saltem — supra pone basim aculeo 1, tibiae I. in latere antico prope medium uno debili, II. in latere eodem apici propius aculeo fortiori, tibiae posteriores in latere postico in dimidio apicali aculeo 1 sat forti et nonnunquam saltem tibiae III. aculeo in dimidio basali sito, subter: tibiae I. aculeis 1.2 aut 2 aut 1 (nullo in apice), tibiae II. 1 aut 2, III. et IV.: 1 instructae; metatarsi, praeter aculeos apicales, subter aculeis ornati 2 in pedibus I. et II., 1 in IV., nullo in III.

Fovea epigynae *L. humilis* (fig. 6) circiter 0.18 mm. lata est, duplo saltem latior quam longior, profunda, transverse reniformis fere, postice et in lateribus rotundata, marginibus — exceptâ parte anticâ mediâ — acutis circumdata; marginis acuti pars, quâ fovea antice in lateribus definitur, retro et denique foras curvata in foveam descendit et denique evanescit; inter has partes marginis acutas curvatas fovea antice margine limitatur omnino obtuso et parum definito, qui in foveam cito descendens septum format valde incompletum latum. *Lathyis affinis* fovea (fig. 4, 5) modo circiter 0.09 lata est, circiter duplo latior quam longior, fere elliptica, antice in medio in angulum parvum aut medio-

¹⁾ Pedes *Lathyis humili* non inermes sunt, sed aculeati, ut nunc in exemplis melius conservatis video; pedum I., fortasse etiam II., femur prope apicem in latere antico, patellae in apice — pro parte saltem — tibiae posteriores antice in dimidio apicali, aculeis singulis ornantur. Etiam *Lathys heterophthalma* Kulcz. aculeos, paucos quidem et debiles, in pedibus praebet (in femore I. antice ad apicem, in patellis posterioribus, in tibiis III. antice). — Alias species huius generis non novi, vix tamen dubitari potest, quin etiam eae pedes aculeis armatos habeant.

erem modo excisa; eius marginis, qui similem in modum curvatus est atque in priore, partes recurvatae, in foveâ sitae, inter se parum remotae sunt et septum formant angustum et multo minus manifestum. Nonnunquam fovea antice non excisa est et septo omnino caret.

Exemplorum nostrorum cephalothorax 1·05 longus est, 0·75 latus, abdomen 1·6 longum, pedes I. 2·9, II. 2·5, III. 2·05, IV. 2·55, tibia cum patellâ I. 0·95, IV. 0·85 longa.

Oculorum series posterior sat fortiter procurva, intervalla subaequalia (medium lateralibus fortasse paullulum maius), quam diameter oculorum mediorum evidenter minora; series anterior oculorum paene recta, oculi medii reliquis omnibus multo minores (eorum diameter circiter dimidiae diametro maiori oculorum lateralium anticorum aequalis), inter se circiter diametro, a lateralibus parum minus remoti; oculi bini laterales tuberculis optime evolutis et intus sulco obliquo optime definitis innati; oculi antici medii a margine clypei circiter sescuplâ diametro, laterales circiter dimidia suâ diametro maiore remoti.¹⁾

Color sat mutabilis. Cephalothoracis pars thoracica rufo- aut flavo-testacea, margine umbrino aut fuligineo, modo parum modo optime expresso cincta, pars cephalica badia aut umbrina colore rufo suffusa, plus minusve evidenter fusco reticulata; pedes umbrino aut fuligineo annulati: femora subter maculis binis ornata, patellae annulis singulis, tibiae et metatarsi binis picta. Macula abdominis (fig. 3) dorsualis antica oblonga, fuliginea, colore flavido-umbrino posterius plus minusve late dimidiata et in maculas divulsa tres, quarum antica oblonga maior, posteriores oppositae parvae. Nonnunquam abdomen in lateribus et in dorsi lateribus fuligineo-nigrum est, ceterum dorsum umbrinum abunde colore cremeo maculatum, antice maculâ oblongâ, tertiam saltem partem longitudinis occupanti, nigrâ aut fuligineâ ornatum, ceterum — praesertim postice — maculis minoribus nigris, irregularibus, inter se et cum partibus vicinis obscuris confusis, contaminatum.

Lathys decolor n. sp. (Tab. VI, fig. 11).

Insula: Porto Santo; feminae duae.

Praecedenti valde affinis, differt ab eâ staturâ maiore et colore alio.

¹⁾ Oculorum situ parum differt *Lathys affinis* a *Lathye humili*, quam Cel. E. Simon a *Lathye meridionali* E. Sim. oculis posticis in lineam paene rectam dispositis et inter se diametro saltem remotis distinxit (Les Arachnides de France, vol. I. pag. 200—202); in exemplis *Lathysis humilis*, quae vidi saltem, seriem eam oculorum evidenter procurvam, intervallum oculorum mediorum modo diametro eorum fere aequale, modo minus, spatium, quo oculi hi a lateralibus distant, diametro eâ minus inveni.

Oculorum series posterior sat fortiter procurva: puncta media mediorum cum marginibus posticis lateralium lineam subrectam designant; oculi medii inter se et a lateralibus spatiis subaequalibus, diametro paululum minoribus remoti; series anterior paululum deorsum curvata, oculi medii parvi, diametro dimidiam diametrum breviorum oculorum lateralium aequant, inter se fere sescuplâ diametro, a lateralibus circiter diametro suâ distant; area oculorum mediorum postice duplo fere latior quam antice et $\frac{1}{5}$ latior quam longior. A clypei margine distant oculi antici medii paullo plus quam diametro, laterales autem dimidiâ diametro minore. Oculi laterales bini tuberculo optime evoluto et bene definito, obliquo, innati. *Pedum* armatura probabiliter mutabilis. Exemplorum nostrorum, quae detrita sunt, pedes aculeis hunc in modum armati fuisse videntur: femora omnia supra aculeo 1, antica etiam in latere antico ad apicem 1 (aculei patellares desunt, probabiliter defracti), tibiae anteriores modo inermes, modo II. antice pone medium aculeo 1, subter 1.1 instructa, tibia III. in utroque latere et subter aculeis singulis pone medium, tibia IV. subter prope medium et in utroque latere pone medium aculeo 1, metatarsi — praeter aculeos ad apicem sitos — in pedibus I. modo inermes, modo subter prope medium aculeo 1, in pedibus II. subter prope medium aculeo 1 aut 2, metatarsi III antice 1, IV. subter 1 instructi. Fovea *epigynae* 0.16 lata, 0.09 longa, formâ simili atque in priore.

Cephalothorax 1.15 longus, 0.87 latus, pedum I. femur 1.1, patella 0.39, tibia 0.95, metatarsus 0.80, tarsus 0.47, pedum II. partes: 0.95, 0.36, 0.66, 0.66, 0.44, pedum III.: 0.75, 0.29, 0.54, 0.58, 0.36, IV.: 1.02, 0.36, 0.75, 0.73, 0.36 longae; abdomen 1.9 longum, 1.5 latum. Alterum exemplum paullo maius, cephalothorace 1.55, abdomine 2.1, pedum I. partibus: 1.4, 0.52, 1.23, 1.14, 0.65, pedum IV. partibus: 1.3, 0.49, 0.97, 0.97, 0.52 longis.

Cephalothorax rufo-flavidus colore umbrino leviter suffusus, margine nigro cinctus; pars cephalica rufescenti-umbrina, in utroque latere lineâ paullo obliquâ fuliginê ornata et lineis minus expressis reticulatis picta. Mandibulae cephalothorace paullo pallidiores, sternum flavido-umbrinum, nigro marginatum, maxillae eo paullo pallidiores, labium nigrum apice pallidum. Palpi et pedes dilute sordide flavidi, aut colore rufo leviter suffusi, hi colore fuligineo similem in modum atque in priore maculati. *Abdomen* (fig. 11) obscure umbrinum, in lateribus et in dorsi lateribus dense fuligineo et ex parte nigro contaminatum, qui color in dorsi partibus lateralibus posterioribus nonnunquam vittas format retro et foras directas, modice expressas. Pars dorsi media picturâ ornatur fuligineo-nigrâ, et maculâ constanti anticâ, crassâ, plus minus oblongâ, et ex angulis

quinque; anguli hi, quorum secundus in mediâ dorsi longitudine aut basi paullo propius iacet, apice anteriora versus directi, crassi sunt et inaequales; eorum crura nonnunquam ex parte apice procurva; angulus anticus nonnunquam in medio late interruptus sive in maculas duas divulsus. Supra mamillas anguli aliquot similes conspiciuntur minores, tenuiores, inter se magis approximati et ex parte confusi. Tota haec pictura in animali in liquorem immerso modo distincta, in desiccato difficiliter conspicitur. Venter obscure flavido-umbrinus, obsolete obscurius maculatus. Mamillae obscure rufescenti-umbrinae.

Dictyna Sund.

D. puella E. Sim.? (Tab. VI, fig. 7,10).

? *Dictyna puella*, E. Simon 1870. Aranéides nouveaux ou peu connus du Midi de l'Europe. (Mém. de la Soc. Roy. d. Sciences de Liège), p. 299. — ? *Dictyna puella* E. Sim. 1874. Les Arachnides de France, vol. 1, p. 180.

Non sine dubitatione speciei huic, mihi ignotae, subiungo *Dictynam*, cuius exempla pauca in insulâ Porto Santo, permulta vero in ins. Maderâ collecta sunt.

Exempla tria (femina una et mares duo) in ins. Porto Santo capta colore sat similia videntur exemplis a Cel. E. Simonio descriptis. Abdomen eorum vittâ ornatur dorsuali purpureâ, in feminâ totam fere longitudinem dorsi occupanti, sat latâ, antice fere marginem anticum dorsi attingenti et acuminatâ, ceterum latitudine in universum ubique fere aequali, marginibus paullo inaequalibus; in altero mare vitta antice mediocriter lata est, marginem anticum dorsi attingit, circiter in $\frac{1}{3}$ longitudinis in maculam rotundatam modice dilatata, posterius — interrupta — sensim evanescit; alterius exempli masculini pars antica vittae, ante maculam rotundatam sita, omnino deleta est. Partes dorsi laterales, obsolete albo maculatae, pallidiores sunt quam abdominis latera. Cephalothorax feminae dilute fulvo-flavus, in lateribus partis cephalicae et in parte thoracicâ — marginibus sat latis albo-flavis exceptis — colore fuligineo sat fortiter tinctus; pars cephalica itaque multo pallidior est quam thoracica. Marium cephalothorax fulvus, marginibus albo-flavidis modice aut parum expressis, ceterum modo concolor, modo colore fuligineo in parte thoracicâ parum suffusus. — Mas unus et femina una eodem tempore capta et eodem modo conservata, atque priora, carent omnino vittâ purpureâ in abdomine, quod isabellinum fere est et in dorso toto maculis parvis albidis ita ornatur, ut albidum isabellino reticulatum evadat.

Ad formam exempla haec simillima sunt *D. flavescenti* (Walck.). Femina ab hac specie nullâ aliâ re differre videtur, nisi areâ oculorum

mediorum paene rectangulâ, neque antice angustatâ, et fortasse clypeo paullulum humiliore. Mas facilius distinguitur a *D. flavescenti*; palporum pars patellaris (fig. 7) in latere superiore externo dente fortiori ornatur quam in illâ ¹⁾. (Partes tibialis et tarsalis omnino eâdem esse formâ mihi videntur in utraque specie). Evidentius differunt mandibulae: hae in *D. flavescenti* in latere antico interiore paullo pone basim dente ornantur optime evoluto, paullo deorsum directo; qui dens cum angulo basali exteriori mandibulae carinâ coniungitur parum expressâ, omnino obtusâ, paullo obliquâ: foras et sursum directâ; pars haec mandibularum, desuper et paullulum a frote adspecta (fig. 9), recta videtur et non plane transversa sed foras et paullulum retro directâ. Dens ille abest *D. puellae*, et hanc ob rem pars mandibularum, quae desuper et paullulum a fronte adspecta paullo ultra clypei marginem prominet (fig. 10), non recte truncata sed convexa videtur, angulo interiore non producto.

Feminae in ins. Porto Santo captae cephalothorax 1.1 mm., marium 1.0 longus est.

Inter permulta exempla in ins. Madera collecta ne unum quidem inveni, cuius abdomen colore rubro pictum esset. (Perparum probabile mihi videtur, exempla haec omnia colorem commemoratum perdidisse, antequam in manus meas venerunt). *Picturâ abdominis* (humefacti aut detriti) exempla Maderiana insigniter variant et saepe eo non differunt a *D. flavescenti*. Isabellino-cinereum est abdomen, in dorso — pro parte saltem — et in laterum parte inferiore albo aut flavido-albo dense maculatum; venter, qui saepissime non maculatus est, et laterum pars superior — minus manifeste aut minus abunde maculata — obscuriora sunt quam dorsum. Hoc nonnunquam totum aequabiliter maculatum invenitur, ita, ut albidum, tenuiter isabellino reticulatum evadat; plerumque tum dorsum lineâ isabellinâ mediâ tenui rectâ, totam longitudinem occupanti, et in parte posteriore lineis duabus subrectis, lineae mediae paenae parallelis, plus minusve in oculos cadentibus, ornatur. Saepius maculae albae in partibus quibusdam dorsi desunt, aut in puncta minuta dissolvuntur ita, ut dorsum oculo nudo albidum obscurius maculatum, aut isabellinum albedo maculatum videatur. Saepissime dorsum maculâ isabellinâ unicâ ornatur, in dimidio anteriore, inter impressiones musculares anteriores sitâ, plus minusve rotundatâ, modice aut parum definitâ. (Haec exempla varietatem illam *D. flavescens* referunt,

¹⁾ *Dictynae flavescens* pars patellaris non est inermis, ut nonnunquam describitur, sed in parte apicali superiore externâ in dentem acutum, optime expressum elevata (Tab. VI, fig. 8).

quam Blackwall delineavit et nomine *Ergatidis pallentis* ornavit¹⁾. Nonnunquam macula haec anteriora versus producta et plus minusve angustata, marginem anticum dorsi abdominis fere attingit. Saepe pars dorsi media posterior, inter lineas supra commemoratas sita, partibus vicinis paullo obscurior, sed quam macula anterior pallidior est, rarius cum maculâ hac (quae tum eâ modo evidentem, modo non obscurior est) in vittam coniungitur plus minusve expressam, $\frac{3}{4}$ longitudinis dorsi saltem occupantem. In aliis exemplis pars dorsi lateralis posterior utraque umbris tribus aut vittis sat manifestis dividitur isabellinis, obliquis, foras et retro directis, quarum antica in impressione musculari posteriore initium capit. In talibus exemplis etiam pars dorsi lateralis anterior non raro vittâ ornatur isabellinâ longitudinali, postice — paullo pone impressionem muscularem anteriorem — nonnunquam incurvatâ et cum vittâ mediâ coniunctâ. Si insuper, quod quidem raro occurrit, laterum abdominis pars superior, isabellina, maculis albidis in partes divellitur tres: anticam longitudinalem, postice oblique deorsum curvatam, duas vero posteriores plus minusve obliquas, color tum nullâ re differt a colore illius formae *Dictynae flavescens*, quam C. L. Koch delineavit in opere qu. insc. „Die Arachniden“, vol. III. fig. 187.

Raro maculae albae dorsi magnam partem evanescent, dorsum tum isabellinum aut cinereo-umbrinum vittis utrimque ornatur quatuor aut quinque, parum aut perparum definitis, e maculis parvis compositis; vittae anticae ab impressionibus muscularibus anterioribus anteriora versus directae et plus minusve productae sunt; vittae secundae in latere exteriori impressionum muscularium posteriorum iacent, reliquis maiores, irregulares; vittae posteriores obliquae. Rarissime denique dorsum maculis albis omnino caret.

In exemplis non detritis (quae perpaucâ modo vidi) partes abdominis dilutiores pube albâ, obscuriores — pro parte saltem — pube fusco-cinereâ tectae sunt; desiccati abdominis pictura non dissimilis quidem atque humefacti, sed fortasse minus definita et nescio an magis mutabilis.

Mares similem in modum variant picturâ abdominis atque feminae.

Feminarum *pars cephalica* saepe evidentem aut multo pallidior quam thoracica; in maribus partes hae saepissime parum inter se differunt colore.

Ad *formam* exempla haec Maderiana ab exemplis in ins. Porto

¹⁾ J. Blackwall, A History of the Spiders of Great Britain and Ireland, 1861—1864, v. 1, t. 10, f. 94.

Santo captis distinguere nescio. Feminae pleraeque a *D. flavescenti* differunt areâ oculorum mediorum rectangulâ; sed nota haec non constans est, occurrunt enim exempla areâ hac antice aequae ac in *D. flavescenti* angustatâ! Nihilominus omnes has feminas unius speciei esse censeo, limitem enim certum inter exempla, quorum oculi medii aream rectangulam occupant, et ea, quorum area haec evidenter trapezica est, nullum invenire possum. Mares omnes, quos vidi, prope 70, palporum et mandibularum formâ cum *D. puellâ* in ins. Porto Santo inventâ, neque cum *D. flavescenti* conveniunt.

Exempla Maderiana non parum variant staturâ: mares 1·9—2·8 longi, cephalothorace 0·88—1·24, feminae 2·2—3·6 longae, cephalothorace 0·95—1·24 longo.

Dictyna civica (H. Luc.).

Theridion civicum, H. Lucas 1849. Description et figure d'une nouvelle espèce d'Aranéide, appartenant au genre *Theridion* (Ann. Soc. entom. France, 2 ser., v. 8), p. 181, t. 6, n. 5.

Exempla sat multa, adulta et iuniora, obscure colorata, in ins. Madera collecta, non differunt ab exemplis Croaticis.

Oecobiidae.

Oecobius H. Luc.

Oecobius navus Blackw. (Tab. VI, fig. 12—14, 17, 18).

Oecobius navus, Blackwall 1859. Descriptions cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., 3. s., v. 4, p. 266). — Id. 1862. Descriptions cet. (l. c., 3. ser., v. 9, p. 382).

Oculi medii postici, quos Blackwallius non animadvertit, non elongato triangulares lateribus exterioribus parallelis, ut eos pro *Oec. annulipede* H. Luc. Cel. E. Simon delineavit¹⁾, sed potius elongato elliptici aut elongato rhomboidales angulis rotundatis mihi videntur, et insigniter obliqui. Margines postici oculorum quatuor posteriorum lineam minus procurvam designant, quam in figurâ illâ Cel. Simonii.

Pedes paullo inaequali sunt longitudine: feminae cephalothorace 0·81 mm longo, 0·93 lato, pedes I: 3·44, II: 3·67, III: 3·47, IV: 3·67, pedum I. femur 0·88, patella 0·36, tibia 0·70, metatarsus 0·68, tarsus 0·55, pedum II. partes: 0·91, 0·36, 0·75, 0·76, 0·57, pedum III: 0·91, 0·34, 0·68, 0·75, 0·52, IV: 0·93, 0·37, 0·75, 0·85, 0·52, maris cephalothorace 0·81 longo, 0·97 lato, pedes I: 3·25, II: 3·48, III: 3·41, IV:

¹⁾ Hist. nat. v. 1, f. 197. — In „Les Arachnides de France“, v. 2, p. 10, oculi medii postici *Oecobii annulipedis* tamen valde obliqui describuntur.

3·57, pedum I. partes: 0·85, 0·33, 0·67, 0·65, 0·47, pedum II: 0·88, 0·33, 0·75, 0·73, 0·50, III: 0·88, 0·33, 0·70, 0·78, 0·49, IV: 0·91, 0·33, 0·72, 0·88, 0·50 mm. longae sunt.

Area *epigyanae* (fig. 12) sat magna, rotundata, circiter 0·4 longa et lata, modice dura, sat fortiter et paene aequabiliter convexa, in dimidio posteriore vero in sulcum excavata latum, marginibus obtusis definitum, posteriora versus plus minusve, modice dilatatum; sulcus magnam partem repletur ligulâ corneâ, paullo ante mediam partem areae initium capienti, ibique adnatâ, ceterum liberâ, formâ paullo varianti, circiter sescuplo longiore quam latiore, elongato ovatâ, aut lateribus fere parallelis, basi dilatatâ; basis ligulae et partes areae vicinae subtiliter, in universum concentrice striatae¹⁾. — Maris *palpi* (fig. 13, 14, 18) parte femorali rectâ, paullo clavatâ, circiter 2¹/₂ longiore quam crassiore; pars patellaris eâ duplo brevior, paullulum longior quam latior; pars tibialis dimidiâ parte patellari non multo longior, aequae lata, circiter dimidio latior quam longior, lateribus sat fortiter convexis; pars tarsalis circiter ¹/₄ longior quam femoralis, non duplo longior quam patellaris cum tibiali, sescuplo longior quam latior, oblique ovata, basi paullo oblique truncata, apice acuminata, modice convexa; alveolus totam fere partem inferiorem laminae tarsalis occupat. Bulbus genitalis insigniter prominet; „pars basalis“ („bulbe“ E. Sim.) omnia latera eius occupat, insigniter tamen latior est antice quam postice, „pars terminalis“ enim tota fere in dimidio posteriore iacet, a latere utroque spatiis paene aequalibus remota; pars basalis sulco ornatur ad marginem posticum „partis terminalis“ initium capienti, in parte exteriori anticâ marginem alveoli attingenti, ad marginem anticum „partis terminalis“ verum tuberculo nigro nitido instructa est. „Pars terminalis“ e processibus tribus imprimis constat, deorsum et anteriora versus directis, maximam partem parum aut modice duris; postice initium capit processus a basi paullo intus directus, apicem versus fortiter compressus (transverse positus), apice in dentes divisus duos, quorum exterior paullo minor et magis acutus, interior apice late rotundatus est; ad basim in latere superiore exteriori processus hic dente ornatur nigro parvo, qui difficiliter conspicitur; processus secundus ad primum, apici bulbi et lateri exteriori propius situs, apice insigniter longius anteriora versus productus, basi crassus et inaequalis, quasi contortus, in latere antico exteriori costâ parvâ nigrâ nitidâ curvatâ instructus, in latere interiore dente acuto ornatus; ceterum processus hic fortiter, praesertim in parte apicali, compressus

¹⁾ In uno exemplo ligulam epigyanae defractam et sulcum solito minus profundum inveni.

est, a latere latus, ab imo angustus et leviter sigmoideus videtur, apice rotundatus est; processus tertius inter ambos priores, apici bulbi propius situs, a latere exteriori totus processu secundo occultatur, non compressus est, apice inaequali, ad apicem infra transverse plicatus; in palpo ab imo viso processus hic spinam occultat profundius sitam, nigram gracilem, deorsum curvatam, quae a latere interiore conspicitur et probabiliter embolus est.

Variat haec species paullo *staturâ*; mas minimus, quem vidi, 1.5 longus, cephalothorace 0.73 longo, 0.80 lato, maximus 2.0 longus, cephalothorace 0.88 longo, 1.02 lato; feminae 1.75—3.0 longae, cephalothorace 0.80—0.95 longo, 0.88—1.12 lato.

Pictura (fig. 17) non parum mutabilis, ordinaria haec videtur: *Cephalothorax* dilute flavo-testaceus, marginibus — postico et medio antico exceptis — nigris, maculâ castaneâ aut fuligineâ, late ovatâ ornatus, oculos posticos et medios anticos amplectenti, postice angustatâ et saepe usque ad marginem posticum productâ; supra palpum utrumque macula colore similis, maior, supra margines laterales, ab eis remotae, maculae minores utrimque tres; quae maculae non raro evanescent pro parte saltem (maculae supra coxas I. et II. sitae magis sibi constantes quam posticae). *Palpi* et *pedes* cephalothorace plerumque paullulo pallidiores, pallidius aut obscurius umbrino aut fuligineo maculati: palporum pars femoralis prope apicem in latere utroque, pars patellaris in latere interiore, tibialis in utroque latere et supra maculis singulis ornata, pars tarsalis apicem versus infuscata; coxae I. ad apicem in latere utroque, II. in postico, trochanteres I. et II. in latere postico maculati; femora annulis binis, prope medium et in apice ornata, incompletis et interruptis, patellae in lateribus maculatae, tibiae et metatarsi annulis binis picta. *Abdomen* fulvum aut cinereo-umbrinum, in dorso et in laterum parte superiore albo maculatum plerumque adeo dense, ut album evadat, obscurius modo reticulatum; venter obsolete aut non albo maculatus; dorsum antice et in laterum parte anteriore fasciâ cinctum fuligineâ aut nigrâ, cuius apices plus minusve dilatati in aream dorsi paullo ante eius mediam longitudinem ingrediuntur; in lineâ mediâ dorsum vittâ ornatur lanceolatâ, maiore ex parte in dimidio anteriore sitâ, marginem anticum longe non attingenti, posteriora versus in universum angustatâ, utrimque in dentes tres gradatim minores dilatatâ: ad apicem anticum, prope ab apice postico et in eo; cum apice dentis antici utriusque plerumque lineola coniungitur retro fere (parum foras) directa, modice expressa, puncto plerumque evidentiori finita, dentem secundum non attingens; rarius dentes antici foras et retro paullo producti et cum lineolis brevibus foras et anteriora versus directis coniuncti, **W** illud formant,

cuius mentionem fecit Blackwall l. c. Dentes quatuor posteriores in ramulos excurrunt tenues, retro et foras directos, plerumque bene expressos. In $\frac{4}{5}$ aut $\frac{3}{4}$ longitudinis dorsum pari macularum ornatur formâ insigniter variantium, saepe quadrangularem et inter se et a lateribus dorsi spatiis subaequalibus distantium; maculas has ramuli supra dicti postremi attingunt; earum margines antici lineâ plerumque coniunguntur transversâ, in lateribus dorsi dilatâtâ; nonnunquam maculae hae formam literarum V habent, apice intus directarum, inter se modo distinctarum, modo late confusarum. Prope mamillas abdomen utrimque vittâ obliquâ pictum est. Praeter haec dorsum abdominis in latere utroque pone apicem fasciae anticae maculâ ornatur formâ varianti, paullo pone marginem anticum vero pari punctorum aut lineolarum parvarum obliquarum: foras et retro directarum. Cum fasciâ commoda commemoratâ in lateribus abdominis antice vitta coniungitur retro et deorsum directa, mediam longitudinem abdominis attingens aut longior; in dimidio posteriore latera abdominis infra vittâ obliquâ minore ornantur. Venter postice, in utroque latere areae mamillarum maculâ plus minus rotundatâ aut vittâ oblongâ brevi pictus. Tota haec pictura partim umbrina partim fuliginea. In exemplis obscurius coloratis maculae optime expressae et plus minusve dilatatae inveniuntur; in pallidis evanescent nonnunquam adeo, ut cephalothorax totus cum palpis et pedibus picturâ obscurâ omnino careat (oculis modo anticis mediis et lateralibus posticis, nigris, exceptis), abdomen vero dilute fulvum, parce albo punctatum, vix vestigia ulla vittae lanceolatae mediae (punctum in medio fere dorso situm) et macularum in parte posticâ dorsi praebat.

Cephalothorax pilis longis albis adpressis, non densis ornatur, abdomen inter pilos breves pallidos, modice congestos pilis longioribus obscuris instructum videtur. (Exempla omnia, quae vidi, plus minusve detrita sunt).

Oecobius navus Maderianus ab exemplis huius speciei in Americâ meridionali captis et dono mihi a Cel. W. Bûsenbergio datis, nullâ rê differre videtur.

Scytodidae.

Loxosceles Lowe.

L. rufescens (L. Duf.)?

? *Scytodes rufescens*, L. Dufour 1820. Ann. gén. d. sciences physiques, v. 4, p. 48.

In ins. Maderâ collecta sunt exempla pauca (inter ea mares adulti duo) *Loxoscelis*, quam ut *L. rufescentem* Duf. profero, quoniam teste Cel. E. Simonio haec species insulas Oceani Atlantici incolit. Fateor

tamen, non satis mihi perspicuum esse, quibus rebus differant inter se *L. rufescens* L. Duf. et *L. erythrocephala* C. L. Koch, adeo ut nesciam, utri harum specierum subiungenda sit potius *Loxosceles* Maderam incolens. Mas noster alter, minor (ca. 5½ mm. longus, cephalothorace 2·5 longo, 2·2 lato, pedibus II. 15·9, IV. 14·7, tibiâ II. 4·45, IV. 3·64 longâ), colore optime cum „*Scytode erythrocephala*“ a C. L. Kochio depictâ¹⁾ convenit; alter maior (7 mm. longus cephalothorace 3·2 longo, 2·9 lato, pedibus II. 27·9, IV. 22·1, tibiâ II. 8·07, IV. 5·84 longâ) obscurius coloratus est (ex gr. pars thoracica rufo-flavida, pedum femora dilute ferruginea), magis itaque cum *L. rufescenti* convenire videtur²⁾. Non differunt exempla haec inter se altitudine clypei, qui in cephalothorace desuper adsperto brevior videtur quam area oculis occupata. Desuper visus clypeus exempli minoris (*L. erythrocephalae* similis) paullo truncatus est, exempli maioris rotundatus (teste Cel. E. Simonio clypeus *L. erythrocephalae* rotundatus est, *L. rufescentis* truncatus); inter oculos laterales pars cephalica in utroque exemplo plana. In palporum formâ nullam differentiam inveni. Certo itaque mares hi ambo unius sunt speciei. — Feminae ambae, quas vidi, (an adultae?), staturâ et colore mari minori similes sunt.

Scytodes Latr.

S. thoracica Latr. (Tab. VI, fig. 15).

Aranea (Scytodes) thoracica, Latreille 1804. Tabl. méth. d. Ins.

Ins. Madera: feminae aliquot et pulli.

S. velutina Lowe. (Tab. VI, fig. 16).

Scytodes velutina Lowe 1831. Zoolog. Journal. v. 5, p. 322.

Ins. Madera: feminae adultae et exempla non adulta.

Exempla adulta valde obscure colorata sunt, nonnunquam omnino fere nigra; in spiritum vini immersa tamen etiam haec exempla vestigia plus minusve manifesta picturae eius praebent, quâ iuniores ornantur. Horum cephalothorax (fig. 16) fulvo-ferrugineus est colore nigro-fulgineo pictus: limbo marginali ornatur parum lato, posteriora versus plus minusve dilatato, utrimque e margine superiore dentes emittenti elongatos tres, sursum et retro directos, leviter sursum curvatos, qui intervallis: palporum et pedum I, pedum I. et II, pedum II. et III, respondent et longitudine quartam partem latitudinis cephalothoracis

¹⁾ C. L. Koch. Die Arachniden, v. 5, p. 90, f. 399, 400.

²⁾ E. Simon. Aranéides nouveaux ou peu connus du Midi de l'Europe, 2. mém., pag. 38.

non superant saltem. Clypeum macula occupat obscura, quae etiam oculos omnes amplectitur et nonnunquam ad marginem clypei maculis duabus transversis pallidioribus, parum expressis ornatur. In sinu, in quem macula haec obscura postice inter oculos excisa est, linea mediana initium capit tenuis, modo usque ad medium cephalothoracem saltem pertinens, modo multo brevior, aut antice tantum optime expressa, posterius parum distincta. Prope ab hac lineâ medianâ cephalothorax utrimque maculâ elongatâ ornatur, ad oculos laterales initium capienti et hic cum maculâ anticâ cephalothoracis confusâ, postice circiter ad $\frac{4}{5}$ cephalothoracis pertinenti, e vittis compositâ duabus sat latis, paullo inaequalibus, antice et in dimidio cephalothoracis posteriore inter se confusis, ceterum vittâ pallidâ angustâ, retro et parum intus directâ distinctis; vittae obscurae interiores paene rectae sunt et in longitudinem directae, exteriores vero modice sigmoideo-curvatae: ab oculis lateralibus retro et parum foras directae, tum modice intus, apice vero pleurumque paullo fortius et brevius foras curvatae. Pedes cephalothorace paullo pallidiores, maximam partem subconcolores, in tibiaram basi et apice modo ornati annulis obscurioribus, modice aut parum manifestis, nonnunquam melius in pedibus posterioribus expressis. Abdomen (quod in exemplis nostris pallidioribus omnibus, excepto uno, valde contusum est) pallidum, in dorso toto fasciis transversis nigro-fuligineis, in medio laterioribus et inter se confusis, latera versus angustatis ornatum.

Cel. E. Simon *Sc. velutinae* olim ¹⁾ *Sc. amarantam* Vins. ²⁾ et *Sc. immaculatam* L. Koch ³⁾ ut synonyma subiunxit. *Scytodes immaculata* certo alia est species, ut cuius cephalothorax aequè longus atque tibia IV, pars tibialis palporum triplo fere longior quam latior describatur, quum *Sc. velutinae* tibia IV. insigniter brevior sit cephalothorace (cephalothorax 2·6, tibia IV. 2·0, cum patellâ 2·65 longa) et palporum pars tibialis vix duplo longior quam latior. — An *Sc. amaranta* revera synonymum sit *Sc. velutinae*, ulterius inquirendum videtur; facile crediderim *Sc. amarantam* non solum provecâ aetate carere picturâ evidentiori, quum cephalothorax et abdomen maris flavido-rufa, pedes rufescenti-flavi a Vinsonio describantur. Si tamen species haec secundum exempla aetate confecta descripta est, tum propter defectum picturae evidentioris solam *Scytodi velutinae* subiungi non debet, quoniam etiam

¹⁾ E. Simon, Études arachnologiques, 14. mém. (Ann. Soc. entom. France 1883, s. 6, v. 3) p. 282.

²⁾ Aug. Vinson, Aranéides des îles de la Réunion, Maurice et Madagascar, 1863, p. 9, t. 1, f. 2.

³⁾ L. Koch, Aegyptische und Abyssinische Arachniden, 1875, p. 27, t. 3, f. 2.

nonnullae aliae species huius generis hunc in modum mutant colorem progrediente aetate.

Verisimillimum synonymum *Sc. velutinae* contra *Sc. delicatula* E. Sim. mihi videtur, non male enim in speciem illam quadrat descriptio huius apud Cel. E. Simonium ¹⁾ et figura „varietatis“ *Scytodis thoracicae* apud H. Lucasium ²⁾, quae teste Cel. Simonio *Sc. delicatulam* repraesentat.

Oonopidae.

Opopaea E. Sim.

O. ? concolor (Blackw.). (Tab. VI, fig. 25).

Oonops concolor, Blackwall 1859. Descriptions cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., s. 3, v. 4, p. 265).

Ins. Madera: mas unicus.

Exemplum nostrum 1.4 mm. longum est, cephalothorace 0.55 longo, 0.44 lato, abdomine 0.8 longo, 0.45 lato. Scutum dorsuale *cephalothoracis* ovatum, paullo pone medium latissimum, antice fortiter angustatum lateribus levissime sinuatis, postice truncatum et leviter emarginatum, margine postico — qui ca. 0.19 longus est — cum marginibus lateralibus in angulos evidentissimos, quamquam apice rotundatos coeunt, arcum deorsum curvatum formanti, quum a parte posticâ adspicitur; humile est hoc scutum, 0.15 modo altum, dorso paene recto et librato, parte posticâ brevi fortiter declivi; margo eius leviter incrassatus, dorsum laeve, declivitas postica sublaevis, partes laterales sat fortiter in longitudinem reticulato-striatae; pilis modo paucis, longis ornatur cephalothorax. Oculorum area 0.16 lata, series posterior recta, eius oculi subaequales, medii paullo oblongi, inter se contingentes, a lateralibus, qui rotundati videntur, spatiis minutis remoti; oculi antici rotundi, reliquis maiores, inter se ca. $\frac{1}{4}$ diametri, a margine clypei circiter radio, ab oculis posticis mediis paullo minus quam inter se distant, cum posticis lateralibus fere contingunt. *Maxillae* fortiter in labium inclinatae (magis fere intus quam anteriora versus directae), latere interiore maximam partem recto, in parte apicali in longitudinem non late truncato, margine exteriori sinuato, apice corneo acuto; palpi parti maxillarum basali dilatatae antice adnati. *Labium* duplo circiter brevius quam maxillae, triangularem-semicirculare. *Palporum* (fig. 25) pars femoralis 0.097

¹⁾ E. Simon, Aranéides nouveaux ou peu connus du Midi de l'Europe, 2-e mém., p. 39.

²⁾ H. Lucas 1849 in: Exploration scientif. de l'Algérie Zoologie III. t. 2. t. 3.

longa, 0·049 crassa, apicem versus fortiter attenuata, conica fere; pars patellaris maxima, 0·178 longa, 0·114 crassa, ellipsoidea fere; pars femoralis ei subter circiter in $\frac{1}{3}$ longitudinis adnata; pars tibialis minuta, parti patellari arcte adnata, adeo, ut partem eius modo apicalem formare videatur, a latere exteriore fere semiglobosa videtur, ca. 0·032 longa, in latere interiore autem basi partis tarsalis convexâ paullo occulta, ita ut hic pars patellaris cum tarsali inter se fere contingere videantur; pars tarsalis una cum bulbo genitali, qui cum ea omnino connatus, immobilis videtur, a latere adspecta 0·162 longa, in dimidio basali 0·070 crassa, basi ovata, longe et sat fortiter angustata, apice truncato et inaequali, fere recta; a fronte visa angustior, leviter paullo inaequabiliter incurvata, apice acuto intus directo, a medio fere inaequabiliter angustata; apex intus directus e dentibus duobus evidentioribus et duobus interiectis minimis constare videtur; in dimidio basali pars tarsalis pilosa est, in apicali (quod certo bulbo genitali respondet) glabra. *Sternum* punctis dispersis paucis ornatum, ceterum laeve, 0·40 longum, 0·31 latum, antice truncatum et 0·23 latum, postice etiam truncatum; coxae IV. 0·11 mm. inter se remotae. *Pedes* inermes, anticorum coxa 1·16, trochanter 0·065, femur 0·34, tibia 0·18, metatarsus 0·21, tarsus 0·13, pedum II. partes: 0·15, 0·048, 0·31, 0·18, 0·19, 0·19, 0·13, pedum III.: 0·11, 0·04, 0·26, 0·14, 0·15, 0·16, 0·11, IV.: coxa 0·13, troch. 0·048, femur 0·36 mm. longum (reliquae partes pedum IV. desunt). *Abdomen* scutis duobus corneis instructum, totum fere dorsum et totum fere ventrem tegentibus; mamillae cingulo corneo infra cinctae; scutum dorsuale sat dense et modice profunde, ventrale obsolete et minus dense punctatum.

Cephalothorax dilute fulvus, margine paullo obscuriore, oculi in maculâ nigrâ siti; partes oris, sternum fulvo-flavida; pedes flavidi; palpi dilute fulvi; *abdominis* partes corneae ferrugineo-fulvae, reliquae albidae.

Dysderidae.

Dysdera Latr.

D. crocota C. L. Koch.

Dysdera crocota, C. L. Koch 1839. Die Arachniden, v. 5, p. 81, f. 392—4.

Madera, ins. Porto Santo; exempla sat multa, pleraque adulta.

D. diversa Blackw.

Dysdera diversa, Blackwall 1862. Descriptions ect. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., s. 3, v. 4, p. 381).

Madera; feminae adultae duae.

Cephalothorax 3.5 mm. longus, 2.9 latus, antice modice angustatus, lateribus leviter sinuatis, inter sinus, qui circiter in $\frac{1}{5}$ longitudinis siti sunt, 1.9 latus, lateribus partis cephalicae modice inter se appropinquantibus anteriora versus et magnam partem rectis; sat altus est cephalothorax: scuto dorsuali ca. 1.4 alto, a margine postico usque ad oculos paene aequabiliter et sat fortiter convexo, a medio fere aut in $\frac{1}{3}$ anticâ saltem oculos versus descendenti, subopacus, dense subtiliter et — in parte thoracicâ saltem — aequabiliter granulatus et insuper granulis paullo maioribus (certo pilos gerentibus, qui tamen in exemplis nostris plerique abrasi sunt) dispersis, in areolis parum expressis nitidis sitis ornatus; sculptura partis cephalicae magis inaequalis et obsolete vermiculata, praesertim anterieus in lateribus. *Oculorum* series posterior sat fortiter procurva: marginibus posticis lineam designantibus modice procurvam; oculi medii angulato-rotundati, inter se spatio parvo, a lateralibus duplo aut triplo longius (quartâ aut quintâ parte diametri sui) remoti; laterales paullulum maiores, paullulum oblongi, diametro breviorae aequae circiter longâ atque diameter mediorum; oculi antici paullulo aut non maiores lateralibus posticis, paullulum transversi, inter se circiter diametro suâ minore, ab oculis mediis posticis modo $\frac{2}{3}$ diametri minoris, modo totâ fere hac diametro, a margine elevato clypei circiter $\frac{4}{5}$ eiusdem diametri aut totâ hac diametro remoti, cum oculis lateralibus posticis fere contingentes. *Mandibulae* 1.3 longae, sat fortiter proiectae, desuper simulque a fronte visae fere conicae, dorso sub clypeo modice et late convexo, ceterum recto, latere inferiore superiore, quum desuper simulque a parte exteriorae adspicitur, levissime modo concavo (basi exceptâ), marginibus exterioribus desuper visis paullulum modo convexis et inter se in universum parallelis; subtilissime reticulatae (granulatae) sunt mandibulae praesertim basim versus, disperse pilosae, valde obsolete transverse rugosae, obsolete disperse punctatae. *Sternum* totum aut fere totum crasse vermiculatum (nota certo non constans!), subopacum. *Palporum* pars patellaris duplo longior quam latior, 0.75 longa, tibialis evidenter angustior, ea quoque ca. duplo longior quam latior, 0.65 longa, tarsalis parum angustior quam tibialis, 0.95 longa, ca. triplo longior quam latior. Palpi et *pedes* quatuor anteriores et femora III. et patellae tarsisque pedum quatuor posteriorum inermia; tibia III. subter aculeis 1.2 (in apice) aut 2.2, antice 2.1 aut 2.2 aut 2.1.2, postice 1.1 aut 2.2, metatarsi III. in utroque latere et subter aut etiam supra aculeati, aculeis — praeter apicales — 10 usque ad 20, femora IV. supra pone basim aculeis 2 aut 1, tibia IV. in utroque latere aculeis saltem 1.1 ornata, etiam subter, nonnunquam etiam supra aculeata, metatarsi IV. abunde aculeati in utroque latere et subter aut

etiam supra. Pedes I. 9·5, II. 9·3, III. 7·3, IV. 10·2, pedum I. femur 2·41, patella 1·60, tibia 1·93, metatarsus 1·93, tarsus 0·54, pedum II. partes 2·26, 1·53, 1·82, 1·89, 0·54, pedum III. 1·97, 1·16, 1·20, 1·85, 0·54, IV. 2·55, 1·46, 1·89, 2·55, 0·66 longae. *Abdomen* 4·4 longum, 2·5 latum, formâ ordinariâ.

Alterum exemplum (uberius aculeatum) maius, cephalothorace 4·1 longo, 3·35 lato, parte cephalicâ 2·18 latâ, mandibulis 1·9 longis, pedum I. patellâ 1·82, tibiâ 2·11, pedum IV. patellâ 1·75, tibiâ 2·18, abdomine 4·7 longo, 2·6 lato.

Cephalothorax obscure castaneus, mandibulae colore eodem aut badiae, palpi testacei, pedes latericii aut obscure testacei, anteriores posterioribus obscuriores, femora anteriora saltem leviter infuscata; *abdomen* dilute umbrinum aut obscure avellaneum.

D. *Wollastonii* Blackw. (Tab. VI, fig. 22—24).

Dysdera Wollastonii, Blackwall 1864. Notice of Spiders, indigenous to the Salvages, received from the Barão do Castello de Paiva. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., 3 s., v. 14, p. 179).

In insulis Selvages dictis lectae sunt feminae paucae et mas unus.

Femina.

Cephalothorax 4·5 mm. longus, 3·5 latus (aut minor: 3·85 longus, 2·9 latus), antice modice angustatus lateribus evidentissime sinuatis, inter sinus, qui in $\frac{1}{5}$ longitudinis iacent, 2·6 latus; latera partis cephalicae modo 0·4 longa, anteriora versus a se modo levissime modo evidentissime discedentia. Non altus est cephalothorax (scuto dorsuali ca. 1·4 alto), dorso modice et paullo inaequaliter arcuato, magnam partem paene librato, in parte anticâ brevi oculos versus modice descendenti, pilis tenuissimis pronis mediocriter dense instructus, parum nitens (in parte cephalicâ paullo fortius quam in thoracicâ), densissime et valde subtiliter reticulatus; puncta piligera maculas formant minutas opacas, parum impressas, areolis nitidis nullis circumdatas; pars cephalica in lateribus anterie subtilissime non dense transverse plicata, antice valde obsolete vermiculata. Area *oculorum* 0·8 lata; series posterior modice procurva, marginibus oculorum posticis lineam designantibus paullo procurvam, oculi medii rotundati aut paullo obliqui, inter se proximi, circiter $\frac{1}{4}$ diametri remoti a lateralibus, qui aliquantum maiores sunt (diametro longiore fortasse $\frac{1}{6}$ maiore quam diameter mediorum), paullulum oblongi, oculis anticis proximi; oculorum anticorum diameter dimidio circiter longior quam diameter posticorum mediorum, intervallum $\frac{1}{3}$ diametri parum maius aut eius dimidio aequale; oculi hi rotundati sunt, parum latiores quam longiores, a clypei margine acuto et ab oculis mediis posticis spatiis fere aequalibus, dimidiâ diametro parum maioribus,

aut ab oculis his spatio evidenter maiore distant. *Mandibulae* 2·1 longae, modice proiectae, dorso sub clypeo sat fortiter et aequabiliter convexo, non carinato, desuper visae conicae (basi exceptâ), lateribus exterioribus paene rectis et fere parallelis aut anteriora versus parum inter se appropinquantibus, a latere visae dorso (basi convexâ exceptâ) superius leviter convexo, apicem versus recto, latere superiore interiore formâ simili, non excavato; modice nitidae sunt mandibulae, sat dense granis elevatis, pilos gerentibus, praesertim in parte basali interiore evolutis instructae, valde obsolete et disperse transverse plicatae. *Sternum* nitidum, punctis leviter impressis, pilos gerentibus, dispersis ornatum, ceterum modo laeve, modo leviter vermiculatum praesertim in partibus impressis. *Palporum* pars patellaris 1·1 longa, duplo et dimidio longior quam prope apicem latior; pars tibialis 0·88 longa, 0·38 lata, tarsalis 1·24 longa, 0·32 lata. Palpi et *pedes* anteriores, pedum posteriorum patellae et tarsi, femur III. inermia; tibia III. supra inermis aut pone basim aculeis 2 aut 3 armata, in latere utroque 1·1 aut in postico 1, subter in apice 2, in latere antico inferiore 1·1 (rarius 1) ornata; metatarsus III. supra inermis, in latere utroque et subter aculeis — praeter apicales — circiter 9 instructus; femur IV. supra aculeis 5 aut 9, pro parte in seriem longitudinalem unam duasve dispositis, tibia IV. supra inermis, in latere antico aculeis 1·1 aut 1 aut 0, in postico 1·1, subter praeter aculeos apicales aculeis 1 aut 4; metatarsus IV. supra inermis, in lateribus et subter aculeis 8—11 (praeter apicales) ornatus. *Pedes* I. 14·0, II. 12·7, III. 9·5, IV. 13·3, pedum I. femur 3·4, patella 2·4, tibia 2·9, metatarsus 3·0, tarsus 0·7, pedum II. partes: 3·0, 2·1, 2·5, 2·7, 0·7, pedum III. 2·6, 1·5, 1·65, 2·3, 0·7, IV. 3·4, 2·1, 2·55, 3·3, 0·8 longae. *Abdomen* 6·5 longum, 2·9 latum, paene cylindratum, antice rotundato-truncatum, postice rotundatum, pilis et aculeis similem in modum atque in mare ornatum videtur (in exemplis nostris maximam partem detritum).

Mas (unicus).

Cephalothorax 4·35 longus, 3·35 latus, antice 2·25 latus, lateribus partis cephalicae anteriora versus a se discedentibus. Area *oculorum* 0·75 lata; oculi antici inter se et ab oculis posticis mediis et a carina marginali clypei circiter dimidiâ diametro suâ maiore remoti. *Mandibulae* 2·05 longae. *Palporum* (fig. 22—24) pars patellaris 1·31 longa, 0·48 ad apicem lata, tibialis 1·13 longa, 0·44 lata, tarsalis 1·02 longa, in latere exteriori leviter dilatata et paullo ante medium aequè fere atque pars tibialis lata. Bulbus genitalis 1·6 longus, in latere postico exteriori dente ordinario instructus, parum longius a basi suâ quam ab apice remoto, paullo oblique fortiter compresso, leviter incurvato, supra corneo, subter membranaceo, a margine parietis cornei „corporis bulbi“

parum remoto et cum eo vittâ corneâ coniuncto. Corpus bulbi a latere visum circiter sescuplo longius quam latius, basi oblique rotundatum, latere antico paene recto, postico modice et paene aequabiliter convexo; a fronte visum fere symmetricum, lateribus leviter convexis. Scapus bulbi deorsum et anteriora versus et paullulum intus directus, apicem versus fortiter complanatus et leviter contortus; a fronte simulque paullo a latere interiore visus latus, apicem versus primo leviter et paullo inaequabiliter dilatatus, tum in parte apicali minore fortiter angustatus, apice angulum formanti recto minorem; latus anticum scapi maximam partem corneum est, paries corneus apicem versus fortiter dilatatus etiam in latus posticum diffunditur et eius partem anteriorem tegit; in latere hoc margo parietis cornei carinulam format acutam arcuatam, quae non procul ab apice scapi (lateri interiori propius) setam emittit gracillimam, procurvam, non longam; a latere visus scapus subter usque ad apicem dentis postici parum modo curvatus et inaequalis est, supra autem in lobos duos rotundatos dilatatus, quorum alter altero pro parte occultatur; horum loborum exterior, paullo minor et tenuior, subpellucidus, a margine ipso scapi exterior dilato et anteriora versus flexo formatur, interior vero carina est prope a margine scapi interiore sita, in ipso apice scapi initium capiens; inter hos lobos, lateri exteriori propius, scapus alulâ membranaceâ parvâ ornatur. *Tibia* III. exempli nostri supra inermis, in latere postico aculeo 1, in antico 1.1, in antico inferiore 1.1, subter in apice 2, femur IV. supra alterum aculeis 6, alterum 7, tibia IV. supra et antice inermis, postice aculeis 1.1, subter 2.1 et in apice 2, metatarsus IV. aculeis — praeter apicales — 9 aut 10 in lateribus et subter armatus. Pedes I. 15.5, II. 13.5, III. 9.7, IV. 13.5, pedum I. femur 3.65, patella 2.47, tibia 3.28, metatarsus 3.43, tarsus 0.80, pedum II. partes 3.13, 2.26, 2.73, 3.06, 0.80, pedum III. 2.48, 1.57, 1.68, 2.44, 0.76, IV. 3.43, 2.00, 2.55, 3.35, 0.84 longae. *Abdomen* 5.0 longum, 2.8 latum, subter et in laterum parte inferiore sat dense setis tenuibus patentibus pallidis instructum, ceterum setis et aculeis nigricantibus sat densis, circiter 0.12 longis, ornatum: dorsi partem maximam aculei occupant, fere recti, sursum et paullo retro directi, paullo compressi (a latere crassiores videntur), apice breviter acuminati, ceterum crassitudine fere aequali; in lateribus ventrem versus aculei tenuiores fiunt; dorsi pars anterior setis instructa crassiusculis, similem in modum directis, paullo recurvatis.

Feminae et maris *cephalothorax* latericius, marginibus nigricantibus, antice ut mandibulae badius, pedes anteriores et palpi rufo-testacei, apicem versus pallidiores, pedes posteriores flavo-testacei; *abdomen*

colore medio inter avellaneum et isabellinum, supra aculeis et setis nigris ornatum.

Segestria Latr.

S. florentina (Rossi).

Aranea florentina, Rossi 1790. Fauna Etrusca, v. 2, p. 133.

Madera, Porto Santo. Collecta sunt exempla multa, adulta et iuniora.

E. Keyserling olim feminas *Segestriae florentinae* a *S. ruficipiti* Guér. et a *S. madagascarensi* Keys. pedibus I. $3\frac{9}{10}$ longioribus quam cephalothorax, femoribus I. cephalothorace insigniter brevioribus et aequae longis atque tibiae I., metatarsis III. et IV. aequae longis distinxit¹⁾. — Notae hae pro parte non rectae aut non satis accuratae mihi videntur. In feminis *S. florentinae* aliquot dimensis²⁾ pedes anticos 2·8, 3·0 aut 3·1 longiores quam cephalothoracem inveni ($3\frac{9}{10}$ apud Keyserlingium fortasse lapsus est pro $2\frac{9}{10}$!), femur I. saepissime longius quam tibiam I., metatarsos III. constanter longiores quam IV. In exemplo quodam dono mihi a Cel. W. Bösenbergio dato, probabiliter in Americâ meridionali capto, femoris I. longitudo cum cephalothorace et cum tibia I. comparata, eadem fere est atque in *S. ruficipiti* E. Keys., sed metatarsi III. longiores quam IV.!

Mas *S. florentinae* differt teste E. Keyserlingio pedibus I. modo $3\frac{1}{16}$ longioribus quam cephalothorax (neque $4\frac{1}{10}$), femoribus I. aequae longis atque cephalothorax et femur II., tibiis III. paullo longioribus quam metatarsus III. Etiam hae notae paullo dubiae sunt: mas in insula Madera captus, cephalothorace 5·0 longo, pedes I. 18·7, femur I. 5·32, femur II. 5·10, tibiam III. 5·03, metatarsus III. 4·96 longum habet, pedes I. itaque cephalothorace fere $3\frac{3}{4}$ longiores, femur I. longius quam cephalothorax et quam femur II., tibiam III. paullo longiorem quam metatarsus III. Alius maris in Croatiâ lecti cephalothorax 8·0 longus, pedes I. 26·8 (circiter $3\frac{1}{3}$ longiores quam cephalothorax) femur I. 7·29, femur II. 7·07, tibia III. 6·78, metatarsus 6·78 longus!

¹⁾ E. v. Keyserling, Amerikanische Spinnenarten aus den Familien der Pholcoidea, Scytodoidea und Dysderoidea. Abhandl. zool. botan. Gesellsch. Wien. 1877, p. 223.

	Cephaloth.	Pedes I.	Femur I.	Tibia I.	Metatar. III.	Metatar. IV.
Feminae Maderianae: . . .	7·2 . . .	20·3 . . .	5·83 . . .	5·39 . . .	4·15 . . .	3·86 mm.
	7·5 . . .	22·5 . . .	6·56 . . .	6·05 . . .	4·52 . . .	4·30
	7·3 . . .	22·0 . . .	6·41 . . .	6·19 . . .	4·37 . . .	4·30
Feminae Croaticae . . .	7·5 . . .	23·2 . . .	6·41 . . .	6·12 . . .	4·74 . . .	4·37
	7·3 . . .	22·0 . . .	5·97 . . .	5·97 . . .	4·37 . . .	4·16
Femina Italica	8·0 . . .	23·7 . . .	6·56 . . .	6·49 . . .	5·03 . . .	4·45
Femina Americana (?) . . .	6·6 . . .	20·5 . . .	6·05 . . .	5·39 . . .	4·37 . . .	3·94

Crediderim potius, *Segestriam florentinam* variare paullo pedum longitudine, quam *S. ruficipitem* et *S. madagascarensem* (quas non novi) species esse proprias!

Ariadna Sav.

A. Porti-Sancti n. sp.?

Ariadna, cuius exempla duo lecta sunt in insula Porto Santo, differt ab *A. maderianâ* a Cel. C. Warburtonio descriptâ¹⁾, quae insulam „Deserta Grande“ incolit, femoribus non solum I. sed etiam II. et III. aculeatis, fortasse itaque propria species est (?).

Femina.

Cephalothorax 3·7 mm longus, 2·2 latus, lateribus leviter et fere aequabiliter rotundatis, levissime modo, neque tam fortiter ut in figurâ Cel. Warburtonii, undatis, antice — supra basim palporum — 1·6 latus, dorso sat fortiter et parum inaequaliter convexo, oculis posticis multo demissius sitis quam punctum summum dorsi; praeter impressiones cephalicas, latas, diffusas, non profundas, in partibus lateralibus modo distinctas, caret cephalothorax impressionibus evidentioribus, parum nitet, densissime subtiliter reticulatus est, in clypeo abunde et longe, ceterum longe quidem sed parce pilosus. *Area oculorum* 0·83 lata; oculi omnes subaequales (laterales postici reliquis paullulo maiores), medii cum lateralibus posticis, desuper adspecti, lineam insigniter recurvatam designant, paullulo oblongi sunt, inter se proximi, a lateralibus posticis perparum longius quam diametro suâ maiore remoti, oculis lateralibus anticis paullulo propiores; laterales postici paullulum obliqui, ab anticis, qui rotundati sunt, spatio minuto quidem sed evidenti remoti, cum eis tuberculo sat prominenti obliquo innati; oculi laterales anticici inter se fere triplâ, a clypei margine fere sescuplâ suâ diametro distant. *Mandibulae* 1·1 longae, paene directae, nitidae, abunde et longe pilosae, punctis impressis (pilos gerentibus) ornatae, valde obsolete disperse transverse plicatae, in latere exteriori antico, sub margine cephalothoracis carinâ instructae transversâ, quae angulum optime expressum format, quum mandibula a fronte adspicitur. *Sternum* laeve nitidum, obsolete disperse impresso-punctatum. *Palporum* pars patellaris 0·55 longa, 0·39 lata, tibialis 0·44 longa, 0·39 lata, tarsalis 0·8 longa, basi 0·36 lata, apicem versus insigniter angustata; pars tibialis et imprimis tarsalis dense pilosa, illius latus interius aculeis 3 aut 4, huius circiter 5 ornatum. *Pedum* I. femur 2·6, patella 1·17, tibia 1·90, metatarsus 2·04, tarsus 0·58, pedum II. partes

¹⁾ Warburton 1892. Spiders from Madeira. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., 6 s., v. 10, p. 224, t. 14, f. 13).

2·2, 1·17, 1·90, 1·82, 0·58, pedum III. 1·75, 0·90, 1·28, 1·24, 0·58, IV. 2·33, 1·28, 1·79, 1·46, 0·58 mm. longae; femora IV. reliquis omnibus insigniter crassiora, sed non evidentiter latiora quam femora I. Pedum armatura paullo mutabilis; femur I. in dimidio apicali lateris antici aculeo 1 forti ornatum, ceterum inerme aut aculeis debilioribus 1.1 aut 1, apici et dorso propioribus instructum, femur II. in latere antico superiore apicem versus aculeis 1.1, femur III. in eodem latere 1 aut 1.1, tibia I. subter ad latus utrumque aculeis 5 aut 6 (plerumque ad anticum 6, ad posticum 5), tibia II. in eisdem lateribus aculeis 6 aut 9, tibia III. subter ad latus posticum 1.1.1, nonnunquam etiam in latere postico 1, metatarsus I. subter utrumque 6 aut 8, metatarsus II. 7 aut 9, III. subter ad latus posticum 1.1 et in apice 2, in latere antico ad ipsum apicem 1 ornatus; pedes IV. in apice metatarsi subter ad latus anticum aculeo 1 instructi, ceterum inermes. *Abdomen* 5·3 longum, 2·6 latum, sat longe pilosum.

Cephalothorax fulvo-latericius, antice insigniter obscurior, mandibulae fuligineo-nigrae, pedes fulvo-flavidi, anteriores posterioribus obscuriores, tibiae I. nigro-castaneae, metatarsi et tarsi castaneo-nigri, pedum II. tibiae infuscatae, metatarsi castanei, tarsi colore simili, apicem versus pallidiores; palporum pars femoralis fulva, patellaris modice infuscata, tibialis castanea, tarsalis castaneo-nigra; sternum colore pedum posteriorum, maxillae et labium obscuriora. *Abdomen* sordide, subter dilute, supra obscurius olivaceum, dorso antice minus evidentiter et angustius, posterius late et fortiter colore nigro-fuligineo suffuso.

Ariadna insidiatrix Sav. (? *Dysdera spinipes* H. Luc.), cuius exemplum unicum in Dalmatiâ lectum vidi, simillima quidem est *Ariadnae Porti Sancti*, differt tamen ab eâ imprimis oculis maioribus (oculi medii a lateralibus posticis minus quam diametro suâ, antici laterales inter se vix duplâ diametro, a clypei margine diametro modo distant), tibiis anticis non solum subter sed etiam in latere utroque aculeatis (aculeis 1.1.1), tibiis II. in latere antico aculeis 1.1.1, tibiis III. in latere antico pone medium aculeo 1 instructis (nonne constanter?). *Ariadna bicolor* (Hentz) (cuius feminam unam ud Washington captam dono mihi olim dedit Dr. G. Marx) armaturâ metatarsi III. et magnitudine oculorum similis est *A. insidiatrici* (oculi medii a lateralibus posticis non totâ diametro distant), oculi antici laterales eius tamen paullo oblongi obliqui, circiter $\frac{4}{3}$ diametri suae longioris distant a clypei margine; tibiae anteriores eius subter multo minus abunde aculeatae (I. utrumque aculeis 4, II. posterius 4, anterius 2 modo), in lateribus inermes. *Ariadnae Bösenbergii* Keys. tibiae anteriores subter utrumque aculeis 4 ornantur, in lateribus nullo, metatarsi III. in latere antico ut in *A. insidiatrice*

et *bicolore* aculeati, oculi antichi laterales paullo oblongi obliqui inter se paullulo plus quam duplâ diametro maximâ, a clypei margine parum plus quam eâ diametro, oculi medii a lateralibus posticis longius quam diametro suâ transversâ distant (abdominis dorsum antice vittâ oblongâ, posterius fasciis transversis aliquot, fuscis pictum, colore tamen certo variat, quum ab E. Keyserlingio concolor describatur). — Reliquas *Ariadnas* ad hoc tempus descriptas non novi; secundum descriptiones (quae quidem non omnes satis sunt subtiles) differunt eae ab *A. Porti Sancti* modo pedibus posticis plus minusve abunde aculeatis (*A. segmentata* E. Sim., *A. nigra* E. Sim. — quarum descriptiones non novi; *A. dysderina* L. Koch — secundum figuram 2 tab. 35 in Die Arachniden Australiens v. 1), modo tibiis anterioribus non solum subter sed etiam pro parte saltem in lateribus aculeatis (*A. tovarensis* E. Sim., *A. tubicola* E. Sim., *A. solitaria* E. Sim., *A. monticola* Thor., *A. maxima* (Nic.), *A. dysderina* L. Koch, *A. caerulea* Keys.), modo tibiis eisdem subter aculeis non pluribus quam 2.2.2.2 armatis (*A. Snellemannii* (Hass.), *A. rubella* Keys., *A. monticola* Thor., *A. maxima* (Nic.), *A. dysderina* L. Koch, *A. caerulea* Keys.). — *Ariadnae ionicae* marem solum descripsit Rev. O. P. Cambridge (nonne = *A. insidiatrici*?). *Ariadna (Pylarus) pumila* Hentz teste H. Emertonio probabiliter pullus est *A. bicoloris*. *A. (Dysderam) coarctatam* nimis breviter descripsit Nicolet. *A. lateralis* Karschii, item parum subtiliter descripta, maior videtur quam *A. Porti Sancti* et alium in modum colorata.

Drassidae.

Drassodes Westr.

D. lapidicola (Walck.).

Aranea lapidosa, Walckenaer 1802. Faune Parisienne, v. 2, p. 222.

Ins. Madera; passim, sed non ubique, creber videtur.

Mares Maderiani variant staturâ, mandibularum longitudine et armaturâ, pedum longitudine, similem in modum atque exempla Europaea, a quibus non nisi mandibulis, cum cephalothorace comparatis, brevioribus et minus proiectis differre videntur.

Dr. (*lutescens* C. L. Koch var.?) *speculator* n. (Tab. VI, fig. 31).

Mares duo adulti in insulis „Selvages“ lecti non differre videntur a mare *D. lutescentis* (cuius feminam solam novi) nisi oculis anticis mediis paullo maioribus et areâ oculorum mediorum paullulo latiore. Oculi antichi medii in exemplis his evidenter maiores sunt quam laterales, diametro non minore saltem quam horum diameter maxima, area oculorum mediorum antice $\frac{1}{6}$ aut $\frac{1}{4}$ diametri oculi latior quam postice et circi-

ter $\frac{1}{3}$ diametri oculi postici longior quam postice latior. *Drassodae lutescentis* oculi antici fere aequales sunt, diameter mediorum paullulo minor quam diameter maxima lateralium, area oculorum mediorum parum latior antice quam postice et $\frac{2}{3}$ saltem diametri oculi postici longior quam postice latior (secundum feminas in Dalmatia collectas).

Quae de palpis et mandibulis *Dr. lutescentis* scripsit Cel. E. Simon¹⁾, pleraque bene quadrant in exemplis nostris; pars tibialis brevior quidem est in eis, sed evidenter variat longitudine, quum in altero exemplo aequae longa sit atque pars patellaris, in altero eam $\frac{1}{4}$ superet. Mandibulae exemplorum nostrorum in margine postico dentibus tribus ornantur: ad angulum uno sat forti, supra eum uno parvo, in margine apicali uno mediocri, angulo propius quam ungui mandibulae sito; mandibulae feminarum Dalmaticarum similem in modum armatae sunt, dens modo in margine apicali situs minus a dente angulari remotus. Descriptio bulbi genitalis *Dr. lutescentis* apud Cel. L. Kochium²⁾ etiam bene quadrat in exempla nostra; bulbus hic modo, cum laminâ tarsali comparatus, minor et quam in figurâ 76 l. c. — Cephalothorax exemplorum nostrorum insigniter brevior est quam tibia cum patella IV. (ille 3·3 et 3·9, hae 3·8 et 4·6 longae), a L. Kochio vero cephalothorax longior quam partes hae dicitur; quod tamen certo lapsus est, quum feminae cephalothorax brevior quam tibia cum patella I., et pedes IV. longiores quam I., maris autem pedes cum corpore comparati longiores quam feminae describantur. (Marium nostrorum pedes IV, a margine cephalothoracis dimensi, 11·8 et 14·2, a basi femoris: 11·4 et 13·3 longi sunt). Pedum armaturâ mares Selvagenses differunt paullo a descriptione feminae in „Die Arachn.-Fam. d. Drass.“; femora I. in latere antico et tibiae anteriores subter aculeis modo singulis, neque 1.1, ornantur, metatarsi II. aculeis 2, tibiae III. postice 1.1 aut 1.1.1, tibiae IV. subter 1.2.2 aut 2.2.2. Feminae Dalmaticae hac in re conveniunt cum maribus nostris, eo excepto, quod tibiae I. subter aculeos 1.1 habent (tibiae II. modo 1). Teste Cel. E. Simonio tibiae et metatarsi pedum anteriorum subter aculeis singulis modo ornantur. Probabiliter itaque *Dr. lutescens* variat pedum armaturâ.

Dr. minusculus L. Koch var. *pictus* (Thor.). (Tab. VI, fig. 29).

Drassus pictus, Thorell 1875. Descr. of sever. Eur. a. N.-Afr. Spiders. p. 90.

Madera: femina; Porto Santo: mas et femina adulta.

Drassus pictus a Cel. T. Thorellio descriptus varietas *Drassodae minusculi* potius quam species propria mihi videtur, differt enim ab exem-

¹⁾ E. Simon, Les Arachnides de France, v. 4, p. 113.

²⁾ L. Koch, Die Familie der Drassiden, p. 120, t. 5, f. 75,76.

plis *Dr. minusculi* Europaeis, quae vidi, modo picturâ abdominis melius expressâ, staturâ maiore, formâ paullulo alia „laminae sigmoideae“ bulbi genitalis. Cephalothorax feminae Maderianae 3·0, feminae in ins. Porto Santo captae 3·5, maris 3·1 mm. longus est (femina Maderiana vix maior est quam exempla Europaea maxima, quae vidi). Lamina sigmoidea bulbi (tab. VI, fig. 29) magis elongata quam in formâ typicâ, ita, ut dens in margine antico situs, primus, multo longius ab apice laminae quam a fundo sinus, in quem lamina in latere exteriori excisa est, distet (in formâ typicâ intervalla haec fere aequalia sunt); dens hic praeterea minus evolutus et paullo deflexus multo minus prominet quam in *Dr. minusculo* typico.

Scotophaeus E. Sim.

S. Blackwallii (Thor.) (?).

(?) *Drassus Blackwallii*, Thorell 1871. Remarks on synonyms, p. 179.

Feminae tres adultae unaque iuvenis, in insulâ Maderâ lectae, nullâ re differre videntur a *Scotophaeo Blackwallii* Europaeo nisi tibiis III. supra inermibus. Tibiae et metatarsi I. exemplorum Maderianorum inermia sunt, tibiae II. subter ad latus anticum prope medium et in apice aculeis 1.1, metatarsi II. subter prope basim modo 1 modo 2 aculeis armati in exemplis adultis, in femina iuveni vero metatarsus II. inermis est, tibia II. in apice solum aculeo 1 instructa; tibia IV. in omnibus supra inermis.

Sc. (?) cultior n. sp. (Tab. VI, fig. 30).

Madera: lectum est exemplum unicum non adultum.

Species ambigua, quam non nisi magnâ cum haesitatione generi *Scotophaeo* subiungo.

Cephalothorax exempli nostri, non adulti, omnino detriti, 2·0 mm. longus est, 1·45 latus, antice sat fortiter angustatus, leviter sinuatus, sub oculis seriei 2-dae 0·78 latus, oculorum areâ 0·58 latâ, fere in $\frac{2}{3}$ longitudinis sulco medio brevi instructus, humilis, dorso a declivitate posticâ, quae modice praerupta est, anteriora versus modice descendenti et fere recto. *Oculorum* series posterior desuper visa latitudine oculi lateralis modo longior quam anterior, levissime procurva, oculi medii rotundati, lateralibus parum minores, inter se et ab eis paullo minus quam diametro remoti; series anterior directo a fronte visa modice procurva, marginibus inferioribus oculorum lineam subrectam designantibus, oculi medii reliquis omnibus maiores (diametro ca. $\frac{1}{6}$ longiore quam diameter mediorum posticorum), inter se parum longius quam radio remoti, laterales oblongi obliqui, diametro maximâ diametrum mediorum aequanti, ab oculis mediis spatio parvo, a lateralibus posticis dimidiâ diametro ma-

ximâ remoti; a margine clypei distant oculi antici diametro minimâ oculorum lateralium. Area oculorum mediorum lateribus fere parallelis, circiter $\frac{1}{4}$ longior quam latior. *Mandibulae* 0.57 longae, paene directae, sub clypeo leviter geniculatae, apice modice oblique truncatae, angulo rotundato, armatae in margine apicali postice dente uno acuto, antice autem supra angulum denticulo uno parvo, in angulo et in margine apicali dentibus fortasse tribus parvis, in carinam inaequalem inter se confusis. *Maxillae* paullo pone medium late oblique impressae, fere parallelae (anteriora versus parum modo inter se appropinquantes), in latere exteriori a basi usque ad $\frac{3}{8}$ longitudinis sat fortiter dilatatae, ab hoc loco lateribus exterioribus paullulo inter se appropinquantibus et paullo excavatis, apice late et parum oblique truncatae (margine apicali foras et paullulo anteriora versus directo) angulis rotundatis, inferiore fortius quam exteriori. *Labium* aequè longum ac latum, apicem versus modice angustatum, apice rotundato truncatum; pars maxillarum ultra labii apicem prominens longitudine $\frac{3}{4}$ labii aequat. *Sternum* 1.2 longum, 0.90 latum, inter coxas II. et III. (fere in medio) latissimum, posteriora versus fortius quam anteriora versus angustatum, postice acuminatum. *Palpi* abunde aculeati videntur. *Pedes* I. 4.7, II. 4.7, III. 4.4, IV. 5.9, pedum I. femur 1.23, patella 0.75, tibia 0.88, metatarsus 0.70, tarsus 0.59, pedum II. partes: 1.20, 0.75, 0.88, 0.71, 0.59, pedum III. 1.14, 0.65, 0.80, 0.80, 0.62, IV. 1.46, 0.76, 1.14, 1.30, 0.70 mm. longae. Aculeis pedes ita ornati fuisse videntur: femora omnia supra 1.1.1, praeterea apicem versus aculeis singulis femora I. et II. in latere antico, IV. in postico, III. in utroque; reliquae partes pedum anteriorum inermes; tibiae III. subter aculeis 1.2, in utroque latere 1.1, tibiae IV. subter 1.1.2, in latere utroque 1.1, metatarsi III. in latere utroque 1.1 et ad apicem subter et in lateribus 3, metatarsi IV. — praeter aculeos apicales 3 aut 4 — subter ad latus posticum 1.1, antice 1.1.1 aut 1.1, postice 1.1. Unguiculi pedum parum graciles, dentibus fortibus pectinati. *Abdomen* 2.9 longum (mamillis exclusis), 1.6 latum, ovatum postice latius, antice et postice late rotundato-truncatum, insigniter deplanatum. *Mamillae* infimae 0.44 longae, 0.21 latae, cylindratae, insigniter inter se remotae, supremae 0.29 longae, 0.13 latae.

Cephalothorax cum partibus oris palpis pedibusque dilute fulvo-flavidus, subter pallidior quam supra; pars thoracica limbo marginali pedum femora latitudine paene aequanti, nigricanti, modice definito ornata; oculi cingulis nigris inaequalibus cincti, cinguli anticorum mediorum inter se confusi; pedes anteriores apicem versus colore rufo paullo suffusi; annulis nigricantibus pedes ornantur in tiliarum basi (latioribus) et in apice (angustioribus) et in apice metatarsorum, optime expressis

in pedibus posterioribus, pallidioribus in tibiis pedum anteriorum, obsoletis et angustis in metatarsis horum pedum; etiam apex patellarum in lateribus paullo infuscatus — fortius in pedibus anterioribus, parum in posticis. *Abdomen* (fig. 30) subter et in laterum parte inferiore umbrino-cinereum, in ventre vittis ornatum duabus umbrinis, scuta pulmonalia cum mamillis coniungentibus, posteriora versus inter se appropinquantibus, sat latis, intus modice, extrinsecus vero parum definitis; laterum pars superior et dorsum abdominis fuliginea, modice obscura, dorsum colore sordide flavido-cinereo pictum: color hic in dimidio anteriore maculam format totum marginem anticum occupantem, posteriora versus primo leviter et paullo inaequaliter angustatam, tum fortius constrictam et denique in fasciam transversam, quae totam dorsi latitudinem occupat, dilatatam; $\frac{2}{3}$ posteriores maculae huius vittâ mediâ fuligineâ ornantur, fere pedum metatarsos latitudine aequanti, latitudine ubique aequali; posterius dimidium dorsi fasciis transversis tenuibus pictum est quinque, inter se approximatis, quarum antica totam fere latitudinem dorsi occupat, reliquis paullo crassior est, apices versus paullo incrassata, parum longior quam fascia secunda, ut haec in angulum latum fracta, in medio cum maculâ anticâ confusa; fascia secunda crassitudine ubique fere aequali; posteriores gradatim cito minores fiunt, postrema, quae ab apice abdominis insigniter distat, punctum modo parum manifestum format. Mamillae dilute flavescenti-cinerae.

Species haec fortasse similis est *Scotophaeo vario*, insularum Canariarum incolae ¹⁾, cuius descriptionem non novi.

Echemus E. Sim.

E. ? modestus n. sp. (Tab. VI, fig. 34, 35).

Madera: mas et femina adulta.

Mas.

Cephalothorax 1.9 mm. longus, 1.4 latus, antice fortiter angustatus, ad palporum basim 0.73 latus, fronte ca. 0.55, areâ oculorum 0.52 latâ, sat humilis, dorso a declivitate posticâ, quae sat praerupta est, anteriora versus primo leviter, tum paullo fortius descendenti, nitidus, granulis minutissimis, margines versus paullo maioribus et densius congestis, adpersus (in exemplo nostro unico omnino nudus, certo detritus). Sulcus ordinarius sat longus. *Oculorum* series posterior desuper visa latitudine oculi lateralis longior quam series anterior, insigniter procurva: marginibus posticis oculorum lateralium cum punctis mediis mediorum.

¹⁾ E. Simon, Histoire natur. des Araignées, 2. edit., v. 1, p. 371.

lineam fere rectam designantibus; oculi medii, oblongi, leviter angulati, posteriora versus inter se appropinquant, inter se circiter $\frac{1}{5}$ diametri longioris, a lateralibus circiter diametro maiore distant; oculi laterales paullo angulati, mediis minores (diametro non longiore saltem quam mediorum diameter minor), a lateralibus anticis non longius quam $\frac{1}{4}$ diametri remoti. Series oculorum anterior fortiter procurva; oculi medii, convexi nigri rotundi, diametro circiter diametrum minorem oculorum mediorum posticorum aequant, inter se circiter radio (duplo fere longius quam medii postici inter se), a mediis posticis fere $\frac{3}{4}$ diametri, a clypei margine fere diametro distant; oculi laterales cum mediis contingunt, eis fere aequales (parum maiores) sunt, elliptici, diametro maximâ paullo longiore, diametro minimâ parum breviora quam diameter mediorum, a clypei margine fere diametro minore remoti. Area oculorum mediorum paullulum latior postice, circiter $\frac{1}{5}$ longior quam postice latior. *Mandibulae* 0.55 longae, directae, non geniculatae, sublaeves, parce pilosae, apice intus rotundato truncatae, armatae ad sulcum unguicularem antice dentibus parvis 4, postice granulis minutis 4 aut 5. *Maxillae* basi convexae, prope medium insigniter impressae in sulcum latum diffusum obliquum, in latere exteriori a basi usque ad $\frac{1}{3}$ longitudinis insigniter dilatatae, inde apicem versus modice inter se appropinquant, latere exteriori paullulo excavato; margo apicalis maxillarum transversus, angulus apicalis exterior rotundatus; apice intus sat late oblique truncatae sunt maxillae. *Labium* aequè circiter longum ac latum, dimidiis maxillis parum longius. *Sternum* 1.1 longum, 0.8 latum, fere in medio latissimum, ovatum, postice acuminatum, modice nitidum, punctis maioribus dispersis et inter ea punctis minutis ornatum (omnino detritum). *Pulporum* pars femoralis supra prope medium aculeo 1 et prope apicem aculeis 4 (?) ornata fuisse videtur, pars patellaris fortasse uno ad apicem supra et uno in latere interiori prope medium, pars tibialis supra aculeis 1.1, in latere exteriori prope apicem 1, in latere interiori fortasse 1.2 armata, lamina tarsalis saltem in margine utroque (fere subter) pone medium aculeo forti (et supra fortasse 4 minoribus), eius rostrum subter prope bulbum in latere interiori aculeo 1 forti instructum. Pars patellaris 0.28 longa, 0.15 lata, tibialis 0.31 longa, basi 0.12, apice 0.18 lata, processu nullo evidentiori instructa, margine apicali inferiore modo paullo producto et deflexo, angulum brevem latum formanti, quum a latere exteriori adspicitur. Lamina tarsalis 0.5 longa, 0.22 lata, desuper visa fere symmetrica, rostro $\frac{1}{4}$ longitudinis saltem occupanti; bulbus genitalis (fig. 34) mediocris, oblongus, ovatus fere, basim versus latior, e lobis duobus admodum inaequalibus et e processibus 4 in apice sitis compositus; partem maximam bulbi lobus principalis format; lobus mi-

nor, parvus elongatus corneus, partem modo parvam internam anteriorem occupat, ab imo vix conspicitur; pars lobi principalis anterior inferior media fere (lateri interiori paullo propior) — ab eo antice diffissa, posterius sulco modo definita, in longitudinem directo, in dimidio basali bulbi vero intus curvato et evanescenti — processum unum format, parum prominentem, latum, complanatum, apicem versus angustatum, apice oblique rotundato-truncatum; supra processum hunc sive inter eum et alveolum, in apice bulbi, processus duo alii siti sunt: inferior corneus, lamellae instar brevis, latae, deorsum ita deflexae, ut a parte inferiore interiore adspecta uncum brevem deflexum imitet, — et processus superior membranaceus pellucidus oblongus, longius sub rostrum laminae productus; processus quartus in parte anticâ interiore situs, cum prioribus contingit, corneus est, anteriora versus et paullo intus directus, elongatus, compressus, a latere interiore elongato-triangularis videtur, ab imo vero linearis, apicem processus membranacei attingit. *Pedes* I. ca. 5·7, II. 5·3, III. 4·8, IV. 7·1, pedum I. femur 1·50, patella 0·80, tibia 1·16, metatarsus 0·95, tarsus 0·77, pedum II. partes 1·38, 0·69, 1·06, 0·95, 0·73, pedum III. 1·28, 0·66, 0·91, 1·02, 0·66, IV. 1·82, 0·84, 1·41, 1·79, 0·80 longae. Pedum femora supra aculeis 1.1.1, anteriora in latere antico apicem versus 1, III. in latere utroque et IV. in latere postico 1.1, IV. in latere antico 1, patellae inermes (?), tibiae anteriores subter prope basim et prope medium aculeatae: I. aculeis 2.2, II. 1.1, tibiae III. supra pone basim aculeo 1, antice 1.1.1, subter 1.2.2, postice 1.1, IV. supra 1.1, antice 1.1.1 aut 2.1.1, subter 1.2.2, postice 1.1.1.1, metatarsi anteriores subter ad basim 2, posteriores abunde aculeati, subter et in latere utroque et supra (hic tamen non in lineâ medianâ). Tarsi apice sat longe fasciculati (scopulae in exemplo nostro abrasae). *Abdomen* 2·2 longum (mamillis exclusis), 1·2 latum, paene ellipticum, antice rotundato-truncatum, paullo deplanatum, squamis angustis et pilis prope basim plumatis, deplanatis, immixtis, dense tectum. *Mamillae* infimae 0·45 longae, 0·16 latae, cylindratae, inter se late et multo magis remotae quam supremae, hae 0·23 longae, 0·11 latae.

Cephalothorax rufo-testaceus, sulco medio et marginibus obscurioribus, umbrinis, oculi antici medii nigri in maculâ nigrâ siti, reliqui albidii colore nigro cincti, cinguli oculorum posticorum mediorum antice latiusculi, ceterum angustissimi, cinguli oculorum lateralium inter se confusi. Mandibulae colore cephalothoracis, pedes et palpi parum pallidiores; sternum dilute testaceum, margine umbrino, maxillae sterno parum pallidiores, labium obscurius. *Abdomen* isabellinum, mamillae flavidae, pubes abdominis cinereo-albida.

Femina (probabiliter huius speciei).

Cephalothorax 2·1 longus, 1·53 latus, ad palporum insertionem ca. 0·75 latus, fronte 0·60, areâ oculorum 0·54 latâ, pilis — ni fallor — simplicibus longis adpressis dense vestitus. *Oculorum* series superior paullo plus quam latitudine oculi lateralis longior quam antica; oculi medii postici inter se ca. $\frac{1}{3}$ diametri longioris, a lateralibus posticis ca. $\frac{3}{4}$ eiusdem diametri remoti, laterales mediis non evidenter minores (paullulum breviores sed latiores), a lateralibus anticis parum longius quam $\frac{1}{4}$ diametri remoti; oculi antici medii diametro diametrum maiorem posticorum mediorum fere aequant, inter se paullulum longius quam radio, a mediis posticis non multo minus quam diametro suâ, a clypei margine diametro remoti; oculi antici laterales a mediis spatio parvo quidem sed evidenti distant, oculis his paullo minores videntur (diametro maiore diametrum mediorum aequanti). Area oculorum mediorum paullo angustior postice, ca. $\frac{1}{4}$ longior quam postice latior. *Mandibulae* 0·6 longae. *Sternum* 1·25 longum, 0·88 latum. *Palporum* pars femoralis et patellaris ut in mare aculeatae videntur, pars tibialis supra et in latere exteriori ut in mare, in interiore aculeis 2·2 armata, pars tarsalis supra pone basim aculeo 1, in utroque latere 2 aut 2·1, subter prope apicem 2. *Femora* quatuor anteriora supra aculeis modo 1·1, antica in latere antico 1, II. in latere eodem 1·1, quatuor posteriora ut in mare aculeata; patellae inermes; tibiae I. subter ad latus anticum pone basim et pone medium aculeo 1, II. in latere eodem pone medium 1, III. supra pone basim 1, antice 1·1·1, postice 1·1, subter 1·1·2 aut 1·2·2, IV. supra 1 aut 1·1, antice 1·1·1, postice 1·1·1 aut 1·1, subter 1·2·2, metatarsi anteriores inermes, posteriores subter et in latere utroque et supra (sed non in lineâ medianâ) aculeati. Pedum anteriorum metatarsi et tarsi scopulati, etiam tibiae, anticae saltem, in latere antico scopulâ ornatae; pedes posteriores scopulis carent, tarsi modo in apice fasciculo pilorum dilatatorum ornantur. Pedes I. 5·65, II. 5·2, III. 4·5, IV. 6·7, pedum I. femur 1·45, patella 0·80, tibia 1·38, metatarsus 0·84, tarsus 0·73, pedum II. partes 1·38, 0·80, 0·95, 0·84, 0·73, pedum III. 1·24, 0·66, 0·84, 0·91, 0·62, IV. 1·68, 0·87, 1·31, 1·60, 0·80 longae. *Abdomen* 2·4 longum, 1·4 latum, ovatum postice latius, antice rotundato-truncatum. *Mammillae* infimae 0·44 longae, 0·23 latae, supremae 0·31 longae, 0·16 latae. *Epigyne* (fig. 35) (nonne perfecte evoluta?) parum dura, ad ipsum marginem posticum foveolis duabus ornata parvis, fere semilunaribus, in latere exteriori (incurvato) margine acuto definitis, nitidis, vadosis, inter se septo aequae saltem atque ipsae lato, plano, opaco, apice rotundato distinctis. — Ceterum in feminam quadrant, quae de mare diximus, mutatis mutandis.

Species haec generi *Echemo* subiungenda mihi videtur, quamquam seriem oculorum posticam insigniter longiorem habet quam anticam. — Non parum affinis est huic speciei „*Drassus montenegrinus*“¹⁾, qui fortasse etiam *Echemo* adnumerandus est, etiamsi diagnosis *Echemi* a Cel. E. Simonio conscripta²⁾ non bene in eum quadret.

Prothesima L. Koch.

P. setifera E. Sim. (Tab. VI. fig. 20, 21).

Prothesima setifera, E. Simon 1883. Études arachnologiques, 14 mém. (Ann. Soc. ent. France, 6 s., v. 3, p. 274, f. 7).

Pr. setifera, quam Cel. E. Simon secundum exemplum unicum in Azoribus captum descripsit, incolit etiam insulam Maderam et insulas Selvages dictas et probabiliter insulam Porto Santo (hic lectum est exemplum non adultum, quod huius speciei videtur).

Mares Maderiani variant non parum staturâ: eorum cephalothorax 2·8—3·6, tibia cum patellâ IV. 3·4—3·9, metatarsus I. 1·58—1·97, tarsus I. 1·24—1·53 longus est. *Oculi* medii postici horum exemplorum inter se non aut vix longius quam dimidiâ diametro suâ distare mihi videntur, antici medii certo non totâ diametro distant; clypeus sub oculis lateralibus vix altior est quam eorum diameter brevior. *Palporum* processus tibialis in exemplo minimo paullulum longior, in maximo aequè longus atque pars tibialis subter, a latere visus magnam partem aequali latitudine, apicem versus acuminatus, summo apice obtusiusculo, desuper adspectus latere exteriori paene omnino recto, apice in latere interiore attenuatus, itaque omnium levissime foras curvatus, apice cum laminâ tarsali non contingenti. Paries inferior bulbi genitalis (fig. 21) apice in parte interiore oblique truncatus et paullulum sigmoideus: apicem versus levissime sinuatus, in angulum paene rectum desinens; pars angulo huic in latere exteriori adiacens, ab eo rimâ obliquâ distincta, non longius producta, tuberculum format corneum nitidum. Apicem bulbi processus formant duo cornei et pars membranacea pallida, profunde sita, quae difficiliter conspicitur. Processus corneus alter in parte interiore initium capit, basis eius valde lata dimidiam saltem latitudinem bulbi genitalis interiorem occupat; subito angustatus processus hic in spinam desinit gracilem complanatam, foras fere directam, paullulo recurvatam, marginem exteriori laminae tarsalis attingentem, quum ab imo adspicitur. Margo processus huius non procul a basi indentem acutum dilatatus est, qui non ita facile conspicitur. Alter pro-

¹⁾ Chyzer et Kulczyński, *Araneae Hungariae*, v. 2, p. 214, t. 8, f. 37.

²⁾ E. Simon, *Histoire naturelle des Araignées*, ed. 2, v. 1, p. 370.

cessus in parte bulbi exteriori anticâ bulbi situs aculeum format nigrum fortem, sat gracilem, anteriora versus fere directum et paene rectum (leviter modo sinuatum), quum ab imo adspicitur.

Feminas *Prosthesimae setiferae* distinguere nescio a *Prosthesima* illâ, in Poloniâ lectâ, quam — certo non recte — ut feminam *Pr. longipedis* L. Koch protuli in op. „Araneae Hungariae“ v. II, p. 197, t. VIII, f. 14¹). Pleraeque feminae Maderianae maiores quidem sunt quam Polonicae, variant tamen insigniter staturâ ita, ut exemplum Maderianum minimum paullo minus sit quam femina „*Pr. longipedis*“ maxima, quam vidi (huius cephalothorax 2·8, illius 2·5 mm. longus est). Pallidius coloratae sunt feminae Maderianae, praesertim subter, quam „*Pr. longipes*“ nostra; illarum color sterni variat inter latericium et castaneum (Saccardo „Chromotaxia“ edit. 2-a), harum a nigro parum aut vix differt (fuligineum paullo sentit); venter illarum cinereo-umbrinus, umbrinus, fuliginosus, harum niger fere; pedes illarum fuliginosi colore rufus plus minusve suffusi, harum fuliginosi nigri; attamen exempla Maderiana reliquis obscuriora non differunt colore a feminis Polonicis pallidius coloratis. In epigynâ feminarum Maderianarum (fig. 20) „areola“ postice nonnunquam paene aequabiliter rotundata est, vix sinuata, et margo elevatus, quo foveae ad angulos anticos epigynae sitae inter se coniunguntur, plerumque in angulum fractus est, cuius apex in carinam abiit

¹) Haec femina ad hoc tempus in Hungariâ inventa non est. — Femina cum mare *Pr. longipedis* in Angliâ meridionali capta, quam Cel. Fredr. O. P. Cambridge benigne mecum communicavit, nullâ re differre mihi videtur a feminis, quas — opus egregium Cel. L. Kochii „Die Familie der Drassiden“ sequens — *Prosthesimae serotinae* subiunxit! Quum mihi ipsi nunquam contigerit mares *Pr. longipedis*, quae in Poloniâ rarissime occurrit, cum feminis deprehendere, non habeo quod dubitem, quin femina illa Anglica vera sit femina *Pr. longipedis*. Quod cum ita sit, existit quaestio, quae sit femina *Pr. serotinae* L. Koch! Cel. E. Simon *Pr. serotina* ♀ a *Pr. longipede* colore paullo obscuriore, formâ epigynae paullo aliâ et imprimis tibiis II. subter aculeatis distinxit (Les Arachnides de France, v. IV, p. 45, 64—67). Valde dubium mihi videtur, an haec *Pr. serotina* ♀ E. Simonii eadem sit atque L. Kochii; color quidem similis videtur in utrâque (nota certo non magni momenti), sed tibia II. *Pr. serotinae* a L. Kochio inermis describitur et areola epigynae secundum figuram 123 l. c. antice omnino aperta est, ut in *Pr. longipede* E. Simonii. Facile crediderim, non *Pr. serotina* ♀ E. Simonii sed eius *Pr. longipede* ♀ eandem esse atque *Pr. serotina* ♀ L. Kochii! Ceterum addubitari potest, an femina a Cel. E. Simonio descripta vera sit *serotina*, quamquam enim mares *Pr. serotinae* sat multos et ipse variis locis legi et ab aliis collectos lustravi, femina, quae cum descriptione E. Simonii conveniat, nunquam mihi in manus venit. Parum probabile praeterea videtur, feminas *Pr. serotinae* et *Pr. longipedis* differre inter se tibiarum II. armaturâ, quum tibiae hae in maribus utriusque speciei inermes sint. — Confusionem hic quandam suspicor, cuius tollendae deest mihi facultas.

modice expressam, retro directam, in areolae parte anticâ evanescentem. *Prothesimae „longipedis“* margo posticus areolae utrimque plus minusve fortiter sinuatus est, in medio in angulum fractus apice retro directum, formâ paullo variantem, plus minusve acutum; foveae anticae inter se margine coniunguntur acuto in arcum latum procurvum curvato, a carinâ medianâ, pone eum sitâ (non semper satis bene expressâ) optime distinctum. Attamen etiam hae differentiae non solum exiguae sunt sed etiam adeo parum sibi constantes, ut ad formas has distinguendas omnino non sufficiant. — Nihilominus „*Prothesimam longipedem* ♀“ Polonicam *Prothesimae setiferae* subiungere non audeo, quum mas *Pr. setiferae* ad hoc tempus nusquam in Europâ inventus videatur.

Feminae *Pr. setiferae* in Maderâ et in insulis „Selvages“ collectae clare demonstrant, notas nonnullas, quae ad distinguendas species Prothesimarum adhibentur, non magni esse momenti: Pedes earum variant longitudine, ita, ut in exemplis magnis tibia cum patellâ IV. aequae longa sit atque cephalothorax, in parvis longitudine eum superet; metatarsi antici modo inermes sunt, modo subter aculeo 1 aut 2 ornantur; color denique non parum mutabilis est: exempla in insulis „Selvages“ lecta colore pallido excellent; quum exempla Maderiana, obscurius colorata, *Prothesimis „nigris“* fere adnumerari possunt, Selva gensium cephalothorax et abdomen supra umbrina sunt, ille colorem rufum, hoc cinereum sentit, venter colore medio fere inter avellaneum et isabellinum, pedes obscure fulvi.

Feminae *Pr. setiferae* non parum variant staturâ. Exemplorum nostrorum: maximi et minimi cephalothorax 3·8 et 2·48 longus, 2·95, 1·82 latus, pedes I. 9·8, 6·8, II. 8·7, 6·05, III. 8·3, 5·6, IV. 1·21, 8·3, abdomen 4·8, 2·8 longum, 3·4, 1·8 latum est. Partes pedum I. exempli maximi: femur 2·55, patella 1·53, tibia 1·75, metatarsus 1·60, tarsus 1·24, pedum II. 2·26, 1·38, 1·58, 1·53, 1·17, III. 2·04, 1·17, 1·28, 2·04, 1·24, IV. 2·92, 1·60, 2·19, 2·84, 1·46; exempli minimi: I. 1·60, 1·09, 1·20, 1·09, 0·95, II. 1·46, 0·95, 1·06, 1·02, 0·91, III. 1·39, 0·77, 0·87, 1·17, 0·91, IV. 1·82, 1·09, 1·48, 1·97, 1·17 longae. — *Cephalothorax* subopacus est, subtilissime et densissime, in parte cephalicâ indistincte reticulatus, pilis dispersis ornatus. *Oculorum* series posterior subrecta, oculi medii elliptici, fere transverse positi, inter se dimidiâ diametro maiore remoti, lateralibus, qui paullo maiores videntur, fortasse paullulo magis approximati. Series *oculorum* anterior fortiter procurva, oculi medii lateralibus minores, inter se minus quam diametro remoti, lateralibus valde approximati. Clypeus sub oculis lateralibus non evidenter altior quam eorum diameter minor. *Mandibulae* pilis dispersis longis inaequalibus instructae. *Tibiae* anteriores inermes, metatarsi I. — ut supra.

dixi — modo inermes, modo subter prope basim aculeo 1 aut 2 armati, metatarsi II. subter aculeis 2, raro 2.1 instructi; pedum anteriorum metatarsi maximam partem et tarsi scopulati; pedes posteriores scopulis carent; pili pedum sat longi quidem, sed minus quam in mare.

Pr. Lyonnetii (Aud. in Sav.)?

? *Drassus Lyonnetii*, Audouin in Savigny 1825—27. Descript. de l'Égypte, t. 5, f. 6. — *Drassus secretus*, Thorell 1875. Descr. of sever. Eur. a. N.-Afr. Spid., p. 92.

Ins. Porto Santo: femina; Madera: exemplum non adultum.

Pr. Schmitzii n. sp. (Tab. VI, fig. 32).

Ins. Madera: femina unica.

Cephalothorax 1.4 mm. longus, 1.1 latus, antice fortiter et paene aequabiliter (lateribus parum sinuatis) attenuatus, fronte ca. 0.45 latâ, nitidus, omnium subtilissime reticulatus, in angulis posticis pilis aliquot fortibus erectis ornatus, ceterum, ut videtur, parce pilosus. *Area oculorum* 0.28 lata; series posterior oculorum recta, desuper visa latitudine oculi lateralis saltem longior quam anterior; oculi medii lateralibus minores, inter se et ab eis spatiis subaequalibus, circiter $\frac{2}{3}$ diametri longioris aequantibus remoti; series anterior modice procurva, marginibus superioribus oculorum lineam leviter modo procurvam designantibus; oculi medii lateralibus minores, eis valde approximati, inter se insigniter minus quam diametro remoti; area oculorum mediorum postice latior quam antice et aequae fere lata atque longa. Oculi antici laterales a margine clypei ne breviora diametro suâ quidem remoti. *Mandibulae* 0.45 longae, nitidae, obsolete transverse plicatae, pilis longis inaequalibus instructae (armaturam sulci unguicularis extricare non possum). *Sternum* 0.85 longum, 0.60 latum, late ovatum, antice late truncatum, postice acuminatum, nitidum laeve, parce punctatum, pilis longis patentibus ornatum. *Maxillae* in latere exteriori sat fortiter dilatatae; apex anguli palpum gerentis basi maxillae parum propior quam apici; inter eum et apicem latus exterius maxillae fortiter sinuatum; *labium* fere $\frac{1}{3}$ longius quam latius, longitudine fere $\frac{2}{3}$ maxillarum aequans. *Pedum* aculei plerique difficiliter conspiciuntur; femora supra aculeis longis setiformibus modo ornantur, singulis in pedibus anterioribus, 1.1 in posterioribus, ni fallor; praeterea femora posteriora sola aculeis brevioribus instructa sunt, binis in latere antico femoris III, singulis in eorum latere postico superiore et in latere utroque femoris IV. (?); patellae III. (et IV.?) in latere postico aculeo 1 ornatae, tibiae anteriores inermes, metatarsus I. subter pone basim aculeo 1 debili, II. subter pone basim 2, tibiae posteriores in latere utroque 1.1, subter 2.2.2, supra nullo, metatarsi posteriores aculeis abunde, sed nullo supra instructi; metatarsi et tarsi anteriores

soli, parce quidem scopulati; metatarsi posteriores subter in apice pectine ornati e pilis rigidis subaequalibus, dense confertis composito, in latere postico metatarsi III. aculeo finito. Pedes I. 3·75, II. 3·2, III. 2·8, IV. 4·4, pedum I. femur 0·95, patella 0·62, tibia 0·73, metatarsus 0·58, tarsus 0·44, pedum II. partes 0·84, 0·51, 0·58, 0·51, 0·40, pedum III. 0·73, 0·40, 0·48, 0·55, 0·40, IV. 1·09, 0·58, 0·84, 0·98, 0·51 longae. *Abdomen* 1·6 longum, 0·9 latum, pilis breviter et disperse plumosis dense tectum. *Mamillae* supremae infimis insigniter breviores et tenuiores. *Epigyne* (fig. 32) sat magna, 0·49 longa, 0·32 lata, dimidio longior quam latior, subrectangula angulis rotundatis, cornea nitida subplana, in parte anteriore foveâ ornata vadosâ, ca. 0·18 lata, antice modo et in lateribus margine optime expresso definitâ, postice omnino apertâ et sensim evanescenti; margo anticus foveae arcus duos format recurvatos, in angulum latum in medio coeuntibus, circiter in $\frac{1}{5}$ longitudinis epigynae situs est; in dimidio anteriore epigyne sulco ornatur acute impresso, qui areolam circumscibit 0·08 latam, sescuplo saltem longiorem, lateribus parallelis, postice rotundatam; qui sulcus in dimidium posterius epigynae perparum transgreditur, antice marginem foveae non attingit; pars posterior epigynae leviter convexa, in medio deplanata, ad marginem posticum pari foveolarum parvarum, modice expressarum, inter se parum remotarum ornata.

Cephalothorax nigro castaneus, in parte cephalicâ et margines versus obscurior, in occipite maculâ fuscâ ornatus, obsolete fusco reticulatus. Mandibulae cephalothorace paullo pallidiores; sternum fuligineum, colorem rufum paullo sentiens, marginibus nigricantibus; labium colore sterni fere, maxillae et pedum coxae sordide umbrinae; palpi rufescenti-umbrini, pedes nigro-fuliginei, patellis et tibiis basi obsolete pallidioribus, metatarsis et tarsis fulvis, illis colore nigro suffusis, femoribus anticis in lateribus paullo, ut videtur, pallidioribus quam supra et subter. *Abdomen* supra fuligineo nigrum, subter cinereo-fuligineum, mamillae nigro-fuligineae.

Species haec valde affinis est, etiam fabricâ epigynae, *Prothesimae declinanti* Kulcz. ¹⁾, sed non parum minor et formâ areolae epigynae optime distincta.

P. rustica L. Koch.

Prothesima rustica, L. Koch 1872. Beitrag z. Kenntn. d. Arachnidenfauna Tirols, 2. Abh. (Zeitschr. d. Ferdinandeums) p. 309.

Mas et femina adulta lecta sunt in insulâ Maderâ.

¹⁾ Kulczyński in: Chyzer & Kulcz., Araneae Hungariae, v. 2, p. 205, t. 8, f. 3.

Zodariidae.

Zodarium Walck.

Z. maderianum n. sp.? (Tab. VI, fig. 19).

Ins. Madera: exempla duo adulta et pulli duo.

Femina.

Cephalothorax 1.5 mm. longus, 1.02 latus, antice modice angustatus, in $\frac{1}{3}$ longitudinis supra basim palporum sat fortiter sinuatus, inter hos sinus 0.72 latus, parte cephalicâ anteriora versus leviter angustatâ, antice omnino rotundatâ, postice late leviter emarginatus (non magis quam ex gr. in *Z. germanico* C. L. Koch), modice nitens, subtilissime, non admodum dense reticulato-striatus. In cephalothorace directo desuper adspecto *oculi* antici medii spatiis fere aequalibus a clypei margine et ab oculis mediis posticis distare videntur, verus margo clypei et mandibulae non conspiciuntur. Directo a fronte visa series oculorum anterior insigniter procurva: puncta media oculorum lateralium cum marginibus infimis mediorum lineam designant subrectam; oculi medii inter se paullo minus quam radio, a margine clypei paullo minus quam duplâ diametro distant; antici laterales duplo fortasse minores quam medii, elliptici, diametro maximâ paullulum minore quam diameter mediorum, ab oculis his non longius quam $\frac{1}{6}$ diametri maximi remoti. Series oculorum posterior fortiter quidem procurva, sed margines postici oculorum lateralium non parum pone margines anticos mediorum siti; oculi laterales paene elliptici lati, paullulo minores quam laterales antici, maiores quam postici medii, qui leviter angulati sunt; oculi postici medii a lateralibus et hi a lateralibus anticis spatiis subaequalibus, intervallum oculorum anticorum medii et lateralis fere aequantibus remoti; inter se oculi medii postici triplâ fere diametro distant, cum oculis anticis mediis aream occupant postice circiter diametro oculi (sive circiter quintâ parte) latiore quam antice et aequae circiter longam atque latam antice. *Mandibulae* 0.57 longae. *Sternum* fere laeve, subtilissime solum et modice dense reticulatum, nitidum, punctis impressis adpersum. *Palporum* pars patellaris fortiter convexa, desuper visa duplo fere longior quam latior, 0.32 longa, pars tibialis 0.23 longa, ne sescuplo quidem longior quam latior, pars tarsalis (ungue excluso) 0.36 longa, duplo longior quam basi latior, conica, ungue forti, dense pectinato instructa. *Pedum* sex anteriorum saltem femora supra pone basim aculeo debili ornata. *Pedum* I. femur 1.20, patella 0.46, tibia 0.95, metatarsus 1.17, tarsus 0.84, *pedum* II. partes: 1.04, 0.45, 0.76, 1.07, 0.75, *pedum* III. 1.04, 0.49, 0.75, 1.12,....., femur IV. 1.46 longum. *Abdomen* 2.0 longum, 1.3 latum, formâ in *Zodariis* vulgari. *Epigyne* (fig. 19) sat fortiter

convexa: in transversum aequabiliter, in longitudinem vero inaequaliter: postice sat fortiter praerupta; pars postica praerupta sulco transverso leviter recurvato, mediocriter expresso, in partes duas dividitur, superiorem (ventri vicinam) minus duram flavidam, ca. 0.20 latam, duplo saltem latiore quam longiorem, et partem inferiorem, ut reliquis paries epigynae, corneam duram. Ad utrumque latus partis pallidae appendix adnata est epigynae cornea, parva, compressa, lamelliformis, retro et deorsum directa, apice oblique truncata et paullo sinuata (appendices hae formâ variant et probabiliter non partes propriae epigynae sunt sed „coitus signa“). Pars cornea epigynae lineis duabus ornatur paullulo elevatis, rugosis, parum expressis, ad latus utrumque partis membranaceae initium capientibus, in parte posticâ epigynae inter se appropinquantibus, in angulo inter partem eam et anteriorem ca. 0.15 (fere latitudine metatarsi III. medii) remotis, anterie paene parallelis, antice evanescentibus, marginem anticum epigynae non attingentibus.

Cephalothorax niger, pars thoracica colorem castaneum sentiens; mandibulae nigro-castaneae, apicem versus pallidiores; sternum antice obscure, postice pallidius castaneum, margine obscuriore; labium nigrum fere, maxillae obscure flavido-umbrinae, apicem versus obscuriores. Palporum pars femoralis nigro-fuliginea, reliquae flavo-testaceae, colore umbrino paullo suffusae, praesertim pars patellaris. Coxae pedum I. fuligineo-nigrae, basi subter umbrino-flavidae, reliquae rufescenti-flavidae, II. paullo infuscatae; femora 4 anteriora nigra, III. obscure, IV. pallidius castanea, haec subter basi flavida; reliquae pedum partes testaceo-flavae. *Abdomen* fuligineo-nigrum, venter obscure avellaneus, dense maculis obscurioribus parum expressis adpersus, in parte postremâ (sulco transverso et mamillis interiectâ) ornatus fasciâ transversâ obscure castaneâ, mediocriter latâ; laterum pars superior colore dorsi, inferior colore ventris, qui color pallidus maculam format maximam triangularem, similem atque in *Zodariis* plerisque, sursum et anteriora versus directam, procurvam, margine superiore leviter arcuato et parum inaequali, margine antico concavo. Mamillarum infimarum (quae in exemplo nostro valde contractae sunt) pars basalis connata umbrino-flavida, angulo castaneo ornata (?), partes apicales flavido-albae. Scuta pulmonalia dilute flavida. Epigyne (humefacta) fulva; lineae, quarum supra fecimus mentionem, etiam in epigynâ humefactâ conspiciuntur, bediae, mediocriter expressae, marginem eius anticum attingunt et incurvatae inter se coniunguntur; pars eis inclusa lateralibus pallidior, praesertim postice, ubi flavida est; pars epigynae postica lateralis utraque, aequae longa atque areola postica media, transversa, arcu antice definitur nigricanti, recurvato, modice expresso.

Exemplum alterum adultum, quod certo eiusdem est speciei, minus est: *cephalothorace* 1.24 longo, 0.81 lato, supra basim palporum 0.58 lato. Eius *oculi* antici medii parum plus quam $\frac{1}{4}$ diametri distant; oculorum anticorum lateralium diameter maxima ca. $\frac{4}{5}$ diametri anticorum mediorum aequat; margines postici oculorum posticorum lateralium cum marginibus anticis mediorum lineam modo leviter recurvatam designant; oculi postici medii lateralibus non minores, imo eis paullulo maiores, postici laterales a mediis et ab anticis lateralibus spatiis fere aequalibus et maioribus quam intervallum oculi antici medii et lateralis, postici medii inter se paullo minus quam triplâ diametro maximâ remoti; area oculorum mediorum $\frac{1}{6}$ (non totâ latitudine oculi) postice latior. *Pedum* I. femur 0.88, patella 0.36, tibia 0.68, metatarsus 0.84, tarsus 0.65, pedum II. partes: 0.75, 0.33, 0.55, 0.78, 0.58, III. 0.75, 0.33, 0.52, 0.83, 0.52, IV. 1.11, 0.42, 0.97, 1.25, 0.62 longae. *Abdomen* 1.8 long., 1.4 lat. *Epigyne* (paullo contusa) magis aequabiliter et minus fortiter convexa, lineis rugosis perparum expressis et postice paullo minus divaricantibus; sulcus transversus in parte posticâ situs perparum manifestus et pars supra eum sita colore ab inferiore parum distincta.

Non parum pallidius coloratum est hoc exemplum quam femina supra descripta. *Cephalothorax*, mandibulae, femora anteriora castanea, pars cephalica postice utrimque maculâ parvâ oblongâ, paullo obliquâ, pellucenti flavidâ ornata; sternum fulvum obscurius marginatum, labium umbrinum, maxillae totae sterno paullo pallidiores; pedum coxae dilute flavidae, paullulum rufescentes, anticae modo apicem versus in lateribus leviter infuscaetae; palpi testaceo-flavidi, parte femorali paullo infuscatâ; pedum partes pleraeque dilute rufescenti-flavidae, femora III. fere tota, IV. apicem versus colore castaneo suffusa. *Abdominis* dorsum castaneum, supra mamillas maculis albidis ornatum tribus, quarum antica parum manifesta rotundata, secunda anguliformis, postrema reliquis maior oblonga; ventris pars postrema et mamillarum infimarum pars basalis reliquo ventre parum obscuriores.

Exemplum non adultum, ad colorem inter supra descripta medium fere, maculis pallidis in occipite caret, in dorso abdominis posterius maculis albidis tribus ornatur bene expressis: antica anguliformi, secundâ transversâ ellipticâ fere, postremâ quasi e maculis duabus, anteriore minore transversâ et posteriore oblongâ, compositâ; praeterea dorsum paullo pone medium maculâ pallidâ, parum expressâ pictum est.

Zodarium hoc fortasse, imo probabiliter, non nova est species; matrem eius, eheu, non novi, feminae *Zodariorum* vero pleraeque simillimae sunt inter se, ad eas recte distinguendas differentiae in oculorum situ, in colore positae, leves et, ut e comparatione ambarum supra descripta-

rum feminarum elucet, paullo mutabiles, parum prosunt. Notae, quae ex epigynarum fabricâ peti possunt, tenues quidem esse solent in hoc genere; nihilominus dolendum eas ab auctoribus in descriptionibus plurimorum *Zodariorum* neglectas esse, quoniam ad melius definiendas huius generis species certo non parvi essent momenti.

Pholcidae.

Pholcus Walck.

Ph. phalangioides (Fuessl.).

Aranea phalangioides, Fuesslin 1775. Verzeichn.... Schweitzerisch. Insekten, p. 61.

In ins. Madera et Porto Santo lecta sunt exempla sat multa adulta et iuniora, in ins. Selvages femina unica.

Spermophora Hentz.

S. senoculata (Dugès).

Pholcus senoculatus, Dugès 1836. Observ. s. l. Aran. (Ann. sc. natur., v. 6, p. 160).

Ins. Madera: feminae adultae duae et exempla non adulta tria.

In exempla haec pleraque non quadrat nota una e principalibus, quibus Cel. E. Simon *Spermophoram senoculatam* a *S. elevata* E. Sim. distinxit¹⁾: directo desuper adspecti oculi utriusque lateris spatium non angustius, sed aequè latum occupant atque spatium oculis interiectum. In exemplis *S. senoculatae* Croaticis et Gallicis, quae vidi, intervallum hoc saepissime paullo latius est quam oculi unius lateris (illud 0.58, hi 0.51 lati). Sed differentia haec et levis est et non constans: turmae oculorum desuper adspectae in feminâ Maderianâ adultâ unâ paullulo longius quam latitudine suâ, in exemplo Croatico quodam ipsâ latitudine suâ distant inter se. — Ad colorem et formam non differunt *Sp. senoculatae* Maderianae et Europaeae.

Theridiidae.

Theridium Walek.

Th. gibberosum n. sp. (Tab. VI, fig. 27, tab. VII, fig. 37—40).

Ins. Madera: lecta sunt pauca exempla feminina.

Species formâ abdominis et armaturâ coxarum IV. valde insignis.

Femina 4.8 mm. longa *Cephalothorax* 1.6 longus, 1.35 latus, laevis nitidus; impressiones cephalicae profundae et sat acutae, antice et postice insigniter abbreviatae; fovea media profunda diffusa rotundata (paullo oblonga), pars thoracica in lateribus impressionibus binis aut

¹⁾ Les Arachnides de France, v. I, p. 263.

ternis vadosis, parum definitis ornata. A latere visum dorsum cephalothoracis in parte posteriore altius et convexum, anteriora versus in univsum leviter descendens et paullo inaequale: prope medium paullo impressum, pone oculos paullulum convexum. *Oculi* magni, medii lateralibus paullulo maiores; series posterior leviter procurva, oculi medii non totâ diametro remoti, lateralibus paullulo propiores; series anterior modice procurva, oculi medii inter se paullo longius quam radio, a lateralibus fortasse $\frac{1}{6}$ diametri distantes. Area oculorum mediorum fere quadrata; clypeus fere duplo altior quam haec area longa, sub oculis fortiter impressus, inferius paullo proiectus et fortiter convexus, supra marginem sulco tenui transverso sinuato ornatus. *Mandibulae* ca. $\frac{2}{3}$ longiores quam clypeus altus. *Labium* a sterno sulco optime discretum, dimidio saltem brevius quam maxillarum pars ultra suum apicem prominens. *Sternum* subtilissime reticulatum, parum nitens, modice convexum, 0.9 longum, 0.8 latum, fere triangulare margine antico et lateribus modice et paullo inaequaliter rotundatis, marginem posticum coxarum IV, quum ab imo adspicitur, non attingens. *Pedum* IV. coxae (fig. 40) basi dente forti intus et deorsum et paullo retro directo, acuto ornatae; apices dentium horum inter se et ab apice tuberculi epigynae spatiis parvis distant. *Pêdes* I. 10.3, II 6.9, III. 5.1, IV. 8.4, anticorum femur 3.14, patella 0.73, tibia 2.22, metatarsus 2.70, tarsus 0.95, pedum II. partes 2.11, 0.66, 1.27, 1.68, 0.73, pedum III. 1.64, 0.51, 0.84, 1.20, 0.66, IV. 2.77, 0.76, 1.60, 2.04, 0.80 longae. *Abdomen* in conum elevatum sursum et paullo (plus minusve) retro spectantem, apice obtusiusculum; a latere visum triangulare fere, inaequilaterum, ventre ca. $\frac{2}{3}$ breviora quam latus anticum (hoc ca. 3.9 mm. longum), hoc autem ca. $\frac{1}{3}$ breviora quam latus posticum (ca. 5.0 mm.), lateribus antico et postico sigmoideis (postico plerumque fortius quam anticum curvato), inferius convexis, supra brevius excavatis. Desuper adspectum abdomen modo parum longius quam latius (3.0 long., 2.9 lat.) et rotundatum aut antice leviter angustatum, modo ca. $\frac{1}{4}$ longius quam latius et fere ellipticum. *Mamillae* in apice abdominis infra sitae. *Epigyne* (fig. 27) tuberculo instructa corneo nigro, paullo transverso, basi 0.37 lato et 0.28 longo, apicem versus a fronte et a tergo compresso et in carinam mediocriter acutam desinenti, 0.18 alto; a latere tuberculum hoc triangulare videtur, latere antico leviter convexo, postico fere recto, a tergo visum late triangulare, basi utrimque paullo truncatum; paries posticus tuberculi leviter in transversum convexus, obsolete transverse rugosus, anticus vero prope mediam altitudinem foveolis duabus ornatus rotundatis, in sulcos latos, minus profundos, deorsum fere directos productis, inter se circiter latitudine suâ distantibus et septo obtuso distinctis.

Color insigniter mutabilis. *Cephalothorax* flavo-testaceus aut fulvus, colore umbrino aut fuligineo pictus: vittâ mediâ ornatus parum lata, inaequali, postice parum ultra foveam mediam productâ, aream oculorum non attingenti, antice plus minusve manifeste divisâ in lineas duas non procul ab oculis foras curvatas; in utroque latere lineae aut vittae angustae radiantes conspiciuntur duae, quarum anterior in impressione cephalicâ iacet et paullo crassior est, posterior vero supra coxam IV. initium capit versus foveam mediam directa, prope eam intus curvata cum vittâ mediâ coniungitur; inter has lineas latera cephalothoracis umbrino reticulata sunt et pro parte radiato lineata. In exemplis obscure coloratis pictura haec adeo dilatata et confusa invenitur, ut cephalothorax fuligineo-niger evadat, spatio oculos gerenti pallidiore, maculis ornatus fulvis tribus, quarum una spatium foveae medianae et margini postico interiectum occupat, reliquae duae ad foveam hanc initium capiunt, foras subito latiores fiunt et evanescent; pars cephalica in exemplis talibus posterius utrimque maculâ oblongâ obliquâ pallidâ ornatur. *Mandibulae* rufescenti-flavae, apicem versus paullo obscuriores, aut umbrinae et in dorsi latere utroque vittâ pictae longitudinali fuliginêâ, apicem non attingenti. *Sternum* flavidum, paullo rufescens, concolor, aut pallide fulvum summo margine plus minusve infuscato, margines versus utrimque vittis fuliginis radiantibus quatuor, nonnunquam vix expressis pictum, aut denique latericium, margines versus et posteriora versus obscurius, picturâ evidentiori carens. *Labium* et *maxillae* plerumque evidenter obscuriora quam sternum, hae saepe vittâ mediâ longitudinali umbrinâ aut fuliginêâ ornatae. *Palpi* et *pedes* rufo-flavidi aut flavido-fulvi; in exemplis dilute coloratis tibiae anteriores apice praesertim subter umbrino marginatae, metatarsi omnes apice anguste umbrino annulati, tibiae IV. annulo apicali lato rufo-fuligineo ornatae. In exemplo nostro reliquis obscurius colorato pedes colore fuligineo et nigro hunc in modum picti: femora basi et prope medium et in apice annulata, annulis basalibus sat angustis, apicalibus latis, mediis in pedibus I. in vittas longitudinales diffusis et cum annulo apicali plus minusve coniunctis, in pedibus IV. obsoletis; patellae apice, tibiae ante medium et in apice annulatae, hae summâ basi etiam fuliginêae in pedibus anterioribus saltem, earum annuli basi propiores plus minusve interrupti et subter melius quam supra expressi; metatarsi apice et in pedibus posterioribus saltem ante medium annulati. Reliqua exempla picturam eandem, pro parte obsoletam aut deletam praebent. *Abdomen* (fig. 37—39) dilute isabellinum aut fulvum, picturâ ornatum e punctis flavido- aut pure albis et lineis albis et maculis badiis aut fuligineo-nigris constanti, aliquâ ex parte simili atque ex. gr. in *Theridio formoso* (Clerck).

Imprimis conspicuae et sibi constantes sunt lineae seu vittae angustae albae tres: in pariete dorsi postico linea apicem coni dorsualis cum mamillis coniungens, parum inaequalis, integra aut parum interrupta, et in utroque latere arcus procurvus, rarius integer, saepius in puncta — praesertim inferius — dissolutus; arcus hi in dorsi pariete antico initium capiunt a lineâ medianâ et ab apice coni paullo remoti, in universum deorsum directi sunt, circiter mediam altitudinem laterum attingunt, sed variant longitudine, infra sensim evanescent. Latera abdominis in fronte arcuum alborum plus minusve punctis albis, nonnunquam in maculas parum definitas congestis, adpersa sunt, praesertim antice et infra, ad arcus vero ipsos, praesertim supra punctis albis carent et colore badio aut nigro repleta maculam formant obscuram, postice modo bene definitam, formâ et magnitudine paullo variantem. Declivitas dorsi antica, abunde albo punctata, in exemplis obscuris etiam punctis nigris aliquot adpersa, lineâ dimidiatur obscurâ, ramulos aliquot foras fere directos emittenti, non semper sat distinctâ; area haec pallida in universum ovata est, antice latior et male definita, postice acuminata apicem coni attingit; ad eam utrimque in mediâ fere longitudine initium saepe conspicitur arcus albi, arcui supra descripto parallelum, breve, in latera abdominis non aut parum descendens. Ipse apex coni dorsualis saepissime, latera eius vero prope apicem fortasse constanter obscure colorata sunt. Parietis posticus abdominis, saepissime abunde albo punctatus et vittis badiis aut nigris ornatus, picturâ variat insigniter; plerumque lineae obscurae aut vittae latiusculae, inaequales, saepe interruptae, in angulum acutum coeunt prope mediam altitudinem parietis huius aut supra eam, et lineam albam medianam saepissime hic interrumpunt; deorsum vittae hae, mamillas versus directae, modo eas attingunt leviter incurvatae et paullo dilatatae, modo non attingunt: ad mamillas tum vittae aliae obscurae initium capiunt inaequales, sursum directae, leviter recurvatae, basi abdominis propiores, sursum plus minusve longe productae; area hunc in modum circumscripta, anguste ovata vel late lanceolata, colore obscuro plus minusve contaminatur praesertim ad lineam medianam; qui color obscurus plerumque in vittas digestus invenitur transversas aut late anguliformes, unam aut quatuor. Venter isabellinus aut magnam partem fuliginosus, maculis tribus albis e punctis conflatis ornatus: medianâ ad marginem epigastrii et unâ in utroque latere prope medium; pone has maculas plerumque vestigium lineae transversae albae interruptae conspicitur et pone eam in parte anticâ laterali mamillarum par macularum e punctis albis compositarum, minus distinctarum et latius inter se distantium quam maculae ventrales.

Th. rupicola Emerton? (Tab. VII, fig. 36).

? *Theridium rupicola*, Emerton 1882. New England Spiders of the family Therididae. (Transact. Connecticut Acad., v. 6, p. 14, t. 2, f. 2).

Theridio rupicolae Em., mihi ignoto, *Theridium* quoddam in insulâ Maderâ captum subiungo, non sine dubitatione, quoniam exemplum nostrum unicum non adultum est. Quum descriptio *Th. rupicolae* l. c. paullo arta sit, exemplum Maderianum describendum censeo.

Maris non adulti *cephalothorax* 1.2 mm. longus, 1.0 latus, laevis nitidus; oculi omnes subaequales (medii antici reliquis parum maiores), series posterior paullulum procurva, eius oculi medii paullo oblongi, inter se diametro minore remoti, lateralibus paullulo propiores; series anterior leviter procurva, oculi medii inter se paullo minus quam diametro, a lateralibus minus quam radio remoti; area oculorum mediorum fere quadrata, vix latior postice et vix longior quam latior, aequae circiter longa atque clypeus sub eâ altus. *Mandibulae* clypeo fere duplo longiores. *Labium* a sterno sulco optime distinctum; *sternum* subtilissime reticulatum, parum nitens, inter coxas posticas productum et sursum flexum, hic circiter dimidias coxas has latitudine aequat. *Pedes* I. 6.4, II. 4.35, III. 3.05, IV. 4.8, anticorum femur 1.85, patella 0.55, tibia 1.24, metatarsus 1.66, tarsus 0.84, pedum II. partes: 1.24, 0.45, 0.75, 1.02, 0.65, pedum III. 0.91, 0.36, 0.49, 0.72, 0.49, IV. 1.46, 0.49, 0.83, 1.10, 0.66 longae. *Abdomen* 2.3 altum; desuper visum 2.1 longum, 2.0 latum, rotundum fere, antice paullulo truncatum; dorsum tuberculo lato humili ornatum, circiter duplo longius a mamillis quam a margine antico remoto; a latere visum abdomen ovatum fere, axi retro et deorsum directâ 2.7 longâ (mamillis inclusis), apice (mamillis) acuminatum, 1.9 crassum.

Cephalothorax obscure umbrinus picturâ evidentiori caret; mandibulae obscure fulvae, dorso in latere interiore vittâ fuliginêâ angustâ paullo inaequali, ca. $\frac{2}{3}$ longitudinis occupanti, ornato, latere exteriori paullo pone medium vittâ fuliginêâ picto; maxillae fulvae, labium paullo obscurius; sternum fulvo-umbrinum, fulgineo sat late marginatum. *Palpi* et *pedes* flavo-testacei; illorum pars tarsalis supra prope basim maculâ fuliginêâ picta; hi vittis et annulis obscuris ornati, plerisque umbrinis, in apice tibiarum et metatarsorum IV. vero fulgineo-nigris: femora antica subter vittâ longâ, supra prope medium vittâ brevi parum expressâ, prope apicem annulo sat lato, reliqua femora ad apicem annulo incompleto aut maculâ subter sitâ picta, praeterea II. prope medium subter vittâ modice longâ et antice maculâ diffusâ parum expressâ, femora III. in dimidio basali annulo supra late interrupto ornata; patellae praesertim posteriores apicem versus infuscae aut maculatae; tibiae et meta-

tarsi in dimidio basali et in apice annulata, annulis in tibiaram posteriorum parte basali obsoletis aut nullis. *Abdomen* (fig. 36) obscure umbrinum et fuliginium, dense umbrino-albo punctatum et maculis parvis flavido-albis ornatum. Partes dorsi punctis pallidis non contaminatae inter marginem anticum et tuberculum dorsuale vittam formant antice latam et utrimque vittâ longitudinali e punctis conflatâ limitatam, prope medium fortiter constrictam pari macularum albarum oblongarum, quarum utraque cum vittulâ aliâ angustiore retro et foras directâ coniungitur et angulum format apice anteriora versus et intus directum; posterius vitta media lata quidem sed male definita est. Tuberculi dorsualis apex et pars postica maculis paucis albis confertis occupatur. Dorsi declivitas postica, quae utrimque inferius saltem spatio parum aut non maculato definitur (male quidem), aream format elongato ovalem, in lateribus inferius uberius albo punctatam, ad mamillas pari punctorum alborum maiusculorum ornatam, paullo supra medium lineâ albidâ in angulum latum refractâ, e punctis albis compositâ, parum expressâ persectam. Laterum abdominis pars anterior, parum aut non contaminata, supra et postice superius arcu definitur deorsum curvato, e punctis albidis densius congestis constanti, parum expresso. Macula obscura dorsualis antica in parietem anticum abdominis descendit, ubi angustior fit et minus definita. Area mamillarum, quae umbrinae sunt, punctis albidis modice expressis, fere in circulum dispositis circumdata. Ad latus exterius scuti pulmonalis utriusque macula albida inaequalis interrupta. Venter obscure umbrinus, posterius arcu albido inaequali interrupto procurvo cinctus.

Th. denticulatum (Walck.).

Aranea denticulata, Walckenaer 1802. Faune Parisienne, v. 2, p. 208.

Feminae adultae duae lectae sunt in insulâ Maderâ, una vero in insulâ Porto Santo.

Th. Barreti n. sp. (Tab. VI, fig. 26).

Ins. Madera: feminae duae.

Femina 2.4 longa. *Cephalothorax* 1.1 mm. longus, 0.8 latus, modice nitens, subtilissime reticulatus; dorsum partis cephalicae rectum et sublibratum; impressiones cephalicae sat profundae, fovea media transversa, ca. 0.2 longa, profunda sed modice definita, cum eius apice utroque sulcus profundus diffusus coniungitur, coxas IV. versus directus, sed eas non attingens; pars thoracica praeterea impressionibus radiantibus utrimque binis ornata, modice expressis, brevibus. *Oculi* parvi subaequales; series posterior leviter procurva, oculi medii paullo oblongi, inter se duplâ suâ diametro minore aut paullulo longius remoti, a laterâlibus spatio

paullo aut vix minore distantes; series anterior subrecta (parum sursum curvata), oculi spatiis subaequalibus aut medii inter se paullulo longius quam a lateralibus remoti, intervallis $\frac{4}{3}$ aut $\frac{5}{3}$ diametri mediorum aequantibus. Area oculorum mediorum postice paullulo latior quam antice (12:11) et aequae longa atque antice lata; clypeus altitudine aream hanc paullo superat (13:11), sub oculis sat fortiter impressus est. *Mandibulae* clypeo ca. $\frac{1}{2}$ longiores, duplo fere angustiores quam longiores, aequae fere crassae atque femora I. *Labium* a sterno sat bene distinctum, plus duplo latius quam longius, duplo fere brevius quam maxillarum pars ultra suum apicem prominens. *Sternum* sublaeve, modice nitens, leviter convexum, 0.73 longum, 0.54 latum, antice utrimque paullo oblique truncatum et paullulum emarginatum, fere a margine suo antico usque ad marginem posticum coxarum IV. paene aequabiliter et modice solum rotundato angustatum; coxae IV. ca. latitudine suâ inter se remotae. *Pedes* longi tenues, I. femur 2.11, patella 0.47, tibia 1.56, metatarsus 1.62, tarsus 0.52, pedum II. partes 1.53, 0.45, 0.98, 1.14, 0.49, pedum III.: 0.98, 0.33, 0.52, 0.68, 0.36, IV.: 1.40, 0.39, 1.17, 0.98, 0.42 longae. *Abdomen* 1.4 longum, circiter $\frac{1}{5}$ longius quam latius aut aequae latum ac longum, ovatum antice latius, aut fere rotundum, $\frac{1}{10}$ aut $\frac{1}{6}$ humilius quam latius; mamillae subter in apice abdominis sitae. *Epigyne* (fig. 26), cuius fabrica vix extricari potest, ad marginem posticum foveolâ ornatur ca. 0.05 latâ, sat profundâ, postice et in lateribus margine acuto fere semicirculari definitâ; spatium in fronte foveae situm impressum videtur, fovea itaque antice aperta; in angulis foveae anticis initium capere videntur ductus, qui aditum ad spermathecas praebent, anteriora versus et paullo foras directi; in epigynâ humefactâ ductus hi et spermathecae, rotundatae, inter se multo minus quam diametro, a margine postico epigynae circiter diametro suâ remotae, plus minusve translucens conspicuntur.

Totum animalculum cinerascens et rufescens flavidum, oculi medii et macula minuta oculis lateralibus supra interiecta nigra; pars thoracica colore fulvo suffusa paullo obscurior quam cephalica, haec postice maculâ parvâ oblongâ aut rotundatâ umbrinâ ornata; nonnunquam pars thoracica ad marginem posticum lineâ crassiusculâ brevi umbrinâ picta.

Th. palustre Pav. (?). (Tab. VI, fig. 28; tab. VII, fig. 46, 48—52).

(?) *Theridium palustre*, Pavesi 1880 Studi sugli Aracnidi Africani. I. Aracnidi di Tunisia, p. 52. — *Theridion dromedarius*, E. Simon 1880. Bullet. Soc. entom. France, Nr. 15, p. 133.

Ins. Madera: sat frequens videtur.

Valde variat haec species colore. *Cephalothorax* dilute flavidus, rufo-flavidus, aut obscure fulvus, marginibus lateralibus modo concoloribus, modo nigris angustis aut latiusculis, vittis plerumque duabus ornatus fuliginis, modice aut parum definitis, postice inter se coniunctis et modo marginem posticum attingentibus, modo paullo abbreviatis, versus oculos posticos laterales directis, eos nonnunquam fere attingentibus, saepius insigniter abbreviatis; inter quas vittas cephalothorax plerumque obscurius coloratus est quam in parte thoracica, testaceus... rufo-umbrinus; non raro pars cephalica paullo modo magis quam thoracica colorem rufum sentit et postice umbrâ valde obsoletâ, V-formi ornatur, ceterum picturâ evidentiori caret; raro pars thoracica in utroque latere anterioris radii duobus umbrinis brevibus, parum expressis ornatur. Clypei pars inferior saepe infuscata aut colore umbrino obsolete maculata. *Mandibulae* colore partis thoracicae, dorso modo supra modo secundum totam fere longitudinem vittâ umbrinâ aut fuliginâ diffusâ ornato. *Sternum* dilute flavidum concolor aut dilute fulvum sat late fuligineo marginatum; *maxillae* colore sterni, *labium* plus minusve infuscatum, praesertim basi. *Palpi* et *pedes* plerumque dilute flavidi, saepe colore rufo suffusi praesertim apicem versus, annulis obscuris carent. In uno exemplo palporum pars patellaris supra prope apicem puncto nigricanti diffuso ornata, pars tibialis apice subter nigro marginata; pedum 4 anteriorum femora in latere inferiore postico puncto nigricanti ornata prope medium et apicem versus, apices patellarum tibiatarum metatarsorum ex parte anguste nigri, tibiae et metatarsi subter prope medium maculis nigricantibus (in pedibus II. valde obsoletis) ornata, in pedibus III. margo apicalis patellarum tibiatarum metatarsorum ex parte niger, pedum IV. color similis, sed tibiae apice annulo sat lato fuligineo diffuso incompleto ornatae. Alius exempli femora I. apicem versus late diffuse colore fuligineo tincta, femora IV. postice prope apicem fuligineo obsolete maculata, patellae tibiae metatarsi apice ex parte obscure marginata, tibia I. subter in dimidio basali vittâ longa, metatarsus I. loco respondentis vittâ brevi fuliginâ ornatus, apex tibiae I. sat late infuscatus, tibia II. subter prope medium maculâ umbrinâ picta, tibiatarum IV. dimidium apicale et metatarsorum IV. annulus apicalis non latus fuliginea. Exempli nostri, quod reliquis obscurius coloratum est, femora I. in lateribus et subter maiore ex parte fuliginea (modo basi late, apice anguste flavida), supra lineâ fuliginâ ornata, femorum II. pictura similis, minus lata, femora posteriora apicem versus in lateribus et subter fuliginea, patellae I. apice fuligineo-marginatae, in latere postico puncto fuligineo ornatae, patellae II. similes, picturâ minus distinctâ, patellae III. apice antice non late, IV. eodem loco late, subter anguste fuligineae aut nigrae, ti-

biae I. subter et in lateribus totae fere obscurius et pallidius fuligineae, II. utrimque vittâ fuligineâ, prope medium et in apice dilatâtâ, ornatae, reliquae partes ut in priore pictae. *Abdomen* (fig. 48—52) album, plus minusve avellaneo reticulatum praesertim subter, ceterum picturâ valde varians. Mamillae in maculâ sitae isabellinâ punctis albis carenti, stellatâ, in ventrem paullo productâ et hic transverse inaequabiliter truncatâ. Rarissime dorsum abdominis totum, incluso pariete antico, una cum laterum parte anteriore superiore fuligineo-nigrum est, obsolete umbrino punctatum, in pariete antico punctis paucis albis adpersum; supra mamillas puncta pallida densius congesta vittam formant oblongam latam diffusam; area nigra quae mamillas attingit, cito angustata, margines habet posterius valde inaequales, parum definitos. Saepius abdomen „folio“ ornatur in partes duas divulso, quarum altera parietem anticum abdominis occupat, altera triangulum, quod tuberibus humeralibus et mamillis designatur, maiore aut minore ex parte replet; quod folium pallidius aut obscurius umbrinum aut nigro-fuligineum, punctis et maculis flavicanti-albis contaminatur aut interrumpitur. Pars folii anterior late triangularis, margine postico modo recto, modo concavo, saepe postice in medio excisa, aut vittâ albidâ latiusculâ omnino dimidiata; pars posterior triangularis, marginibus lateralibus in universum paullo concavis, insigniter inaequalibus, plerumque crenatis (lobis utrimque 5 aut 6, posticis indistinctis), nonnunquam in dentes irregulares excisis; pars haec postice saepissime usque ad mamillas pertinet, apices tuberum humeralium plerumque non attingit et a parte anteriore vittâ transversâ albidâ sat latâ, modo fere aequali modo valde inaequali disiungitur; nonnunquam pars posterior folii fasciâ transversâ latâ albidâ, inter crenas anticas sitâ, in maculas duas dividitur, quae modo in medio petiolo angusto connectuntur. Saepius pars folii postica paene aut omnino evanescit, dorsum tum maculâ ornatur transversâ trapezicâ, utrimque bilobâ, postice modo truncatâ, modo profunde incisâ. Occurrunt exempla, quamquam raro, quorum partes folii anterior et posterior vittis coniunguntur umbrinis longitudinalibus, inter se paullo latius quam ab apicibus tuberum humeralium distantibus. In exemplis pallide coloratis partes folii ambae plus minusve — nonnunquam omnino — evanescent. Commemoratione digna femina quaedam videtur, folio omnino deleto et dorso nullâ picturâ evidentiori nisi vittis duabus umbrinis parallelis oblongis, inter tubera humeralia ornato. In exemplis obscure coloratis latera abdominis in parte anteriore arcu obscuro deorsum curvato, subter aperto, lato diffuso ornantur ut in *Theridiis* non paucis aliis.

Mas ad colorem minus variare videtur quam femina. Eius clypeus sub oculis nonnunquam totus inaequabiliter colore fusco pictus. *Abdo-*

mini's folium isabellinum, umbrinum aut fuligineum, plus minusve albo punctatum et maculatum, nonnunquam parum expressum praesertim in parte anteriore, quae interdum omnino evanescit. Exemplum, cuius folium obscure coloratum simulque, ut in feminis non paucis, in partes duas plane et late sit divulgum, non vidi. Plerumque puncta alba densius congesta et confusa maculam formant oblongam, ex parte in pariete antico supra, ex parte in dorso proprio sitam; in apice tuberis humeralis utriusque linea saepissime initium capit alba transversa, intus directa; lineae hae plerumque maculam mediam non attingunt, rarius cum eâ coniunguntur; non raro pars folii pone has lineas sita reliquis pallidior est et uberius albo maculata. Venter plerumque ut in feminâ pictus; epigastrium et pars ventris parva ei vicina isabellina aut cinereo-fuliginea; fascia albida lata, quâ partes ventris obscuriores inter se distinguuntur, nonnunquam secundum medium obscurior quam in lateribus aut in medio late interrupta, venter tum umbrinus pari macularum oblongarum maiuscularum albidarum ornatur.

Ad *staturam* parum variat haec species. Feminae cephalothorax 0·8 longus, abdomen 1·3 longum, 1·45 latum, pedes I. 3·3, II. 2·6, III. 1·9, IV. 2·7, pedum I. femur 1·01, patella 0·36, tibia 0·70, metatarsus 0·75, tarsus 0·33, pedum II. partes 0·73, 0·31, 0·47, 0·54, 0·29, pedum III. 0·58, 0·26, 0·31, 0·39, 0·26, IV. 0·85, 0·36, 0·49, 0·57, 0·33 longae. Maris cephalothorax 0·8 longus, abdomen 1·0 long., 0·95 lat., pedes I. 3·5, II. 2·5, III. 1·9, IV. 2·5, pedum I. partes 1·07, 0·36, 0·81, 0·81, 0·36, pedum II. 0·78, 0·29, 0·52, 0·57, 0·32, III. 0·55, 0·26, 0·33, 0·39, 0·29, IV. 0·75, 0·29, 0·49, 0·55, 0·33 longae.

Epigyne (fig. 46) in transversum modice convexa, in longitudinem sublibrata; margo posticus corneus modice procurvus; prope ab eo epigyne foveâ ornatur profundâ, optime definitâ, ca. 0·1 latâ, transversâ: ca. 5-es latiore quam longiore, modice procurvâ, apicibus rotundatis, a margine postico circiter longitudine suâ distanti; pars epigynae in fronte foveae sita late leviter impressa. In epigynâ humefactâ, pallide coloratâ, margines foveae obscuriores non difficile conspiciuntur; prope medium epigyne ornatur maculis translucens duabus rotundis rufumbrinis, subcontingentibus, a foveâ paullo remotis, coniunctim spatium aequè circiter atque fovea latum occupantibus; in earum parte externâ anteriore macula conspicitur translucens interrupta diffusa, sat magna, umbrina et nigra, foras et paullo anteriora versus directa.

Maris *palpi* (fig. 28) breves; pars femoralis formâ vulgari, 0·32 longa, patellaris 0·13 longa, ca. sescuplo longior quam latior, pars tibialis basi angustior, in latere superiore interiore aequè circiter longa atque $\frac{1}{3}$ partis patellaris, in latere exteriori, ubi in squamam producta

est, non multo brevior quam pars patellaris; lamina tarsalis 0·34 longa, 0·23 lata, ovata paullo asymmetrica, apice paullo sinuato acuminata, rostro ca. $\frac{1}{5}$ longitudinis occupanti. Bulbus genitilis crassus; embolus longus niger, initium capit in massulâ prope apicem bulbi, lateri superiori sive exteriori propius sitâ, basi sursum et retro directus, retro, deorsum sive intus, anteriora versus, denique paullo sursum curvatus, bulbo adpressus, marginem alveoli superiorem fere attingit, a basi bulbi spatio lato distat, in bulbi parte apicali inferiore (interiore) in hamulum parum curvatum desinit. „Conductorem emboli“ lamella pellucida formare videtur, oblonga, paullo contorta et excavata, sursum anteriora versus et foras directa. Pars bulbi quaedam cornea obscura, inter apicem emboli et marginem alveoli inferiorem sitâ, a parte inferiore interiore adspecta unci formam habet crassi, sursum curvati.

Cel. E. Simon nuper nomen speciei huius in: *Theridium tuberculatum* Croneb. mutavit, quod manifeste lapsus est, *Theridii tuberculati* abdomen in feminâ enim teste Kronebergio ¹⁾ altissimum est, summo apice in tuberculum parvum elevatum. — Alterum synonymum a Cel. E. Simonio prolatum, *Theridium palustre* Pav., aliquantulum dubium mihi videtur, Cel. P. Pavesi enim embolum *Th. palustris* bis in spiram curvatum describit ²⁾.

Th. aulicum C. L. Koch. (Tab. VII, fig. 53).

Theridium aulicum C. L. Koch 1838. Die Arachniden, v. 4, p. 115, f. 323. — *Theridion elegans*, Blackwall 1862. Descriptions cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., s. 3, v. 4, p. 376).

Vulgare videtur in insulâ Maderâ; pauca exempla lecta sunt etiam in ins. Porto Santo.

Epigyne (fig. 53) huius speciei, rugosa pilosa, leviter convexa, ad marginem posticum foveâ ornatur transversâ: 6 aut 9-es latiore quam longiore, apicem utrumque versus paullo angustatâ et paullulum procurvâ, postice margine omnino angusto membranaceo limitatâ; fovea haec tota membranâ repletur nitidâ glabrâ molli.

Th. rufipes H. Luc. (Tab. VI, fig. 33).

Theridion rufipes H. Lucas 1849. Explorat. scientif. de l'Algérie. Zoolog. III. p. 263, t. 16, f. 5. — (?) *Theridion luteolum*, Blackwall 1859. Descriptions cet. (Ann. a. Mag. Natur. Hist., 3 s., v. 4, p. 259).

Ins. Madera: exempla adulta et iuniora; Porto Santo: mas.

Epigyne Th. rufipedis in tuber elevata est corneum, conicum obtusum, basi aequae circiter atque mamilla infima latum, ab epigastrii margine fere dimidiâ latitudine suâ remotum. Prope apicem in utroque latere tuber hoc foveolâ minutâ ornatur; foveolae hae tamen non semper

¹⁾ Fedcenko, Puteszestwie w Turkestan. Pauki 1875. p. 9.

²⁾ P. Pavesi, Studi sugli Aracnidi Africani I. Aracnidi di Tunisia. 1880. p. 52.

conspici possunt, quoniam tuber saepe superfusum est materiâ quadam durâ, quae formam eius varium in modum mutat.

Palpi maris (fig. 33) parte patellari supra valde et paullo inaequaliter convexâ, parum longiore quam latiore, subter vero adeo brevi, ut hic pars tibialis, retro producta, cum apice partis femoralis fere contingat. Pars tibialis e corpore constat multo angustiore quam pars patellaris, subter aequae circiter longo ac lato, supra vero brevissimo, et e squamâ apicali externâ, parti tarsali adpressâ, anteriora versus et sursum directâ, supra et antice limbo (qui difficiliter conspicitur) parum lato, omnino compresso auctâ. Pars tarsalis aequae paene longa ac femoralis; lamina tarsalis paullulo plus quam sescuplo longior quam latior, basi angusta et asymmetrica, cum apice partis patellaris fere contingens, apicem versus modice angustata, apice sat late truncata. Bulbus genitalis in parte apicali, maiore, valde inaequalis; partem eius anteriorem mediam fere massula format sat dura, in transversum aequabiliter convexa, antice et postice transverse truncata, intus paullo oblique truncata et emarginata, quae ad marginem laminae tarsalis anteriorem sive inferiorem processum emittit anteriora versus directum, sat longum, gracilem, antice paullulo ultra apicem laminae tarsalis productum, apicem versus sensim pallidiorem, subtus paullo pone basim dente deorsum et anteriora versus directo ornatum; pars bulbi inter processum hunc et marginem anteriorem sita, apice omnino complanata membraniformis, oblique truncata, ultra laminam tarsalem paullulum prominens antice et in latere exteriori, ubi in paginâ exteriori scobinae instar scabra et in margine crenata est; parti huic in medio fere uncus corneus innatus est fortis, transverse fere positus, compressus, foras directus, deorsum curvatus.

Lathrodictus Walck.

L. tredecimguttatus (Rossi).

Aranea 13-guttata, Rossi 1790. Fauna Etrusca, v. 2, p. 136.

Madera, Porto Santo. — Exempla feminina adulta pleraque „*varietatis lugubris* L. Duf.“ sunt; iuniora vero, pulli, mas adultus unicus in ins. Porto Santo captus, femina una nuper adulta picturam formae typicae praebent. — Feminae variant paullo staturâ, exemplum nostrum maximum 12 mm. longum est, cephalothorace 4 mm., tibiâ cum patellâ I. 7 mm. longâ, minimum 8 mm. longum, cephalothorace 3, tibiâ cum patellâ I. 5.3 mm. longâ.

Teutana E. Sim.

T. grossa (C. L. Koch).

Theridium grossum, C. L. Koch 1838. Die Arachniden, v. 4, p. 113, f. 321.

Madera: multa exempla adulta et iuniora; Porto Santo: mas ad. et femina iuv. — Selvages: feminae multae.

Lithyphantes Thor.

L. nobilis Thor. (Tab. VII, fig. 59, 60).

Lithyphantes nobilis Thorell 1875. Descript. of sever. Eur. a. N.-Afr. Spiders, p. 60. — Warburton 1892. Spiders from Madeira (Ann. a. Mag. Nat. Hist., s. 6, v. 10, p. 222, t. 14, f. 9).

Madera: sat multa exempla adulta et iuniora; Porto Santo: feminae adult. tres.

Species haec variat non parum staturâ: feminae 8—13·3 mm. longae sunt, cephalothorace $3\frac{1}{3}$ —6, tibiâ cum patellâ I. 4·6—7·8 longâ, mares 9·5—11·8 mm. longi, cephal. 4·6—6·4, tib. cum patellâ I. 6·1—7·7 longâ.

Epigyne (fig. 54) foveâ ornatur circiter sescuplo latiore quam longiore, profundâ, optime definitâ, saepius trapezica postice latiore, angulis omnino rotundatis, rarius ellipticâ, antice excisâ, margo enim anticus medius in foveam ingreditur et septum format liguliforme incompletum, ca. dimidiam foveae longitudinem occupans, crassum: circiter duplo et dimidio angustius quam fovea, apice rotundatum, a fundo foveae sulco acuto optime discretum, basi plerumque sat profunde ita impressum, ut foveolâ ornetur triangulari aut anguliformi, apice retro directâ, antice utrimque saepe in sulcos transversos recurvos elongatâ; posterius septum plerumque cito humiliter fit. Margo posticus foveae omnino compressus, lamelliformis, a tergo visus modice et paullo inaequaliter convexus.

Bulbus genitalis (fig. 60) in parte apicali exteriori, praeter spinam nigram, instrumenti extrahendis obturaculis suberinis instar curvati (in anfractum unum non completum), basi in tuberculum dilatati (cfr. descriptionem Cel. T. Thorelli l. c.), lamellâ membranaceâ elongatâ ornatur similem in modum curvatâ, spinae fere parallelâ, cum eius latere antico plus minusve contingenti.

Dens, quo mandibulae in apice intus ornantur, in mare latus, a tergo adspectus cum basi unguis, valde crassi, in parte apicali exteriori fere contingere videtur, in feminâ minor.

Pictura non parum mutabilis. Progrediente aetate maculae pallidae in abdomine feminarum obscuriores fiunt et pro parte evanescent ita, ut saepe vix vestigia ulla earum conspiciantur, quum animal in liquorem est immersum. Limbus pallidus, quo dorsum abdominis antierius cingitur, in dimidio abdominis anteriori latus et sat bene definitus, in posteriore vittis fuscis obliquis plus minusve interruptus et non raro evanescens. Vitta pallida in dorsi parte anteriori sita, circiter ad $\frac{3}{4}$

longitudinis pertinens, formâ adeo variat, ut non facile duo exempla omnino similia inveniantur, antice angustata et cum limbo albido modo coniuncta, modo eum non attingens; e lineis quatuor albis, quibus vitta haec cum limbo albido coniungitur, anteriores saepius quam posteriores evanescent. Latera abdominis in universum isabellina (dilute fulva, ochroleuco punctata) plerumque in dimidio anteriore in mediâ fere altitudine vittâ ornantur fuliginê libratâ, modice definitâ, postice angustatâ et deflexâ et cum vittâ simili, longitudinali inaequali, quâ venter utrimque ornatur, coniunctâ; pars laterum posterior superius fasciis fuliginis plerumque binis obliquis diffusis picta est; postice latera fuliginea, ex parte pallidius punctata.

Enoplognatha Pav.

E. diversa (Blackw.). (Tab. VII, fig. 42, 43, 45).

Epeira diversa, Blackwall 1859. Descriptions cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., 3 s. v. 4, p. 262). — *Enoplognatha mandibularis*, E. Schmitz 1875. Arachnidios da Madeira, p. 198.

Exempla nostra, feminae et mares adulti, probabiliter omnia collecta sunt in insulâ Porto Santo.

Mas *Enoplognathae diversae* valde similis est quidem mari *E. mandibularis* (H. Luc.), facile tamen ab eo distinguitur mandibularum formâ paullo aliâ, colore pedum, imprimis vero armaturâ pedum anteriorum. *Mandibulae* (fig. 43) longitudine $\frac{4}{7}$ aut $\frac{3}{5}$ cephalothoracis aequant et modo parum modo fortiter proiectae sunt, supra et in latere exteriore inermes, subter modo ad latus interius dentibus duobus validis, fere parallelis ornatae, ut in *E. mandibulari*; dens basi propior fere in mediâ longitudine mandibulae innatus, multo maior, in universum anteriora versus et deorsum et intus directus, in parte basali leviter tumidus, ab imo visus paullo sigmoideus: a basi anteriora versus et intus, in parte mediâ fere anteriora versus directus, apice leviter intus et deorsum curvatus, acutus; supra pone basim dens hic denticulo acuto ornatur; dens alter apici mandibulae paullo propior quam denti primo, multo minor, sat gracilis, fere rectus; ambo dentes non multo breviores sunt quam spatia, quibus ab apice mandibulae distant. Unguis basi in latere exteriore (inferiore) tuberculatus. Dens basi propior in mare, quem *E. mandibulari* subiungendum esse censeo, in Galliâ meridionali capto, minor est quam in *En. diversâ*, et mandibulae adpressus basim dentis alterius parum superaret, neque apicem eius fere attingeret, ut in *En. diversâ*. Fortasse variat tamen dens hic formâ in *En. mandibulari*; in exemplo nostro pars basalis eius non incrassata est et supra nullo denticulo armatur, quum secundum descriptionem *E. mandibularis* a Cel. T. Tho-

religio prolata¹⁾ his in rebus non differat haec species ab *En. diversis* in insulis Maderianis collectis. Mandibulae *En. mandibularis* desuper aut paullo a latere interiore adspectae (fig. 44), in latere exteriori fere aequabiliter convexae, nusquam excavatae saltem videntur; latus hoc in *En. diversâ*, contra, in dimidio apicali leviter quidem evidentissime tamen excavatum aut truncatum saltem est. — Pedes antici *En. mandibularis* aculeis omnino carent, *En. diversae* contra metatarsi anteriores subter spiculis crassis brevibus nigris et pilis basi incrassatis sat numerosis ornantur.

Maris *En. diversae* maximi, quem vidi, *cephalothorax* 2·5 mm. longus est, 1·85 latus, parte cephalicâ 1·53 latâ; dorsum partis cephalicae, a latere visum, postice foveâ mediâ optime definitur, anteriora versus modice adscendit, posterius levissime excavatum est, anterius modice convexum; organum stridulationis dense subtiliter transverse plicatum. *Oculorum* series posterior paullulum procurva, anterior subrecta, oculi medii subaequales, laterales, imprimis anteriores, reliquis paullo maiores videntur, postici medii inter se circiter diametro, a lateralibus fere duplâ diametro remoti, medii antici inter se minus quam diametro, a lateralibus plus quam diametro distant; area oculorum mediorum postice minus quam radio oculi latior quam antice et aequae longa ac lata. Clypeus altitudine circiter $\frac{2}{3}$ areae oculorum mediorum aequat. *Palporum* pars patellaris paullo plus duplo longior quam prope apicem latior, tibialis ca. $\frac{1}{5}$ brevior quam patellaris, apicem versus leviter et paene aequabiliter dilatata et incrassata, apice paullo oblique truncata; lamina tarsalis ca. $\frac{2}{3}$ longior quam dorsum partis tibialis, $\frac{1}{3}$ saltem longior quam latior, ovata, asymmetrica, latere interiore fortius curvato. Margo alveoli exterior non procul ab apice dente anteriora versus et intus directo, acuto instructus. Bulbus genitalis (fig. 45) similis atque in *En. mandibulari*, minutiis tamen quibusdam distinctus: embolus et conductor emboli paullo longiores; in angulo inter marginem apicalem „partis basalis“ bulbi et marginem interiorem alveoli bulbus unco ornatur corneo nigro sat gracili (difficilius conspicitur), qui uncus deest omnino *En. mandibulari*; huius bulbus (fig. 47) vero dente instructus est corneo, fulvo, compresso, lato, obtuso, oblique, a margine alveoli paullo remoto. *Pedum* I. femur 2·55, patella 1·02, tibia 2·26, metatarsus 2·11, tarsus 1·02, pedum II. partes: 2·11, 0·87, 1·68, 1·71, 0·88, pedum III: 1·68, 0·69, 1·13, 1·46, 0·76, IV: 2·26, 0·73, 1·86, 1·97 (tarsus?) mm. longae. *Abdomen* 2·7 longum, 1·7 latum.

Exempli nostri minimi *cephalothorax* 1·9 longus, 1·45 latus, pars

¹⁾ Remarks on Synonyms cet., p. 554.

cephalica 1.02 lata, pedum I. partes: 1.97, 0.73, 1.82, 1.64, 0.80 longae, abdomen 2.3 longum, 1.5 latum. Dorsum partis cephalicae posterius rectum fere. *Oculorum* series posterior modice procurva, oculi medii a lateralibus non longius quam sescuplâ diametro, antici medii a lateralibus paullulo minus quam diametro suâ remoti. *Palporum* pars patellaris duplo tantum longior quam latior, pars tibialis eâ fere $\frac{1}{3}$ brevior, lamina tarsalis aequè longa ac pars patellaris.

Femina *En. diversae* differt ab *E. mandibulari* imprimis pedibus non solum, ut in hac, annulis obscuris ornatis (distinctius quidem quam in *E. mandibulari*), sed etiam fuligineo punctatis (punctis maioribus minoribusque, melius expressis in pedibus anterioribus et melius in lateribus et subter quam supra, ubi in femoribus solis conspiciuntur obsoleta aut desunt), ut et epigynae formâ aliâ: *E. diversae* epigyne (fig. 42) ad ipsum marginem posticum foveolâ ornatur minutâ transversâ, postice margine plus minusve acuto optime limitatâ; epigynae *En. mandibularis* (fig. 41) paullo mutabilis est, foveola maior, a margine postico paullo remota, rotundata, marginibus perparum definitis, posteriora versus plus minusve et varium in modum diffusa. — Pedes *E. diversae* aliquantulum robustiores et breviores mihi videntur quam *En. mandibularis*, nota haec tamen paullo mutabilis est en non satis certa. Ex. gr.:

<i>En. diversae</i>	cephal.	3.06	long.,	2.19	lat.,	patell. IV.	1.09,	tib. IV.	1.97	long.,
"	"	2.70	"	2.11	"	"	1.02,	"	1.78	"
"	"	2.55	"	2.04	"	"	0.98	"	1.68	"
"	"	2.41	"	1.86	"	"	0.91	"	1.68	"
<i>En. mandibul.</i>	"	1.97	"	1.53	"	"	0.76	"	1.57	"
"	"	1.70	"	1.35	"	"	0.66	"	1.27	"

Utrum *Enoplognatha Sattleri* Bösenb. ¹⁾, cuius exemplum unicum, colore ex parte perditò, olim vidi, propria sit species, an forma modo *En. diversae*, ulterius inquirendum videtur. Epigyne eius eâdem fere est formâ atque *E. diversae*; huius tamen pars epigynae postica incrassata a tergo adspecta parietem format praeruptum, in lateribus ut supra non male definitum, trapezicum fere, ventrem versus latiore, duplo fortasse latiore quam altiore; pars respondens *E. Sattleri* valde humilis est, ita, ut epigyne supra planum ventris elevata dici non possit. Pedes *E. Sattleri* eâdem fere videntur longitudine atque exemplorum parvorum *E. diversae* (cephal. 2.48 longus, 1.89 latus, patella IV. 0.95, tibia IV. 1.82, patella itaque dimidiam tibiam longitudine parum superat!). Oculi *E. Sattleri*

¹⁾ W. Bösenberg 1895. Beitrag zur Kenntnis der Arachniden-Fauna von Madeira und den Canarischen Inseln. (Abhandl. aus d. Gebiete d. Naturwiss. Hamburg), p. 4, f. 7 a, b, c.

postici medii a lateralibus ne sescuplâ diametro quidem, *E. diversae* plerumque duplâ fere diametro distant, sed nota haec constans non est, intervallum hoc enim nonnunquam in *E. diversâ* sescuplam diametrum parum modo superat.

Ventris picturam quod attinet, *En. diversa* insigniter variat et plerumque insigniter differt ab *E. Sattleri*. Area mamillarum cingulo cincta angusto fulvo, qui annulo circumdatur inaequali fuligineo aut nigro, utrimque maculis albis 2 aut 3 ornato, non raro late interrupto. Plerumque venter utrimque vittâ ornatur angustâ, e punctis flavido albis confertis compositâ, in longitudinem directâ, aream mamillarum attingenti, optime expressâ. Area vittis his inclusa plerumque multo obscurior est quam laterum partes vicinae, fuliginea aut umbrina, fulvo aut saepius fulvo et flavo-albo ita contaminata et punctata, ut vittas quinque longitudinales formet: mediam et marginales obscuras, et duas interiectas pallidas; e vittis his media reliquis plerumque melius expressa est. Nonnunquam tamen area haec maximam partem punctis ochroleucis repletur ita, ut restet modo vitta media angusta obscura, plus minusve distincta; venter tum multo pallidior evadit quam laterum partes vicinae et colore parum differt a ventre *E. Sattleri*, cuius area pallide colorata, fere quadrata, in universum multo pallidior est quam abdominis latera fuligineo reticulata, et antice ad epigynam maculâ paullo maiori, ad marginem posticum maculis minoribus fuliginis, in lineâ mediâ vero, paullo pone medium puncto fuligineo ornatur.

Argiopidae.

Linyphiinae.

Brachycentrum Dahl.

B. mediocre n. (Tab. VII, fig. 55—58).

Lophocarenum stramineum, E. Simon 1884. Les Arachnides de France, v. 5, p. 678, f. 529—32.

Marem unum in insulâ Maderâ captum *Brachycentro* illi subiungendum censeo, quod Cel. E. Simon ut „*Lophocarenum stramineum* Menge“ descripsit.

Paullulo minor mas hic videtur quam *Lophocarenum stramineum* E. Sim., 1.6 mm. longus est, cephalothorace 0.75, abdomine 1.05 longo, paullo obscurior: cephalothorace obscure rufescenti-umbrino, margine obsolete et diffuse fortius infuscato, striis radiantibus obscuris partis thoracicae parum expressis, sterno colore cephalothoracis, pedibus flavo-testaceis, apicibus coxarum tibiarum metatarsorum parum obscurioribus. Sulcus, quo tuber cephalicum infra definitur, in latere utroque magis

quam postice profundus, foveam profundam format quidem, fovea haec tamen difficiliter conspicitur. Intervallum oculorum anticorum mediorum multo minus quam lateralia mihi videtur quidem, sed diametro oculorum mediorum insigniter minus; oculi medii postici ca. triplâ suâ diametro tantum inter se distant. Apex processus tibialis exterioris non rectus est, ut in fig. 531 l. c., sed in unum brevem incurvatus (fig. 57). Angulus ille, parum prominens, quem Cel. E. Simon delineavit inter ambos processus tibiales, in fig. 531 et 532, vix conspicitur in exemplo nostro. Processus tibialis interior (fig. 55, 56) magis inaequalis quam in his figuris: subter in dimidio basali in sinum excisus fere semicircularem, antice optime definitum denticulo paulo retro directo, qui denticulus etiam desuper conspicitur plus minusve prominens; a denticulo hoc processus apicem versus aequabiliter angustatus videtur, quum a latere adspicitur, dimidiae cuspidi hastae similis. — Processus, quo secundum Cel. E. Simonium basis bulbi genitalis in latere exteriori ornatur, certo paracymbium est, et non ad bulbum genitalem sed ad laminam tarsalem pertinet.

Non desunt itaque differentiae inter exemplum nostrum et descriptionem *Lophocareni straminei* E. Sim., nescio tamen, an non omnes verae et solidae; ceterum leves eae sunt adeo, ut ad novam speciem proponendam certo non sufficiant.

Dorsum laminae tarsalis *Brachycentri mediocris* a latere visum prope medium (basi paulo propius) in angulum fractum est evidentissimum, recto maiorem, apice obtusum. Bulbus genitalis (fig. 58) e „lobis“ quatuor imprimis constat et ex parte quâdam in apice sitâ. Lobi duo cornei; alter in parte exteriori basali situs oblongus, oblique positus, antice fere dimidiam longitudinem bulbi attingit, postice vero basim bulbi mediam; alter elongatus, inter basim bulbi mediam et marginem interiorem anticum extensus, sed apicem laminae tarsalis non attingens. Inter hos lobos duo alteri, maximam partem membranacei iacent; eorum exterior oblongus, angulo postico exteriori producto et insigniter prominenti, quum bulbus a parte exteriori superiore adspicitur, in parte anticâ superiore vero in lamellam corneam obtusam productus; lobus membranaceus interior minor, ab imo visus rhombicus fere, obliquus (anteriora versus et intus directus) angulo postico late truncato et sinuato. Sub margine postico lobi huius calcar emergit crassum, corneum, retro directum, leviter flexuosum, bulbo ita adpressum, ut difficiliter distinguatur. Apicem bulbi processus format corneus nigricans, insigniter inaequalis, in anfractum unum curvatus, plus minus transverse positus, cuius apex liber, mediocri longitudine, sat gracilis, in apice bulbi a latere exteriori visi prominet deorsum et paulo ante-

riora versus directus. Antice processus hic unco brevi corneo foras curvato ornatur, qui ab imo facile conspicitur. Processus hic, qui certo embolus est et in latere exteriori membranâ quâdam (certo „conductore emboli“) ex parte occultatur, sine dubio cum calcare supra commemorato connatus est.

Brachycentrum hoc novo nomine ornavi, quoniam *Lophocarenum stramineum* Mengei valde dubium synonymum *L. straminei* a Cel. E. Simonio descripti mihi videtur. Mengei species, secundum descriptionem, maior est quam *L. stramineum* E. Sim., multo pallidior, cephalothorace dilute-flavo, pedibus cephalothoraci concoloribus, tibiis anterioribus flavido-fuliginis!, abdomine virescenti-cinereo. Sculpturae reticulatae cephalothoracis, quae sat crassa est in *Br. mediocri*, Menge nullam mentionem fecit, quamquam granula minuta, quibus vittae radiantes cephalothoracis *L. straminei* ornantur, animadvertit et descripsit. Scuto abdominali corneo, crasse umbilicato-punctato, *Lophocarenum stramineum* verum carere videtur; eius abdomen sat dense pilosum describitur, quod de *Brachycentro mediocri* vix dici potest. — Ni fallor, *Lophocarenum stramineum* Mengei species quaedam generis *Walckenaërae* est, mihi ignota.

Erigone Sav.

E. vagans Sav.

Erigone vagans, Savigny 1825—27. Descript. de l'Égypte, t. 1. f. 9. — (?) *Nerienne pigra*, Blackwall 1862. Descriptions cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., s. 3, v. 4, p. 378).

Porto Santo, mas et feminae adultae paucae.

Micryphantes C. L. Koch.

M. fuscipalpus C. L. Koch.

Micryphantes fuscipalpus, C. L. Koch 1836. Die Arachniden, v. 3, p. 46, f. 202. Mas et feminae paucae lectae sunt in ins. Maderâ.

M. rurestris C. L. Koch?

? *Micryphantes rurestris*, C. L. Koch 1836. Die Arachniden, v. 3, p. 84, f. 231—2.

Feminae paucae in ins. Maderâ collectae huic speciei potius quam praecedenti subiungendae videntur, propter pedes laete rufo-flavos, colore fusco non suffusos.

Lepthyphantes Menge.

L. tenuis (Blackw.).

Linyphia tenuis, Blackwall. 1852. A Catal. of Brit. Spid. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., 2 s., v. 9, p. 18). — *Leptyphantes tenebricola*, E. Simon 1884. Les Arachnides de France, v. 5, p. 2, pag. 317, f. 84, 85. (Non *Linyphia tenebricola* Wider.)

Madera: sat multa exempla adulta et iuniora; Porto Santo: mas et femina.

L. Schmitzii n. sp.

Femina unica nuper adulta lecta est in insulâ Maderâ.

Cephalothorax 0·8 longus, 0·63 latus, antice lateribus vix sinuatis fortiter angustatus, fronte ca. 0·32 latâ, subtilissime reticulatus; dorsum partis cephalicae anteriora versus parum adscendit, pone oculos paullulum convexum est. Series *oculorum* posterior leviter recurvata, oculi spatiis subaequalibus, circiter radium mediorum aequantibus remoti; series anterior modice recurvata, marginibus inferioribus oculorum lineam subrectam designantibus, oculi medii lateralibus multo minores, inter se circiter radio, a lateralibus ca. $\frac{2}{3}$ diametri remoti; area oculorum mediorum postice fere oculi diametro sive dimidio saltem latior quam antice et aequae lata ac longa. Clypeus altitudine $\frac{4}{5}$ area oculorum mediorum aequat. *Mandibulae* clypeo duplo et dimidio longiores, 0·34 longae. *Sternum* laeve, margines versus subtilissime reticulatum, usque ad marginem posticum coxarum IV. productum ibique late truncatum et duplo modo angustius quam coxae IV. longae. Pedes longi, anticorum femur 1·07, patella 0·26, tibia 1·10, metatarsus 1·04, tarsus 0·75, pedum II. partes 1·01, 0·23, 0·97, 0·88, 0·68, pedum III. 0·88, 0·21, 0·76, 0·81, 0·55, IV. 1·17, 0·24, 1·11, 1·07, 0·72 longae. Femora antica antice pone medium aculeo 1 armata, reliqua inermia; patellae in apice aculeo 1, tibiae supra 1·1, quatuor anteriores etiam in latere postico saltem (probabiliter etiam in antico) pone medium 1, metatarsi 6 anteriores aculeo 1 instructi, postici inermes; aculei longi, ex. gr. aculeus tibiae IV. basi propior eius diametro fere quinquies longior. *Abdomen* 0·9 longum, 0·6 latum, formâ vulgari. *Epigyne* (fig. 74—76) magna valde, a latere adspecta processum format 0·32 longum, in dimidio apicali 0·23 crassum, paullo magis deorsum quam retro directum, rectum, lateribus in parte basali parallelis, in latere postico paullo ante medium subito sed modice incrassatum, apice omnino rotundatum. A parte anticâ inferiore visa epigyne basi 0·37 lata est, in dimidio basali modice et paene aequabiliter angustata, in apicali 0·21 lata, lateribus parallelis, apice late rotundato et in medio in apiculum rotundatum producto. Pars apicalis epigynae a tergo simulque a parte inferiore adspecta deltoidea videtur, postice latior, angulis rotundatis, e „scapo“ medio constat et ex „alis lateralibus“ cum scapo magnam partem contingentibus; „alae“ parietes laterales modo occupant, rotundatae sunt et marginem epigynae a latere visae non attingunt; scapus longus, in pariete epigynae antico et in eius apice lateribus fere parallelis, paullulo modo angustatus, in

pariete postico in lamellam ovatam dilatatus (hoc loco scapus certo complicatus est et reliquae eius partes in epigynâ absconditae). In apice epigynae alae laterales cum scapo non contingunt, sed ab eo spatiis distant longis et angustis, quae particulis quibusdam (ni fallor, scapi complicati partibus) replentur.

Color exempli nostri nondum perfecte evolutus est. *Cephalothorax* sordide-flavidus, marginibus fortiter infuscatis, in occipite maculâ ornatus subquadratâ pallide fuscâ, antice ramos tres emittenti, quorum laterales angulos eius cum oculis posticis lateralibus coniungunt; oculi cingulis nigris cincti, inaequalibus, ex parte confusis; cinguli oculorum mediorum posticorum postice in vittas breves, sensim evanescentes producti. Pars thoracica radiis utrimque 3 fuscis parum expressis picta. Mandibulae colore cephalothoracis; maxillae flavo-fuscae, sternum et labium fuliginea; palpi et pedes dilute sordide flavidi, cephalothorace paullo pallidiores; pedum coxae subter colore fusco contaminatae. *Abdomen* fuliginium, dorso pallidiore umbrino, picturâ ornato mediocriter expressâ, e fasciis compositâ circiter 7 transversis, quarum anteriores — late angulatae — posterioribus leviter recurvatis crassiores sunt et longius inter se distant. Praeterea dorsum abdominis vittâ mediâ parum expressâ, marginem anticum cum fasciâ tertiâ coniungenti, lineam pallidiorem continenti, pictum est.

• *Lepthyphantes inc. sp.*

Lepthyphanta cuiusdam mihi ignoti — cephalothorace flavido, vittâ mediâ nigrâ, antice anguste furcatâ ornato, abdomine fulvo, eius dorso antice lineâ nigrâ brevi, tum paribus tribus macularum rotundatarum, pone eas vero angulis duobus, denique lineis transversis duabus nigris picto, lateribus abdominis supra et infra abunde albo maculatis, pedibus flavidis concoloribus — exemplum unum non adultum lectum est in insulâ Maderâ.

Linyphia Latr.

L. Johnsonii Blackw. (Tab. VII, fig. 59, 61, 62, 65, 66).

Linyphia Johnsoni, Blackwall. 1859. Descriptions cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., 3 s., v. 4, p. 261).

Frequens videtur in insulâ Maderâ, occurrit etiam in ins. Porto Santo.

Femina 4.3—4.8 mm. longa est; exempli cephalothorace 2.05 longo, 1.3 lato, abdomen 3.6 longum, 2.2 latum, pedes I. 11.5, II. 10.1, III. 6.8, IV. 9.3, pedum I. femur 3.0, patella 0.58, tibia 2.92, metatarsus 2.92, tarsus 1.60, pedum II. partes 2.8, 0.58, 2.48, 2.55, 1.31, pedum III. 2.05, 0.48, 1.49, 1.75, 0.87, IV. 2.75, 0.48, 2.11,

2·55, 1·17 longae. Exempli nostri minimi cephalothorax 1·4, tibia cum patellâ I. 2·44, IV. 1·78 longa. — *Cephalothorax* subtiliter reticulatus. *Oculorum* series posterior desuper visa fere recta, a fronte visa fortiter deorsum curvata: oculis lateralibus non parum infra marginem inferiorem mediorum, qui emitentiae communi insigni innati sunt, sitis; oculi postici medii lateralibus multo maiores (diametro fere duplo maiore), inter se plus quam diametro, a lateralibus ca. $\frac{3}{4}$ diametri remoti; series anterior leviter recurvata, oculi medii lateralibus non evidentiter minores, inter se non longius saltem quam radio, a lateralibus sescuplâ diametro saltem remoti. Area oculorum mediorum postice duplo fere latior quam antice et paullo latior quam longior, circiter quartâ suâ parte longior quam clypeus sub eâ altus. *Mandibulae* clypeo fere quadruplo longiores. *Sternum* densissime scabrum, opacum. *Pedum* omnium femora supra aculeo 1, antica etiam in latere antico aculeis 1.1 ornata; tibiae abunde aculeatae; metatarsi omnes aculeis pluribus quam 1 instructi. *Epigyne* (fig. 65) in transversum leviter convexa, postice leviter rotundata et in medio in sinum parvum triangularem excisa; sinus postice clausus est margine ligulae pallidae excavatae, profundius sitae, ultra marginem posticum epigynae parum aut non prominentis.

Mas insigniter variat staturâ: 2·4—4·8 mm. longus est, cephalothorace 1·15—2·1 longo; feminae similis, abdomine tamen angusto, duplo et dimidio longiore quam latiore. *Mandibulae* clypeo quadruplo longiores, tuberibus evidentioribus carent. *Palporum* pars femoralis et patellaris formâ vulgari, patellaris circiter dimidio longior quam latior; pars tibialis (fig. 62) patellari fere sescuplo longior, desuper visa a basi apicem versus modice et paene aequabiliter dilatata, apice duplo latior quam basi, a latere visa etiam fere aequabiliter et leviter incrassata, in apice leviter attenuata, in dorso ad apicem prope a latere exteriori setâ sat forti et longâ instructa. Lamina tarsalis paullulo longior quam pars patellaris cum tibiali, fere duplo longior quam basi latior, quum desuper simulque paullo a latere interiore adspicitur, latere interiore longiore quam exterius, aequabiliter fere leviter arcuato, latere exteriori in dimidio basali in lobum obtusum modice dilatato, in dimidio apicali modice angustata, apice breviter rotundato. Paracymbium subplanum, parvum, pars eius libera angusta. Bulbus genitalis (fig. 61) formâ fere eâdem atque in *L. impigrâ* Cambr. et *L. pusillâ* Sund.; lamina illa cornea maxima, quae bulbi dimidium interius totum fere tegit, postice sub partem tibialem parum — ut in *L. impigrâ* — neque insigniter, ut in *L. pusillâ*, producta. Exempli cephalothorace 1·8 longo pedum I. femur 3·43, patella 0·54, tibia 3·5, metatarsus 3·14, tarsus 1·82, pedum

II. partes: 3·13, 0·51, 2·92, 3·35, 1·53, pedum III. 2·19, 0·40, 1·60, 1·90, 0·95, IV. 2·92, 0·44, 2·41, 2·99, 1·17 longae.

Species haec valde affinis est *L. impigrae* Cambr. et *L. pusillae* Sund., differt tamen ab eis colore longe alio (fig. 59, 66), a *L. impigrâ* etiam parte tibiali palporum maris gracili, a *L. pusillâ* bulbo genitali sub partem tibialem producto.

L. dearmata n. sp. (Tab. VII, fig. 63, 64, 69, 70).

Madera: feminae adultae tres (et una iuvenis?).

Femina 5·5 mm. longa. *Cephalothorax* 1·8 longus, 1·15 latus, anguste ovatus, postice sat late truncatus et leviter emarginatus, antice modice angustatus, lateribus vix sinuatis, supra basim palporum 0·87, sub serie secundâ oculorum 0·76 latus, fronte late rotundatâ, subtilissime reticulatus, parum nitens; impressiones cephalicae vadosae, fovea media profunda oblonga; pars dorsi postica longa modice declivis, dorsum inter eam et oculos in universum sublibratum, leviter modo et paullo inaequaliter convexum. *Oculi* postici subaequales, lineam designant paullulo recurvatam, medii eorum non elevati, inter se non totâ diametro, a lateralibus ca. $\frac{4}{3}$ diametri remoti; series anterior modice recurvata, oculi medii paullo minores, laterales paullulo maiores(?) quam postici, medii inter se radio saltem, a lateralibus non multo minus quam duplâ diametro distantes. Area oculorum mediorum non totâ diametro oculi latior postice quam antice, aequae circiter longa ac lata. Clypeus sub oculis leviter impressus, inferius paullulo proiectus, altitudine ca. $\frac{2}{3}$ areae oculorum mediorum aequans. *Mandibulae* 0·9 longae, clypeo quadruplo longiores, apice intus rotundato angustatae; sulcus unguicularis armatus antice dentibus quinque valde inaequalibus, secundo reliquis maiore, postice dentibus 5, minoribus, primo reliquis maiore, his minutis. *Maxillae* longiores quam latiores, apice oblique truncatae et rotundatae, angulo exteriori bene expresso, obtuso. *Labium* aequae longum atque pars maxillarum ultra suum apicem prominens, apice crasse marginatum. *Sternum*, opacum, punctis paullulo elevatis, pilos gerentibus adpersum, ceterum sculpturâ evidentiori caret, postice usque ad marginem posticum coxarum IV. productum est, apice truncatum et leviter emarginatum, inter coxas IV. paullulo latius quam earum dimidia latitudo. *Pedes* tenues, I. 11·1, II. 9·3, III. 5·5, IV. 8·5, anticorum femur 2·84, patella 0·51, tibia 2·73, metatarsus 2·92, tarsus 1·53, pedum II. partes: 2·41, 0·51, 2·41, 2·33, 1·17, pedum III. 1·68, 0·40, 1·12, 1·46, 0·69, IV. 2·48, 0·44, 1·89, 2·33, 1·02 longae. Aculeis modo paucis pedes ornantur (eorum plerique in exemplis nostris defracti), femora inermia videntur, patellae aculeo 1, tibiae omnes supra 1·1, praeterea II. aut I.

et II. in latere postico pone medium 1 et subter pone medium 1 ornatae; metatarsi inermes. *Abdomen* 3·4 longum, formâ paullo varians, desuper visum dimidio aut paullo plus quam dimidio longius quam latius, ovatum in dimidio posteriore latius, postice breviter acuminatum, aut fere ellipticum postice rotundatum (post partum). Aequè altum est abdomen atque latum aut paullo humilium (post partum), postice ad perpendicularum truncatum aut paullulo impendens et leviter emarginatum, hic non multo aut parum humilium quam in medio; eius dorsum in longitudinem modice convexum, antice, ubi supra cephalothoracem paullo prominet, modo parum modo duplo humilium quam supra mamillas. *Epigyne* (fig. 63) mediocris, tuber format sat convexum, sed ultra marginem posticum epigastrii parum aut vix prominet; tuber hoc postice in foveam excavatum est profundam, ca. 0·40 latam, paullo plus duplo latiore quam longiore, in utroque latere margine incurvato corneo, sat acuto, optime definitam, quae magnam partem tubere inaequali repletur et eo in foveolas duas dividitur. Margines foveae cornei, antice intus et denique paullo retro curvati, evanescent in tubere, quo fovea repletur, inter se circiter $\frac{1}{8}$ totius latitudinis foveae remoti. Tuber pallidum est, late cordiforme fere, apice retro directo obtuso, in foveam sat profundam excavatum; quae fovea — marginibus crassis obtusis definita — antice inter partes recurvatas marginum corneorum, supra commemoratorum ingreditur et hic modo sensim evanescit, modo margine definitur modice expresso, ex arcubus constanti duobus recurvatis, in medio coniunctis et carinulam retro directam emittentibus.

Color (fig. 64, 69, 70) valde varians. *Cephalothorax* cum mandibulis dilute flavidus, colore rufo suffusus, marginibus concoloribus, colore umbrino aut fuligineo pictus: vittâ ornatus mediâ brevi, sulco ordinario respondentem, et utrimque vittâ latâ diffusâ, a margine insigniter remotâ, antice oculos laterales plus minusve attingenti, postice — in parte thoracicâ — cum vittâ oppositâ coniunctâ; pictura haec nonnunquam omnino evanescit. *Palpi* et *pedes* colore cephalothoraci similes, pallidiores; pedum tibiae in apice anguste, metatarsi paullo latius colore fuligineo aut rufo plus minusve tincti, evidentius in pedibus anterioribus. Maxillae flavidae aut rufo-flavidae, basim versus saepe infuscatae. *Labium* fuscum, apice pallido. *Sternum* rufo-flavidum aut fuligineum. *Abdomen* isabellinum aut umbrino-isabellinum, colore albo abunde pictum; color dominans dorsi et ventris isabellinus, laterum et parietis postici albus. Dorsum modo punctis albis (nonnunquam paucis) adpersum, modo etiam maculis albis maioribus ornatum: ad marginem anticum duabus oblongis, retro et foras directis, prope medium sed margini antico paullo propius maculâ maiore quadratâ aut paullo transversâ, an-

guste dimidiatâ aut in maculas rotundatas quatuor divulsâ, inter eam et apicem conî supra-mamillaris paribus duobus macularum minorum; maculae hae omnes spatium occupant cephalothorace duplo circiter angustius. Desuper visum dorsum in lateribus ornatur paribus quatuor macularum albarum obliquarum: retro et foras directarum; harum macularum anticae paullo ante medium dorsum iacet et plerumque cum picturâ albâ laterum abdominis non coniunguntur, reliquae vero in vittas albas laterum abeunt; nonnunquam maculae hae omnes inter se confusae limbum formant supra inaequalem. Latera abdominis antice inferius vittâ picta albâ latâ longitudinali, postice fasciis albis latis tribus, supra procurvis, infra fere directis, quarum antica cum apice postico vittae longitudinalis coniungitur, reliquae modo totam laterum altitudinem occupant, modo infra obsoletae sunt aut interruptae. Pictura haec plus minusve expressa, nonnunquam adeo dilatata et confusa, ut tota fere latera alba evadant, antice modo superius isabellina. Postice abdomen album est et modo picturâ isabellinâ caret, modo inferius maculâ ornatur oblongâ, cum apice conî supramamillaris lineâ angustâ coniunctâ et punctis albis (mutabilibus) contaminatâ. Venter umbrino-isabellinus, punctis albis parvis contaminatus. Mamillae isabellinae aut rufo-umbrinae.

Exemplum non adultum (an huius speciei?), unicum quod vidi, differt colore insigniter ab adultis. Cephalothorax eius non solum vittis lateralibus sed etiam lineâ mediâ latiusculâ antice furcatâ, oculos non attingenti ornatur. Abdomen supra album, lineâ pictum mediâ angustâ, passim dilatatâ et ramulos obliquos subtilissimos emittenti, umbrino-isabellinâ, mamillas attingenti, praeterea in latere utroque anterie anguste fuligineo marginatum, in medio et posterius maculis fuligineis utrimque quatuor modice expressis, paullo obliquis ornatum. Latera maximam partem alba, vestigia tantum picturae supra descriptae praebent. Supra mamillas macula umbrino-isabellina paullo [transversa, punctis albis quatuor picta. Venter abunde albo punctatus.

* * *

Praeter *Linyphiinas* supra enumeratas lecta sunt in ins. Madera et Porto Santo exempla feminina specierum duarum, quarum nomina extricare mihi non contigit.

Tetragnathinae.

Tetragnatha Latr.

T. extensa (L.).

Aranea extensa, Linné 1758. Systema naturae, ed. 10, v. 1, p. 621.

Exempla aliquot, a Polonicis non distincta, collecta sunt in Maderâ (feminae) et in ins. Porto Santo (mas et femina).

T. obtusa C. L. Koch.

Tetragnatha obtusa, C. L. Koch 1837. Uebersicht des Arachn.-Systems, I., p. 5.

In ins. Maderâ collecta sunt sat multa exempla adulta et iuniora, in ins. Porto Santo femina una. — Ab exemplis Polonicis differt *T. obtusa* Maderiana folio dorsuali abdominis omnino fere deleto; ad formam nullam differentiam cernere possum.

Maderam incolit fortasse tertia quaedam species *Tetragnathae*; exempla duo in hac insulâ lecta, non adulta, neque *T. extensae* neque *T. obtusae* subiungere audeo.

Meta C. L. Koch.

M. Merianae (Scop.) var.? obscura m.

? *Aranea Merianae*, Scopoli 1763. Entomologia Carniolica, p. 395.

Meta Maderam incolens, quam *M. Merianae* esse puto, differt ab exemplis Europaeis, quae vidi, colore obscuriore, staturâ maiore, oculorum situ paullulo alio. Folium dorsuale abdominis in adultis valde indistinctum est, latera abdominis enim, obscura, a dorso colore non aut parum differunt. Vitta media obscura ventris caret maculis illis duabus pallidis, puncta alba continentibus, quibus venter exemplorum Europaeorum fere semper ornatur paullo pone medium. Iuniora, etiam obscura, picturam dorsualem abdominis similem praebent, atque exempla Europaea, venter eorum tamen maculis pallidis caret. Exempli Maderiani maximi cephalothorax 5 mm. longus est, pedes I. 27·5 mm.; eius oculi postici medii a lateralibus circiter sescuplâ diametro suâ distant, neque diametro, ut in *M. Merianae* Europaeâ.

Nihilominus *Metam* hanc varietatem potius *M. Merianae* quam speciem propriam esse censeo (mas adultus, qui ad rem decernendam plurimum prodesset, non est, eheu, inventus), variat enim staturâ et oculorum situ (exempli nostri minimi cephalothorax 4·0, pedes I. 20·5 mm. longi sunt, oculi postici medii a lateralibus $\frac{8}{7}$ diametri modo distant) et neque epigynae formâ neque pedum armaturâ differre videtur ab exemplis Europaeis.

M. Barreti n. sp. (Tab. VIII, fig. 79).

Meta segmentata, E. Schmitz 1895. Arachnidios da Madeira, p. 198.

Meta, *M. segmentatae* (Clerck) et imprimis eius varietati *Mengei* (Blackw.) simillima, cuius exempla sat multa, sed omnia, eheu, non adulta collecta sunt in ins. Maderâ et unum in ins. Porto Santo, certo propria est species. A *Meta Mengei* differt haec *M. Barreti* his re-

bus: Series *oculorum* posterior desuper visa non recta fere est sed evidenter recurvata, ita, ut margines postici oculorum mediorum cum marginibus anticis lateralium lineam designent parum modo procurvam; pictura *abdominis* simillima quidem, area dorsualis tamen (obscure colorata optime aut bene definita, in parte posteriore saltem) margines in parte posteriore angustiore habet non aut vix inaequales et cum picturâ obscurâ laterum ad mamillas solum coniungitur (fig. 79), quum in *M. Mengei* pars folii dorsualis angustior prope medium dente utrimque ornetur plus minusve evoluto et cum laterum colore obscuro saepe coniuncto (fig. 78). Imprimis vero *M. Barreti* insignis est *pedum armaturâ*: tibiae anteriores — praeter aculeos dorsuales 1.1 — utrimque serie aculeorum longorum ornantur, basi magis subter, apicem versus vero in lateribus sitâ, ad ipsam basim initium capienti; series tibiae I. anterior ex aculeis 6, posterior plerumque ex aculeis 5, series anterior tibiae II. e 5, posterior e 4 constat; metatarsus I. supra prope basim ad latus posticum aculeo 1, et inter basim et medium antice aculeis 1.1, postice 1.1.1 (rarius 1.1) instructus; metatarsorum II. armatura similis, paullo minus sibi constans. *M. Mengei* tibiae anteriores, praeter aculeos dorsuales 1.1 aut 1, in utroque latere aculeis modo 1.1.1 (in tibiis II. postice saepe 1.1) ornantur, aculeus primus longe a basi tibiae distat, ut reliqui in latere ipso neque subter situs est; aculei in metatarsis anterioribus postice 1.1, antice 1 tantum.

Exempla iuniora *M. Barreti* differunt ab subadultis pedum armaturâ ex aculeis paucioribus compositâ, ita, ut difficiliter a *M. Mengei* distinguantur.

Argiopinae.

Argiope Sav.

A. trifasciata (Forsk.).

Aranea trifasciata, Forskal 1775. Descriptiones animalium cet., p. 86.

Madera, Porto Santo; exempla adulta et iuniora, sat numerosa.

A. Bruennichii (Scop.).

Aranea Bruennichii, Scopoli 1772. Observationes zoologicae, p. 125.

Madera: feminae et mares; rarior videtur quam *A. trifasciata*. —

Porto Santo: femina unica.

Cyclosa Menge.

C. maderiana n. sp. (Tab. VII, fig. 67, 68, 71—73).

Feminae paucae collectae sunt in ins. Maderâ.

Feminae cephalothorax 1.8 mm. longus, 1.45 latus, fere laevis, sat nitidus, lateribus partis thoracicae fortiter rotundatis, parte cephalicâ

postice 0·88 latâ, anteriora versus paullo angustatâ, antice modice rotundatâ, parte mediâ oculos anticos medios gerenti prominenti, sulco profundo procurvo in partes duas divisus, foveâ mediâ profundâ rotundatâ ornatus, inter eam et sulcum transversum ut etiam in parte anteriore disperse pilosus. A latere adspectae partes cephalothoracis ambae sat fortiter convexae, anterior posteriore vix altior. Series *oculorum* posterior insigniter recurvata, oculi medii inter se non toto radio, a lateralibus, qui paullo minores sunt, duplâ saltem diametro remoti; series anterior a fronte visa sat fortiter recurvata, oculi medii posticis mediis paullo maiores, inter se diametro, a lateralibus sescuplâ diametro remoti; oculi laterales antici posticis paullulo maiores, ab eis ca. $\frac{1}{3}$ diametri distantes. Area oculorum mediorum antice fere radio oculi latior quam postice, paullo longior quam antice latior. *Mandibulae* ca. 0·8 longae, directae, nitidae, parum pilosae. *Sternum* nitidum, eminentiis modice evolutis ornatum in angulis anticis et binis adversus coxas II. et III. *Pedes* aculeis paucis modo, plerisque setiformibus et a pedum pilis parum distinctis instructi: femora antica aculeo 1 fortiori antice prope medium (aut etiam aculeo debiliori antice prope apicem) ornata, reliqua inermia, patellae omnes supra aculeo 1 pone basim et apicem versus, praeterea anteriores (aut II. saltem) postice apicem versus aculeo 1, tibiae anteriores supra 1·1, posteriores supra pone basim 1, I. antice in dimidio basali 1, III. subter prope medium 1 sat forti armatae. Pedum I. femur 1·8, patella 0·8, tibia 1·28, metatarsus 1·09, tarsus 0·58, pedum II. partes: 1·57, 0·73, 1·13, 1·02, 0·55, pedum III.: 1·06, 0·51, 0·62, 0·62, 0·48, IV.: 1·6, 0·69, 1·06, 1·06, 0·55 mm. longae. *Abdomen* 3·1—4·2 longum, 1·8—2·1 latum, modo paullo altius modo humiliter (post partum) quam latius, formâ insigniter varians, in dorsi parte anteriore pari tuborum obtusorum, magis sursum quam foras directorum ornatum, postice pone mamillas in conum apice obtusum, retro et paullo sursum directum productum, inter eius apicem et mamillas paullo aut valde oblique truncatum et saepe excavatum; dorsum eius a latere visum inter tubera dorsualia et petiolum rotundatum aut rotundato-angulatum est, inter tubera et apicem conii postici sublibratum et modo paene rectum modo leviter excavatum; mamillae modo paullo longius a conii apice quam a petiolo, modo ab hoc paullo longius quam ab illo remotae. Ante partum abdomen duplo fere aut paullo plus duplo longius est quam latius, paullo pone medium latissimum, ambitu circiter in $\frac{3}{4}$ anterioribus ovatum, postice vero in conum apice rotundatum productum, lateribus fere in $\frac{2}{5}$ posterioribus inaequaliter quidem sinuatis, post partum sescuplo modo longius quam latius, paene ellipticum, postice late truncatum et leviter angulatum (fig. 68). Corpus *epigynae* (fig. 71, 72)

tuber format modice altum, transversum; tuber hoc e partibus duabus compositum est: latera eius et partem anticam paries occupat corneus crassus, cuius margines in apice tuberis sinum fere semicircularem profundum definiunt, in latere tuberis postico inferiore fere paralleli sunt, superius (ventrem versus) inter se appropinquant et denique fere contingunt; sinum apicalem et lateris postici partem, quae restat, pars altera epigynae occupat, paullo inaequalis, postice modice convexa in transversum, ex parte transverse arcuato striata. Margo medius sinus apicalis scapum emittit duplo saltem longiorem quam latiore, parum latum, apicem versus paullulo dilatatum, apice rotundatum, laevem, retro et paullo deorsum directum, fere rectum aut paullo sursum curvatum, ultra marginem posticum epigynae ab imo adspectae parum aut paullo prominentem.

Cephalothorax umbrino-fulvus aut obscure umbrinus, in sulco partem cephalicam definienti et ad margines partis thoracicae plus minusve infuscatus; pars cephalica nonnunquam insigniter pallidior quam thoracica, dilute fulva. Mandibulae colore partis cephalicae. Maxillae fulvo-umbrinae aut fuligineae, apicem versus pallidiores; labium fuligineum apice pallido. Sternum fuligineum aut nigrum, ornatum antice fasciâ transversâ, in medio saepe interruptâ, et in latere utroque maculis binis, albo-flavidis plus minusve expressis; nonnunquam fere concolor. Palpi et pedes flavo-testacei, rufo-umbrino aut fuligineo annulati; palporum pars tibialis in apice annulo parum lato, nonnunquam parum expresso ornata, pars tarsalis apice insigniter infuscata. Pedes exemplorum obscure coloratorum ita picti: femora anteriora annulo subapicali lato (in pedibus II. interrupto), posteriora maculâ in latere antico ad apicem, III. etiam in latere antico prope medium maculâ parvâ ornata; patellae anteriores infuscatae, in lateribus et in apice colore fuligineo pictae, posteriores apicem versus fuligineae; tibiae prope medium fuligineo maculatae, anteriores in latere postico superiore, posteriores in antico superiore, et apice fuligineo annulatae, anteriores anguste, posteriores latius; tibiae I. etiam annulo subapicali modice expresso ornatae; metatarsi prope medium pallidius, apice obscurius annulati; tarsi apice sat late fuliginei. In exemplis pallide coloratis femora et patellae fere concolores, tibiae apice anguste colore rufo-umbrino tinctae, annuli metatarsales et tarsales distincti.

Abdominis color (fig. 67, 68, 73) insigniter varians, subter magis sibi constans quam supra. Venter fuligineus aut niger, vittâ ornatur mediâ longitudinali, mediocriter latâ, albâ aut flavido-albâ, modice definitâ, ad marginem epigastrii, quod reliquo ventre plus minusve pallidius est, in fasciam transversam dilatâ, postice mamillas non attingenti et saepe

in fasciam transversam, breviorē quam antica, diffusā; prope mediam longitudinem venter utrimque maculā ornatur paullo transversā, plerumque pure albā. Mamillae in maculā sitae nigrā sat magnā, quae in utroque margine plerumque punctis albidis binis ornatur. Area ventris obscura in utroque latere vittā limitatur optime expressā flavido-albā, latā, marginibus parum inaequalibus, posteriora versus sensim angustatā, antice marginem anticum scutorum pulmonalium, postice mamillas attingenti. Ad hanc vittam latera abdominis colore umbrino aut fuligineo picta sunt, postice quidem plerumque latius quam antice, ceterum autem flavido-alba, modo densissime aequabiliter isabellino reticulata (sive isabellina, dense albo punctata), modo minus dense et inaequaliter fuligineo reticulata. Dorsi dimidium posterius, usque ad apicem conī, folio occupatur, formā secundum abdominis formam varianti, antice truncato, a margine antico posteriora versus primo paullo dilatato, tum inaequaliter angustato, lateribus utrimque lobos 3 obtusos formantibus; partes interiores folii huius pallidiores sunt, colore lateribus abdominis similes (lineolis fuligineis, si adsunt, plerisque transversis), partes laterales vero umbrinae aut fuligineae umbrino punctatae, margines reliquis partibus obscuriores. Partes anteriores dorsi similes sunt lateribus abdominis et partibus interioribus folii postici; spatium folio et apicibus tuborum humeralium interiectum a partibus laterum adiacentibus colore non differt; declivitas vero antica, usque ad apicem tuborum, in exemplis dilute coloratis colore umbrino inaequaliter ex parte reticulata, in obscuris fuligineo reticulata aut transverse lineata, aream format in lateribus mediocriter aut bene definitam, antice angustatam, ante tubera humeralia fasciā transversā pallidā interruptam aut interdum utrimque usque ad medium fere lineā crassā albā fere transversā incisam. Spatium mamillis et apici conī postici interiectum, oblongum aut elongatum, obscurius coloratum quam latera, inaequaliter umbrinum et obsolete albido passim punctatum, aut fuligineum umbrino contaminatum, in lateribus supra saltem colore albido non male definitum.

A *Cyclosis* (areā oculorum mediorum antice latiore) abdomine oblongo postice in conum producto et supra in tubercula duo elevato, quarum descriptiones novi¹⁾, differt *C. maderiana* partim scapo epigynae angusto (scapus *C. camelodae* brevis subtriangularis, *C. Oatesii* basi sat latus et sensim angustatus describitur), partim ventris picturā aliā.

¹⁾ *Cyclosa camelodes* (Thor.), *C. index* Cambr., *C. turbinata* (Walck.), *C. strangulata* (L. Koch), *C. pellax* (Thor.), *C. Oatesii* (Thor.).

Mangora O. Cambr.

M. acalypha (Walck.).

Aranea acalypha, Walckenaer 1802, Faune Parisienne, v. 2, p. 199.

Vulgaris videtur in insulâ Maderâ.

Epeira Walck.*E. crucifera* H. Luc. (Tab. VIII, fig. 88—97).

Epeira crucifera, H. Lucas 1839 in Barker-Webb & Berthelot, Histoire naturelle des îles Canaries. Arachnides, Myriapodes et Thysanoures; p. 42, t. 6, f. 3. — *Epeira lentiginosa*, Blackwall 1862. Descriptions cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., s. 3, v. 4, p. 378). — *Epeira ruficrus*, Kulcz. 1895 in: E. Schmitz, Arachnidios da Madeira. p. 198 (nomen).

Madera, Porto Santo. Vulgaris videtur.

Mirum in modum variat haec species *picturâ*, imprimis abdominis; exempla nonnulla similia sunt *E. Redii* (Scop.), alia vero *E. dalmaticae* Dolesch. Typica pictura *abdominis* haec mihi videtur (fig. 90, 89): Dorsum „folio“ ornatur umbrino aut fuligineo-nigro, longe non totam latitudinem occupanti, vittâ mediâ isabellino-albâ valde inaequali dimidiato, vittis lateralibus quam folium pallidioribus definito. Folium deltoideum fere, prope mamillas truncatum, lateribus anterioribus subito a se discedentibus, angulis lateralibus deletis, lateribus posterioribus in universum modice concavis, postice inter se parallelis, in angulos exsistentes fractis circiter sex, quorum anteriores fere recti sunt, posteriores obtusi et rotundati, minus expressi. Angulorum horum anteriorum saltem crura posteriora anterioribus melius expressa sunt, nigra, albo extrinsecus limbata. Color folii plus minusve inaequalis: pallidius et obscurius umbrinus, aut obscure umbrinus et niger, saepe punctis paucis umbrino-albidis adpersus; colores hi in folii parte posteriore plus minusve manifeste digesti sunt in fascias transversas pallidiores et obscuriores, quae binae angulis illis respondent, in quos fracti sunt folii margines. Vitta media sordide alba, lineâ medianâ plus minusve expressâ, ramulosâ, interruptâ, umbrinâ aut fuligineâ dimidiata, antice late hastata fere angulis posticis crassis et late rotundatis, apice antico nonnunquam abrupto aut etiam dimidiato, maculam includit umbrinam aut fuligineam, elongato-triangularam aut deltoideam marginibus inaequalibus, et ad marginem posticum non procul a lineâ medianâ utrimque punctum fuligineum aut nigrum. Paulo post vitta haec ramum utrimque emittit crassum, foras et paullulo retro directum, apice rotundatum; qui rami spatium paullo latius quam vittae pars antica occupant, et angulo primo posterioris partis folii respondent. Reliqua pars vittae mediae paullo inaequalis, antice pedum femora latitudine aequat aut paullo superat,

posteriora versus in universum paullo angustata, ter aut quater rotundato dilatata, postice plus minusve interrupta et abbreviata. In sinu inter partem anticam vittae mediae et eius ramos transversos folium serie transversâ macularum ornatur parvarum albarum, punctum nigrum includentium, duarum aut quinque. Partes vittarum lateralium, quae cum lateribus anterioribus folii dorsualis contingunt et cum eis saepe plus minusve confusae sunt, anteriora versus et intus directae et angustatae, albae, modo interruptae apicem anticum vittae mediae attingunt, modo abbreviatae sunt, a margine antico abdominis desuper adspicere spatio angusto obscure colorato distinguuntur; postice — paullulo pone humeros abdominis — ramum emittunt intus directum, saepe cum parte hastatâ vittae mediae coniunctum. Partes vittarum lateralium posteriores albae, umbrino dense reticulatae, colore umbrino lineatae et nigro-fuligineo pictae. Pictura umbrina, quae ex fasciculis linearum subtilium, in latera abdominis descendantibus et ibi magis magisque furcatis constat (picturâ simili abdomen multarum aliarum *Epeirarum* ornatur), decussatur et plus minusve occultatur picturâ fuligineâ, vittas formanti obliquas tres aut quatuor, in apicibus angulorum folii initium capientibus, inaequalibus, in latera abdominis descendantibus, ibi dilatatis et denique ex parte — praesertim posterius — confusis, nonnunquam in marginibus dorsi late interruptis. Ventris latera maiore ex parte umbrino-albida, colore nigro-fuligineo picta, qui color plerumque eorum partem posticam exteriorem occupat et in parte anteriore vittam obliquam, intus et retro directam, inaequalem interruptam format; nonnunquam color fuligineus adeo diffusus est, ut tota fere latera occupet, quae tum vittis binis modo obliquis pallidis, modice expressis, antice et prope medium ornantur. Epigastrium sordide cinereum aut colore hoc secundum medium solum tinctum, scuta pulmonalia tum fuliginea aut nigra. Inter epigastrium et mamillas (sed plerumque non usque ad eas ipsas) venter fuligineo-niger, maculis albis quatuor ornatus; harum anteriores transversae, ad epigastrium sitae, inter se spatio non lato distant aut fere contingunt, posteriores laterales, retro et paullo intus directae, oblongae, antice angustae et cum margine exteriore macularum anteriorum saepissime coniunctae. Mamillae umbrinae et fuligineo-nigrae; in earum latere utroque maculae albae parvae binae, anteriores posterioribus maiores.

Formae typicae *pars thoracica* ochroleuca aut sordide mellea, pars cephalica eâ paullo obscurior aut colore rufo paullo suffusa, ambae colore umbrino aut fuligineo aut nigro fere abunde pictae: pars thoracica limbo marginali ornata valde lato in lateribus, posteriora versus paullo angustato, in margine postico plerumque angusto, et vittâ dimidiata an-

gustâ, plus minusve expressâ, postice modo abbreviatâ, modo paullo dilatâtâ et cum limbo marginali confusâ; vitta haec in partem cephalicam transgreditur et usque ad oculos extenditur, plus minusve evidenter ex parte in lineolas duas fissa, nonnunquam ad partem obsoleta aut interrupta. Pars cephalica praeterea in lateribus praeruptis, in clypeo, in areâ oculorum totâ, in impressionibus cephalicis colore obscuro picta (in impressionibus cephalicis color saepe inaequalis et minus obscurus); in intervallo oculorum posticorum medii et lateralis initium capit vitta obscura retro et paullo foras directa, antice modice aut parum lata, plus minusve inaequalis, posteriora versus fortiter dilatata, postice cum vittâ impressionem cephalicam occupanti magnam partem confusa. — *Mandibulae* fulvo-umbrinae, prope medium vittâ obliquâ obscuriore parum expressâ ornatae, aut fuligineae margine apicali pallidiore. *Labium* et *maxillae* umbrinae aut nigrae fere, margine apicali albido; *sternum* colore eodem, vittâ ornatum mediâ stramineâ, parum latâ, inaequali, antice et postice abbreviatâ, nonnunquam diffusâ latâ, modice expressâ. *Palpi* et *pedes* sordide pallide mellei aut dilute fulvi; pedes femoribus colore rufo plerumque paullulo suffusis aut fortiter infuscatis, colore umbrino, fuligineo aut nigro annulati; palporum pars femoralis apice anguste infuscata subter et in lateribus, pars patellaris fere tota, subter et in lateribus fortius quam supra, pars tibialis apice sat late obscurius annulata; partis tarsalis dimidium apicale rufo-umbrinum; pedum coxae subter colore obscuro contaminatae et ut trochanteres femoribus plerumque obscuriores; femora I. et II. tota fere colore fuligineo apicem versus fortius suffusa, femora III. apice late annulata et in dimidio basali annulo angustiore, supra interrupto ornata, femora IV. reliquis obscuriora, subter obscuriora quam supra, basi modice late pallida; patellae totae fere obscurae praesertim subter et apicem versus, supra lineis pallidioribus obsolete pictae; tibiae et metatarsi prope medium angustius et in apice late annulata, annulis in tibiis subter melius quam supra expressis, in tibiis IV. subter saepe confusis; tarsi obscuri, basi sat latâ pallidâ.

In varietatibus pallidius coloratis cephalothorax plerumque fulvus, facie et vittâ marginali umbrinis aut badiis; non raro vittae marginales omnino evanescent et facies modo in margine et inter oculos anticos laterales et medios colore obscuro picta est (cfr. Blackwallii descriptionem *Epeirae lentiginosae*). Palpi exemplorum, quorum cephalothorax vittâ marginali plus minusve expressâ ornatur, plerumque sordide ochroleuci, parte patellari subter et parte tibiali apice subter infuscatâ, parte tarsali subter apicem versus subtetaceâ, pedes fulvo-flavidi, femoribus anterioribus plus minusve laete testaceis, posterioribus flavo-testaceis, posticis basi exceptâ infuscatis.

Frequenter occurrunt exempla cephalothoracae flavo-testaceo picturâ obscurâ omnino carenti aut modo margine laterali partis cephalicae infuscato. Horum palpi pallidius, pedes obscurius fulvo-flavidi, pedum femora omnia colore rufo suffusa, pictura obscurior nulla. Mandibulae exemplorum pallidiorum fulvae aut flavo-testaceae, apice saepe anguste infuscato, „macula basali“ saepissime obscure coloratâ. Sterni color inter flavido-umbrinum et pallide fulvum varians, vitta media nonnunquam deleta, saepissime tamen flavo-alba distincta. Maxillarum color idem fere atque sterni, labii paullo obscurior. — Rarissime cephalothorax nigro-fuliginosus paene concolor, mandibulae fuliginosae intus flavidae, maxillae labium sternum nigro-fuliginosae, hoc secundum medium vix pallidius, palpi nigro-fuliginosi apice pallidiores, pedum coxae et trochanteres nigro-fuliginosae, femora anteriora rubro-testacea basi et apice infuscata, posteriora nigro-fuliginosa, III. colorem rubrum paullo sentientia, ceterae pedum partes fuliginosae, supra pallidiores quam subter, metatarsi prope basim et in dimidio apicali, tarsi basi flavido sat obsolete annulati. — Raro etiam occurrunt exempla cephalothorace et partibus cum eo coniunctis in universum badiis aut latericis, sterni vittâ pallidâ modice expressâ, pedibus picturâ evidentiori carentibus.

Secundum picturam imprimis abdominis varietates hae distingui possunt:

α) Abdomen similem in modum, atque supra describitur, pictum; cephalothoracis pictura fuliginosâ et pedum annuli bene expressi. — In insula Maderâ raro occurrere videntur exempla picturâ typicâ ornata, frequentius in ins. Porto Santo. — Plerumque (fig. 89) puncta pallida inter vittae mediae albae partes anticas dilatatas sita plus minusve diffusa sunt et cum unâ alterâve parte vittae mediae aut etiam inter se coniuncta, pars vittae mediae antica cum vittis lateralibus albis confusa, ita, ut fines folii dorsualis et vittae mediae in dorsi dimidio anteriore indistincti evadant et saepe non nisi vestigia picturae, quam supra descripsimus, difficiliter cernantur. — Folii dimidium posterius plerumque etiam tunc bene definitum; rarius fasciae transversae fuliginosae, quibus vittae laterales ornantur, colore a folio non differunt et huius dentes lineâ obscurâ parum expressâ definiuntur, ita, ut fasciae illae partem folii formare videantur et dorsum folio ornetur totam latitudinem occupanti, marginibus admodum sinuato. Saepius fasciae fuliginosae minus expressae sunt quam in formâ typicâ, in vittis dorsi lateralibus tunc fasciculi linearum umbrinarum-supra commemorati — utrimque circiter 9 melius distincti conspiciuntur.

In exemplis colore obscuro insignibus abdomen non nisi vestigia picturae typicae praebet: fuliginosum est aut nigricans, vitta media al-

bida maculis multis parvis indicata umbrinis, umbrino-albidis, aut — in fundo nigricanti — cinereo-albidis, quarum imprimis eae, quae partibus vittae anticis dilatatis et punctis inter eas sitis respondent, rotundatae sunt et punctum oblongum aut lineolam fuliginream includunt; folii pars posterior plerumque non difficile internoscitur a vittis lateralibus, haec enim in intervallis fasciarum transversarum maculis paucis umbrinis ornantur; pars antica vittarum lateralium plerumque paullo melius quam postica expressa et similem in modum in maculas parvas divulsa atque vittae mediae partes anticae.

Pictura typica multo frequentius quam hunc in modum indistincta fit, si partes eius obscurae debilitantur et denique evanescent. Nullus limes inter talia exempla et ea, quae varietati β adnumeramus, invenitur.

β) Cephalothoracis et pedum pictura obscura omnino deleta. Sterni vitta media obsoleta aut nulla. Abdomen (fig. 96) ochroleucum aut dilute fulvum, dorso ornato punctis impressis quatuor in trapezium postice latius dispositis, umbrinis, in dimidio posteriore lineis pallide umbrinis longitudinalibus 4 aut 2, anterieus inter se ramulis obliquis varium in modum coniunctis, in lateribus autem fasciculis linearum pallide umbrinarum, qui in latera abdominis descendunt et in eorum parte inferiore inter se coniunguntur; venter flavido aut cinereo umbrinus, colore albo ut in formâ typicâ pictus; mamillae fulvae.

γ) Abdominis (fig. 93) dorsum prope marginem anticum maculis ornatum duabus cremeis, plerumque umbrino marginatis, rotundatis aut rotundato-triangularibus, inter se circiter diametro suâ aut minus remotis, parti dilatatae anticae vittae mediae respondentibus. Ceterum varietas haec cum varietate β convenit picturâ obscurâ cephalothoracis pedum abdominis deletâ, nonnunquam tamen vestigia picturae typicae abdominis praebet: cum margine antico macularum cremearum vittae coniunguntur colore similes, minus expressae, parvae, anteriora versus inter se appropinquantur aut coniunctae; vittae hae apici antico vittae mediae albae respondent et, ut in formâ typicâ, maculam umbrinam includunt. Raro color cephalothoracis, pedum, abdominis idem atque formae typicae, exceptâ vittâ abdominis mediâ albâ, quae maximam partem valde obsoleta est.

δ) Cephalothoracis et pedum pictura parum expressa; abdominis dorsum (fig. 92) fulvum modo maculis parvis pallidioribus dense obsitum, modo punctis fuliginosis adpersum, aut testaceo-isabellinum, vittâ cremeâ ornatum longitudinali, fuligineo aut umbrino anguste marginatâ, marginibus inaequaliter crenatis, in universum lanceolatâ, circiter duplo angustiore quam cephalothorax, marginem anticum dorsi desuper adpecti attingenti, postice paullo abbreviatâ.

ε) Pictura pedum bene, cephalothoracis parum expressa. Abdominis dorsum (fig. 94) umbrino-cinereum (pallide umbrinum, densissime albido punctatum), in parte anteriore maculis parvis albidis rotundatis aut oblongis, punctum aut lineolam umbrinam includentibus adpersum, in parte posteriore maculâ ornatum aterrimâ, parti posteriori folii respondenti sed formâ paullo aliâ, paullo ante medium dorsum initium capienti, antice rotundatâ et partem cephalicam latitudine aequanti saltem, posteriora versus primo sat fortiter angustatâ, tum aequali latitudine lateribus parum modo undulatis, supra mamillas abbreviatâ, antice et in lateribus anguste albo marginatâ. Vittae obliquae laterales abdominis in dorso modice expressae umbrinae, in lateribus melius evolutae fuligineae. Latera abdominis inferius fuligineo-nigra, parum colore pallidiora contaminata. — Valde similis est haec forma varietati cuidam *Epeirae Redii*.

Cephalothorax feminae 5·1 longus, 4·2 latus; pars cephalica supra palporum insertionem 2·4 lata, anteriora versus primo leviter, tum prope oculos fortius angustata; area oculorum 1·95 lata; in cephalothorace directo desuper adspecto oculi laterales antici cum mediis posticis lineam paene rectam (levissime procurvam) designant et frontis angulos formant paullulum (foras, neque anteriora versus) prominentes; ultra lineam rectam oculis his designatam pars frontis media oculos anticos medios gerens circiter 0·2 mm. prominet, inter oculos anticos medios et laterales frons in arcum latum excisa videtur. Impressiones cephalicae optime evolutae, fovea thoracica oblonga sat profunda, impressione transversâ parum expressâ anterieus decussata. Area *oculorum* mediorum antice ca. $\frac{2}{3}$ diametri oculi latior quam postice et parum latior quam longior, paullulum convexa; oculi medii antici posticis parum maiores, ab eis parum longius quam diametro et paullo longius quam inter se remoti; intervallum oculorum mediorum posticorum ca. $\frac{3}{4}$ diametri aequans. Series oculorum anterior paullulum procurva, posterior modice recurvata, oculi laterales antici mediis posticis subaequales, laterales postici eis paullulum minores, circiter radio remoti; spatium oculis anticis medio et laterali interiectum parum maius quam area oculorum mediorum antice lata, intervallum oculi postici medii et lateralis sescuplo longius quam eiusdem areae latitudo postica. A margine clypei, qui sub oculis mediis sulco recurvato, tuber oculorum horum infra definienti, ornatur, oculi antici medii ca. diametro, laterales paullo longius quam diametro remoti. *Mandibulae* 2·2 longae, paene laeves, sub clypeo paullo geniculatae, armatae in sulci unguicularis margine antico dentibus quatuor inaequalibus, in margine postico dentibus 3 gradatim minoribus, parum inaequalibus. *Pedes* I. 19 mm.,

II. $17\frac{3}{4}$, III. $10\frac{1}{2}$, IV. $16\frac{3}{4}$, anticorum femur 5·3, patella 2·5, tibia 4·5, metatarsus 4·6, tarsus 1·5, pedum II. partes: 5·1, 2·4, 3·9, 3·9, 1·4, III. 3·4, 1·5, 2·1, 2·2, 1·0, IV. 5·5, 2·2, 3·6, 3·7, 1·3 longae. Abunde instructi sunt pedes aculeis numero et situ non parum variantibus, ex. gr. tibiae anteriores supra et in latere postico aculeis plerumque 1.1.1, in latere antico 3 aut 6, subter tibia I. ad latum anticum 5—9, ad posticum 5 aut 6, II. ad latum anticum 5—13, ad posticum 4—9, metatarsi I. subter anterius 9—18, posterius 4—5, II. subter anterius 9—18, posterius 3—7 ornati. *Abdomen* pilis longis dispersis hirsutum, ovis distentum paullo latius quam longius aut parum longius quam latius (exempli dimensi 9 mm., cum cephalothorace 12 mm. longum, 8 latum), ceterum circiter $\frac{1}{5}$ aut $\frac{1}{4}$ longius quam latius, deltoideum angulis et lateribus rotundatis, aut ovatum antice late rotundato-truncatum, humeris non productis quidem sed semper bene indicatis, plus minusve deplanatum. *Epigyne* corpore in scapum sensim abeunti ita, ut a latere adspecta (fig. 100) processum formet sat gracilem (plus triplo longiorem quam basi crassiorem), retro et deorsum directum, sursum curvatum, apice retro et paullo sursum directo, apicem versus modice inaequaliter attenuatum; ab imo simulque paullo a fronte visa paullo plus duplo longior quam basi latior, in dimidio basali modice et fere aequaliter angustata, in apicali vero insigniter inaequalis: primo modice dilatata, tum subito fortius angustata ita, ut fere in $\frac{3}{4}$ longitudinis utrimque angulum formet recto paullo minorem, foras et retro directum; reliqua pars epigynae scapus est dimidio aut $\frac{1}{3}$ longior quam latior, ovatus aut ellipticus, in medio fere duplo latior quam basi, quam apex „corporis“ ca. $\frac{1}{3}$ angustior, insigniter concavus subter.

Occurrunt exempla minora: $7\frac{3}{4}$ mm. longa, cephalothorace 3, abdomine $5\frac{3}{4}$, tibiâ cum patellâ I. 4·6 longâ.

Mas 6—9 mm. longus, cephalothorace 3·3—4·5, abdomine 3·5—4·7 longo. *Cephalothorax* subtiliter reticulatus, sat dense pilosus videtur (exempla nostra detrita sunt), quartâ parte longior quam latior, lateribus partis thoracicae fortiter rotundatis, antice in $\frac{2}{7}$ longitudinis fortiter et valde subito angustatus et in sinum profundum utrimque excisus ita, ut hic duplo angustior quam in parte latissimâ evadat; pars cephalica anteriora versus insigniter angustata; series oculorum antica longitudine $\frac{1}{3}$ latitudinis cephalothoracis non multo superat; oculi laterales et antici medii ultra marginem cephalothoracis desuper adspecti prominent (laterales antici magis quam postici); frontis margo inter oculos anticos laterales et medios modice excavatus et aequis fere angulis anteriora versus et intus directus. Sulcus medius cephalothoracis longus profundus, antice et postice paullo dilatatus; impressio transversa deest;

impressiones cephalicae ad marginem solum distinctae, profundae sed latae et diffusae. Series *oculorum* anterior levissime, posterior vero fortiter recurvata. Desuper adspecti oculi antici laterales cum posticis mediis lineam designant leviter recurvatam. Area oculorum mediorum antice totâ fere latitudine (non diametro!) oculi latior quam postice et $\frac{1}{6}$ latior quam longior. Oculi antici medii inter se et a lateralibus fere ses-cuplâ diametro, a mediis posticis paullo minus distant; oculi medii postici inter se paullo minus quam diametro remoti spatium occupant ca. $\frac{1}{6}$ minus quam quo a posticis lateralibus distant. Clypeus sub oculis mediis fortiter reclinatus, altitudine eorum diametrum fere aequat. *Mandibulae* cephalothorace $3\frac{1}{2}$ breviores, paullo reclinatae, tenues, in dorso et in latere exteriori paullo excavatae in longitudinem. *Palporum* pars femoralis brevis: ca. $2\frac{1}{2}$ modo longior quam latior, patellaris desuper visa ca. $\frac{1}{4}$ longior quam latior, lateribus paullulo rotundatis, prope apicem pari tuberculorum ornata inter se approximatorum et setâ forti longâ paullo flexuosâ instructorum; a latere dorsum partis huius in angulum fractum videtur, crure posteriore leviter convexo, anteriore multo breviori excavato; corpus partis tibialis breve, praesertim supra, ubi multo brevius est quam pars patellaris, in latere exteriori superiore in processum productum sat crassum, multo longiorem quam latiore, apicem versus attenuatum, summo apice obtusiusculo, quum a parte posticâ exteriori adspicitur; in latere interiori inferiore pars tibialis etiam dilatata est, sed brevius et latius, una cum his processibus duplo fere latior videtur quam pars patellaris. Pars tarsalis (fig. 97) magna, unco basali laminae tarsalis incluso $\frac{4}{5}$ longior quam pars femoralis, paullo crassior quam femora antica. Lamina tarsalis oblonga, apice paullo oblique rotundato-acuminato, basi in latere superiore in uncum producta sat gracilem, fortiter et paullo inaequaliter curvatum, apice obtusiusculum. Bulbi „pars basalis“ maxima, sulcis quibusdam divisa, magnam partem striata, paene aequaliter modice convexa, latus bulbi superius exterius totum fere occupat et quasi scutum format cum margine alveoli utroque modo in parte basali non longâ contingens, ceterum ab eo sensim discedens, in marginibus: superiore, antico, antico inferiore limbo cinctum corneo crassiusculo convexo, marginem alveoli inferiorem non attingenti sed non procul ab eo truncato. Ex „parte terminali“ bulbi genitalis lamellae duae et processus duo crassiusculi conspiciuntur in apice inferius (fig. 88); alter processuum cum apice limbi commodo commemorati contingit, alter supra eum iacet, lamellae ambae supra processus sitae sunt; processus ambo subaequali longitudine, inferior apice compressus et truncatus, angulo inferiore rotundato, superiore in uncum corneum modice curvatum producto; processus superior usque

ad apicem crassus, apice foras paullo curvato et in dentes diviso duos breves, quorum posterior anteriore longior et magis acutus. Lamellae ambae oblongae, apice obtusae, in transversum curvatae; earum altera in angulum inter limbum corneum, supra commemoratum, et processum superiorem fere impressa, antice concava, altera longior, in fronte prioris sita, cum processu secundo apice contingens, postice concava. *Pedum* I. coxae apice infra ad latus posterius unco forti obtuso deorsum curvato ornatae; pedum femora, quae in feminis subter subinermia sunt, armata infra ad latus posticum in pedibus I. serie aculeorum 3 aut 6 in dimidio basali, in pedibus reliquis vero secundum totam fere longitudinem aculeis fortioribus, in pedibus II. circiter 13, in III. ca. 6, in IV. ca. 11. Tibiae II. crassitudine tiliarum I. fere, basim versus modo in latere anteriore paullulo incrassatae, latere antico itaque in longitudinem levissime concavo, armatae supra aculeis 3 (aut 4), postice 1 (aut 1.1), subter ad latus posticum prope basim 1 forti et 1 modo multo minore modo aequaliter forti, in latere antico denique secundum totam longitudinem aculeis ca. 60 maioribus minoribusque, quorum maximi prope basim supra siti sunt, minimi infra in toto latere antico iacent et apicem versus supra aculeos maiores praevalet. Exempli cephalothorace 4.2 longo pedum I. femur 4.9, patella 2.04, tibia 3.94, metatarsus 3.68, tarsus 1.35, pedum II. partes 4.6, 1.82, 3.13, 3.03, 1.24, III. 3.06, 1.13, 1.68, 1.68, 0.88, IV. 4.4, 1.53, 2.81, 2.92, 1.02 longae. *Abdomen* pilis dispersis hirsutum, desuper visum ovatum antice rotundato truncatum, aut triangulare angulis et lateribus fortiter rotundatis, plus minusve fortiter deplanatum, $\frac{3}{7}$ aut $\frac{1}{3}$ longius quam latius.

Colore mares multo minus variant quam feminae (fig. 98). Eorum *cephalothorax* fulvus, facie plus minusve colore fulgineo picta, in utroque latere vittâ ornatus marginali fulgineâ, latâ, intus fere recte in longitudinem truncatâ. *Pedes* pallidius aut obscurius fulvi; femora IV. basi sat latâ pallidâ exceptâ umbrina aut fulginea, reliqua prope medium et prope apicem annulis ornata plerumque minus obscuris, subter et in lateribus melius quam supra expressis, saepe inter se confusis (annulus medius femoris III. saepe deletus); patellae colore umbrino et fulgineo inaequaliter pictae; tibiae I. basi parum latâ pallidâ excepta, II. vero totae fere rufo-umbrinae et obscuriores, subter obscuriores quam supra, pone medium annulo pallidiorum parum expresso ornatae; tiliarum posteriorum pars basalis dimidia aut minor dilute flavida, reliqua obscure colorata; metatarsi et tarsi apice angusto excepto saepe toti flavidi, rarius metatarsi annulis binis obscuris ornati. Colorem *abdominis* quod attinet, mares omnes, quos vidi (non multi), similes sunt feminis formae α ., picturâ mediocriter aut parum expressâ.

E. Redii (Scop.).

Aranea Redii, Scopoli 1763. Entomolog. Carniolica, p. 394.

In ins. Maderâ et Porto Santo collecta sunt exempla sat multa adulta et iuniora.

E. cucurbitina (Clerck).

Araneus cucurbitinus, Clerck 1757. Svenska spindlar, p. 44.

Ins. Madera: pauca exempla masculina et feminina et non adulta.

E. (Zilla) x-notata (Clerck).

Araneus x-notatus, Clerck 1757. Svenska spindlar, p. 46.

Vulgaris in ins. Maderâ; in ins. Porto Santo captae sunt feminae paucae.

Mimetidae.**Ero C. L. Koch.****E. aphana** (Walck.) (Tab. VIII, fig. 77).

Aranea aphana, Walckenaër 1802. Faune Parisienne, v. 2, p. 206.

Femina adulta unica lecta est in ins. Maderâ. — Exemplum hoc picturâ obscurâ cephalothoracis (fig. 77) solito magis evolutâ insigne est: spatium vittis fuliginosis partis cephalicae interiectum colore quam vittae ipsae parum pallidiore repletum maculam format magnam rectangulam transversam; vitta cephalothoracis media, postice angusta, anteriora versus sensim dilatata cum margine postico maculae huius late confusa. Ad formam femina haec non differre videtur ab exemplis Europaeis.

Pullus *Eronis* cuiusdam, pallide coloratus, abdomine tuberculis carenti, captus est in insulis Selvages dictis.

Thomisidae.**Misumena** Latr.**M. spinifera** (Blackw.). (Tab. VIII, fig. 82—84).

Thomisus spinifer, Blackwall 1862. Descriptions cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., 3 s., v. 9, p. 370). — *Misumena Clarkii*, Warburton 1892. Spiders from Madeira, (ibid., s. 6, v. 10, p. 219, t. 14, f. 7.8). — *Misumena Clorki*, E. Simon 1897. Arachnides recueillis à l'île Madère par M. A. Fauvel en 1895. (Bullet. Soc. entom. de France. 1897. Nr. 5, p. 112).

Ins. Madera: pauca exempla adulta et iuniora; Porto Santo: pulvis unicus.

Feminae *cephalothorax* 3.2—3.6 mm. longus, abdomen formâ varians, anguste aut late ovatum, postice paullo acuminatum, ovis dis-

tentum 5·8—6·8 longum, fere in $\frac{2}{3}$ longitudinis latissimum et latitudine ca. $\frac{5}{6}$ aut $\frac{7}{9}$ longitudinis aequans, post partum in medio fere latissimum, 5—6·2 longum et $\frac{2}{5}$ aut $\frac{2}{7}$ longius quam latius. Margines superiores *oculorum* anticorum mediorum cum inferioribus anticorum lateralium lineam designant paene rectam; oculorum lateralium anticorum diameter sescuplam diametrum mediorum aequat; area oculorum mediorum postice non totâ diametro oculi latior quam antice et parum latior quam longior; oculi antici medii inter se paullo longius quam a lateralibus, postici medii a lateralibus paullo longius quam inter se remoti. *Pedes* I. exemplorum nostrorum $14\frac{1}{2}$ — $15\frac{1}{4}$ longi sunt; tibiae anteriores subter in utroque latere aculeis 6 aut 10, metatarsi 7 aut 11 armati. *Epigyne* (fig. 84) tuberculo ornatur transverso laevi nitido postice excavato, sive costâ elevatâ, in arcum sat latum recurvum curvatâ; tuberculum hoc antice plerumque bene definitum, postice in utroque latere sulco profundo limitatum, marginem anticum format foveae parvae, profundae, modice definitae, utrimque maculâ parvâ obscurâ (puncto profundius impresso) ornatae, quam tuberculum angustioris. — Non parum similis est epigyne *M. vatiæ* (Clerck); in hac tamen tuberculum postice etiam in utroque latere profunde excavatum est; margo eius posticus medius in angulum fractus saepius quam in arcum curvatus. *Misumenae tricuspidatae* (Fabr.) epigyne tuberculo ornatur oblongo aut non evidenter latiore saltem quam longiore, postice similem in modum excavato atque in *M. vatiâ* et *M. spiniferâ*, in utroque latere foveâ limitato profundâ oblongâ.

Area oculorum cremea, quam optime delineavit Cel. C. Warburton l. c., plerumque vittâ transversâ fulvâ aut pro parte umbrinâ ornatur aut adeo repletur, ut restent modo eius margines angusti albi. Dorsum abdominis nonnunquam ornatur angulo sordide violaceo (?), cuius apex paullo incrassatus et modo rotundatus modo truncatus cum margine antico dorsi contingit, crura autem modice crassa et paullo inaequalia, partibus anterioribus laterum abdominis desuper adspecti parallela, modo mediam abdominis longitudinem attingunt, modo breviora sunt. Angulus hic in exemplis in spiritu vini conservatis sensim evanescit.

Mas insigniter differt a feminâ et non parum variat colore et staturâ, 2·9—3·9 mm. longus est, cephalothorace 1·3—1·7 longo, tibiâ cum patellâ I. 2·6—3·2 longâ. Puncta media *oculorum* anticorum mediorum cum marginibus inferioribus lateralium lineam designant paene libratam, area oculorum mediorum postice aequè lata aut perparum angustior quam longior, et circiter radio oculi latior quam antice; ceterum quod oculorum situm attinet, non differt mas a feminâ. Exempli nostri non

detriti unici cephalothorax et abdomen aculeis longis crassis nigris plus minusve erectis ornata; in illo ad declivitatem posticam aculei 6 in arcum recurvatum dispositi, sursum et intus directi, pone oculos posticos laterales et infra eos aculei singuli, ad clypei marginem quatuor, sub oculis mediis unus minor; in dorso abdominis aculei numerosi series longitudinales incompositas circiter 6—10 formant; series, quae totam dorsi longitudinem occupant, ex aculeis ca. 10 constant. Exempli huius *femora* omnia supra aculeis 1.1 ornata, antica etiam in latere antico aculeata (armaturâ mutabili), patellae et tibiae anteriores inermes, posteriores supra aculeatae, metatarsi anteriores apicem versus aculeis paucis instructi, posteriores ut tarsi inermes. *Palpi* (fig. 82, 83) parvi; pars tibialis fere dimidio longior quam latior, lateribus in univsum fere parallelis, exteriore leviter angulato, in apice supra aculeo 1, supra prope basim et in latere interiore aculeis minoribus sive pilis crassis ornata; pars tibialis patellari ca. $\frac{1}{3}$ brevior, basi eâ angustior, in latere exteriore levius dilatata quam in interiore, quod convexum est, supra et in latere interiore aculeata, apice in latere exteriore in processum producta aequae saltem atque ipsa longum, anteriora versus et paullo foras directum; desuper processus hic rectus videtur, basi cum parte tarsali contingit, apice, qui oblique acuminatus est, ab eâ discedit, a latere adspetus margine superiore leviter sigmoideo (basi concavo, apicem versus convexo), subter a medio fere, ubi plus minusve angulatus est, attenuatus; subter in apice pars tibialis dente brevi, a processu externo remoto ornatur. Pars tarsalis aequae circiter longa atque pars patellaris cum tibiali, paullo plus dimidio longior quam latior; rostrum dimidio bulbo genitali paullo longius. Bulbus genitalis rotundatus, leviter convexus, in apice medio spinâ instructus brevi nigrâ, modice gracili, foras directâ, tum contortâ et foras retro curvatâ. *Abdomen* paene ellipticum, 1.8—2.2 longum, 1.1—1.5 latum, circiter in $\frac{2}{3}$ longitudinis latissimum, inde anteriora versus insigniter angustatum, antice leviter truncatum, postice acuminatum.

Quae de *colore* dixit Blackwallius, ea bene quadrant in pleraque exempla nostra; addendum videtur vittam mediam, quâ dorsum abdominis ornatur, latam, pallide fulvam, margines versus praesertim posterius latericiam, ipsum marginem anticum dorsi plerumque non attingere, postice supra mamillas maculam oblongam ochroleucam continere, in parte posticâ lateris utriusque lineis transversis nigris nonnunquam ornari. Nonnunquam vittae mediae pallide fulvae latera anteriori obsolete umbrino contaminata sunt, posterius autem paribus ca. 6 macularum umbrinarum rotundatarum, inter se proximarum occupantur. Vittae fulgineae abdominis laterales interdum in dimidio posteriore colore pal-

lido anguste interruptae sunt. Tuberculum anale pallide sordide purpureum albo marginatum; mamillae supremae colore purpureo simili, infimae pallide fulvae, supra colore purpureo suffusae; area mamillarum utrimque lineâ albâ cincta. Pedum anteriorum pallide luteorum apex femorum, dimidium apicale patellarum, tibiaram annulus basalis angustior et apicalis latus, metatarsorum pars apicalis maior — sordide purpurea aut purpureo-fuliginea; tarsi basi late et apice anguste flavidi, ceterum pallide purpurei. — Unius exempli cephalothorax supra subterque, palpi, pedes flavida non maculata, exceptâ areâ oculorum, quae ut in feminâ colore albo picta est; dorsum abdominis vittis occupatur tribus: mediâ flavido-cinereâ, lateralibus ochroleucis; latera abdominis supra vittâ ornantur parum quam vitta media dorsualis obscuriore, postice umbrinâ; ceterum latera et venter straminea, flavido-cinereo reticulata, mamillae pallide luteae.

Xysticus C. L. Koch.

X. insulanus Thor. (Tab. VIII, fig. 85, 86).

Xysticus insulanus, Thorell 1875. Descr. of sever. Eur. a. N.-Afr. Spiders, p. 132.

— E. Simon 1883. Études arachnologiques, 14. mém. p. 264, t. 8, f. 1, 2.

Non rarus videtur in ins. Maderâ; Porto Santo: mas unus.

Maris cephalothorax 1.8—2.2 mm. longus. Area *oculorum* mediorum formâ paullo varians, rectangula aut antice paullulum angustior, modo antice modo postice diametro oculi latior quam longior, modo denique non totâ diametro oculi latior quam longior. Clypeus setis 7 fortibus instructus; praeterea *cephalothorax* setis longis fortibus ornatus (in exemplo nostro non detrito unico): inter oculos 8, sub oculis lateralibus binis, in lineâ mediâ cephalothoracis pone oculos 3, inter oculos laterales et declivitatem posticam utrimque 5, ante hanc declivitatem setis 8 in arcum recurvatum dispositis. *Pedum* aculei numero paullo variant: ex. gr. femur I. in latere antico aculeis 7 aut 10 ornatur, tibia I. subter ad latus posticum nonnunquam aculeis 3 (nequē 4), metatarsus I. subter plerumque 2.2.2 (nonnunquam praeterea 1 pone basim ad latus anticum), in latere antico 1 aut 2 aut 3, in postico nullo aut 1 aut 2. In exempla nostra descriptio *partium genitalium* (palporum [fig. 86] et epigynae) a Cel. T. Thorellio prolata melius quadrat quam descriptio et figurae Cel. E. Simonii. Processus inferior partis tibialis directo a latere adspectus a basi deorsum et parum anteriora versus directus, paene aequabiliter procurvus, ubique crassitudine aequali, apice paene recte et transverse truncatus angulis rectis; a parte inferiore vero anteriora versus et parum foras directus videtur, paullulo incurvatus apice fere transverse truncatus angulis paullulum prominentibus.

Feminae cephalothorax 2·1—2·9 longus, area *oculorum* rectangula aut antice paullulum angustior, diametro oculi aut paullo plus quam eâ latior quam longior. Setae magnae *cephalothoracis* numero paullo maiores quam in mare, sed paullo mutabiles. *Femora* I. in latere antico aculeis compluribus instructa, tres eorum reliquis fortiores in seriem obliquam dispositi, tibiae I. subter ad latus anticum aculeis plerumque 4, raro 5 aut 6, ad posticum plerumque 3, raro 4 aut 5, metatarsi I. subter utrimque 4, rarius 5, in latere antico 3, rarius 2, postice 1 aut 2 ornati. *Epigyne* (fig. 85) foveis duabus parvis oblongis instructa, antice margine limitatis communi paullo elevato, corneo, nitido, in angulum fracto aut angulato-rotundato; inter se foveae septo distinguuntur angusto, humili, corneo; quæ conformatio, paullo varians, non semper facile perspicitur.

X. *maderianus* n. sp? (Tab. VIII, fig. 80, 81, 87).

Ins. Madera: collecta sunt exempla pauca adulta.

Femina.

Cephalothorax 3·2 mm. longus, 3·0 latus, areâ *oculorum* 1·95 latâ (aut minor: 2·6 longus), fronte late rotundatâ, dorso a declivitate posticâ anteriora versus modice descendenti et levissime arcuato, dense subtiliter granulatus, subopacus, pilis ornatus inaequalibus, e quibus longissimi plerique a basi usque ad apicem fere aequali crassitudine (nonnulli levissime incrassati, alii leviter attenuati), apice breviter acuminati, brevissime sparse pilosuli; pili reliquis longiores in parte cephalothoracis anticâ siti sunt. Setae ad clypei marginem sitae longiores septem, interiectis quatuor aliis paullulum inferius innatis, modo multo modo parum brevioribus, ita, ut clypeus setis 11 longis ornatus dici possit; setae hae omnes apicem versus longe attenuatae quidem, sed apice ipso breviter acuminatae, pilosulae. *Oculi* postici medii lateralibus minores, hi minores quam laterales antici, medii antici posticis aequales aut paullulum minores; medii postici a lateralibus paullo longius quam inter se remoti; area *oculorum* mediorum rectangula aut postice perparum latior, non totâ diametro oculi latior quam longior. *Pedum* I. femur 2·5, patella 1·4, tibia 1·8, metatarsus 1·6, tarsus 0·9 longus, femur aculeis 3 instructum, tibia lateribus inermibus (nonnunquam in ipso apice aculeis singulis ornata), subter ad latus anticum aculeis 5, raro 6 aut 4, ad posticum 5, rarius 4 aut 3, metatarsus subter ad latus utrumque aculeis 4 plerumque, praeterea in latere utroque aculeo 1 inter aculeum inferiorem 2-um et 3-um, et in apice antice aculeo 1 instructus; nonnunquam series inferior una alterave ex aculeis 5 constat, latus alterum aut ambo etiam prope aculeos inferiores 1-um et 2-um aculeo singulo

ornata. Reliqua femora supra aculeo 1, tibia II. subter anterius 4 (aut 5), posterius 4 (aut 3), metatarsus II. subter utrimque aculeis 4 instructus, eius latera similem in modum atque in metatarso I. armaturâ variant. *Abdomen* (post partum) 5 longum, 4·7 latum (aut minus: 4 long.), circiter in $\frac{3}{5}$ longitudinis latissimum. *Epigyne* (fig. 87) tuber format ca. 0·5 latum, latius quam longius, antice et in lateribus plerumque melius quam postice definitum, sat fortiter convexum, foveolis duabus ornatum profundis, modice definitis, rotundatis aut oblongis, aequae circiter latis atque septum, quo inter se distinguuntur; hoc in longitudinem convexum, formâ paullo varians, latitudine ubique fere aequali aut basi dilatatum, postice pone foveas paullulum productum, truncatum, supra partes vicinas insigniter elevatum et ab eis optime distinctum. Spatium apici septi et margini epigastrii interiectum sescuplam aut duplam septi longitudinem aequat, foveolis duabus inter se approximatis, parum expressis ornatur.

Cephalothorax vittâ mediâ ornatus albidâ latitudine ubique paene aequali, maculam includenti pallide fulvam, lineis ca. 4 obscurioribus longitudinalibus pictam, posteriora versus rotundato-angustatam, apice lineolam fulgineam, quae in declivitate posticâ supra iacet, non attingentem et obtusam; latera cephalothoracis fulva, plus minusve fulgineo (praesertim postice margines versus) et albedo reticulata, postice maculâ albidâ ornata; margo partis thoracicae angustus albidus. Area oculorum et clypeus pallidius et obscurius fulva; tubera oculorum lateralium supra et vitta transversa oculos laterales anticos coniungens, parum expressa, albida. Mandibulae pallide fulvae, basim versus aut etiam apice fulgineo variegatae. Labium fulgineum apice pallidum, maxillae fulvae apice pallidae. Sternum pallide flavido-isabellinum, obsolete badio punctatum, in parte posteriore vittâ mediâ, margines versus vittis utrimque 3 obliquis, pallide badiis, — omnibus nonnunquam vix expressis — ornatum. *Pedum* coxae sterno pallidiores aut ei concolores, subter obsolete obscurius lineatae. Femora albedo-fulva, pallidius et obscurius variegata, ad basim aculeorum pallide umbrino maculata, anteriora in dorso vittâ mediâ albidâ et ad eam utrimque vittâ pallide umbrinâ ornata, III. apice plus minusve infuscata, IV. semiannulo latiusculo fulgineo picta. Reliquae pedum partes femoribus paullulo obscuriores, patellae et tibiae anteriores supra lineis binis pallide umbrinis ornatae; patellae IV. apice in latere postico fulgineo maculatae, tibiae IV. basi apiceque semiannulo fulgineo pictae, pedum III. pictura similis, minus expressa. *Abdominis* area dorsualis fulva aut avellanea totum fere dorsum occupat; margines eius parum inaequales, punctis et maculis fulgineis paucis ornati, praesertim postice ad vittae mediae pallidae apicem utrimque; vitta

media pallida, quâ *Xystici* ornari solent, modice aut parum expressa, avellaneo-aut isabellino-albida (ut dorsi margines et latera abdominis), dentata: dentium par primum in mediâ dorsi longitudine iacet (in exemplis, quae ova deposuerant), ab eorum apicibus vitta anteriora versus paene aequabiliter angustior fit, in eorum margine postico plerumque puncta fuliginea 2 aut 4 conspiciuntur; par dentium secundum aequale latum atque 1-um aut lineolis transversis albidis auctum; dentes posteriores minores, utrimque ca. 3. Venter albido-fulvus et fulvo-albidus, picturâ evidentiori caret.

Haec pictura ordinaria videtur. Habemus tamen ante aculeos exemplum multo obscurius coloratum: feminam aetate confectam. Huius latera cephalothoracis maximam partem fuliginea sunt, parce fulvo reticulata, postice maculâ albâ ornata; macula partis cephalicae cuneata cum lineolâ obscurâ in declivitate posticâ supra sitâ coniungitur, ita, ut apicem versus sinuato-acuminata, apice acutissima evadat. Pedes abunde fuligineo punctati et maculati, femora anteriora infra colore fuligineo late suffusa et lineâ mediâ albidâ ornata, in latere postico vittâ nigrâ fere, longâ obliquâ picta; tibiae I. maximam partem fuligineae, tibiae II. eis non multo pallidiores; abdominis area dorsualis fuliginea fere, vitta media umbrina.

M a s.

Cephalothorax 1.9 mm. longus, 1.8 latus, fronte 1.05 latâ, recte fere truncatâ; pili cephalothoracis — pauci, qui adsunt in exemplis nostris detritis — apicem versus paene aequabiliter attenuati (pilis prope oculos laterales sitis fortasse exceptis, qui simili formâ videntur atque in feminâ). Setae in clypei margine 7. Area *oculorum* mediorum radio oculi tantum latior postice quam longior *Palporum* (fig. 80, 81) pars patellaris paullo longior quam latior, lateribus parallelis; pars tibialis eâ paullo brevior, latior (processibus exclusis) quam longior, apice in latere exteriori supra in processum producta anteriora versus et foras et parum deorsum directum, quam pars ipsa paullo brevior, qui a parte tarsali nusquam discedit, desuper ad aspectum longior quam latior, leviter foras curvatus, paene aequabiliter attenuatus, modice acutus, a latere exteriori autem paullo latior, modice deorsum curvatus, paene aequabiliter attenuatus, apice oblique rotundato-truncatus videtur. Processus inferior partis tibialis ab exteriori sinu lato, basi rotundato distinctus, basi deorsum fere directus, tum anteriora versus et paullo foras curvatus, triqueter, pariete inferiore interiore convexo, inferiore exteriori excavato, margine inferiore obtuso, interiore modice acuto, exteriori in carinam compresso tenuem; apice oblique truncatus est processus hic et inaequalis, ita, ut margo inferior reliquis brevior, margo interior, qui

apice in unguem minutum crassiusculum, intus curvatum productus est, reliquis longior evadat. Processus hic directo a latere exteriori adspetus fere aequabiliter procurvus videtur, lateribus paene parallelis, apice paullo oblique truncato, leviter exciso, angulis rotundatis, eorum inferiore paullo longius quam superior producto. Lamina tarsalis ca. $\frac{2}{5}$ longior quam latior, desuper visa subovata, paullo asymmetrica, ad apicem processus tibialis externi non nisi obsolete angulata (reverâ hic in angulum acutum deorsum directum producta). Bulbus genitalis processibus duobus ornatus in parte posticâ interiore; processus anterior non procul a lineâ medianâ bulbo innatus est, gracilis, paene teres, apice sensim attenuatus, ceterum crassitudine aequali, deorsum anteriora versus et paullo foras directus, hamulo piscario similis, apice intus deorsum retro directo; alter processus margini bulbi postico interiori propinquus, multo brevior et basi latior, a basi sat cito angustatus, intus et parum deorsum et anteriora versus directus, curvatus, apice acuto anteriora versus et paullo foras directo. *Pedum* I. femur 1·8, patella 0·85, tibia 1·3, metatarsus 1·3, tarsus 0·75 longus; femur I. in latere antico aculeis 4 aut 3, supra plerumque 2, reliqua femora supra 3 aut 4 aut 2, tibia I. subter utrimque 4, rarissime antice 5 aut postice 3 ornata, ceterum inermis; metatarsus I. et II. subter utrimque aculeis 3 (rarissime anticus 4), antice in apice 1, in latere utroque inter aculeum inferiorem 1-um et 2-um aculeo 1, tibia II. subter utrimque 4 (aut postice 3) instructa. *Abdomen* 2·0 longum, 1·6 latum, ovatum postice latius, antice rotundato-truncatum.

Color varians. *Cephalothoracis* latera fuliginea fulvo aut fulvo-albido plus minusve reticulata, in universum fuliginea aut umbrina; summus margo partis thoracicae posterius saltem albus; vitta media albida optime expressa, mediocri latitudine, posteriora versus sat fortiter et paene aequabiliter angustata, rarius prope medium non fortiter quidem, evidentissime tamen coarctata; macula cuneata partis cephalicae similem in modum atque in feminâ varians, lateribus (si apice acuta est) modo parum modo evidenter sinuatis; eius color in universum castaneus fere aut avellaneo non multo obscurior; fascia albida transversa in areâ oculorum plerumque parum expressa. *Mandibulae* pallide avellaneae basim et apicem versus umbrino maculatae, aut fuligineae prope medium vittâ transversâ plus minusve inaequali et interruptâ fulvo-albidâ ornatae et apice colore eodem pictae. *Pedum* anteriorum femora pallide fulva aut fulvo-albida, dorso pallidius aut obscurius fuligineo, lineâ longitudinali albidâ plerumque parum expressâ picto, apice semiannulo fuligineo ornata, in lateribus et subter punctis fuligineis maioribus minoribusque plus minusve abunde picta, subter nonnunquam lineâ albidâ

modice expressâ, in latere postico vittâ fuliginêâ longitudinali paullo obliquâ abbreviatâ ornata; patellae fulvae aut umbrinae et fuligineae, subter pallidiores, supra lineâ albidâ modice expressâ et ad eam utrimque vittâ obscurâ notatae; tibiae pallidius aut obscurius fulvae, supra ut patellae lineatae, basi apiceque plus minusve infuscatae praesertim antice; tarsi ochroleuci, metatarsi eis modo parum modo evidenter obscuriores, pallide fulvi. Pedes posteriores ab anticis in universum colore parum differunt, paullo pallidiores, femoribus supra non totis obscuris sed semiannulo apicali et plerumque maculâ mediâ, fuligineis ornatis, ceterum inaequaliter obscure punctatis; patellae et tibiae basi apiceque fuligineo maculatae, tibiae supra plus minusve evidenter albo lineatae, metatarsi summo apice fuligineo. Area dorsualis *abdominis* marginibus parum inaequalibus, avellanea umbrina aut castanea, punctis inaequalibus fuligineis adpersa praesertim ad vittam mediam: ad marginem anticum abdominis et ad marginem posticum dentis antici vittae mediae et in parte postremâ areae; vitta media cinereo-albida in exemplis pallidis, colore badio maximam partem suffusa in obscuris, punctis fuligineis inaequalibus contaminata, modice distincta.

A *Xystico Verneaui*, quem secundum feminam unicam in insulis Canariis lectam descripsit Cel. E. Simon¹⁾, non differre videtur *Xysticus maderianus* nisi septo epigynae postice truncato, neque lanceolato. An re verâ species propria?

Philodromus Walek.

Philodromi mihi ignoti, colore *Ph. vulgari* (Hentz) Americam septentrionalem incolenti quodammodo similis, pulli pauci collecti sunt in insulâ Maderâ.

Thanatus C. L. Koch.

Th. vulgaris E. Sim.

Thanatus vulgaris, E. Simon 1870. Aranéides nouv. ou peu connus du Midi de l'Europe (Mém. Soc. Roy. d. Sciences Liège), p. 328.

Ins. Madera et Porto Santo; lecta sunt exempla sat multa, adulta et iuniora.

Exempla Maderiana *Thanati vulgaris* non parum variant staturâ et colore; feminae 4—8 mm. longae, mares 4—4½ mm., illarum cephalothorax 1·7—2·7, horum 2·1—2·4 longus. Feminae, quae reliquis pallidius colorata est, cephalothorax cum pedibus melleus fere, vittis la-

¹⁾ Études arachnologiques, 14-e mém. (Ann. Soc. entom. de France, s. 6, v. 3) p. 287, t. 8, f. 13.

teralibus fulvis, maculâ cephalicâ cuneatâ fere omnino deletâ, exceptâ parte postremâ fulvâ, pedes punctis umbrinis inaequalibus non dense adpersi; abdominis dorsum ochroleucum (cremeum melleo reticulatum), vitta antica lanceolata pallidior quam cephalothorax, punctis minutis fulvis adpersa, pone medium dorsum non producta; areae dorsualis obscurae vestigia modo restant in dorsi parte posticâ ab apice vittae mediae longe remota, e vittis constantia duabus obliquis, postice coniunctis, perparum expressis, pallide melleis, serie punctorum fulvorum ornatis. — Exemplorum obscure coloratorum pars media cephalothoracis fulva, vittae laterales umbrinae, maculae cephalicae cuneatae pars dimidia posterior umbrina quoque, paullo pallidior, pars anterior perparum expressa; pedes pallide fulvi, femoribus anterioribus saltem vittis tribus (supra et in utroque latere subter) umbrinis modice definitis pictis, patellis supra lineis pallide umbrinis duabus ornatis et in utroque latere magnam partem umbrinis, tibiis basi praesertim antice umbrinis; abdominis dorsum in universum cinereo-flavidum, vitta lanceolata nigro-fulginea, in medio et in dimidio posteriore leviter rotundato dilatata, in dorsi dimidium posterius non parum producta, hic angustissima, fulginea. Paullo pone medium vittae huius, ab eius marginibus parum remotae, initium capiunt vittae in longitudinem directae, postice inter se coniunctae, anterieus umbrinae, posterius fulgineae, insigniter inaequales; area e vittis his formata, in lineam parum latam, nonnunquam interruptam contracta, mamillas attingit. Latera abdominis maculis et punctis picta umbrinis aut fulgineis, praesertim posterius in vittas obliquis congestis.

Epigynae omnium fere exemplorum nostrorum „signum coitus“ praebent: lamellam tenuem pellucidam, plerumque totam foveam epigynae tegentem.

Ut in exemplis Croaticis et Hungaricis, quae olim¹⁾ *Thanato vulgari* subiunxi (nonne recte?), tibia IV. marium in insulis Maderianis collectorum cephalothoracem longitudine aequat solam, neque superat.

Th. oblongiusculus (H. Luc.). (Tab. IX, fig. 107).

Philodromus oblongiusculus, II. Lucas 1849. Explor. scientif. de l'Algérie. Zoologie III, p. 200, t. 11, f. 8.

Ad *Thanatum* potius quam ad *Tibellum* referenda fortasse est haec species. Oculus medius posticus a laterali antico alterius lateris sescuplo longius distat quam ab oculo laterali postico eiusdem lateris; cephalothorax vix $\frac{1}{9}$ longior est quam latior (in *Tibello oblongo* (Walck.) cir-

¹⁾ Araneae Hungariae, vol. 1, p. 113.

citer $\frac{1}{4}$ longior); epigyne similis atque in *Thanatis*. Pedes II. tamen non parum pedes IV. longitudine superant.

Epigyne (fig. 107) tuber format mediocriter definitum, paene ellipticum transversum, foveâ ornatum paullo latiore quam longiore, in lateribus rotundatâ, sat profundâ. Margines laterales foveae acuti sunt et elevati, antice occultantur margine dilatato septi medii; hoc latum et ubique latitudine fere aequali, antice solum dilatatum, magnam partem humiliter quam margines laterales foveae; antice tamen margines partis dilatatae septi, tenues et pellucidi, paullo elevati sunt et ex foveâ anteriora versus excedunt. Forma septi paullo mutabilis; nonnunquam margines eius antici acuti in eius partem in foveâ sitam producti et inter se appropinquantes triangulum includunt evidenter supra reliquas partes septi elevatum; saepius margines hi in parte septi in foveâ ipsâ sitâ sensim evanescent, septi superficies tum parum inaequalis est.

Clubionidae.

Clubiona Latr.

Cl. decora Blackw. (Tab. VIII, fig. 101—104: tab. IX, fig. 105, 106).

Clubiona decora Blackwall 1859. Descript. cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., s. 3, v. 4, p. 256). — Warburton 1892. Spiders from Madeira. (ibid., s. 6, v. 10, p. 223, t. 14, f. 10).

Ins. Madera et Porto Santo; lecta sunt exempla non multa, adulta et iuniora.

Cephalothorax marium in insulis Maderianis collectorum 1·7—2·0 mm. longus est; *oculi* antici medii inter se paullo longius quam a lateralibus, medii postici a lateralibus insigniter minus quam inter se distant. *Mandibulae* sub clypeo parum (in exemplis parvis) aut modice (in magnis) convexae, leviter angulosae, apice excepto modice nitidae, non carinatae. *Palporum* (fig. 105) pars tibialis aequae circiter longa atque patellaris, insigniter longior quam apice latior, a basi apicem versus sat fortiter et paene aequabiliter dilatata, margine apicali externo in dentem dilatato parvum, subtriangularem, multo brevior quam pars ipsa lata est, anteriora versus et paullo foras directum, apice appendiculâ gracillimâ, anteriora versus et paullo foras directâ ornatum. Lamina tarsalis fasciculo pilorum nigrorum ornata, mediam suam longitudinem attingenti aut paullo longiore.

Feminarum *cephalothorax* 1·6—2·2 longus; *oculi* antici medii inter se fere non longius quam a lateralibus remoti. *Tibiarum* armatura mutabilis; tibiae III. subter plerumque aculeo 1 instructae, nonnunquam

nullo; tibiae I. subter plerumque ad latus anticum solum aculeo 1 prope medium, raro etiam ad basim 1, rarissime subter aculeis 2.2, tibiae II. plerumque basi ad latus posticum 1 et prope medium 2, rarius 2.2 prope basim et prope medium, rarissime prope medium solum aculeis 2 instructae. Tibiae I. in latere utroque infra pilis crassiuseulis confertis adpressis, in tractus mediocri latitudine congestis instructae, tibiae II. similem in modum, in latere antico saltem ornatae; ornamentum hoc, in feminis notabile, in maribus parum conspicuum.

Cephalothorax margine concolore, sternum coxis non obscurius. Abdominis *pictura* variabilis; vitta media modo totam longitudinem occupat, in dimidio posteriore in maculas divulsa, modo adeo deleta, ut restet dimidii anterioris pars posterior sola; latera abdominis modo secundum totam longitudinem umbrina, in dorsum — paullo ante eius medium — dentem emittunt latum triangularem et in dimidio posteriore vittas angustas obliquas utrimque 3; modo color fuscus partem posteriorem laterum solam ornat et vittae obscurae in dorsi lateribus plus minusve obsoletae sunt. Venter picturâ evidentiori caret.

Exempla femina *Clubionae decorae* a Dre Ph. Bertkau ad Bonnam lecta et mecum communicata differunt paullo ab exemplis Maderianis: tibiis I. subter inermibus, II. subter ad latus posticum modo aculeis 1.1 ornatis, picturâ abdominis, cuius dorsum in dimidio posteriore angulis fuligineis tenuibus aut in medio incrassatis ornatur, in lateribus autem praesertim posterioribus, ut latera abdominis, punctis fuligineis pictum est vittas obliquas evidentiores non formantibus; venter vittis duabus longitudinalibus fuligineis pictus. Maris ad Bonnam lecti tibiae I. subter ad latus anticum aculeo 1, II. subter aculeis 1.2 ornantur, palporum pars tibialis (fig. 104) brevior, dens eius appendiculâ, quam supra commemoravimus, caret (num defracta?).

Clubiona decora etiam Galliam meridionalem incolore videtur; huius speciei subiungendus mihi videtur mas a Cel. Dre G. Horváth ad Perols lectus, in quem descriptio *Clubionae parvulae* H. Luc. a Cel. E. Simonio prolata ¹⁾ sat bene quadrat. Maris huius cephalothorax 2 mm. longus est, mandibulae valde crassae, sub clypeo fortiter geniculato-convexae, dorso in latere interiore secundum totam fere longitudinem carinâ bene expressâ ornato, palporum pars tibialis (fig. 101, 103) insigniter brevior quam pars patellaris, non longior saltem quam apice latior, processus tibialis crassior quam in exemplis Maderianis, apicem versus paullo foras flexus (hac in re exemplum hoc Gallicum melius cum descriptione *Cl. stigmaticae* E. Sim. l. c. convenit), apice appendice

¹⁾ Les Arachnides de France, v. 4, p. 235.

subtilissimâ ornatus; fasciculus pilorum brevior quam in exemplis Maderianis, dimidiam laminam tarsalem non attingit¹⁾, tibiae anteriores ut in exemplo masculino Bonnensi armatae.

Propter mutabilitatem armaturae pedum, coloris, palporum maris in *Clubiona decorâ* ulterius inquirendum videtur, quibus rebus ab hac specie et inter se differant: *Cl. lusatica* L. Koch, *Cl. clandestina* Menge, *Cl. stigmatica* E. Sim.

Chiracanthium C. L. Koch.

Ch. pelagicum (C. L. Koch).

Bolyphantes pelagicus, C. L. Koch 1837. Übersicht d. Arachn.-Systems I, p. 9.

Sat multa exempla, inter ea mares et feminae adultae, collecta sunt in ins. Maderâ et Porto Santo.

Ch. albidulum (Blackw.). (Tab. IX, fig. 108—110).

Clubiona albidula, Blackwall 1859. Descript. cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., s. 3, v. 4, p. 255). — *Chiracanthium Fauveli*, E. Simon 1897. Arachnides recueillis à l'île Madère par M. A. Fauvel en 1896. (Bullet. Soc. entomol. de France, 1897. Nr. 5, p. 112).

Madera, Porto Santo.

Species insignis *pedibus* solito uberius aculeatis. Feminae femora I. et II. aculeo 1 in dimidio apicali lateris antici, III. et IV. in utroque latere apicem versus armata, praeterea omnia fortasse in dorso serie pilorum crassorum et longorum instructa (pili hi in exemplis nostris fere omnes defracti sunt); tibiae I. antice aculeis singulis in dimidio basali et in apicali, subter 2.2 prope basim et prope medium, postice 1 in dimidio apicali, tibiae II. in latere antico et subter ad latus posticum aculeis 1.1, subter ad latus anticum 1 aut 0, in latere postico 0 aut 3, III. in latere antico 1, in postico 1 aut 1.1, IV. antice 2 aut 1 aut 0, postice 1.1.1 aut 1.1 aut 1, subter 0 aut 1 aut 2, metatarsi omnes in latere utroque supra 1.1.1, praeterea anteriores subter 2.2.1 et ad apicem in latere postico .1, III. ad basim subter 2, ad apicem subter et in latere utroque 1, IV. subter prope basim et prope medium 2.2, prope apicem ut III. aculeati. Aculei plerique longi. Maris armatura similis; femur IV. raro in latere postico solum aculeatum, tibia I. in latere postico aculeis 1.1, tibia II. in latere antico 1.1, subter 2.2 aut 2.1, postice 1.1 aut 1, III. et IV. utrimque 1.1 aut antice 1, subter tibiae III. modo 0 modo prope basim 1, IV. prope basim 1 aut 2 et prope medium 1, metatarsi III. subter aculeis, praeter apicales, 2.2 instructi.

¹⁾ Cfr. figuram 106, secundum marem *Cl. decorae* in Austria inferiore a B. Kötula lectum delineatam.

Maris *mandibulae* paullulum aut sat fortiter proiectae, formâ vulgari, basi aequabiliter convexae, apice non incrassatae; sulcus unguicularis in margine postico supra dentibus duobus inter se approximatis ornatus. *Palporum* (fig. 109, 110) pars tibialis dimidio saltem longior quam patellaris, latitudine suâ duplo et dimidio at triplo longior, in apicis latere exteriore processu ornata dimidiam suam longitudinem circiter aequanti, anteriora versus et paullo deorsum et foras directo, quum a latere adspicitur, subrecto, desuper viso bis curvato: pone basim anteriora versus, apicem versus autem subito et sat fortiter foras, a basi usque ad apicem paene aequabiliter attenuato, apice non inciso, omnium brevissime deorsum et anteriora versus inflexo. Lamina tarsalis duplo longior (calcar excepto) quam latior, a latere interiore visa non multo brevior quam pars patellaris cum tibiali, desuper visa latere interiore fere aequabiliter et modice arcuato, latere exteriore pone medium in angulum modice aut parum manifestum fracto, inter angulum hunc et basim calcaris convexo, ab angulo usque ad apicem fere recto (levissime modo sigmoideo). Calcar tarsale mediam partem tibialem non attingit, a basi retro et paullo foras et parum deorsum directum, paullo post fortius deorsum, fere angulato curvatum, inde usque ad partem apicalem, quae uncum anteriora versus deorsum et paullo foras directum format, non deorsum sed levissime sursum curvatum et non attenuatum. Rostrum laminae tarsalis bulbo genitali plus duplo brevius, a latere visum subter leviter aequabiliter convexum, dentem non format. Bulbus genitalis fere $\frac{1}{3}$ longior quam latior, ab imo visus ovatus, fere symmetricus, margine in parte anticâ interiore modo paullo inaequali. Embolus longus et gracilis valde, initium capit in parte bulbi anticâ exteriore, bulbum in latere exteriore, postico, interiore cingit, sub rostri parte interiore— quae solito densius pilosa est — finitur anteriora versus et paullo foras directus, a corpore bulbi paullo remotus.

Epigyne foveâ profundâ ornatur rotundatâ aut leviter transversâ, antice et in lateribus marginibus acutis definitâ; fovea haec modo (ante partum?) ad ipsum fere marginem posticum epigynae sita est, margo eius posticus tum insigniter humilior antico, modo (post partum?) fovea a margine postico epigynae dimidiâ suâ longitudine saltem distat et margo eius posticus parum aut non depressus est.

Variat haec species *staturâ*. Feminae nostrae minimae cephalothorax 3·1, abdomen 4·8, pedes I. 13 longi sunt, femore 3·3, patellâ 1·4, tibiâ 3·2, metatarso 3·2, tarso 1·3 longo, pedum II. patella 1·2, tibia 2·1, pedes IV. 10·2, eorum femur 2·6, patella 1·1, tibia 2·3, metatarsus 2·7, tarsus 0·85 longus; feminae maximae cephal. 5·1, abdomen (post partum) 6·8, pedes I. 19·0, eorum fem. 4·9, pat. 2·0, tib. 4·8, met. 4·8,

tars. 1·7, pedum II. pat. 1·7, tib. 3·4, pedes IV. 15·4, eorum fem. 4·0, pat. 1·6, tib. 3·5, met. 4·2, tars. 1·1 longus. Maris minimi: ceph. 2·7, abd. 3·0, pedum I. fem. 3·3, pat. 1·3, tib. 3·7, met. 3·8, tars. 1·6, ped. II. pat. 1·1, tib. 2·35, ped. IV. fem. 2·8, pat. 1·05, tib. 2·5, met. 2·8, tars. 0·9, maris maximi ceph. 3·5, abd. 4·3, ped. I. fem. 4·0, pat. 1·7, tib. 4·3, met. 4·4, tars. 1·9, ped. II. pat. 1·3, tib. 2·8, pedum IV. fem. 3·2, pat. 1·2, tib. 2·95, met. 3·4, tars. 1·0 longus.

Maris varietas.

Calcar laminae tarsalis apice deorsum et parum retro et paullo foras directum, neque in uncum curvatum (tab. IV, fig. 108).

Varietas haec in insulâ Porto Santo solâ occurrere videtur.

Mesiotelus E. Sim.

M. maderianus n. sp. (Tab. IX, fig. 112, 113).

Speciei huius exempla duo modo vidi, in ins. Maderâ lecta: marem non adultum et feminam adultam, quae palpos et pedes omnes perdidit.

Exempli non adulti *cephalothorax* 2·0 mm. longus, 1·5 latus, supra palporum basim 0·95 latus, areâ oculorum 0·6 latâ. Series *oculorum* posterior paullulum recurvata, oculi medii paullulum oblongi, posteriora versus a se subito discedentes, inter se diametro maiore, a lateralibus, qui paullulo maiores sunt, et a mediis anticis diametro minore remoti; series anterior fere recta (perparum procurva), oculi medii posticis mediis subaequales, paullo plus quam radio remoti, laterales elliptici reliquis oculis omnibus paullo maiores, mediis valde approximati. Oculi laterales postici circiter $\frac{2}{3}$ diametri ab anticis remoti. Clypei altitudo sub oculis lateralibus et mediis horum radio maior. *Mandibulae* tarsos II. longitudine aequant, sub clypeo leviter convexae sunt, apice intus sat longe oblique truncatae, in angulo (antice) dente uno minore, in margine apicali postice et antice dentibus binis fortibus, inter se remotis ornatae, paene laeves, nitidae. *Maxillae* impressione evidentiori carent, in latere exteriori a basi usque ad $\frac{2}{5}$ longitudinis modice dilatatae, hic obtuse angulatae, inde anteriora versus primo sat fortiter angustatae, tum parallelae, angulo apicali late rotundato; latera eorum interiora a labio anteriora versus inter se primo parallela, tum oblique truncata. *Labium* duplo circiter brevius quam maxillae, vix latius quam longius, apice late truncatum et rotundatum. *Sternum* fere 1·2 longum et 1·0 latum, inter coxas IV. paullo productum, laeve nitidum. *Palporum* pars femoralis supra aculeis 1·1, partes tibialis et tarsalis aculeis pluribus instructae. *Pedum* anteriorum tibiae metatarsi tarsi in utroque latere sub-

ter aculeis numerosis confertis gracilibus longis ornata, tibiae subter aculeis fortibus 2.2, metatarsi aculeis 2 armati. Pedum I. femur 1.9, patella 1.1, tibia 1.7, metatarsus 1.5, tarsus 0.9, pedum II. partes: 1.7, 0.9, 1.5, 1.3, 0.8, pedum III. 1.5, 0.75, 1.2, 1.4, 0.75, IV: 2.4, 1.0, 2.0, 2.3, 1.0 longae. *Abdomen* 2.0 longum, 1.2 latum. *Mamillae* infimae inter se contingunt, sescuplo longiores quam latiores sunt, apicem versus paullulum angustatae, supremis longiores et crassiores; mamillae mediae cylindratae videntur (?).

Cephalothorax pallide fulvus, marginibus lateralibus latiusculis nigris, vittâ utrimque ornatus fulvineâ, valde inaequali, parum definitâ praesertim supra, a margine circiter femorum latitudine et minus quam a lineâ medianâ distant, antice in partem cephalicam parum productâ, postice lineâ obliquâ a parte posticâ sulci medii coxae IV. versus directâ ita finitâ, ut restet pars postrema cephalothoracis sat magna triangularis immaculata et margine nigro carens. Mandibulae cephalothorace parum pallidiores; maxillae, labium, sternum, palpi, coxae pedum ochroleuca fere, pedes fulvo-ochracei, anteriores posterioribus paullo obscuriores et femoribus et tibiis paullulum infuscatis. *Abdomen* humefactum supra cinerascens-fulgineum, in mediâ fere longitudine pari macularum parvarum ochroleucarum, inter se fere contingentium, antice pari vittarum paullo minus laetarum, longitudinalium, leviter incurvatarum, circiter $\frac{1}{5}$ longitudinis occupantium, ornatum; dimidium dorsi posteriori colore avellaneo ita pictum, ut restent anguli fulginei circiter quinque, maiorem partem latitudinis dorsi occupantes, gradatim minores, quorum anteriores saltem in medio et in apice leviter incrassati sunt; latera versus et supra mamillas pars haec dorsi obscure colorata est. Latera abdominis parum pallidiora quam dorsum, obsolete umbrino-cinereo maculata; venter flavido-cinereus, latera versus et postice colore fulgineo insigniter suffusus; mamillae et tuberculum anale ochroleuca.

Cephalothorax supra, pedes maximam partem, abdomen supra subterque pilis longis plumatis dense tecta; abdomen desiccatum cinereo-umbrinum, picturâ evidentiori caret. Sterni pili, pauci qui in exemplo nostro adsunt, simplices videntur.

Feminae adultae *cephalothorax* 2.6 mm. longus, 2.1 latus, supra basim palporum 1.35 latus, arcâ *oculorum* 0.90 latâ. *Oculi* paullo longius inter se distant quam in exemplo iunior: postici medii non solum inter se sed etiam a lateralibus paullulo plus quam diametro suâ maiore; seriei anticae, quae evidenter procurva est, oculi medii inter se ca. $\frac{3}{4}$ diametri, a lateralibus ca. $\frac{1}{4}$ diametri remoti; laterales postici ab anticis fere diametro distant. Clypeus altitudine ca. $\frac{3}{4}$ diametri oculorum mediorum aequat. *Mandibulae* 1.1 longae, *sternum* 1.5 longum, 1.3

latum. *Epigyne* (fig. 112) antice tuberculo corneo parvo, postice excavato instructa, postice utrimque costâ ornata latâ corneâ, aequis fere angulis intus et retro directâ, leviter incurvatâ; spatium apicibus posticis costarum harum interiectum earum longitudine circiter triplo minus; area tuberculo et costis definita glabra nitida, pallida, laevis fere, sulcis evidentioribus saltem carens, costis inclusis aequae fere lata atque longa, antice angusta, posteriora versus primo leviter, tum fortiter et rotundato dilatata, maximam partem (marginibus latiusculis partis dilatatae, in fronte costarum sitis, exceptis) in transversum leviter (antice fortius) excavata; foveis evidentioribus caret epigyne.

Exempli huius maxillae rufo-umbrinae, labium rufo-fuliginium, apice pallidum; color dorsi *abdominis* (fig. 113) dominans avellaneus, pictura umbrina: dimidium anterius vittâ ornatur mediâ, mediocri et inaequali latitudine, et fasciâ transversâ, in lateribus valde latâ, vittam mediam versus subito angustatâ, cum vittâ hac circiter in $\frac{1}{3}$ abdominis coniunctâ; ceterum dorsum fasciis ornatur transversis similibus atque in exemplo non adulto, sed totam dorsi latitudinem occupantibus.

E Mesiotelis ad hoc tempus descriptis *M. annulipes* (Kulcz.)¹⁾ et *M. alexandrinus* (E. Sim.)²⁾ soli vittis obscure coloratis in cephalothorace ornati videntur. *M. annulipes* differt a *M. maderiano* vittis eis cum margine cephalothoracis contingentibus, epigynae formâ longe aliâ, cet.; *M. alexandrini* abdomen cinereum, postice sensim infuscatum, series oculorum antica omnino recta describitur.

M. virgulatus (Blackw.)?

? *Clubiona virgulata*, Blackwall 1859. Descriptions cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist. s. 3, v. 4, p. 257). — ? *Cheiracanthium tenuissimum*, L. Koch 1866. Die Familie der Drassiden, p. 237, f. 154.

In ins. Porto Santo lectus est pullus *Mesioteli*, in quem descriptio *Clubionae virgulatae* a Blackwallio prolata paullo melius quadrare videtur quam in *M. maderianum*; pullus hic valde similis est *M. tenuissimo* (L. Koch). — Fortasse tamen *M. tenuissimus* et *Clubiona virgulata* species sunt inter se et a pullo nostro diversae.

¹⁾ *Liocranum annulipes*, Kulcz. in: Araneae Hungariae, v. 2, p. 240, t. 9, f. 54, 56, 66. — *Mesiotelos* a *Liocranis* imprimis pedum anteriorum armaturâ distingo; differentiam in formâ mamillarum mediarum, a Cel. E. Simonio detectam (Hist. natur. des Araignées, ed. 2, v. 2, p. 136), non contigit mihi in exemplis *Mesiotelorum* paucis, quae vidi, mediocriter conservatis, plane cernere.

²⁾ *Liocranum alexandrinum* E. Simon, Bullet. Soc. entom. de France 1880, n. 15, p. 134.

Micaria Westr.**Micaria inc. sp.**

Madera, pullus unus.

Agalenidae.**Textrix** Sund.**T. coarctata** (L. Duf.).

Aranea coarctata, L. Dufour 1820. Ann. sc. natur., s. 1, v. 22. (teste E. Simonio). — *Textrix obscura*, Blackwall 1859. Descriptions cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., 3 s., v. 4, p. 258).

Exemplum nostrum adultum unicum, femininum, in insulâ Maderâ captum, non differt ab exemplis *T. coarctatae* in Dalmatiâ et in Galliâ meridionali collectis. Eius cephalothorax 3·9, pedes I. 9·3, II. 8·9, III. 9·0, IV. 11·2 mm. longi sunt; paullo minor itaque est haec femina quam exempla Blackwallii, quorum descriptio non male quadrat in exemplum nostrum, eo excepto, quo pedes sex anteriores omnes longitudine inter se non differre dicuntur.

Tegenaria Latr.**T. parietina** (Fourcr.).*Aranea parietina*, Fourcroy 1785. Entomologia Parisiensis (teste E. Simonio).

Madera (mares et feminae adulta). Porto Santo (feminae ad.).

Maris processus tibiales palporum: supremus et medius, paullulum mutabiles, ut etiam in exemplis Europaeis.

T. pagana C. L. Koch.*Tegenaria pagana*, C. L. Koch 1841. Die Arachniden, v. 8, p. 31, f. 612, 613.

Madera. Exempla non adulta et feminae adultae, cephalothorace 3—4·5 mm. longo, omnibus rebus cum exemplis Dalmaticis congruentes.

T. Derhamii (Scop.).*Aranea Derhamii*, Scopoli 1763. Entom. Carn. p. 400.

Madera. Exempla adulta utriusque sexus et iuniora.

T. maderiana Thor. (Tab. IX, fig. 111, 114).

Tegenaria Maderiana, Thorell 1875. Descr. of sever. Eur. a. N.-Afr. Spiders, p. 76. — *Coelotes Aemilii*, Bösenberg 1895. Beitr. z. Kenntn. d. Arachn.-Fauna v. Madeira u. d. Canar. Ins., p. 4, f. 6 a., b.

Ins. Madera.

Species haec, quamquam mandibulis basi geniculatis ad genus *Coelotam* accedit, generi *Tegenariae* subiungenda videtur, epigyne eius enim caret dentibus illis corneis, quibus epigyne *Coelotarum* omnium mihi notarum in lateribus aut antice ornatur.

Exemplum nostrum unicum (femina nuper adulta, non parum mutilata), quum differat paullo a descriptionibus Cel. T. Thorellii et Cel. W. Bösenbergii, describendum censeo.

Cephalothorax 4·35 mm. longus, 3·06 latus, parte cephalicâ 2·18 latâ. Series *oculorum* posterior paullulum recurvata, intervalla subaequalia, diametro oculorum mediorum circiter sescuplo maiora; series anterior leviter procurva, oculi medii rotundi, lateralibus ellipticis minores (illorum diameter circiter diametro minori horum aequalis), inter se non totâ diametro suâ, a lateralibus circiter radio suo remoti; area oculorum mediorum, qui inter se paene aequales sunt et quorum antici a posticis circiter diametro distant, postice paullo latior quam antice, aequè circiter longa atque antice lata. *Mandibulae* 2·0 longae, 0·95 latae, sub clypeo geniculato convexae, in sulci unguicularis margine antico dentibus 3-bus, in postico dentibus 6 magnis et ad dentem supremum denticulis minutis acutis tribus armatae. *Pedes* II. $13\frac{1}{3}$ mm. longi. *Abdomen* 4 mm. longum (mamillis exclusis), paene 3 latum. *Mamillarum* supremarum articulus apicalis basali circiter sescuplo longior. *Epigyne* (fig. 114) foveâ ornatur modice profundâ, antice et in lateribus margine acuto, sed non elevato, circumdatâ, postice omnino apertâ, subrectangulâ, angulis (anticis) rotundatis, circiter 0·2 mm. longâ, latiore quam longiore, ab epigastrii margine circiter longitudine suâ remotâ. Foveae pars lateralis utraque in fissuram abit angustam, quae in epigynâ ab imo et paullo a latere visâ conspici potest, ab imo autem margine foveae occultatur. Pars epigynae pone foveam sita laevis glabra nitida, in longitudinem convexa, secundum lineam medianam leviter impressa. Humefacta epigyne (fig. 111) pallida est, marginibus foveae fulvis picta; horum anticus angustissimus, laterales lati, postice oblique truncati, acuti, leviter incurvati; cum apice postico marginis lateralis utriusque macula coniungitur fulva et fuliginea, modice definita, triangularis, inaequilatera, aequè lata saltem atque margo ipse, ab eo vittâ pallidâ non latâ distincta, ab epigastrii margine postico circiter longitudine suâ remota; pars epigynae maculis his et margini postico interiecta, in lateribus lineis paene rectis, retro et intus directis limitata, paullulum obscurius quam foveae fundus colorata.

Cephalothorax pallide fulvus, marginibus lateralibus partis thoracicae nigricantibus; pars cephalica supra secundum totam longitudinem lineis ornatur tenuibus obsoletis fuliginis duabus, antice inter se proximis, postice in lineam unam coniunctis, praeterea ad partem posticam impressionis cephalicae utriusque maculâ fuliginêâ melius expressâ, inaequali, oblongâ, postice angustatâ et incurvatâ, lineam medianam tamen non attingenti, antice in lineas abeunti fuligineas duas, quam est

ipsa longiores, in dimidium anterius partis cephalicae parum productas, quarum exterior impressioni cephalicae plus minusve parallela est, interior autem in longitudinem fere (parum foras) directa; antice lineae hae in rete abeunt laxum, perparum expressum, oculos versus directum. Partis thoracicae, cuius limbus marginalis latus et pars media sat magna maculis carent (excepto sulco medio, qui obscure coloratus est), pictura e maculis fuliginis constat cuneatis quatuor, pedum coxas versus directis, anterioribus melius quam posteriores (praesertim quam maculae super coxas III. sitae) expressis, et ex lineis radiantibus parum perspicuis, in intervallis macularum primo et secundo sitis. Mandibulae palpi pedes fere colore cephalothoracis, maxillae et sterni pars media paullo pallidiores, labium et sterni partes laterales infuscata; pedes vestigiis annulorum perparum expressis ornati. *Abdomen* fulvum, supra et in lateribus fuligineo maculatum, maculis in dorso adeo congestis, ut hoc fuligineum potius, fulvo maculatum dici possit; dorsi (cuius pars antica in exemplo nostro contusa est) pictura similis atque in *Tegenariis* non paucis, ex. gr. in *Teg. campestri* C. L. Koch (minus laeta quam in *T. domestica* [Clerck] Thor.), e serie duplici constat macularum fulvarum, in dorsi parte posteriore paullulum colore rufo suffusarum; maculae quatuor anteriores oblongae, maiores videntur, posteriores rotundatae per paria angulis fulvis acutis inter se coniunguntur; dorsum secundum medium colore fuligineo minus dense maculatum est, quam inter maculas seriei utriusque; in lateribus abdominis ventrem versus maculae fuliginis minores fiunt et minus congestae; venter cinereo-fulvus, prope mamillas infuscatus, ceterum picturâ evidentiori caret. Mamillae pallide fuliginis.

Pisauridae.

Pisaura E. Sim.

P. mirabilis (Clerck) var. *maderiana* n. (Tab. IX, fig. 116, 123).

Araneus mirabilis, Clerck 1757. Svenska Spindlar, p. 108.

Frequens in ins. Maderâ et Porto Santo.

Colore variat *Pisaura mirabilis* in insulis Maderianis similem in modum atque apud nos; e formis a C. L. Kochio in opere, quod „Die Arachniden“ inscribitur, depictis (v. XIV, fig. 1346—48) „*Ocyale murina*“ frequentissima est, „*Ocyale mirabilis*“ eâ non multo rarior, *Ocyales rufofasciatae* exemplum adultum unicum, femininum, vidi. Non rae sunt formae mediae inter *murinam* et *mirabilem*, ex. gr. cephalothorace ut in *murinâ* piecto, abdominis dorso maculis ornato nigris, quae partibus marginalibus convexis areae dorsualis obscurae in *O. mirabili* respondent. Faciem *murinae* saepius feminae praebent adultae, quam

mares. — Statura etiam mutabilis; cephalothorax feminarum 3·4—5·5. marium 4·0—4·9 mm. longus. (Nescio, an non viderim alia exempla adeo parva, atque sunt feminae Maderianae adultae minimae).

Differt *Pisaura mirabilis* Maderiana ab exemplis Europaeis, quae novi, partium genitalium formâ et magnitudine. *Epigyne* feminarum in insulis Maderianis captarum (fig. 123) magnitudine eâdem est fere atque epigyne feminarum typicarum nuper adularum ¹⁾, ad formam tamen similis epigyne exemplorum aetate magis provectâ, eo excepto, quod lamella media postica postice plus minusve late rotundata est et in medio plerumque angulata, neque latissime truncata et levissime emarginata. In exemplis nostris quinque: 1) maximo, 2) minimo, 3) areâ posticâ, cum longitudine epigyne comparatâ, angustissimâ, 4) eâdem latissimâ, 5) areâ eâdem maxime transversâ — longitudo epigyne a margine postico usque ad apicem anticum costarum: 1) 1·07, 2) 0·71, 3) 0·94, 4) 0·81, 5) 1·04, areae posticae latitudo: 0·57, 0·37, 0·45, 0·55, 0·68, areae huius longitudo (angulo postico medio et costis anticis lateralibus curvatis inclusis) 0·44, 0·34, 0·39, 0·42, 0·36 mm. explet. (Mensurae respondententes exemplorum duorum Austriacorum: 1·32, 1·43,—0·78, 0·94,—0·55, 0·62).

Pars tarsalis *palporum* maris (fig. 116) angustior quam in typo (fig. 115), circiter 1·24 lata (in hoc ca. 1·7), lineâ rectâ ab angulo basali interiore ad apicem dimensa duplo fere longior quam latior (in typo circiter duabus tertiis partibus longior), non latior quam series oculorum posticorum longa est (in typo paullo latior). Bulbus genitalis eo differt, quod lamella cornea, quae marginem suum externum et apicalem anteriorem format, incurvata, apice lineam medianam bulbi directo ab imo adspecti non attingit in varietate *maderiana*, in typo autem attingit saltem.

Lycosidae.

Trochosa C. L. Koch.

Tr. ingens (Blackw.) (Tab. IX, fig. 121).

Lycosa ingens, Blackwall 1857. Descriptions of the male of *Lycosa tarentuloides* Maderiana, cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., 2 s., v. 20, p. 284). — Id. 1867. Notes on Spiders, cet. (l. c., s. 3, v. 20, p. 3). — *Trochosa ingens*, Thorell 1875. Descript. of sever. Eur. a. N.-Afr. Spiders, p. 168.

¹⁾ Confer descriptionem epigyne feminae ad Teleshovo a Cel. Dre G. Horváth captae, in „Araneae a Dre Horváth in Bessarabia, Chersoneso Taurica, Transcaucasia, Armenia Russica collectae“ (Természetráji Füzetek vol. XVIII. p. 20) — ubi tamen, per errorem sane dolendum, omnes mensuras (etiam feminae, quae ova deposuerat) duplo minores, quam re vera sunt, tradidi.

Huius speciei exempla nostra omnia in insulis lecta sunt, quas Desertas vocant.

Exempla nostra feminina adulta 38—42 mm. longa sunt, cephalothorace (mandibulis exclusis) $16\frac{2}{3}$ —18 mm. longo, pedibus IV. usque ad 51 mm. longis.

Pars cephalica circa $\frac{2}{3}$ partis thoracicae latitudine aequat, sub oculis seriei 3-ae quam series haec circiter duplo latior est, oculi hi desuper adspecti paullulum longius a cephalothoracis margine quam inter se distare videntur. Series *oculorum* 2-a circiter $\frac{1}{3}$ frontis desuper adspectae occupat. Trapezium oculorum posteriorum fere dimidio latius postice quam antice, aequè circiter longum atque antice latum. Oculi seriei posticae inter se circiter $2\frac{1}{2}$ diametro suâ, ab oculis seriei 2-ae circiter diametro suâ distant; horum diameter paullo plus quam quartâ suâ parte longior diametro oculorum posticorum, intervallum circiter radio aequale. Series oculorum antica quam series secunda (lineis rectis, margines exteriores oculorum coniungentibus dimensae) paullo — circiter radio oculi lateralis antici — brevior, modice procurva, eius oculi subaequales, laterales ab oculis seriei 2-ae circiter radio suo, a clypei margine spatium parum maiore remoti. Valde humilis est *cephalothorax*, eius scutum dorsuale ad apicem anticum sulci ordinarii circiter triplo latius quam altius; a parte hac dorsum posteriora versus primo leviter, tum fortius descendit et a latere visum arcum format paene aequabilem; dorsum partis cephalicae supra partem thoracicam paullo elevatum, in longitudinem leviter arcuatum, paullo pone oculos posticos altissimum. *Mandibulae* in sulci unguicularis margine postico dentibus tribus fortibus armatae. *Pedum* anteriorum tarsi metatarsi tibiae infra scopulata, scopulâ in tibiis II. basim versus evanescenti; pedum posteriorum tarsi et metatarsi scopulâ ornati, in metatarsis IV. praesertim basim versus medioeriter definitâ; in cunctis tarsis scopula lineâ pilosâ dimidiatur, apicem versus dilatâtâ, ceterum in pedibus I. valde angustâ, latâ in IV. Tibiae I. subter aculeis 2.2 brevibus, in scopulâ occultis, et in apice duobus longioribus, tibiae II. subter prope basim ad latum posticum solum aculeo 1, medium versus 2, in apice 2 ornatae, aculei apicales modice longi sat crassi, ceteri longi graciles; metatarsi I. et II. subter aculeis 2.2 brevibus, in scopulâ occultis, in apice subter in medio aculeo 1 instructi.

Dorsum *cephalothoracis* fuligineum aut umbrinum, vittâ ornatum marginali cinerea, parum latâ et latitudine varianti, margine superiore parum definito, et ad eam supra maculis utrimque 4, quae marginibus anticis coxarum respondent, cum vittâ marginali coniunctae aut — posteriores — confusae, saepe (in exemplis aetate magis provecâ?) perparum distinc-

tae sunt; inter has maculas radii nonnunquam conspiciuntur pallidi, parum expressi, coxis pedum I. et II. respondententes, dimidium inferius laterum occupantes aut breviores. In lineâ medianâ cephalothorax vittâ pallidâ ornatur saepissime multo melius expressâ in parte thoracicâ quam in cephalicâ, in illâ cinereo-aut isabellino-albâ, tarsos anticos latitudine paullo superanti, ad marginem posticum evanescenti, in hac postice fortiter coarctatâ, ceterum aequae circiter latâ atque area oculorum, lateribus leviter arcuatis, antice sinuato ita angustatâ, ut non totum intervallum oculorum posteriorum occupet, usque ad oculos seriei 2-ae productâ, vittas duas includenti obscure coloratas, paene parallelas, leviter curvatas (pictura haec similis est atque ex. gr. in *Trochosa ruricola*). Tota pictura partis cephalicae saepe fere omnino deleta. Mandibulae in dorsi parte parvâ externâ superiore pube pallidâ ornatae, ceterum nigro pilosae. Subter cephalothorax cum coxis pallidius aut obscurius fuliginus; pedes et palpi colore simili; horum pars femoralis supra vittâ pallidâ ornata; pedum femora et patellae subter non maculata, femorum latus utrumque maculis pictum 3—5, cinereis et albis, dorsum plus minusve maculosum, colore in dimidio basali maiore ex parte cinereo, in apicali fuligineo, in apice cinereo; patellarum dorsum magnam partem cinereum, apex semiannulo albo parum lato, plus minusve expresso, in medio plus minusve interrupto, ornatus. Tibiae in utroque latere plerumque basi et in medio et in apice albo maculatae, anteriores supra subterque concolores, in posterioribus maculae basales et mediae ita dilatatae, ut illae semiannulum infra situm, hae annulum completum forment (non raro maculae mediae tibiaram II. in semiannulum supra situm dilatatae et confusae inveniuntur). Metatarsi maculâ albâ non procul ab apice in dorso ornantur. Haec pedum pictura paullo mutabilis: maculae praesertim in iunioribus numerosiores quam in adultis. *Abdomen* exemplorum nostrorum (illaesum), supra ferrugineo-umbrinum aut cinereo-fuliginosum, subconcolor dici potest et vix vestigia ostendit picturae a Blackwallio descriptae. Subter epigastrium solum pallidius est quam dorsum abdominis, venter autem obscurior, niger fere aut fuliginosus, quo colore picta area antice totam fere latitudinem abdominis occupat, posteriora versus primo subito, tum usque ad mamillas leviter angustata est.

Maris nostri unici, $28\frac{1}{2}$ mm. longi, cephalothorax $15\frac{1}{3}$ longus, $11\frac{1}{2}$ latus est, pars cephalica supra palporum basim $\frac{7}{12}$ partis thoracicae latitudine aequat, oculorum situs similis atque in feminis; pedes I. $49\frac{1}{2}$, IV. $50\frac{1}{2}$, tibia cum patella IV. $15\frac{1}{3}$, mandibulae aequae circiter atque tarsi IV. longae. *Palporum* pars tarsalis partem tibialem cum dimidiâ patellari longitudine aequat saltem, paullo pone basim, ubi la-

tissima est, non latior quam pars tibialis, paullo ante medium fortius, inde apicem versus levius longe et aequabiliter fere angustata; rostrum dimidiam saltem partem laminae tarsalis occupat. Bulbi genitalis lamella characteristica ad marginem anticum cristâ ornatur paene transverse positâ, quae a latere visa dentem format gracilem, summo apice paullo obtuso, fere ad perpendicularum directum, a fronte autem adspecta (fig. 121) formam trianguli habet fere rectanguli, latioris quam alti, latere interiore paene ad perpendicularum (deorsum et paullo foras) directo.

Colore mas parum differt a feminâ. Palporum pars patellaris supra basi umbrino-cinerea, apice isabellino-cinerea, in medio fasciâ parum definitâ inaequali cinereo-umbrinâ ornata; pars tibialis umbrina, dorso in longitudinem lineâ umbrino-cinereâ, apice semiannulo isabellino-cinereo, parum lato, modice definito ornata; lamina tarsalis fuliginea, basi supra fasciâ angustâ isabellino-cinereâ picta. Pedum tibiae in lateribus et subter fuligineae, supra fusco-cinereae, pictura ceterum similis atque in feminis.

Tr. maderiana (Walek.). (Tab. IX, fig. 119, 120).

Lycosa tarentuloides Maderiana, Walckenaër 1837. Hist. nat. des Insectes Aptères, v. I. p. 291. — *Lycosa tarentuloides Maderiana*, Blackwall 1857. Descriptions of the Male of *Lycosa tarentuloides Maderiana*, cet. (Ann. a. Magaz. Nat. Hist., s. 2, v. 20, p. 282). — Non: *Trochosa Maderiana*, Thorell 1875. Descript. of sever. Eur. a. N.-Afr. Spid. p. 167.

Haec species insulam Porto Santo et insulam vicinam: Ferro incolit. Non rara videtur.

Femina 18.5—37 mm. longa, cephalothorace (mandibulis exclusis) 8.3—15.8 longo, 5.8—11.7 lato, pedibus I. $21\frac{1}{2}$ — $44\frac{1}{2}$, II. $19\frac{1}{2}$ — $41\frac{1}{2}$, III. $18\frac{1}{4}$ — $37\frac{2}{3}$, IV. 25—48 longis. *Cephalothorax* aequè circiter longus atque tibia cum patella IV., formâ eâdem fere atque in priore, in exemplis magnis saltem; series *oculorum* secunda tamen etiam in his fortasse constanter paullo plus quam $\frac{1}{3}$ frontis occupat; latus posticum trapezii oculorum posteriorum $\frac{3}{11}$ aut $\frac{3}{10}$ suis longius quam anticum, hoc paullo maius quam trapezium longum est; oculi postici ab oculis seriei 2-ae non totâ diametro remoti. Series oculorum antica procurva, diametro oculi lateralis saltem brevior quam secunda, oculi laterales mediis insigniter minores; oculi antici inter se et ab oculis seriei 2-ae spatiis parum inaequalibus, radium oculorum lateralium non aequantibus distant, a clypei margine laterales circiter radio, medii paullo plus quam radio remoti sunt. In exemplis parvis oculi spatium, si cum cephalothorace comparatur, maius occupant; in exemplo minimo, quod vidi, cephalothorax sub oculis seriei 3-ae aequè fere latus est atque $\frac{7}{4}$ huius seriei, series 2-a aequè longa atque $\frac{5}{11}$ frontis; praeterea in exem-

plo hoc oculi antici margini clypei paullo magis approximati mihi videntur: laterales ab eo non toto radio, medii radio remoti. *Mandibulae* aequae circiter atque tibia III. longae, in sulci unguicularis margine postico dentibus 3 ornantur. *Fedum* scopulae similes atque in *Tr. ingenti*, melius evolutae in exemplis magnis quam in parvis, in quibus tibiae I. et metatarsi IV. in dimidio apicali solum scopulâ ornantur, tibiae II. scopulâ carent. Tibiae anteriores subter aculeis 2.2.2 instructae, aculei, quatenus in scopulis iacent, brevissimi crassi, ceterum longi, itaque secundum staturam exemplorum longitudine variantes; metatarsi I. et II. subter aculeis 2.2. in scopulis occultis et 1 in apice medio armati. *Abdominis* forma vulgaris. *Epigyne* (fig. 119) foveâ ornatur longâ angustâ, triplo et dimidio aut 4-plo angustiore quam longiore, formâ paullo varianti, lateribus in universum parallelis, secundum totam longitudinem septo dimidiatâ profunde sito, posteriora versus paullo ascendenti, postice aequae atque foveae margines elevato et in costam dilatato transversam, quâ fovea postice finitur, quam fovea latiore, foveolis duabus plus minus distinctis ornatam. Magnitudine fovea epigynae multo minus variat quam ceterum corpus, ex. gr. exempli cephalothorace 8.3 mm. longo, fovea 1.14 longa, 0.32 lata est, exempli maximi, cephalothorace 15.8 longo, 1.46 longa, 0.42 lata (occurrit etiam maior: 1.56 longa, 0.39 lata).

Cephalothoracis et abdominis *pictura* eadem fere atque in *Trochosa ingenti*, color plerumque pallidior. In exemplo, quod ceteris laetius coloratum vidi (in insulâ Ferro capto), vitta media *cephalothoracis* formâ eâdem atque in *Tr. ingenti*, flavido-cinerea, pube aurantiâ parce picta secundum medium partis cephalicae et uberius ad apicem anticum sulci medii et pone hunc sulcum; vittae marginales, colore eodem, in summo margine cephalothoracis praesertim antice colore croceo tinctae, aequae circiter atque metatarsi I. latae, perparum tamen definitae et supra inaequales; ceterum pars cephalica fuliginea est, pars thoracica pallidior, fuligineo-cinerea, vittas versus fuliginea. Mandibulae nigrae pube pallide coloratâ carent. Subter cephalothorax fuliginus, sternum coxis parum pallidius. *Abdomen* supra umbrinum, ad marginem anticum in medio umbrino-cinereum, in lateribus fuliginum (ut etiam parietis antici pars superior). Dorsi dimidium anterius vittâ lanceolatâ ornatum, marginibus solis paullo quam ceterum dorsum obscurioribus, postice acuminatâ; ad vittam hanc utrimque, paullo pone eius medium, abdomen puncto impresso ornatur fuligineo, pallide marginato, parum evidenti; puncta similia duo in mediâ dorsi longitudine conspiciuntur, magis inter se remota, cum apice vittae mediae lineam modice curvatam designantia. Latera colore dorsi, epigastrii pars magna flavida, venter fuliginus,

dorso obscurior. *Palpi* et *pedes* colore insignes: illi subter et in lateribus partis femoralis et in dimidio apicali dorsi partis tarsalis fuliginiei, in dorso partis femoralis pallide aurantiaci, in dorso et in lateribus partium patellaris et tibialis, in dimidio basali partis tarsalis supra miniato-aurantiaci; pedum femora subter fuliginea, posteriora anterioribus pallidiora, supra flavido-cinerea, maculis evidentioribus carent; ceterae pedum partes subter colore femorum, supra miniato-aurantiacae in pedibus anterioribus, cinerascenti-aurantiacae in posterioribus.

Saepe color minus laetus est et pictura plus minusve deleta; *cephalothorax* nonnunquam flavido-cinereus exceptis facie et lateribus partis cephalicae cinereo-umbrinis (pars cephalica tum maculâ ornatur ovatâ, antice in totum trapezium oculorum posteriorum dilatatâ; vittae marginales et pars thoracica vittae mediae vix cernuntur), nonnunquam tota pictura cephalothoracis, flavido-aut umbrino-cinerei, evanescit. Mandibulae non raro in parte dorsi externâ superiore pube pallide fulvâ, modice congestâ ornantur, raro pubes pallide colorata sparsa in toto dimidio superiore dorsi inter pilos nigros invenitur (pars inferior nigro pilosa, pube pallidâ fortasse constanter caret). *Abdomen* umbrino-cinereum aut flavido-umbrinum (dorsi pars antica tum fulva), picturâ saepe omnino deletâ, nonnunquam praeter vittam lanceolatam et puncta supra commemorata dorsum posterius utrimque serie punctorum albidorum, per paria lineis obscuris arcuatis recurvis inter se coniunctorum — perparum evidenter — ornatur. Venter raro non obscurior quam dorsum. *Pedum* et *palporum* color saepe multo minus laetus, quam qui supra describitur, et — praesertim in exemplis parvis — imprimis in pedibus posterioribus supra non multo laetior quam subter. Partium inferiorum color inter fuligineum et fulvum, partium superiorum inter aurantiacum et melleum fere (in pedibus anterioribus) aut pallide flavido-cinereum (in pedibus posterioribus) variat. Palpi fere in omnibus exemplis, quae vidi, supra laetius colorati sunt quam pedes anteriores, hi autem laetius quam pedes posteriores. — Exempli minimi nostri pictura pedum et palporum minus laeta est non solum propter pubis colorem pallidum, sed etiam propter eius densitatem insigniter minorem quam in exemplis magnis. — In exemplis pallide coloratis femora pedum posteriorum vestigiis macularum obscuriorum in lateribus ornantur.

Mas 21—31 mm. longus, cephalothorace 11—14 longo, 8—10.6 lato, parte cephalicâ sub oculorum serie 2-â aequae atque $\frac{4}{7}$ aut $\frac{5}{9}$ partis thoracicae latâ et quam series haec fere duplo — in exemplis magnis — aut $\frac{3}{4}$ — in parvis latiore. Trapezii oculorum posteriorum latus posticum quartâ parte suâ longius quam anticum, longitudo paullo minor quam latus anticum. Series *oculorum* antica utrimque plus quam

latis; latus anticum trapezii *oculorum* posteriorum circiter $\frac{3}{4}$ lateris postici aequale et longitudinem trapezii paullo superans. Oculi postici inter se circiter duplâ et dimidiâ diametro (in exemplo nostro minimo parum plus duplâ diametro), ab oculis seriei 2-ae non totâ diametro remoti, horum oculorum $\frac{4}{5}$ (in diametro) aequantes; intervallum oculorum seriei 2-ae radio paullo minus; series antica oculorum circiter diametro oculi lateralis (in exemplo commemorato evidenter plus quam eâ) brevior quam secunda, sat fortiter procurva, oculi medii lateralibus insigniter maiores, intervalla, quibus inter se et ab oculis seriei 2-ae distant, radio oculorum lateralium paullo minora; a clypei margine oculi laterales radio saltem, medii evidenter plus quam radio remoti (clypei margo modice durus et aliquantum mobilis, eius altitudo itaque paullo mutabilis videtur). Dorsum *cephalothoracis* a latere visum distincte in declivitatem posticam et partem sublibratam fractum, haec arcum formans parum convexum, paene aequabilem, inter partem cephalicam et thoracicam non evidenter impressum. *Mandibulae* metatarsis II. paullulum breviores, sub clypeo fortiter convexae, in sulci unguicularis margine antico dentibus 3-bus, medio lateralibus multo maiore, in margine postico dentibus tribus, fortibus, unguem versus gradatim minoribus, armatae. *Pedes* (exemplorum cephalothorace 6 mm. et 7.4 mm. longo) I. $16\frac{1}{2}$ — $19\frac{1}{4}$, II. $14\frac{3}{4}$ — $18\frac{1}{4}$, III. 14— $16\frac{1}{4}$, IV. 19— $22\frac{3}{4}$ mm. longi. Tarsi omnes scopulati, scopulae sat late dimidiatae; metatarsi anteriores toti, posteriores apicem versus, tibiae I. (exceptis exemplis parvis) in dimidio apicali scopulatae, scopula tibiaram I. modice densa et, ut scopulae metatarsorum posteriorum basim versus, parum definita. Pedum anteriorum tibiae subter plerumque aculeis 2.2.2, basalibus et mediis gracilibus, apicalibus parum gracilibus, ornatae (in tibiis II. aculeus basalis anterior aut etiam anterior medius desunt non raro), metatarsi I. et II. subter aculeis 2.2.1 armati (aculeus apicalis in medianâ parte iacet, nonnunquam hoc loco duo aculei inveniuntur inter se approximati, inaequales), patella IV. apice pilo tenui, neque aculeo instructa. *Abdominis* forma vulgaris. *Epigyne* (fig. 126) foveâ ornatur 0.65—0.80 mm. longâ, angustâ, duplo et dimidio aut fere triplo et dimidio angustiore quam longiore, formâ paullo varianti, lateribus in univsum parallelis, postice dilatatâ, septo dimidiatâ modo maximam partem, modo posterius solum humiliori quam foveae margines; quod septum postice in costam transversam dilatatum, partem postremam foveae replet.

Humefactus *cephalothorax* vittâ mediâ ornatur fulvâ, pallidiore aut obscuriore, prope medium cephalothoracem (paullo pone eum) fortiter coarctatâ, pone hanc stricturam aequè circiter atque tibiae I. latâ, posteriora versus leviter angustatâ, ante stricturam latiore: latitudine se-

riem oculorum 3-am aequanti aut paullo angustiore, et marginibus maximam partem parallelis, prope oculos posticos angustatâ et in aream oculorum ingredienti; pars haec anterior vittae mediae lineis picta est duabus obscurioribus longitudinalibus latiusculis, saepissime parum evidentibus, longitudine non parum variantibus, nonnunquam brevibus et paullo obliquis. Ad vittam fuligineo-badius est cephalothorax, obscurior plerumque in parte thoracicâ quam in cephalicâ; qui color margines partis thoracicae versus sensim pallidior fit, ita ut cephalothorax careat vittis pallidis marginalibus definitis; pars cephalica, contra, secundum impressiones cephalicas obscurius colorata quam vittam mediam versus; pars thoracica nonnunquam vestigiis vittarum radiantium obscuriorum ornatur. *Mandibulae* fuligineo-nigrae; *labium* fuligineum, *maxillae* badio-fuligineae, apice ut labium pallidae. *Sternum* fulvum, margines versus colore fusco suffusum. *Coxae pedum* colore sterni aut eo paullo pallidiores. *Palpi* fulvi aut pallide latericii, apicem versus obscuriores, parte tibiali badiâ, parte tarsali castaneâ. *Pedum* color similis, femora obsolete annulata, annulis in femoribus anterioribus 4, plerumque in latere postico superiore solum evidentibus, in posterioribus plerumque 3 (ad basim et in dimidio apicali sitis) in latere antico et subter solum plus minusve expressis; non raro latus posticum femorum anticorum et latus anticum femorum posteriorum umbrâ fuscâ longitudinali ornatur; tota haec pictura nonnunquam omnino deleta. Apicem versus pedes infuscati sunt, anteriores posterioribus fortius, metatarsi et tarsi anteriores plerumque badio-castanei, tibiae eis modo parum modo evidenter pallidiores, quam patellae modo insigniter modo parum obscuriores. Dorsum *abdominis* colore varians, umbrino-cinereum, fulvum, pallide umbrinum, prope marginem anticum modo insigniter modo non pallidius, punctis fuligineis maiusculis adpersum, in dimidio anteriore vittâ ornatum lanceolatâ, angustâ, postice acutâ, marginibus fuligineis, ceterum colore parum a partibus dorsi vicinis distinctâ, medium dorsum attingenti aut paullo longiore; nonnunquam margines vittae huius valde obsoleti sunt, saepius prope mediam longitudinem incrassati puncta formant duo conspicua. Dorsi dimidium posterius angulis ornatur obscuris quinque, e lineis tenuissimis recurvis constantibus, perparum evidentibus; ante angulum quemque puncta fuliginea pauca in arcum recurvatum disposita inveniuntur, alia autem prope apices laterales angulorum, plus minusve congesta, maculas formant diffusas, praesertim in parte dorsi posticâ. Tota haec pictura plerumque vix perspicui potest. Paries anticus abdominis supra utrimque maculâ magnâ fuligineâ diffusâ ornatur. Latera abdominis colore dorsi, venter paullo pallidior.

Exemplum unum in ins. Maderâ captum maculis pallide fulvo-cinereis ornatur in dorso abdominis: in dimidio anteriore punctis 6 per paria dispositis, quorum antica ad vittam lanceolatam prope eius medium iacent, postrema cum apice vittae huius lineam paene rectam designant, inter se et a punctis anticis paribus intervallis fere distant; puncta paria 2-di insigniter longius inter se remota sunt et punctis posticis paullo propiora quam anticis; maculae duae magnae oblongae, plus minus quadrangulares, circiter a mediâ dorsi longitudine usque ad $\frac{3}{5}$ longitudinis pertinent; par macularum multo minorum, irregularium, circiter in $\frac{3}{4}$ longitudinis iacet; denique in medio fere inter has maculas et mamillas puncta duo inveniuntur inter se magis approximata. Spatium maculis quatuor commemoratis interiectum paullo latius quam area oculorum et cetero dorso paullo obscurius coloratum. Pictura haec, albida in fundo cinereo-umbrino, melius in exemplo desiccato distincta quam in humefacto.

Cephalothoracis desiccati pictura plerumque similis atque humefacti — pars tamen anterior vittae mediae lineis obscure coloratis caret — color pallidior: vitta media postice plerumque cinereo-albida, anterius plerumque fulvo-albida, latera supra umbrina, margines versus umbrino-cinerea; vitta obscura in lateribus partis cephalicae secundum impressiones cephalicas plerumque deest; nonnunquam pubes pallida in marginibus partis thoracicae, praesertim postice, limbum format latum, perparum definitum; nonnunquam cephalothorax totus fere pube umbrino-cinereâ tectus est et color laterum parum obscurior quam vittae mediae. *Mandibulae* maiore ex parte inter pilos nigros pube breviori pallide coloratâ, parum congestâ tectae, apicem versus tamen pube tali carent. *Abdomen* exempli nostri laetissime colorati cinereo-fulvum, latera versus pallidius, vitta antica lanceolata partibus vicinis paullulum obscurior, marginibus vix quam ipsa obscurioribus; puncta fulginea utrimque ad vittam mediam sita distincta, in margine antico puncto minore albido ornata. Pictura posterioris dimidii dorsi, supra descripta, e lineis angulatis et punctis fulgineis in arcus transversos dispositis constans, modice expressa; maculae laterales e punctis congestis formatae desunt. Paries anticus ut in corpore humefacto maculatus, laterum et ventris color pallidior. — Occurrunt exempla dorso fere avellaneo, vix vestigiis picturae descriptae ornato, punctis fulgineis ad vittam anticam sitis fere deletis. *Palporum* et *pedum* pube cinereo-albidâ aut flavo-albidâ, praesertim in tibiis metatarsis tarsis anterioribus supra et in parte patellari palporum, in femoribus modice, in ceteris partibus autem insigniter congestâ, color valde mutatur, ita ut pedes praesertim anteriores apicem versus sensim pallidiores fiant; vestigia annulorum in pedum femoribus

desunt; palporum pars tarsalis obscurior quam tibialis, haec obscurior patellari.

Mas (unicus) $11\frac{1}{2}$ mm. longus, cephalothorace 6.2 longo, 4.5 lato, aequae longo atque tibia cum patella IV., aequae lato atque tibia cum patella III., sub serie oculorum 3-â latitudine circiter $\frac{5}{9}$ partis thoracicae aequanti et quam series haec duplo latiore. *Oculi* postici inter se parum longius quam dupla suâ diametro, ab oculis seriei 2-ae spatio quam diameter insigniter minore remoti; intervallum oculorum seriei 2-ae radio paullulum maius; series antica paullo plus quam duplâ diametro oculi lateralis brevior quam secunda, intervallum medium lateralibus subaequale, omnia radio oculorum lateralium minora, oculi medii a clypei margine spatio quam radius minore remoti (an constanter?). Dorsum cephalothoracis inter partem cephalicam et thoracicam levissime excavatum. *Mandibulae* metatarsis II. multo breviores et paullulum breviores quam tarsi I., sub clypeo parum convexae. *Pedes* I. $19\frac{1}{2}$, II. 18, III. 16, IV. 21, pedum I. patella 2.55, tibia 3.79, metatarsus 4.37, tarsus (unguiculis exclusis) 2.33 longus, tibia metatarsus tarsus paene cylindrata, gradatim tenuiora. Scopulae minus evolutae quam in feminâ, in tibiis I. nullae, in pedibus posterioribus laterales solum, angustae. *Palporum* pars patellaris et tibialis aequali fere longitudine, paene duplo longiores quam latiores, lateribus parallelis, pars tarsalis sescuplo saltem longior quam tibialis, eâ non multo latior, duplo saltem longior quam latior; rostrum circiter $\frac{2}{5}$ totius longitudinis occupat. Lamella characteristicam similis atque in prioribus, eius dens in palpo a latere adspecto vix prominet, a fronte visus (fig. 122) triangulum format latere interiore deorsum et paullulum foras directo, apice acuto, non truncato.

Colore mas a feminâ parum differre videtur; palporum pars patellaris et tibialis pallide fulvae, tarsalis badia, pube tectae modice congestâ, flavido-cinereâ, in parte tarsali apicem versus obscurâ; pedum anticorum tibia badio-fulginea, patellâ evidenter obscurior; metatarsus et tarsus fulginei.

Hab. in ins. Porto Santo et Madera; in hac fortasse insigniter frequentior quam in illâ.

Tr. Herii Thor. (Tab. IX, fig. 118).

Trochosa Herii, Thorell 1875. Descriptions of several European and North-African Spiders, p. 166.

Feminam unicam, haud dubie huius speciei, et mares tres, ut illa in insula Maderâ captos, vidi; horum duos tamen non sine haesitatione huic speciei adnumero.

Femina nostra paullulum minor est, quam exemplum a Cel. T. Thorellio descriptum, cephalothorace $6\frac{1}{4}$, pedibus I. ca. $15\frac{1}{2}$, IV. ca. $19\frac{1}{4}$ longis. *Oculorum* series antica circiter radio oculi lateralis brevior mihi videtur quam series 2-a, oculi medii antici a clypei margine paullo minus quam diametro suâ remoti. *Scopulae* paullo minus evolutae quam in specie priore, tibia I. non scopulata, scopula metatarsi II. basim versus evanescit, scopulae pedum posteriorum angustae, laterales, in metatarsis basim longe non attingunt. Tibiarum et metatarsorum I. et II. armatura similis atque in *Tr. insularum* (tibia II. subter ad latus anticum altera aculeis 0.0.1, altera 0.1.1. armata).

Mas unus 10 mm. longus, cephalothorace 5.2 longo, 3.9 lato, differt a feminâ cephalothorace paullo brevior quam tibia cum patella IV., antice fortius angustato: sub oculis seriei 3-ae latitudine $\frac{7}{13}$ partis thoracicae (neque $\frac{2}{3}$, ut in feminâ) aequanti et quam series haec dimidio (neque $\frac{5}{6}$) latiore. *Mandibulae* aequae longae atque tarsi II., sulcus unguicularis, ut in feminâ, antice et postice dentibus 3 ornatus, dentes postici gradatim minores, anticorum primus minimus, secundus magnus, tertius parvus. *Palporum* pars patellaris duplo fere longior quam latior, patellaris eâ parum brevior, lateribus parallelis, $\frac{3}{5}$ longior quam latior; pars tarsalis aequae longa atque pars tibialis cum patellari, duplo et dimidio longior quam latior, rostrum dimidiam fere longitudinem occupat. Bulbus genitalis a bulbo *Tr. insularum* nulla re differre videtur, nisi apice emboli foras et anteriora versus directo, paene recto, neque ut in illa anteriora versus curvato (an ita constanter?). *Pedes* I. 16, II. $14\frac{3}{4}$, III. 14, IV. 19, patella I. 2.04, tibia 3.21, metatarsus 3.50, tarsus 2.19 longus, partes hae gradatim tenuiores, formâ ordinariâ; tibia cum patellâ IV. 5.6 longa. *Scopulae* similes atque in feminâ, minus evolutae, in metatarsis posterioribus subnullae.

Color exempli huius, magnam partem detriti, similis fuisse videtur atque feminae; pedes antici a ceteris colore parum distincti; palporum pars femoralis flavida, apicem versus in latere exteriori fuligineo maculata, partes patellaris et tibialis pallide rufo-flavidae, haec basi in utroque latere fusco maculata; pars tarsalis badio-fuliginea.

Alia duo exempla minora: $8\frac{3}{4}$ et $7\frac{1}{4}$ longa, cephalothorace 4.8 et 3.6 longo, patellâ cum tibiâ IV. 5.3 et 3.9, patellâ I. 2.0 et 1.4, tibiâ I. 3.1 et 2.2, metatarso I. 3.3 et 2.3, tarso I. 2.1 et 1.55 longo, multo pallidius colorata, alterum (maius) femoribus fortiter, alterum obsolete (non fortius quam in exemplis nonnullis *Tr. insularum*) annulatis; abdomen (omnino detritum) fulvum, punctis fuliginis maioribus minoribusque adpersum, picturâ fere eâdem atque in exemplis *Tr. insularum* obscure coloratis.

A *Tr. insularum Trochosa Herii* differre videtur epigynae (fig. 118) formâ aliâ, in mare autem metatarsis pedum I. cum tibiis comparatis paullo brevioribus et palporum parte tarsali aequae longâ atque pars tibialis cum patellari paene totâ (neque dimidiâ, ut in illâ).

Ad *Trochosarum* species, quae insulas Maderianas incolunt, perfecte disponendas investigationes posteriores necessariae mihi videntur.

Tr. Blackwallii (Johnson).

Lycosa Blackwallii, Johnson 1863. Description of a new species of *Lycosa* living in the island of Madeira; with some remarks on *Lycosa tarentuloides maderiana*, Walckenaer. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., 3. s., v. 12, p. 152). — *Trochosa Maderiana*, Thorell 1875. Descr. of sever. Eur. a. N.-Afr. Spiders, p. 166. (non Walckenaer). — *Trochosa Schmitzii*, Kulcz. 1895 in E. Schmitz, Arachnidios da Madeira, p. 197.

Omnia exempla nostra huius speciei collecta videntur in insulâ Maderâ. Marem adultum non novi.

Series antica oculorum parum plus quam radio oculi lateralis brevior quam series secunda. Tarsi omnes et metatarsi anteriores dense scopulati; tarsorum scopula lineâ setosâ dimidiata, angustâ in pedibus I, in IV. fere non angustiori quam dimidium alterutrum scopulae ab imo visae; metatarsorum III. pars maior, IV. circiter dimidium apicale scopulatum, scopulâ in lateribus melius evolutâ quam subter (hic in metatarsis IV. subnullâ); tibia I. caret scopulâ evidentiori, aculeis armatur subter, ut tibia II., 2.2. longis gracilibus et 2 apicalibus minus gracilibus; metatarsi anteriores subter aculeis 2.2. et 1 in apice medio instructi.

Lycosa Latr.

L. proxima C. L. Koch.

Lycosa (Pardosa) proxima, C. L. Koch 1848. Die Arachniden, v. 15, p. 53, f. 1453, 1454.

Ins. Madera (exempla complura, adulta et iuniora); Porto Santo (femina unica).

Exempla staturâ mediocri, feminae cephalothorace 2.9—3.4 mm. longo, pleraque obscure, imo valde obscure colorata. Epigyne magis varians, quam in exemplis Europaeis, quae vidi saltem. Nonnunquam adeo brevis est fovea epigynae, ut non longior quam postice latior evadat. Pars anterior foveae non raro latior est, praesertim posteriora versus, quam in epigynâ, quam in opere, quod „Araneae Hungariae“ inscribitur, delineavi (v. 1, tab. II, fig. 24), ita ut latera sua ibi cum septo non cotingant.

Attidae.

Epiblemum Hentz.

E. mutabile (H. Luc.).

Salticus mutabilis, H. Lucas 1849. Explor. scientif. de l'Algérie, Zoolog. III. p. 168, t. 8, f. 8.

Madera. Complura exempla, adulta et iuniora, nullâ re ab exemplis Croaticis et Dalmaticis distincta.

Dendryphantes C. L. Koch.

D. diligens (Blackw.). (Tab. IX, fig. 128—132, 134, 135, 140, 141, 144, 145).

Salticus diligens, Blackwall 1867. Notes on Spiders, cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., s. 3, v. 20, p. 4). — ? *Salticus vigilans*, Id. ibid. p. 7. — *Marpessa ornata*, Thorell 1875. Descript. of sever. Eur. a. N.-Afr. Spid., p. 181. — *Marpissa ornata*, Warburton 1892. Spiders from Madeira. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., s. 6, v. 10, p. 218, t. 14, f. 4—6).

Inter *Dendryphantas*, qui insulas Maderianas: Maderam et Porto Santo, incolunt, duo adeo inter se similes sunt formâ, ut nesciam, utrum pro speciebus diversis an pro varietatibus modo unius speciei haberi debeant. Alter eorum idem est atque *Marptusa ornata* Cel. T. Thorellii, alterius, non parum frequentioris, marem Blackwall ut *Salticum diligentem* descripsisse videtur. Quum, formam quod attinet, inter feminas nullam differentiam invenire mihi contigerit, ad colorem, exempla feminina plerumque (obscurius colorata) facile quidem, nonnunquam tamen vix distingui possint, *Dendryphantas* hos in unam speciem coniungendos esse censeo, etiamsi mares insigniter inter se differunt faciei indumento (si quidem mas, quem „*Marptusae ornatae*“ subiungo, verus est mas huius varietatis¹⁾).

Feminae ambarum formarum valde variant colore abdominis. Var. *ornata* (fig. 129, 130) insignis est limbo pallido, quo dorsum abdominis ornatur, in lateribus lato, antice angusto, ad mamillas plus minusve interrupto, ceterum integro, obscure flavido-cinereo, umbrino punctato. Forma typica fere nullâ re ab exemplis obscure coloratis *Dendryphantae nidicolentis* (Walck.) differt. Eius abdomen (fig. 131, 132, 134, 135) desuper visum badio-fuligineum, punctis pallide fulvis adpersum, in margine antico arcu flavido-cinereo, angusto, parum in latera producto, in latere utroque vittis duabus obliquis, colore eodem, brevibus,

¹⁾ Quamquam mares *Dendryphantae diligentis* typici omnes, quos vidi, supra plus minusve detriti sunt, omnino non probabile mihi videtur, eos omnes pubem clypei et mandibularum, dilute coloratam, — non vero cingulos oculorum — perdidisse.

alterâ parum ante medium, alterâ minore paullo pone medium sitâ, ornatur; postice area dorsualis obscure colorata ita incisa est, ut modo ex angulis constet duobus, apicibus inter se confusis, et mamillas non attingat; spatium apici areae dorsualis et mamillis interiectum angulo badio minore plus minusve indistincto ornatur. In dimidio anteriore dorsum paribus duobus vittarum brevium pictum est, paullo obliquarum, flavido-cinerearum, coniunctim spatium aequè circiter atque frons dimidia latum occupantibus, angulos duos apice plus minusve late interruptos formantium; maculae paris 1-mi arcum pallidum anticum saepissime non attingunt; paullo pone maculas paris secundi angulus tertius conspicitur integer, ex lineis tenuissimis constans, cuius apex fere in dimidiâ dorsi longitudine iacet. Nonnunquam intervallum vittarum paris 1-mi, punctis pallidis carens, paullo obscurius coloratum est, quam partes in latere exteriori harum macularum sitae; magis sibi constantes sunt maculae nigricantes aut nigro-fuligineae, utrimque quatuor, in series duas inter se fere parallelas dispositae: in latere exteriori vittarum paris 2-di et pone apices anguli 3-ii sitae et partibus externis respondententes angulorum, e quibus pars postrema areae dorsualis, ut supra dictum est, constat; rarius maculae similes, minus expressae, in latere exteriori vittarum paris 1-mi inveniuntur. In abdomine a latere viso partes supremæ parietis antici et laterum flavido-cinereae limbum formant pallidum, vittis obliquis e maculis et punctis badio-fuligineis constantibus, utrimque ternis, interruptum, saepius perparum expressum. Partes inferiores parietis antici et laterum badiæ et fuligineae, flavido-cinereo lineatae et punctatae (in lateribus, praesertim infra). Venter secundum totam longitudinem (epigastrio excepto) vittâ latâ badio-fuligineâ ornatus, ad eam cinereo-flavidus, latera versus obscurior: badio punctatus. Ad mamillas nonnunquam puncta utrimque terna nigricantia conspiciuntur, saepius in cingulum parum expressum confusa.

Occurrunt exempla similem in modum picta, vittis et angulis pallidis plus minusve bene expressis, sed colore areae dorsualis dominantis multo pallidioris: non badio-fuligineo sed fulvo aut fere isabellino, maculis nigricantibus modo omnibus decem distinctis, modo anticis aut anticis et postremis aut denique omnibus deletis. In aliis dorsum abdominis cinereo-flavidum est, vix vestigiis picturae ex angulis pallidis — e quibus nonnunquam 4-tus solus, mediocriter quidem, expressus est — constantis ornatum, punctis nigris pictum 6 (paribus macularum nigricantium: 2-do, 3-io, 4-to respondentibus) aut 4 (pari 2-do et 3-tio) aut duobus tantum (par 2-dum). In talibus exemplis, pallide coloratis, latera

et venter parum aut non pallidiora sunt quam dorsum, venter paene concolor.

Specimina obscure colorata *varietatis ornatae* eo insignia sunt, quod area limbo pallido limitata — dimidium aut $\frac{3}{5}$ latitudinis abdominis occupans, marginibus maximam partem parum inaequalibus, postice solum ita excisa, ut restent anguli duo inter se coniuncti — margines versus obscurior est quam in medio, quum in exemplis typicis partes ceteris obscuriores, sive maculae nigricantes supra commemoratae, lineae medianae propius sitae sint. Exempli, quod ceteris obscurius coloratum vidi, area dorsualis secundum medium badia est, marginibus lateralibus latis et apicibus angulorum postice annexorum fuliginis, anguli pallidi sat bene expressi. In aliis margines fuliginis areae dorsualis plus minusve in maculas utrimque ternas divulsi sunt, quarum quatuor anteriores nonnunquam evanescent. Area dorsualis colore nonnunquam parum differt a limbo; illa flavido-cinerea angulis pallidis parum expressis aut omnino deletis, hic ochroleucus dense pallide-fusco reticulatus, in universum pallide melleus. Limbus saepissime evidenter aut insigniter pallidior est quam laterum partes inferiores, ab eis lineâ angustâ, e punctis et lineolis fuliginis compositâ, parum inaequali, distinctus; rarissime linea haec deleta invenitur et limbus quam latera non evidenter pallidior.

Exempla obscure colorata *D. diligentis* typici et *var. ornatae* primâ fronte adeo inter se differunt, ut pro speciebus diversis haberi possint; attamen limbus pallidus, in exemplis his distinctissimus, in dilutius coloratis sensim evanescit ita, ut de speciminibus pallidissimis non certo decerni possit, utrum ad typum an ad varietatem pertineant.

Desiccati abdominis pictura similis videtur atque humefacti (pleraque exempla nostra detrita sunt). *Cephalothoracis* latera lineis albis duabus angustis ornantur, alterâ in summo margine sitâ, alterâ parum ab eo remotâ et a partibus superioribus lineâ nigrâ subnudâ distinctâ, quae linea nigra etiam in lateribus faciei conspicitur oblique sursum, oculos anticos medios versus adscendens. Facies lineâ transversâ, angustissimâ, nigrâ, nudâ in partes duas divisa; pars superior tota (marginibus superioribus oculorum inclusis) pube densâ, laete miniato-aurantiacâ tecta, pars inferior autem pube albâ aut stramineâ, longissimâ densâ pendenti, mandibularum partem magnam occultanti; linea transversa nigra in latera partis cephalicae extenditur, ubi paullo latior fit, leviter adscendit, sub oculis seriei 2-ae finitur. Praeterea latera faciei infra lineâ utrimque ornantur obliquâ nudâ nigrâ, modice definitâ, e lateribus partis cephalicae huc productâ, ut supra dictum est; apices harum linearum lineam nudam subocularem non attingunt, sed ab eâ

spatio latiusculo distant. Latera partis cephalicae inter oculos pube miniato-aurantiacâ teguntur, inferius autem pube albâ, cuius pars quaedam, apice lineae commemoratae nigrae desecta, dentem format anteriora versus directum, sub oculo antico laterali in apicem acutum desinentem. Partis thoracicae latera et dorsum, pube parum densâ, albâ aut stramineâ et pro parte maiore aut minore luteâ tecta, nullam picturam evidentiorum ostendunt. Inter oculos posticos cephalothorax maculâ albâ ornatur, modice definitâ, formâ varianti, postice a pube albidâ, quâ dorsum partis thoracicae tegitur, modo distinctâ, modo cum ea confusâ; praeterea area oculorum, quae badia aut fuliginea est, in utroque latere maculâ ornatur albâ, non procul ab oculo seriei 2-ae, paullo pone eum sitâ, ad marginem anticum medium autem squamae saepissime inveniuntur albae, plerumque paucae, maculam formantes plerumque minutam, inter oculos anticos medios nunquam descendentes, a maculâ mediâ posteriori sitâ constanter distinctam.

Pilis longis tenuibus inaequalibus, plus minusve erectis, cephalothorax et abdomen supra et imprimis pedes ornantur; pars antica areae oculorum abunde pilosa; pili in lateribus cephalothoracis sub oculis anticis et intermediis siti reliquis fortiores, fortiter curvati (procurvi), angustissime lanceolati, sive basim et apicem versus attenuati, praesertim quum a fronte adspiciuntur.

Ad formam feminae *Dend. diligentis* et *nidicolentis* parum inter se differunt. Margines superiores oculorum anticorum lineam designant in hoc evidenter sursum curvatam, in illo paene rectam. Epigyne utriusque speciei foveâ ornatur parum profundâ, antice et in lateribus mediocriter aut bene, postice parum definitâ, ab epigastrii margine insigniter remotâ. Quae fovea in utraque specie foveolis duabus profundioribus instructa est, in lateribus sitis; in *D. nidicolenti* foveolae hae facilius conspiciuntur, ita ut epigyne etiam foveolis duabus inter se late distantibus, in depressione levi sitis, instructa describi possit; *D. diligentis* (fig. 144) foveolae marginibus lateralibus foveae plus minusve occultantur, in araneâ ab imo adspectâ plerumque difficiliter, melius autem ab imo et paullo a latere cernuntur. Facilius fortasse species hae colore areae oculorum et faciei distinguuntur. Area oculorum *D. nidicolentis* fuliginea est, vittâ mediâ albâ ornatur integrâ, antice angustâ, inter oculos anticos medios descendenti, postice dilatâtâ, in partem dorsi pone oculos sitam productâ, cum pube albidâ, quâ pars thoracica supra tegitur (modice congestâ), confusâ; in latere utroque plerumque macula parva albida invenitur, cum oculo seriei 2-ae contingens; pubes pallide colorata, quâ intervalla oculorum anticorum lateralia replentur, in cephalothorace desuper adspecto maculam format parvam, inter oculos anticos

medium et lateralem sitam¹⁾. Facies plerumque tota pube tegitur albâ aut cremeâ, inter oculos plerumque paullo obscurius coloratâ quam infra eos; non raro in intervallis oculorum lateralibus pili inveniuntur immixti mellei aut ferruginei (pubi respondenti *D. diligentis* parum similes), rarius etiam in intervallo medio; etiam tum restat tamen pars superior intervalli medii albido pilosa; facies lineâ nigrâ simili atque in *D. diligenti* — acutâ, nudâ — caret; latera partis cephalicae ornantur quidem nonnunquam (in vivis fortasse constanter) sub oculis seriei 2-ae et anticis lateralibus lineis nudis, quae tamen in facie marginem exteriorem oculorum mediorum tantum attingunt, neque sub oculos hos descendunt.

Feminae *D. diligentis* non parum variant staturâ: 5·5—9·6 mm. longae sunt, cephalothorace 2·4—3·5 mm. longo.

Mas *D. diligentis* typici 4·6—6·5 mm. longus, cephalothorace 2·2—3·5 longo, feminae similis, differt ab eâ marginibus superioribus *oculorum* anticorum lineam leviter sursum curvatam designantibus, mandibularum formâ, pedibus anticis longioribus, faciei colore. *Mandibulae* paene directae, duplo fere longiores quam latiores, apicem versus parum angustatae, apice paene transverse truncatae, angulo interiore late recte desecto; earum dorsum prope a latere exteriori carinâ acutâ ornatum circiter in $\frac{1}{4}$ longitudinis initium capienti, infra incurvatâ et apicem mandibulae fere attingenti, fortiter in transversum rugosum, in latere exteriori carinae tamen laevigatum, pilosum praesertim in parte interiore, sed squamis carens; in angulo interiore truncaturae apicalis obliquae mandibula dente sat forti brevi ornatur, et ad eum, superius, denticulo minutissimo, qui difficiliter conspicitur, in margine postico sulci unguicularis autem dente uno, item forti, lato, acuto; unguis mediocri longitudine et crassitudine, apicem versus aequabiliter attenuatus, basi subter levissime sinuatus. Exempli cephalothorace 3·5 mm. longo femur *pedum* I. 2·34, patella 1·62, tibia 1·9, metatarsus 1·14, tarsus 0·73, *pedum* II. partes: 1·62, 1·26, 1·04, 0·81, 0·5, *pedum* III.: 1·56, 0·94, 0·91, 0·91, 0·52, IV.: 1·8, 1·07, 1·24, 1·04, 0·55; exempli cephalothorace 2·2 longo partes *pedum* I.: 1·1, 0·8, 0·87, 0·61, 0·44, II.: 0·97, 0·65, 0·55, 0·43, 0·39, III.: 0·95, 0·53, 0·52, 0·52, 0·42, IV.: 1·1, 0·58, 0·73, 0·65, 0·42 longae. *Oculorum* cinguli angusti, supra auran-

¹⁾ Talem in modum picta sunt saltem exempla *Dendr. nidicoletis* a Bol. Kotula in Austria inferiori collecta, quae a speciminibus *Dendr. nidicoletis* Dalmaticis, a Com. E. a Keyserling dono mihi datis et, ni fallor, a Cel. E. Simonio hoc nomine appellatis, — detritis — distinguere non possum.

tiaci, infra albidus; infra oculos facies pilis dispersis fulvis ornatur, quibus color cutis parum mutatur.

Color corporis humefacti similis atque feminarum obscurius coloratarum, minus varians. Dorsum abdominis limbo pallide colorato ornatur, modo angusto et parum distincto, modo sat lato et optime expresso, sive colore ab areâ dorsuali obscurâ et a parte inferiore laterum insigniter distincto. A mare, quem *var. ornatae* adscribo (fig. 128), mares typici differunt ad colorem corporis humefacti eo, quod area dorsualis postice utrimque vittâ pallidâ obliquâ, intus et anteriora versus directa, pro parte interrupta est et in partes duas divisa valde inaequales, quarum posterior modo ex arcibus aut angulis duobus obscuris recurvis constat.

Simillimus est mas *D. diligentis* mari *D. nidicolentis*, non differre ab eo videtur nisi paullulum cephalothoracis et palporum formâ et mandibulis squamis albis carentibus (*D. nidicolentis* mandibulae squamis angustis albis in dorsi angulo interiore sub clypeo ornantur in omnibus exemplis, quae vidi). Paulo latior est cephalothorax *D. nidicolentis*, ex. gr. 3.13 longus, 2.48 latus (=1.26:1), 3.09 lg., 2.40 lt. (=1.29:1), 2.51 lg., 1.89 lt. (=1.33:1), 2.19 lg., 1.60 lt. (=1.37:1), 1.75 lg., 1.31 lt. (=1.33:1); *D. diligentis*: 3.21 longus, 2.33 latus (1.38:1), 2.59 lg., 1.82 lt. (1.42:1), 2.19 lg., 1.57 lt. (1.57:1). Variat tamen forma cephalothoracis in utraque specie: in *D. nidicolentis* exemplis staturâ magnâ cephalothorax sub oculis posticis latissimus est, posteriora versus levissime angustatus, in mediocribus latera ab oculis his posteriora versus inter se parallela sunt, in parvis denique latera leviter rotundata a medio cephalothorace posteriora versus ne minime quidem fortius inter se appropinquant quam anteriora versus; in *D. diligentibus* maximis, quos vidi, cephalothorax ab oculis posticis posteriora versus paullulum angustatus est, in mediocribus et parvis in medio latissimus et inde anteriora et posteriora versus aequabiliter angustatus. Sub oculis posticis cephalothorax *D. nidicolentis* latior est quam *D. diligentis*, ita ut antice constanter fortius sit angustatus et oculi hi desuper adspecti a margine cephalothoracis in exemplis magnis circiter duplâ diametro, in minimis diametro saltem distent; in *D. diligentibus* intervallum hoc etiam in maximis exemplis diametro non maius est saltem, in minimis radium oculi vix aequat.

Palpi *D. diligentis* (fig. 140, 141) palpis *D. nidicolentis* (fig. 148) simillimi sunt, adeo ut vix distinguantur. Pars femoralis formâ vulgari, dorso setis longis ornato et aculeis: prope medium uno longo gracili, prope apicem uno brevi, parum gracili, praeterea nonnunquam non procul a basi in dorso aculeo gracili et prope apicem in latere anteriore

aculeo brevi instructa. Pars patellaris paullo longior quam latior, lateribus parallelis; tibialis eâ fere duplo brevior, paullo angustior, apice in latere exteriori processu ornata quam pars ipsa longiore, paene porrecto (paullulum foras directo), gracili, compresso, leviter deorsum curvato, a basi usque ad medium fere paullulum adscendenti, tum apicem versus paullulum descendentem. Lamina tarsalis paullo plus dimidio longior quam pars patellaris cum tibiali, eâ paullo latior, plus duplo longior quam latior, fere a basi apicem versus paullulum angustata, apice (desuper viso) truncato, ad marginem exteriorum sub processu tibiali in tuberculum parum evidens elevata. Bulbus genitalis in palpo desuper adspecto ad basim laminae tarsalis intus tuberculi instar mediocris, rotundati, prominet; rostrum laminae tarsalis dimidiam bulbi longitudinem aequat saltem, ad marginem interiorum in sulcum longum, latum, pro receptione emboli excavatum est. Bulbus genitalis ab imo visus e partibus duabus constare videtur: basali transversâ, basi late rotundatâ, sub partem tibialem vix productâ, in latere interiori rotundatâ, foras dilatatâ, in latere exteriori fere $\frac{1}{3}$ longitudinis totius partis tarsalis occupanti, — et ex parte apicali angustiore, obliquâ triangulari, a latere interiori, ubi in angulum acutum desinit, anteriora versus et foras directa, marginem exteriorum laminae tarsalis non attingenti; margo exterior partis huius in longitudinem directus est, leviter arcuatus, cum embolo sinum includere videtur insigniter profundiorum quam latiorum, a fundo usque ad medium saltem aequabilis latitudinis, ostium versus dilatatum (qui sinus ab imo et a latere exteriori visus aliam habet formam!). Embolus, sive spina longa gracilis nigra, in palpo ab imo viso angulo apicali exteriori partis basalis bulbi innatus videtur (basis eius, curvata, in palpo ab imo et a latere exteriori viso conspicitur), margini laminae tarsalis exteriori proximus, apicem versus leviter incurvatus, apicem laminae attingit.

Lamina tarsalis *D. nidicolentis* latior est, modo duplo longior quam latior; in palpo ab imo viso basis emboli conspicitur, embolus itaque multo fortius curvatus videtur et cum margine opposito bulbi genitalis — paullo obliquo — sinum includit a basi dilatatum. Processus tibialis omnino eandem formam habet atque in *D. diligenti*¹⁾.

Mas *varietatis ornatae* (fig. 128), unicus, 5 mm. longus est, cephalothorace 2.6 longo, 1.9 lato, in lateribus ovato, antice latiore, postice

¹⁾ Processus hic in omnibus exemplis *D. nidicolentis*, quae vidi, totus leviter deorsum curvatus est, basi paullulum sursum et modo a medio leviter deorsum directus, neque a basi ipsâ deorsum flexus, uti scripsit Cel. E. Simon in: Études arachnologiques. XXI. Matériaux pour servir à la Faune arachnologique des îles de l'Océan Atlantique. (Ann. Soc. Entom. France. 1883, pag. 261).

rotundato-truncato, sub oculis posticis 1·8 lato. Area oculorum in cephalothorace directo desuper adspecto 1·09 longa videtur, antice 1·46, postice 1·60 lata est. Dorsum *cephalothoracis* a latere adspectum ab oculis posticis posteriora versus parum modo, anteriora versus autem paullulo fortius et inaequaliter descendit. Puncta media *oculi* seriei 2-ae et oculi postici lineam sublibratam (posteriora versus parum descendentem), margo superior oculi lateralis antici cum margine inferiore oculi postici lineam paene libratam designat. Oculi postici inter se ca. dimidio longius quam a margine cephalothoracis distant. Oculi seriei 2-ae circiter $1\frac{1}{3}$ longius a posticis quam a lateralibus anticis remoti; antici laterales posticis subaequales; anticorum mediorum diameter duplo fere maior quam lateralium; intervalla horum oculorum omnia parva, lateralia medio tamen evidentem maiora, margines superiores lineam designant parum sursum curvatam. Clypeus (pube valde densâ tectus) medius altitudine $\frac{1}{3}$ diametri oculorum mediorum paullo superare videtur. *Mandibulae* ca. 1·0 longae, parum breviores quam ambae simul sumptae latae sunt. *Palporum* pars femoralis supra apicem versus aculeo 1 forti ornata; ceterum palpi nullâ re differunt a palpis *D. diligentis* typici. *Pedum* anticorum, qui reliquis multo crassiores sunt, coxae non totâ latitudine labii inter se distant; femora omnia supra aculeis 1·1 gracilibus, paullo arcuatis, sive setis crassis instructa et apicem versus aculeis brevioribus ornata: sex anteriora binis in latere antico, sex posteriora singulo supra, III. in latere postico et IV. in latere utroque aculeo 1; patellae inermes; pedum I. tibiae subter aculeis 2·2·2 et metatarsi subter 2·2, omnibus brevibus, pedum II. tibiae prope medium latus anticum aculeo 1, subter ad latus anticum in dimidio apicali 1·1, ad posticum 1·1·1, metatarsi subter 2·2, pedum III. tibiae in latere antico prope medium 1, in postico 1·1, subter in apice 2, metatarsi in apice et ad eum aculeis 5 aut 6, pedum IV. tibiae subter aculeo 1 pone basim ad latus anticum et in apice 2, in latere postico 1·1, metatarsi in apice et ad eum aculeis 5 (6?) ornati. Pedum I. femur 1·75, patella 1·20, tibia 1·49, metatarsus 1·02, tarsus 0·66, pedum II. partes: 1·20, 0·76, 0·76, 0·58, 0·44, pedum III.: 1·13, 0·61, 0·66, 0·66, 0·44, IV.: 1·28, 0·76, 0·87, 0·76, 0·44 longae. *Abdomen* mamillis exclusis, 2·7 longum, 1·5 latum, paene ellipticum, antice sat late rotundato-truncatum, cute molli tectum, mamillis prominentibus.

Humefactus cephalothorax fulgineo-latericius, inter oculos posticos maculâ mediocri fulvâ, parum definitâ ornatus; area oculorum in medio late et ad oculos nigricans. *Abdominis* dorsum in lateribus et antice limbo sat lato, optime expresso, dilute fulvo-flâvido cinctum; area dorsalis e vittis tribus constat, quarum laterales fulgineae, duplo circiter

angustiores quam media, margine interiore paullo inaequali, sed nusquam manifeste interruptae sunt; vitta media dilute latericia, magnam partem vittis brevibus sordide flavidis repletur his: in dimidio anteriore paria vittarum dua sita sunt fere in longitudinem directarum, pone ea in dimidio posteriore anguli duo fere recti, apice anteriora versus directo; porro angulus similis, sed in medio latissime interruptus sive ad puncta duo redactus; supra mamillas angulus minor geminatus, antice in latere utroque colore fuligineo limitatus et postice puncto fuligineo repletus. Pars inferior laterum abdominis dilute flavida, densissime lineolis nigro-fuligineis tecta; venter pallide sordide flavidus, densissime minute cremeo-maculatus, secundum medium vittâ elongato triangulari, totam fere longitudinem (epigastrio excepto) occupanti, umbrinâ, intus pallidior, ornatus; in utroque latere ventris prope a mamillis punctum nigrum. *Palpi* dilute flavo-testacei, apicem versus obscuriores. *Pedes* antichi reliquis multo obscuriores, rufo-umbrini, colore fuligineo abunde picti aut suffusi, praesertim in femoribus subter (et supra), in patellis apicem versus, in tibiis, in metatarsis; tarsi testacei. *Pedes* sex posteriores sordide flavidi, colore rufo paullo suffusi et colore umbrino passim tincti, picturâ evidentiori carent. *Sternum* rufo-umbrinum, coxis — sex posterioribus saltem — multo obscurius.

Cephalothorax desiccatus (fig. 128) supra squamis modo paucis, elongatis, instructus, quibus color non aut parum mutatur (nonne detritus?); clypeus et latera fere tota squamis longis angustissimis, sive pilis paullo complanatis, confertis albis tecta; quae pubes in cephalothorace desuper adspecto utrimque limbum format latum, antice sensim angustatum, marginem exteriorum oculorum posticorum attingentem, margine interiore ab oculis his posteriora versus et intus directo, fere recto, marginem posticum cephalothoracis fere attingentem; spatium vittis his inclusum paene triangulare est, apice (postice) late truncatum et circiter duplo et dimidio angustius quam area oculorum. Ipse margo cephalothoracis lateralis nudus est, subter modo pilis albis, lineam angustissimam formantibus ornatus; supra eum in dimidio anteriore pubes alba conferta lineam format latiusculam, supra lineâ minus dense albo pilosâ, itaque obscuriore, modice expressâ limitatam; in cephalothoracis dimidio posteriore linea alba supramarginalis evanescit, et limbus ille latus albus, quem supra commemoravimus, spatio latiore a margine cephalothoracis distat. Facies pube eundem in modum atque in feminis ornata (cinguli oculorum laete aurantiaco-fulvi, infra pallidiores, flavo albidi), qua re ut et mandibulis pube densâ longâ, dilute flavâ tectis, apicem versus modo subnudis mas hic imprimis (et fere unice) a maribus *D. diligentis* typicis differt. *Palpi*, praeter pilos obscure co-

loratos, in parte femorali et patellari squamis albis non dense tecti, etiam in parte tibiali et in tarsali squamis albis paucis ornati. *Pedum* color squamis albis et flavidis et pilis longis, plerisque nigris, nonnullis vero albis, parum mutatur. *Abdominis* dorsum in exemplo nostro unico magnam partem detritum; squamae, quae restant paucae, elongatae, laete fulvae et aurantiacae; limbo lato albo, e pube constanti ornatur dorsum abdominis antice et in lateribus; latera abdominis sub limbo hoc fulvo et fuligineo variegata, pilis albis adpersa. *Sternum* et *venter* pube albâ, modice longâ, parum densâ tecta.

Blackwallii descriptio *Salticî diligentis* aequaliter fere quadrat in hanc speciem et in *Dendryphantam*, quem infra *D. catum* appellamus; quod tamen de picturâ abdominis dictum est (dorsum limbo albo circumdatum, supra mamillas maculâ flavo-albidâ, angulos duos inter se contingentes, fuscis includenti, ornatum describitur), melius cum hac specie quam cum *D. cato* nostro convenit.

Salticum vigilantem sine haesitatione pro synonymo huius speciei haberem, si pedes antici non posticis longiores descripti essent. — Pedes anteriores in *Attidis* non paucis longitudine insigniter variare, satis notum est (cfr. ex. gr. ea, quae de *Atto Dzieduszyckiî* L. Koch in „Conspectu Attoidarum Galiciae“ dixi); utrum Blackwallius re verâ feminam dimensus sit, in dubitationem vocari potest, mares enim iuniores et feminae certo difficiles sunt at distinguendum inter se, quoniam etiam adulatorum palpi a palpibus feminarum crassitudine parum differunt; nescio autem, an inter mares subadultos exempla inveniantur pedibus anticis iam adeo elongatis, ut longiores sint quam pedes postici.

Dendryphantes nitelinus (E. Sim.¹⁾, qui teste Cel. E. Simonio occurrit in insula Madera, fortasse synonymum est *D. diligentis* (Blackw.), quod tamen difficile est ad decernendum, quoniam ad hoc tempus deest descriptio subtilior illius speciei.

D. catus (Blackw.?). (Tab. IX, fig. 136—138, 142, 143, 147).

? *Salticus catus*, Blackwall 1867. Notes on Spiders, cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., s. 3, v. 20, p. 6).

Madera; paullo rarior videtur quam *Dendryphantes diligens* (Blackw.) *typicus*. Species praecedenti valde affinis, colore valde varians.

Femina 4.5—6 mm. longa. *Cephalothorax* 1.95—2.25 longus, 1.40—1.65 latus, in medio fere latissimus, anteriora versus leviter angustatus, ad oculos anticos 1.24—1.38 latus, sub oculorum serie 3-â

¹⁾ *Attus nitelinus* E. Simon, 1868. Monographie des espèces européennes de la famille des Attidae, p. (23.) 33, & 1869. Révision des Attides européens, p. 140 (16). — *Attus castaneus* E. Simon 1868. Monographie cet., p. 31 (21).

quam series haec non aut perparum latior. Area *oculorum* 0·97—1·10 longa, quadrangulus oculorum 0·81—0·94 longus, postice latior quam antice (in exemplis minoribus $\frac{1}{13}$, in maioribus fere $\frac{1}{9}$ parte), antice paene dimidio aut (in maioribus) $\frac{4}{9}$ latior quam longior. Oculi seriei secundae spatiis subaequalibus ab anticis lateralibus et a posticis remoti. Oculi antici marginibus superioribus lineam subrectam (levissime sursum curvatam) designant, inter se spatiis minutis distant, laterales diametro circiter $\frac{3}{5}$ diametri mediorum aequant, oculis posticis subaequales sunt. Clypei pars superior, cornea, humilis, sub oculis mediis altitudine circiter $\frac{1}{6}$ eorum diametri aequans. Puncta media oculorum seriei 2-ae et oculorum posteriorum lineam sublibratam designant, margo inferior oculi postici et margo superior oculi lateralis antici in lineâ sublibratâ iacent. *Dorsi* pars pone oculos sita paene librata evidenter brevior quam area oculorum et quam declivitas postica, illa anteriora versus leviter descendens et leviter arcuata, haec modice praerupta et levissime excavata. Arcus superciliares oculorum posteriorum modice expressi et mediocriter alti. Sulcus ordinarius brevis valde, sat longe a serie oculorum 3-â remotus, in impressione situs transversâ diffusâ, adeo vadosâ, ut non nisi in cephalothorace detrito cernatur. Secundum margines laterales cephalothorax carinulâ humili ornatur, quâ limbus nudus secluditur circiter 0·05 mm. latus. Ceterum cephalothorax caret impressionibus evidentioribus. *Mandibulae* circiter dimidio longiores quam latiores, coniunctim aequae circiter latae atque spatium ab oculis anticis mediis occupatum, paene directae, apicem versus paullo angustatae, apice parum oblique truncatae, in angulo interiore, qui leviter rotundatus est, dente brevi acuto et supra eum denticulo minuto, in sulci unguicularis margine postico autem dente maiore lato triangulari compresso instructae; dorsum in transversum convexum, transverse plicatum, pilis longis dispersis ornatum, pube adpressâ carens (in eâ parte saltem, quae pube clypei pendenti non obtegitur); unguis modice longus, basi subter levissime sinuatus, apicem versus aequabiliter curvatus et attenuatus. *Maxillarum*, quae magnam partem coxis pedum I. occultantur, margo apicalis angulum format latum, crure interiore quam exterius brevior; earum pars ultra labium prominens eo duplo fere brevior; labium circiter $\frac{1}{3}$ longius quam latius, apice omnino rotundato. *Sternum* aequae latum atque coxae III. subter longae sunt, duplo longius quam latius, lateribus parallelis, antice et postice paene aequabiliter angustatum, apice antico rotundato, postico acuto. *Pedes* mediocri longitudine, antici sat fortiter incrassati. Coxae anticae non totâ labii latitudine inter se remotae. Exempli cephalothorace 1·9 longo femur I. 1·16, patella 0·80, tibia 0·87, metatarsus 0·58, tarsus 0·44, pedum II. partes:

0.95, 0.65, 0.61, 0.44, 0.36, pedum III.: 1.0, 0.55, 0.58, 0.58, 0.40, IV.: 1.31, 0.65, 0.87, 0.73, 0.44 mm. longae. Coxae I. aequae circiter longae atque IV., sed eis multo crassiores, II. non multo longiores quam III., haec ceteris breviores et tenuiores, coxae I. crassiores quam II, haec crassiores quam IV. Femur I. in longitudinem supra fortiter, II. leviter arcuatum, III. et IV. a basi primo incrassatum, deinde apicem versus longe attenuatum. Femora omnia in dorso aculeis 1.1.1 instructa, praeterea ad apicem aculeis plerumque his armata: I. binis in latere antico, II. et IV. singulis, haec in latere postico, illa in antico, III. singulis in latere utroque; patellae inermes (in uno exemplo patellam dextram I. in latere antico aculeo 1 ornatam vidi); tibiae I. subter aculeis 2.2.2, II. subter apice aculeis 2, praeterea ad latus posticum 1.1. aut 1, ad anticum 1 (raro) aut 0, in latere antico 1 aut 0, III. in latere utroque aut in latere postico solum 1 (raro lateribus inermibus), subter in apice 1, IV. in latere antico 1. aut 0, in postico 1 aut 0 aut 1.1, subter in apice 1 aut 2 et non procul a basi ad latus anticum 1 ornatae; metatarsi I. et II. subter solum aculeati aculeis 2.2.2, III. et IV. apice aculeati, ceterum inermes. *Abdomen* paene ellipticum aut elongato-ovatum in dimidio posteriore angustius, mamillis exclusis 2.1—3.4 longum, $\frac{2}{3}$ aut $\frac{6}{7}$ longius quam latius. *Epigyne* (fig. 142) parum dura. Humefacta (fig. 143) arcibus duobus ornatur testaceis aut fuliginis, tenuibus, recurvatis, transverse aut oblique positae, intus inter se coniunctae aut proximae saltem, coniunctum spatium aequae circiter latum occupantibus atque intervallum longum est, quo ab epigastrii margine distant. Cum arcibus macula coniungitur margini epigastrii propior, translucens, fuliginosa aut nigricans, diffusa, formam varians, saepe in partes duas divulsa. Arcus marginibus anticis foveolarum duarum respondent, inter se distinctarum aut saepius in foveam unam coniunctarum, vadosarum, postice apertarum, antice in fissuras abeuntium, quod non nisi in abdomine ab imo et a parte postica viso conspici potest. Pars epigastrii foveolis et margini postico interiecta nitida glabra est.

Cephalothorax humefactus badius, rarius obscurior fuliginosus, non raro pallidior, nonnunquam pallide ferrugineus; area oculorum antice et in lateribus nigricans; summus margo cephalothoracis, angustus, niger, raro (in exemplis valde pallidis) non obscurior quam latera; supra cephalothorax plerumque vittam ornatur medianam, plus minusve pallidam (latericam, ferrugineam, obscure ochroleucam), forma non parum varianti, in parte thoracica plerumque aequae circiter lata atque tibiae posteriores, ad marginem posticum dilatata, in parte cephalica autem adeo diffusam, ut maximam partem areae oculorum occupet et in eam maculam formet margines versus saepe insigniter pallidiores, quam vittae pars posterior, in

medio plerumque pari macularum ornatam parvarum nigricantium, parum definitarum, nonnunquam inter se confusarum, non raro omnino evanescentium. In exemplis nonnullis vix vestigia picturae huius cernuntur. *Mandibulae* pallide ferrugineae aut pallide flavidae colore fuligineo suffusae; *maxillae* eis paullo pallidiores, apice nigro marginato; *labium* obscurius, fuligineum apice pallidum, rarius fulvum; *sternum* ochroleucum aut fulvum, marginibus parum aut non obscurioribus; *palpi* toti pallide flavidi aut pallide testacei parte tarsali basi infuscatâ, ceterum pallide flavidâ. *Pedes* pallide flavi aut pallide testacei, antici ceteris plus minusve obscuriores; plerumque carent pedes maculis obscuris, nonnunquam femorum anteriorum margo apicalis inferior anticus maculâ nigricanti parum expressâ ornatur. In exemplis colore obscuro insignibus pedes antici badio-fuliginei, femoribus subter basi et prope medium et prope basim in latere exteriori maculis singulis parum expressis pallidioribus ornatis, patellis et tibiis in lateribus obscurioribus quam supra et subter, metatarsis et tarsis pallide flavo-testaceis; pedes II. pallide fulvi, femora in latere utroque colore fuligineo picta praesertim apicem versus, latere postico in fundo fuligineo maculis pallidis magnis ornato, oblongâ in dimidio basali et rotundatâ in apicali, patellae et tibiae in latere utroque vittâ fuligineâ ornatae, praesertim in basi tibiarum distinctâ, metatarsi basi obsolete infuscati; pedes III. et IV. parum obscuriores quam II., femoribus basi exceptâ in lateribus et subter fuligineis, subter prope apicem maculâ pallidâ ornatis, patellis apicem versus subter maculâ fuligineâ pictis, tibiis et metatarsis basi anguste fuligineo annulatis, tibiis III. praeterea in utroque latere fuligineo late lineatis. *Abdominis* pictura (fig. 136—138) eadem fere atque exemplorum *D. diligentis* limbo pallido distincto carentium et fere non minus varians. Anguli tamen obscuri duo postici, angulis eis respondentibus, quibus area dorsualis illius finitur, hic inter se in lateribus coniuncti sunt et desuper ad aspectum abdominis latera prope mamillas attingunt. Maculae pallidae anticae saepissime arcum pallidum anticum attingunt et antice inter se plus minusve coniunctae sunt, aut inter se — ut etiam maculae paris 2-di et 3-tii — spatio angusto (neque lato) distinguuntur. Macula paris III. utraque plerumque cum maculâ II. respondentem confusa; si distincta est, insigniter crassior esse solet, quam in specie priori. Ex maculis illis 8 nigricantibus, quibus dorsum speciei prioris saepe ornatur, quatuor anteriores solae plus minusve expressae sunt, quatuor posteriores desunt. Pictura e maculis pallidis constans angustior quam in priore. Laterum et ventris color similis. Mamillae infimae pallide ferrugineae, supremae plerumque obscuriores, colore fuligineo suffusae. — In exemplo, quod vidi pallidissime coloratum, ab-

dominis color medius fere est inter pallide isabellinum et pallide mel-leum, dorsum abdominis secundum medium paullulum pallidius quam latera, pictura tota deleta exceptis vestigiis macularum nigricantium in dorso fere medio et circiter in $\frac{3}{4}$ longitudinis situs et punctis nigrican-tibus binis in utroque latere mamillarum.

Cephalothorax pube tectus supra densâ, in lateribus supra modice densâ, inferius dispersâ, e squamis constanti valde angustis, plerisque albis et stramineis, nonnunquam etiam fulvis (praesertim prope oculos in lateribus partis cephalicae), picturâ evidentiori caret, nonnunquam vittâ mediâ albâ parum definitâ et varianti ornatur; squamae albae in summo margine cephalothoracis lineam formant angustissimam modice expressam; supra eam latera lineâ aliâ albâ angustâ ornantur, supra spatio subnudo limitatâ. Cinguli oculorum anticorum modo flavido-albi, modo pallidius aut obscurius flavi, nonnunquam pro parte (in margine externo inferiore oculorum mediorum) aurantiaci, subter saepe pallidiores quam supra. Sub oculis facies pube longâ densâ tegitur albâ aut colo-rem flavum paullo sententi, pro parte pendenti et partem mandibula-rum occultanti. Pubes haec a pube obscuriore sub oculis mediis lineâ distinguitur nigrâ subnudâ, multo minus expressâ quam in *D. diligenti*; sub oculo laterali utroque facies lineâ latiori sublibratâ nudâ ornatur, marginem anteriorem oculi medii infra attingenti, in lateris partis cepha-licae, ut in *D. diligenti*, productâ. *Palporum* et *pedum*, pube albâ ad-pressâ breviori et longiori patenti non densâ ornatorum, color idem fere atque humefactorum. *Abdominis* desiccati pictura similis fortasse atque humefacti, color pallidior (exempla nostra omnia non parum detrita sunt).

Ma s feminae similis, 3.5—4.5 longus. *Cephalothorax* 1.75—2.2 longus, 1.2—1.45 latus, ad oculos anticos 1.02—1.24 latus, a parte latissimâ usque ad ipsos oculos anticos laterales paene aequabiliter an-gustatus lateribus paullulum arcuatis, sub serie 3-tiâ oculorum quam series haec non latior in exemplis parvis, in maximis circiter $\frac{1}{4}$ dia-metri oculi latior. Area *oculorum* 0.95—1.09 longa, quadrangulus ocu-lorum 0.80—0.94 longus, latere postico $\frac{1}{13}$ — $\frac{1}{8}$ longiore quam anticum (in exemplis magnis minus dilatatus videtur quam in parvis), antice dimidio aut $\frac{4}{9}$ (in maioribus) latior quam longior. Margines superiores oculorum anticorum lineam paullulum sursum curvatam designant. Margo inferior oculi seriei 2-ae plus quam diametro oculi altius iacet quam margo superior oculi lateralis antici, hic margo autem cum margine inferiore oculi postici lineam designat anteriora versus paullo descen-dentem. Area oculorum antice fortius quam in feminâ declivis. *Mandi-bulae* paullo plus dimidio longiores quam latiores; earum dorsum de-

planatum, prope a latere exteriori carinâ longitudinali ornatum, neque basim neque apicem ipsum mandibulae attingenti, pilis pallide fulvis modice congestis pilosum, scabrum, subopacum, in parte externâ laevigatum et magis nitidum. *Palpi* (fig. 147) similes atque in *D. diligentî* et *D. nidicolenti*, non differre videntur nisi parte basali interiore bulbi genitalis minus prominenti et latere exteriori partis apicalis multo fortius obliquo quam in *D. nidicolenti*. *Pedes* antici paullo minus quam in feminâ incrassati, longiores. Exempli cephalothorace 2·15 longo femur I. 1·38, patella 1·02, tibia 1·27, metatarsus 0·91, tarsus 0·58, partes pedum II.: 0·87, 0·61, 0·58, 0·47, 0·37, pedum III.: 1·00, 0·55, 0·55, 0·53, 0·39, IV.: 1·20, 0·62, 0·76, 0·68, 0·42, alius exempli, cephalothorace 1·71 longo, partes pedum I.: 0·95, 0·65, 0·80, 0·61, 0·44, II.: 0·80, 0·48, 0·45, 0·39, 0·32, III. 0·71, 0·42, 0·42, 0·42, 0·34, IV.: 0·97, 0·48, 0·57, 0·47, 0·36 mm. longae. Coxae I. evidenter longiores quam IV., II. quam III. Femora II. et III. in latere utroque ad apicem saepe aculeis binis instructa, ceterum pedum armatura similis atque in feminâ et ut in illâ paullo mutabilis. *Abdomen* 1·7—2·3 longum mamillis exclusis, fere duplo aut $\frac{3}{5}$ longius quam latius, forma simili atque in feminâ.

Maris *humefacti color* similis atque feminae, modice obscurus aut pallidus; palpi pallide flavi, apicem versus colore fusco suffusi, bulbis genitalis magnam partem fulvus, processus tibialis maximam partem et embolus nigri.

Mas *desiccatus* non differre videtur a feminâ nisi faciei colore: cinguli oculorum albi aut cinereo-albi, clypeus pube tectus minus densâ, brevior, mandibulas parum obtegenti, albidâ, marginem versus praesertim sub oculis mediis autem pallide ferrugineâ; linea pubem clypei a pube sub oculis sitâ distinguens nulla aut parum expressa; mandibulae pilis albidis aut flavescensibus modice dense tectae.

Dubium synonymum huius speciei est *Salticus catus* Blackw., ut cuius pedes 3 ii paris anticis longiores describantur. Ceterum non male quadrat descriptio in hunc *Dendryphantam*, qui in insula Madera non rarus videtur.

D. cato valde affinis est *D. Moebii* Boesemb.¹⁾ ex insulâ Teneriffa, differt tamen epigynae formâ; haec foveâ ornatur antice margine recurvato, neque ex arcibus duobus composito limitatâ, et maculis duabus nigricantibus picta est a margine hoc remotis, neque cum eo, ut in

¹⁾ Beitrag zur Kenntniss der Arachnidenfauna von Madeira und den Canarischen Inseln. (Abhandl. aus dem Gebiete d. Naturwissenschaften. Bd. XIII.) pag. 10, fig. 12 a, b, c, d.

D. cato, contingentibus. Facies pube fulvâ maximam partem tegitur, triangulo albo ornatur, cuius basis partem mediam clypei occupat, apex intervallum medium oculorum anticorum mediorum attingit, et utrimque vittâ albâ, inter oculos medios et laterales initium capienti, deorsum et foras directâ, in capitis lateribus evanescenti. Maris cephalothorax (secundum figuram 12a l. c.) multo fortius dilatatus est quam in specie nostrâ.

D. (?) Grantii (Warburt.). (Tab. IX, fig. 127, 139, 146).

Marpissa Grantii, Warburton 1892. Spiders from Madeira. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., s. 6, v. 10, p. 217, t. 14, f. 2, 3).

Sat frequens in ins. Maderâ.

Femina 5.6—8 mm. longa. *Cephalothorax* 2.6—3.2 longus, 1.75—2.2 latus, ad oculos anticos 1.38—1.71 latus, fere in medio latissimus, anteriora et posteriora versus paene aequabiliter angustatus, lateribus paene aequabiliter rotundatis, sub serie 3-â oculorum quam series haec utrimque circiter radio oculi (in exemplis magnis) aut ne radio quidem (in parvis) latior, paulo plus duplo longior quam altior. Area *oculorum* 1.09—1.25, quadrangulus oculorum 0.91—1.09 longus, antica 1.42—1.71, postice 1.56—1.82 latus. Oculi seriei 2-ae paribus fere intervallis ab anticis lateralibus et a posticis remoti. Oculorum anticorum margines superiores lineam designant paullulum sursum curvatam, intervalla parva subaequalia; lateralium diameter circiter duplo minor quam mediorum et diametro oculorum posticorum subaequalis; clypei altitudo sub oculis mediis eorum diametro circiter 6-ies minor. Puncta media oculi seriei 2-ae et oculi postici, et margo inferior oculi postici cum margine superiore oculi lateralis antici lineas designant sublibratas. Pars dorsi pone oculos sita sublibrata; area oculorum anteriora versus modice, primo levius, tum fortius descendens. *Mandibularum maxillarum labii* forma eadem atque in prioribus. *Pedum* femora supra aculeis 1.1.1, praeterea ad apicem I. duobus in latere antico, II. uno aut duobus in antico, III. singulis in latere utroque, aut 2 in antico, 1 in postico, aut 1 in latere antico, IV. nullo aut singulis in latere utroque armata; patellae inermes; tibia I. subter aculeis 2.2.2, II. subter in apice 2, praeterea ad latus posticum 1.1, in latere antico prope medium nullo aut 1, III. uno aut nullo subter, singulis in latere utroque, aut uno in latere postico solum, aut denique omnino inermis, IV. subter pone basim ad latus anticum 1 aut nullo, 2 aut 1 in apice subter, 1 in latere postico aut lateribus inermibus; metatarsi quatuor anteriores aculeis 2.2 subter, posteriores apice solum aculeati. Exempli cephalothorace 2.85 longo femur I. 1.38, patella 0.95, tibia 1.09, metatarsus 0.73, tarsus 0.47, pedum II. partes: 1.16, 0.73, 0.73, 0.55, 0.40, pedum III. 1.24,

0·65, 0·65, 0·68, 0·47, IV.: 1·46, 0·84, 0·95, 0·85, 0·47 longae. Coxae I. subter 0·73, II.: 0·49, (postice 0·60) III.: 0·55, IV.: 71 longae, II. et IV. aequali fere latitudine, angustiores quam I., latiores quam III. Epigyne (fig. 146) foveâ ornatur circa 0·19—0·27 mm. latâ, vadosâ, antice limitatâ margine recurvato, paene semicirculari aut minus curvato, subacuto, cuius pars media ab epigastrii margine circiter 0·32 mm. distat; ad apicem utrumque arcus huius foveola invenitur oblonga, sat profunda, plus minusve obliqua (retro et foras directa); postice fovea modo omnino aperta est, modo margine obtuso transverso leviter procurvo, ab epigastrii margine plus quam a margine antico remoto, finitur. Fovea et spatium ei et margini epigastrii interiectum glabra nitida. In epigynâ humefactâ (fig. 139), pallide coloratâ, rarius totus margo anticus cernitur, lineam formans tenuissimam fuscâ, saepius foveolae laterales solae conspiciuntur obscure coloratae; pone eas epigyne maculis ornatur nigricantibus, plus minusve transversis, inter se plus minusve coniunctis, nonnunquam perparum evidentibus, coniunctim spatium latius quam foveolae occupantibus, foveolis his saepe paullo propioribus quam margini epigastrii, cum eis nonnunquam vittis obscuris, anteriora versus divaricantibus, postice inter se contingentibus, coniunctis.

Animalis *humefacti cephalothorax* nigro-fuliginus, area oculorum plerumque maculis tribus ornata ad marginem anticum medium et in latere utroque prope oculos seriei 2-ae et 3-ae sitis, pallidioribus, plus minusve distinctis, nonnunquam in fasciam recurvatam confusis; praeterea pars thoracica postica media ceteris partibus saepe pallidior est et dorsum paullo pone aream oculorum nonnunquam maculâ pallidiore ornatur. *Mandibulae* et *labium* nigro-fuliginea, hoc apice pallidius; *maxillae* rufo-fuligineae, apice pallidiores. *Palporum* pars femoralis rufo-flavida, pars patellaris eâ paullo obscurior, tibialis latericia, tarsalis latericia apicem versus pallidior. *Pedes* antici reliquis multo obscuriores, fuliginei colore rufo suffusi, femoribus pro parte et metatarsis et tarsi, basi exceptâ, badiis; ceteri pedes pallidius aut obscurius fulvi, femoribus pallidioribus, plus minusve distincte fuligineo maculati aut annulati in femoribus apicem versus, in patellis subter et in lateribus, in tibiis basi et apice, in metatarsorum basi. Abdomen (fig. 127) supra fuliginum, colore pallide fulvo-cinereo pictum, hoc colore etiam punctatum et lineatum praesertim in lateribus tertiae partis anticae, hic itaque pallidius. Antice dorsum abdominis arcu pallido ornatur parum lato, in latera parum aut non producto; cum quo arcu vittae contingunt duae, longitudinales paullo obliquae, circiter $\frac{1}{4}$ longitudinis occupantes, maculam includentes nigro-fuligineam cuneatam, postice latiore; parum pone apices harum vittarum arcus iacet transversus recurvatus, tenuis,

totam latitudinem dorsi occupans, non semper distinctus; cum parte mediâ arcus huius macula coniungitur, antice aequè circiter lata atque spatium vittis anticis occupatum, lateribus posteriora versus foras curvatis, margine postico in angulum exciso, itaque in ramos duos breves latos, apice truncatos, foras et retro directos, divisa; pars haec postica maculae circiter $\frac{1}{2}$ aut $\frac{2}{3}$ latitudinis dorsi occupat et cum lateribus abdominis pallide coloratis utrimque arcu coniungitur recurvato, saepissime parum expresso. Macula haec in exemplis colore pallido insignibus solis tota pallida est; plerumque autem angulum includit similem atque est ipsa, plus minusve expressum, fuligineum, cruribus foras curvatis; qui angulus nonnunquam adeo crassus est, ut e maculâ pallidâ restent margines parum lati; saepius pars antica anguli evanescit et restant apices postici, ramis maculae pallidae divaricantibus inclusi. Paullo pone apicem maculae huius pallidae, qui circiter in $\frac{2}{3}$ longitudinis iacet, area dorsualis fuliginea secundum totam latitudinem angulo persecta est pallido tenui, cuius apex anteriora versus directus saepissime paullo productus est et cum maculâ antè eum iacenti coniunctus. Pars areae obscurae postrema, angulo hoc desecta, maculam plerumque format neque latera neque apicem dorsi desuper adspecti attingentem, postice incisam, nonnunquam lineâ pallidâ tenuissimâ unâ aut duabus, in angulos fractis, parum expressis, ornatam. Area dorsualis obscura desuper adspecta antice, ubi margines eius parum definiti sunt, totam latitudinem dorsi occupat, posterius a marginibus dorsi paullo discedit et plerumque utrimque incisuris binis in lobos tres dividitur plus minusve rotundatos. Latera abdominis fulvo-cinerea, umbrino lineata et punctata, praesertim in partibus inferioribus, in superioribus autem modo antierius solum, modo hic uberius saltem, limbum formant areae dorsualis plus minusve expressum, in dimidio abdominis posteriore saltem. Ventris latera fulvo-cinerea, pars media umbrina aut fuliginea aut fere nigra vittam format ab epigastrio mamillas versus (quas non attingit) angustatam, nonnunquam antice in lineas tres divisam, latitudine insigniter variantem, in exemplis pallide coloratis evanescentem. Mamil-lae fulvae, umbrinae aut fuligineae; ad eas abdomen punctis utrimque ornatur binis plus minusve distinctis, quorum superiora nonnunquam cum margine postico areae dorsualis obscurae coniunguntur. Stigma tracheale plus minusve infuscatum.

Occurrunt exempla pallidius colorata, quam quae supra descripta sunt, picturâ pedum parum expressâ, areâ dorsuali abdominis postice fuligineâ, ceterum fulvo-cinereâ fuligineo maculatâ, picturâ pallidâ hanc ob rem minus definitâ quidem, ceterum tamen picturae exemplorum obscure coloratorum simili.

Cephalothorax squamis longis angustissimis, fulvis aut umbrinis modice nitentibus et albis opacis, tectus, in areâ oculorum maculis ornatur quatuor albis, formâ et magnitudine variantibus: parvâ prope marginem anticum medium, duabus maioribus prope a latere postico interiore oculorum seriei 2-ae, quartâ denique magnâ inter oculos posticos sitâ, quae nonnunquam cum maculâ anticâ mediâ coniungitur; ceteri dorsi et laterum pictura, e maculis albis in fundo fulvo aut fuligineo constans, valde mutabilis, exceptis lineis duabus albis: angustissimâ in summo margine cephalothoracis sitâ et paullo latiore, ab illâ limbo nudo, a partibus superioribus spatio angusto subnudo distinctâ. Cinguli oculorum anticorum fulvi, pallidiores aut obscuriores; pars inferior faciei pube tecta albâ longâ densâ, pro parte pendenti et mandibularum partem occultanti; quae pubes supra, sub oculis mediis lineâ libratâ limitatur optime expressâ, subnudâ; praeterea latus utrumque faciei lineâ aliâ ornatur nudâ paullo latiore, ad marginem inferiorem externum oculorum mediorum initium capienti (ubi a lineâ priore intervallo angustissimo albo distinguitur), foras et deorsum in latera cephalothoracis descendenti, in lineam eam subnudam abeunti, quâ vitta alba submarginalis latera cephalothoracis — ut supra dictum est — ornans supra limitatur. Lineae hae melius expressae sunt quam in *D. diligenti*. Supra eas pars cephalica lineis aliis nudis ornatur, sub oculis anticis lateralibus initium capientibus, in latera abeuntibus, sub oculis seriei 2-ae evanescentibus. Spatium his lineis et prioribus interiectum pube tegitur superius fulvâ, inferius albâ, ita inter se distinctis, ut alba dentem formet acutum, anteriora versus directum, apice ad marginem inferiorem externum oculorum anticorum mediorum cum pube clypeum tegenti coniunctum. *Mandibulae* squamis albis carere videntur (in parte inferiore saltem, quae pube clypei pendenti non occultatur). *Pedes* pro parte pube albâ tecti, quae in exemplis illaesis supra et in lateribus: in apice femorum, patellarum, tibiaram, metatarsorum in cingulos angustissimos congesta esse et in (patellis) tibiis et metatarsis annulos latos parum definitos, in pedibus anterioribus fortasse melius expressos formare videtur. Dorsi *abdominis* pube fulvâ et fuligineâ et albâ tecti color in universum pallidior, pictura similis sed multo minus distincta quam in animali humefacto.

Species haec, cuius mas ad hoc tempus, eheu!, ignotus est, ad genus *Dendryphantam* referenda mihi videtur, haud dubie non parum affinis est saltem *D. diligenti*, *nidicolenti*, *cato* (qui tamen nescio an non satis artâ propinquitate coniuncti sint cum *D. nastato* (Clerck), specie typicâ generis *Dendryphantae*!).

Menemerus E. Sim.**M. semilimbatus** (Hahn).

Salticus semilimbatus, Hahn 1829. Monogr. d. Spinnen, t. 3, f. B.

Madera; adulti utriusque sexus. Porto Santo; mas adultus.

Pleraque exempla, non omnia tamen!, paullo obscurius colorata, quam specimina Italica ad Neapolim inventa et praesertim quam Croatica.

Euophrys C. L. Koch.**Eu. vafra** (Blackw.).

Salticus vafra, Blackwall 1867. Notes on Spiders, cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., s. 3, v. 20, p. 5). — *Attus finitimus*, E. Simon 1869. Monographie des espèces europ. de la famille des Attidae. (Ann. Soc. entom. France, 4 s., v. 8, p. 591). — *Euophrys finitima*, E. Simon 1876. Les Arachnides de France, v. 3, p. 175. — *Attus maderiana*, Warburton 1892. Spiders from Madeira. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., s. 6, v. 10, p. 217, t. 14, f. 1).

Madera; mares et feminae adultae. Porto Santo, femina unica. — Non rara videtur.

Nullâ re haec exempla differre videntur ab exemplis *Euophryis finitimae* E. Sim. in Croatiâ et in Tirolîâ collectis.

Eu. sublesta (Blackw.). (Tab. IX, fig. 124, 125, 133).

Salticus sublestus, Blackwall 1867. Notes on Spiders, cet. (Ann. a. Mag. Nat. Hist., 3 s., v. 20, p. 7).

Perpaucae feminae speciei huius collectae sunt in ins. Maderâ.

Femina 2·8—3·2 mm. longa. *Cephalothorax* sublaevis (subtilissime reticulatus, praesertim antice), nitidus, 1·3 longus, circiter in $\frac{2}{3}$ longitudinis latissimus, 0·88 latus, inde anteriora versus leviter angustatus lateribus subrectis, prope oculos anticos 0·75 latus, sub serie 3-â oculorum quam series haec parum (ne quartâ parte diametri oculi quidem) latior. *Oculorum* area desuper visa 0·55 longa, quadrangulus oculorum 0·47 longus, antice 0·76, postice 0·75 latus. Margines superiores oculorum anticorum lineam designant subrectam (levissime sursum curvatam); intervalla minima; diameter lateralium $\frac{2}{3}$ diametri mediorum aequalis et aequae circiter longa atque clypeus sub oculis mediis altus est (clypei tamen pars superior — ab inferiore carinulâ, quae vix cerni potest, distincta, quam $\frac{1}{3}$ diametri oculi medii paullo humilior, — fortasse sola dura est, inferior autem membranacea et mollis); oculi postici lateralibus anticis paullulum minores; oculus seriei 2-ae oculo postico paullo propior quam laterali antico, eius margo inferior paullulum demissius situs quam margo inferior oculi postici et non totâ diametro (oculi seriei 2-ae) altius quam margo superior oculi lateralis antici.

Dorsi pars pone oculos sita, evidenter brevior quam area oculorum, posteriora versus leviter descendit, area oculorum fortius quam pars haec et antice fortius quam postice declivis. Sulcus ordinarius vix cerni potest, brevis et valde vadosus, ab oculorum areâ longe remotus, in angulo e parte dorsi sublibratâ et declivitate posticâ formato situs; ceterum caret cephalothorax impressionibus; secundum margines laterales et in clypeo cephalothorax carinulâ ornatur subtili, limbum secludenti latum (in lateribus ca. 0.08 mm.). *Mandibulae* 0.37 longae, basi ambae simul sumptae 0.33 latae, paene directae, a basi apicem versus sat fortiter et paene aequabiliter angustatae, apice intus late rotundatae et in sulci unguicularis margine antico dentibus duobus acutis, inferiore sat magno, superiore parvo, armatae, in postico autem inermes; dorsum mandibularum in transversum convexum est, transverse leviter rugosum, modice nitens. *Labium* basi fere dimidio latius quam longius, rotundato triangulare. *Maxillae* latae, apice late rotundatae, earum latera exteriora, quatenus coxis anticis non occultantur, inter se parallela, pars ultra labii apicem prominens eo parum brevior. *Sternum* circiter dimidio longius quam latius, tertiâ parte saltem latius quam coxae IV. subter longae sunt, postice acutum, antice late truncatum, ita ut coxae anticae inter se fere sescuplâ latitudine labii inter se distent, pilis dispersis ornatum. *Coxae* I. subter 0.23, II. 0.21, III. 0.21, IV. 0.26 longae, omnes latitudine parum inter se discrepantes. *Pedes* anteriores posterioribus parum. crassiores. Pedum I. femur 0.57, patella 0.32, tibia 0.37, metatarsus 0.29, tarsus 0.24, partes pedum II. 0.52, 0.32, 0.31, 0.24, 0.24, pedum III. 0.65, 0.34, 0.37, 0.31, 0.31, IV.: 0.70, 0.32, 0.49, 0.39, 0.34 longae. Femora aculeis carere videntur, patellae inermes, tibiae I. subter aculeis armantur ad latus posticum 1.1.1, ad anticum 0.1.1, metatarsi subter 2.2, basalibus ultra apicem metatarsi prominentibus, apicalibus apicem tarsi fere attingentibus; tibiae II. subter ad latus posticum aculeo 1 prope medium, aut etiam 1 prope apicem instructae, metatarsorum II. armatura similis atque I.; tibia III. in utroque latere prope medium aculeo 1, in apice 0 (?), IV. subter prope medium ad latus anticum 1 (saepius fortasse inermis), metatarsi III. et IV. in apice oculis pluribus, praeterea subter prope basim III. aculeis 2, IV. 2 aut 1 (fortasse nonnunquam nullo) ornati. *Abdomen* 1.6 longum, 1.0 latum, aut maius: 1.9 longum, 1.3 latum, mamillis plus minusve prominentibus, paene ellipticum, postice leviter acuminatum, antice rotundato truncatum et in medio nonnunquam levissime emarginatum, leviter depressum. *Epigyne* (fig. 133) parum dura, foveâ ornata mediocriter profundâ, antice et in lateribus margine circumdatâ acuto, arcuato, postice plus minusve inflexo, 0.16—0.19 latâ, latiore quam longiore, formâ paullo va-

rianti, paene ellipticâ aut fere semicirculari, postice parum definitâ, ab epigastrii margine spatio remotâ leviter convexo, antice laevi, postice leviter in transversum arcuato-plicato, aequae circiter longo atque fovea ipsa longa est. In epigynâ humefactâ (fig. 124) fovea maculam format ceteris partibus paullo pallidiorem, spatium pone eam situm maculis duabus fulvis, obscurius marginatis ornatur ellipticis aut leviter reniformibus (antice excavatis), transversis, inter se contingentibus, coniunctim spatium aequae circiter atque fovea latum occupantibus; prope partem anticam interiorem harum macularum puncta conspiciuntur duo, cum eis vittis brevibus obscuris, parum evidentibus, posteriora versus a se plus minusve discedentibus, coniuncta, obscure colorata, inter se approximata.

Cephalothorax humefactus fulgineus, areâ oculorum et limbo marginali nigris. Mandibulae et sternum umbrina, hoc anguste fulgineo marginatum; labium sterno paullo obscurius, maxillae paullo pallidiores, apice ut labium pallide coloratae. *Pedes* et *palpi* pallide fulvi aut fusco-fulvi, coxis subter quam sternum pallidioribus, coxis et trochanteribus supra saepe insigniter pallidioribus, patellis praesertim posterioribus basim versus nonnunquam evidenter pallidioribus, quam partes ceterae. *Abdomen* (fig. 125) pallidius aut obscurius umbrinum, subter non multo pallidius quam supra, colore dorsi in ventris colorem sensim abeunti, nonnunquam picturâ evidentiori omnino carens, saepius in dorso et in laterum parte posteriore picturâ e maculis obscurius aut pallidius isabellinis constanti ornatum: circiter dimidiam aut paullo plus quam dimidiam partem anteriorem et circiter dimidiam latitudinem dorsi vittae occupant longitudinales duae, inter se plus quam latitudine suâ remotae, plus minusve inaequales aut in paria macularum oblongarum dua divulsae; spatium vittis his et apici abdominis interiectum, aequae latum, serie duplici macularum pictum est utrimque 4 aut 5, obliquarum, foras et retro directarum; maculae posticae utriusque seriei duae aut tres inter se confusae sunt et vittam formant oblongam inaequalem, cum vittâ oppositâ angulos fulgineos includentem inter se plus minusve confusos; laterum dimidium posterius vittis ornatur duabus obliquis, deorsum et retro directis, sat latis, postice mamillas fere attingentibus, in dorsum parum productis. Mamillae umbrinae aut supremae fulgineae.

Cephalothorax squamis carere videtur (exempla nostra valde detrita sunt), pilis dispersis ornatur, in areâ oculorum et praesertim circa oculos densius congestis et longioribus. Cinguli oculorum anticorum citrini aut pallidiores; clypeus pilis modice longis et modice congestis, albis instructus. *Abdomen* praeter pilos dispersos probabiliter squamis ornatur longis angustis, parum congestis (cinereis?).

Opiliones.

Phalangium L.

Ph. opilio L.

Phalangium opilio, Linné 1758. Syst. nat., ed. 10, v. 1, p. 618. — *Phalangium cornutum*, Linné 1767. Syst. nat., ed. 12, v. 1, p. 11.

Ins. Madera: pauca exempla adulta et iuniora. Adulorum, etiam feminarum, pars femoralis palporum nigra, reliquae palporum partes dilute coloratae.

Chelonethi.

Chelifer Geoffr.

Ch. subruber E. Sim. ?

? *Chelifer subruber*, E. Simon 1879. Les Arachnides de France, v. 7, p. 30.

In ins. Porto Santo lectum est exemplum unum, in quod descriptio *Cheliferi subrubri* non male quadrat, sed modo 2·5 mm. longum.

Chthonius C. L. Koch.

Ch. Rayi L. Koch.

Chthonius Rayi, L. Koch 1873 Uebersichtl. Darstellung d. europ. Chernetiden, p. 48.

Madera: exempla duo.

EXPLICATIO TABULARUM.

Tab. VI.

1. *Filistata pallida* Kulcz., cephalothorax maris.
2. Eadem; cephalothorax feminae.
3. *Lathys affinis* (Blackw.), abdomen feminae, humefactum.
- 4, 5. Eiusdem speciei epigyne (×76).
6. *Lathys humilis* (Blackw.), epigyne (×76).
7. *Dictyna puella* E. Sim.?, partes patellaris et tibialis palpi maris (×37).
8. *Dictyna flavescens* (Walck.), partes patellaris et tibialis palpi maris (×37).
9. Eiusdem speciei pars antica cephalothoracis et mandibulae maris desuper et paullo a fronte visae (×29).
10. Partes eadem *Dictynae puellae* E. Sim.? (×29).
11. *Lathys decolor* Kulcz., abdomen feminae, humefactum.
- 12—14. *Oecobius navus* Blackw.; 12: epigyne (×37); 13: palpi sinistri maris pars tarsalis a latere interiore (×37); 14: „pars terminalis“ bulbi genitalis sinistri a latere exteriori visa (×76).
15. *Scytodes thoracica* Latr., cephalothorax.

16. *Scytodes velutina* Lowe, cephalothorax.
17. *Oecobius navus* Blackw., exemplum subadultum, detritum.
18. Eiusdem speciei pars tarsalis palpi sinistri maris ab imo visa ($\times 52$).
19. *Zodarium maderianum* Kulcz., epigyne ($\times 37$).
- 20, 21. *Prosthesima setifera* E. Sim., 20: epigyne ($\times 20$), 21: apex partis tarsalis palpi sinistri maris ($\times 37$).
- 22—24. *Dysdera Wollastonii* Blackw., bulbus genitalis sinister: 22 a fronte, 23 a latere exteriore visus, 24: eiusdem apex a parte posticâ inferiore visus ($\times 37$).
25. *Opopaea concolor* (Blackw.), palpus dexter maris ($\times 76$).
26. *Theridium Barreti* Kulcz., epigyne ($\times 76$).
27. *Theridium gibberosum* Kulcz., epigyne a fronte visa ($\times 37$).
28. *Theridium palustre* Pav., palpi sinistri maris partes patellaris tibialis tarsalis ($\times 52$).
29. *Drassodes minusculus* (L. Koch) var. *pictus* (Thor.), pars tarsalis palpi sinistri maris ($\times 20$).
30. *Scotophaeus cultior* Kulcz., cephalothorax et abdomen exempli non adulti, detriti.
31. *Drassodes (lutescens* C. L. Koch var.?) *speculator* Kulcz., pars tarsalis palpi sinistri maris ($\times 15$).
32. *Prosthesima Schmitzii* Kulcz., epigyne ($\times 37$).
33. *Theridium rufipes* H. Luc., palpi dextri maris partes patellaris tibialis tarsalis ($\times 16$).
- 34, 35. *Echemus modestus* Kulcz., 34: pars tarsalis palpi dextri maris ($\times 52$), 35: epigyne ($\times 52$).

Tab. VII.

36. *Theridium rupicola* Emert.?, abdomen.
- 37—40. *Theridium gibberosum* Kulcz., femina, 37—39: abdomen, 40: coxae IV. et epigyne ($\times 16$).
41. *Enoplognatha mandibularis* (H. Luc.), epigyne ($\times 37$).
- 42, 43. *Enoplognatha diversa* (Blackw.), 42: epigyne ($\times 37$), 43: mandibulae maris.
44. *Enoplognatha mandibularis* (H. Luc.), mandibulae maris.
45. *Enoplognatha diversa* (Blackw.), pars tarsalis palpi sinistri maris ($\times 37$).
46. *Theridium palustre* Pav., epigyne ($\times 52$).
47. *Enoplognatha mandibularis* (H. Luc.), pars tarsalis palpi sinistri maris ($\times 37$).
- 48—52. *Theridium palustre* Pav., abdomina feminarum.
53. *Theridium aulicum* C. L. Koch, epigyne ($\times 29$).
54. *Lithyphantes nobilis* Thor., epigyne ($\times 20$).
- 55—58. *Brachycentrum mediocre* Kulcz., palpi dextri maris pars tibialis a latere interiore (55), ab exteriore (56), desuper visa (57) ($\times 52$); 58: palpi sinistri partes tibialis et tarsalis ($\times 76$).
59. *Linyphia Johnsonii* Blackw., abdomen feminae.
60. *Lithyphantes nobilis* Thor., pars tarsalis palpi sinistri maris ($\times 20$).
- 61, 62. *Linyphia Johnsonii* Blackw., 61: palpi dextri maris pars tarsalis ($\times 37$), 62: eiusdem palpi pars tibialis et paracymbium ($\times 37$).
- 63, 64. *Linyphia dearmata* Kulcz., 63: epigyne ($\times 37$), 64: cephalothorax et abdomen feminae.
- 65, 66. *Linyphia Johnsonii* Blackw., 65: epigyne ($\times 29$), 66: abdomen feminae.
- 67, 68. *Cyclosa maderiana* Kulcz., 67: abdomen feminae a latere visum, 68: abdomen alius feminae (post partum) desuper visum.

69, 70. *Linyphia dearmata* Kulcz., abdomen feminae.

71—73. *Cyclosa maderiana* Kulcz., 71, 72: epigyne ($\times 37$), 73: venter feminae.

Tab. VIII.

74—76. *Lepthyphantes Schmitzi* Kulcz., epigyne a latere (74), a parte anticâ inferiore (75), a parte posticâ inferiore (76) visa ($\times 37$).

77. *Ero aphana* (Walck.), cephalothorax feminae Maderianae.

78. *Meta segmentata* (Clerck) var. *Mengei* (Blackw.), abdomen feminae.

79. *Meta Barreti* Kulcz., abdomen exempli subadulti.

80, 81. *Xysticus maderianus* Kulcz., palpi sinistri maris partes tibialis et tarsalis a latere (80) et ab imo visae (81) ($\times 37$).

82—84. *Misumena spinifera* (Blackw.), palpi dextri maris partes tibialis et tarsalis ab imo (82) et a latere visae (83) ($\times 37$); 84: epigyne ($\times 37$).

85, 86. *Xysticus insulanus* Thor., 85: epigyne ($\times 29$); 86: palpi sinistri maris pars tarsalis cum tibiali ($\times 37$).

87. *Xysticus maderianus* Kulcz., epigyne ($\times 29$).

88—100. *Epeira crucifera* H. Luc.; 88: apex partis tarsalis palpi sinistri maris; 89—96: abdomina feminarum (pube omissâ); 97: palpi sinistri maris partes patellaris tibialis tarsalis ($\times 15$); 98: maris cephalothorax et abdomen; 99: epigyne ab imo visa, 100: eadem a latere visa ($\times 20$).

101—104. *Clubiona decora* Blackw., 101: pars tibialis palpi sinistri maris Gallici, 102: eadem pars exempli Austriaci desuper visa, 103: eadem pars exempli Gallici desuper visa, 104: eadem pars exempli ad Bonnam lecti desuper visa ($\times 52$).

Tab. IX.

105, 106. *Clubiona decora* Blackw., 105: maris Maderiani pars tibialis et tarsalis palpi sinistri ($\times 52$), 106: partes eadem maris Austriaci ($\times 37$).

107. *Thanatus oblongiusculus* (H. Luc.), epigyne ($\times 37$).

108—110. *Chiracanthium albidulum* (Blackw.), 108: calcar tarsale et processus tibialis maris in ins. Porto Santo lecti; 109 pars tarsalis et apex partis tibialis palpi dextri maris in ins. Maderâ lecti, ab imo visa, 110: eiusdem palpi partes patellaris tibialis tarsalis a latere visae ($\times 20$).

111. *Tegenaria maderiana* Thor., epigyne humefacta ($\times 29$).

112, 113. *Mesotelus maderianus* Kulcz., 112: epigyne, 113: feminae abdomen humefactum.

115—117. *Pisaura mirabilis* (Clerck), 115: palpi dextri maris typici pars tarsalis et apex partis tibialis ($\times 15$); 116: partes eadem *varietatis maderianae* ($\times 15$); 117: epigyne feminae typicae ($\times 15$).

118. *Trochosa Herii* Thor., epigyne ($\times 19$).

119, 120. *Trochosa maderiana* (Walck.), 119: epigyne ($\times 15$), 120: lamella characteristic palpi sinistri maris a fronte visa.

121. *Trochosa ingens* (Blackw.), lamella characteristic palpi sinistri a fronte visa.

122. *Trochosa insularum* Kulcz., lamella characteristic palpi sinistri a fronte visa.

123. *Pisaura mirabilis* var. *maderiana* Kulcz., epigyne ($\times 15$).

124, 125. *Euophrys sublesta* (Blackw.); 124: epigyne ($\times 29$), 125: abdomen feminae humefactum.

126. *Trochosa insularum* Kulcz., epigyne ($\times 19$).

127. *Dendryphantes Grantii* (Warburt.), abdomen feminae humefactum.

- 128—130. *Dendryphantes diligens* (Blackw.) var. *ornatus* (Thor.), 128: cephalothorax et abdomen maris; 129 et 130: abdomina feminarum, humefacta.
 131, 132. *Dendryphantes diligens* (Blackw.), abdomina feminarum, humefacta.
 133. *Euophrys sublesta* (Blackw.), epigyne ($\times 37$).
 134, 135. *Dendryphantes diligens* (Blackw.), abdomina feminarum, humefacta.
 136—138. *Dendryphantes catus* (Blackw.), abdomina feminarum, humefacta.
 139. *Dendryphantes Grantii* (Warburt.), epigyne humefacta ($\times 29$).
 140, 141. *Dendryphantes diligens* (Blackw.), palpi sinistri maris pars tarsalis cum tibiali a latere (140) et ab imo visa (141) ($\times 29$).
 142, 143. *Dendryphantes catus* (Blackw.), 142: epigyne, 143: eadem humefacta ($\times 37$).
 144, 145. *Dendryphantes diligens* (Blackw.), 144: epigyne, 145: eadem humefacta ($\times 29$).
 146. *Dendryphantes Grantii* (Warburt.), epigyne ($\times 29$).
 147. *Dendryphantes catus* (Blackw.), palpi sinistri maris pars tarsalis et tibialis ($\times 29$).
 148. *Dendryphantes nidicolens* (Walck.), pars tarsalis et tibialis palpi sinistri maris ($\times 29$).

~~~~~

CORRIGENDUM:

—

Pag. 334, lin. 8 ab imo: exteriore leg. interiori.

